

Vesielämän pisaroita

Tämä kirja on uimaseura Laaksolahden Virin jäsenten muistojen kokoelma. Samalla se on myös kuvaus suomalaisen urheiluelämän ja yhteiskunnan muutoksesta ja kehityksestä yli 60 vuoden ajalta, pienen järviuimalan rannalta mestarien uima-altaisiin.

Uimarien, valmentajien, vanhempien, toimihenkilöiden kertomukset vievät meidät nostalgisiin muistoihin, hauskoihin tapahtumiin, siihen monipuoliseen elämään, joka on sisällynyt seuran toimintaan vuosien mittaan.

Tärkeitä ovat olleet itse uintiurheilu ja sen hienot saavutukset, mutta ennen kaikkea ne uimarikaverit ja ihmiset, joiden kanssa on koettu unohtumattomia elämyksiä. Työntekoa ja ponnistuksia, menestystä, iloja ja pettymyksiäkin; kaikki se on ollut elämisen arvoista!

Kirjan julkaisija on Laaksolahden Viri ry:n perinneyhdistys.

VESIELÄMÄN PISAROITA
Uintia Laaksoalahden Virissä
vuodesta 1951

Teksti:

Pirjo Lehtinen (1950-, 1960- ja 1970-luvut)

Eero ja Antero Elovaara (1970-, 1980- ja 1990-luvut)

Juhani Soininen ja Jouko Teijonsalo (1980- ja 1990-luvut)

Johanna Kara (1990- ja 2000-luvut)

Pirjo Lehtinen ja Leena Kaseva, tekstin toimitustyö

Ulkoasu ja taitto: Leena Kaseva

Painotyö: Topnova Oy 2011

Valokuvat: Laaksolahden Virin jäsenten valokuva-albumit
ja kuvatiedostot

*Etukannen kuvissa Antti Kasvio, Arja Lehtonen ja Paula Lehtivuori,
takakannen kuvassa Veera Uotinen.*

Esipuhe	5
Lukijalle	7
1940- ja 1950-luvut – Uimarannalta oikeaksi uimaseuraksi	
Laaksolahden Virin alkuvaiheista	9
Aulis Larjomaa - Virin pitkäaikaisin puheenjohtaja	16
Tera Linnanen - Virin alkuaikojen voimahahmo	16
Kurt Sundqvist, mestarivalmentaja	20
Oma lehti	26
Eero Rädyn muistoja	27
Tarja Niskasén muistoja	34
Timo Lindgren - ihmisiä ja rantaelämää	36
Olli Lundin muistoja Veni, Vidi, Vici -ajoilta	38
1960-luku – Tyttöjen vuosikymmen	
Tytöt valloittavat altaita	45
Arja Malmberg - vuosikymmenien naisenergiaa	54
Viri, ranta, ystävät, Laaksolahti - Heikki Sysimies	57
Elämänpitäinen uintimatka, Leena Kaseva	60
Kaisa Hallion matka Harjutien "tyhjiöstä" maailmalle	62
Eva Sigg, ensimmäinen kansainvälisen tason viriläinen	65
1970-luku – Kasvaa ja muutoksia	
Viestikopla varasti osan naisvaltikasta	71
Eero Elovaara kertoo, uimarista valmentajaksi	74
1980-luku – Nousu huipulle	
Leireistä	81
Valmennuksen kehittyminen	83
Uimakoulutoiminnan come-back	86
Katja Linnakylä - ensimmäinen palkattu valmentaja	86
Antero Elovaaran kokemuksia uimarina ja valmentajana	87
Juhani Soininen toiminnanjohtajana Lavissa	96
Martti Elovaara - uintiorganisaattori vailla vertaa	113
Jouko Teijonsalo Laviin, johtokuntaan ja puheenjohtajaksi	115
Ari Jaakkola, huippuvalmentaja	124
Bailaa xry - yhdistys maljojen nostelua varten	132
1990-luvulta 2000-luvulle – Kansainväliseen menestykseen	
Johanna Kara kertoo, uintimenestyksiä Antti Kasvion siivittämänä	135
Kaarina Markkula uimarien äitinä, huoltajana, autonkuljettajana	142
Kirsi Hellas puheenjohtajana	144
Maarit Uotisen muistoja vanhempana, toimitsijana, rahastonhoitajana	145
Liisa Rätty ja Pauliina Kallio - 1990-luvun uimarit kertovat	148
Mastersuinti	
Eero Elovaara ja Timo Lindgren - masterstoiminnan isät	152
Martti Miettinen, Masters-Martti	157
Veikko Poijärvi, mastersuimarin menestyksiä	158
Maija Bergman ja Marja-Liisa Herka	159
Ilkka Sumu, toisenlainen mastersuimari	160
Harri Salonen, ahkera monen toimen mies	164
Tilastoja	172
Jäsenet eri vuosikymmenillä	174
Lähteet	178

Espoolaisten uimaseurojen yhdistyessä Uinti Espooksi (Cetus) Laaksoalahden Viri ry aloitti toimintansa perinneyhdistyksenä. Kuva perinneseuran vuosikokouksesta toukokuussa 2006. Eturivissä Pirjo Lehtinen (istumassa), Maj-Lis Nisula, Maija Bergman, Leena Kaseva, Marja-Liisa Herka. Takarivissä vasemmalta Matti Nisula, Harri Salonen, Timo Lindgren, Eero Elovaara, Jukka Hallama ja Juhani Soininen.

Esipuhe

Isäni Tauno Päiviö muutti Espoon Laaksolahteen vuonna 1939. Ruokolahden pappila Saimaan rannalla oli hänen syntymäkotinsa ja rakkaus järviuimiseen syntyi jo lapsena. Laaksolahden Pitkäjärvestä tuli perheellemme tärkeä paikka. Myös vieraileville sukulaisille esiteltiin ranta, jossa isälläni oli myös oma vene. Isosiskot kuljettivat minua mukanaan ja reilusti alle kouluikäisenä osasin tien Pitkäjärvelle aivan yksin. Uimakoulusta sain kosketuspinnan Viriin, ja nyt yli 50 vuoden ajan tämä uimaseura on ollut osa minua. Läheinen uintiystäväni Lavi-muistoissaan kertoo: “Mitähän meistä Harjutien lapsista olisi tullut ilman Viriä?” Niinpä, ei meistä ainakaan olisi tullut uimareita. Onneksi oli Viri, joka opetti paljon muutakin kuin vain uimaan. Virissä opetettiin sukeltamaan elämään.

Vuonna 2004 tuli tieto Uinti Espoon perustamisesta ja Lavin lopettamisesta kilpauinti-seurana. Silloinen johtokunta toivoi, että Laaksolahden Viri voisi jatkaa perinneyhdistyksenä. Olin kuullut, että kyselyjä asian organisoimiseksi oli tehty. Ajattelin, että voin tehdä jotain rakkaan Virin “pelastamiseksi” ja ilmoittauduin puuhanaiseksi. Vuodesta 2005 alkaen olen toiminut perinneseuura Laaksolahden Viri ry:n puheenjohtajana. Laaksolahden Virissä ei enää uida kilpaa, mutta Lavi irrottaa iloa muulla tavoin.

Olen saanut etuoikeuden olla mukana tässä mielenkiintoisessa historiikkiprojektissa. Pienestä kyläseurasta kasvoi valtavan vapaaehtoistyön ja osaamisen avulla menestyjä. Tätä ihmettä olemme yrittäneet dokumentoida.

Kirja on aina tekijöidensä näköinen. Projekti on kestänyt noin 3 vuotta ja toivon, että olemme onnistuneet saamaan muistiin oleellimmat asiat. Kirjoituksia ovat laatineet uimarit, uimareiden vanhemmat, valmentajat, seuran puuhaihmiset jne. Valokuvia saimme lukuisista kotialbumeista. Lämmin kiitos kaikille teille, jotka olette olleet monella tavoin rakentamassa kirjaamme.

Tervetuloa muistojen uintimatalle!

Vantaalla 29. tammikuuta 2011

Leena Kaseva o.s. Päiviö

Lukijalle

Kun Laaksoalahden Viri varsinaisena uimaseurana lopetettiin vuonna 2004 ja Espooseen perustettiin uusi seura Cetus, muutamat vanhat viriläiset saivat ajatuksen, että pitäisi alkaa kerätä muistiin vanhoja muistoja ja kokemuksia vuosien varrelta. Laaksoalahden Virin perinneyhdistys alkoikin sitten herätellä ihmisiä muistojen keräämiseen ja kirjoittamiseen. Löytyi tietysti erilaisia kirjoja, pöytäkirjoja, vuosikertomuksia, lehtiä ja muuta kirjallista materiaalia, valokuvista puhumattakaan. Kirjoittaminen aloitettiin vuonna 2007 ja tarkoitus oli saada materiaali kokoon kirjoihin ja kansiin ennen Virin /Lavin perustamisen 60-vuotispäivää keväällä 2011. Nyt ollaan marraskuussa 2010 ja maali alkaa hämmöttää.

Mukana tässä keräys- ja kirjoitustyössä ovat olleet monet henkilöt seuran eri vuosikymmeniltä. On myös hyödynnetty Lavin aikaisempia vuosijuhlia ja niihin kerättyjä juttuja, kronikoita, lauluja ja muistelmia.

Työryhmässä ovat olleet vetäjinä Maija Bergman, Leena Kaseva ja allekirjoittanut. Kiitoksen ansaitsee jokainen viriläinen, joka on ollut aktiivinen ja kaivellut muistojensa aarrearkkia.

Jokainen kirjoittaja tai haastateltava on tuonut esille omalla persoonallisella tavallaan ja tyylillään itselleen tärkeimmät asiat ja muistot. Joku on uinut koiraa, toinen taas kroolannut vauhdikkaasti, on myös löytynyt perinteellistä sammakkoa ja miksei killeriäkin!!!

Tämä historiikki ei ole historiallinen tutkielma eikä virallinen dokumentti, vaan enemmän kokoelma henkilökohtaisia muistoja ja näkökulmia vuosien varrelta. Paljon on saatu kasaan, mutta varmasti puuttuu monia tärkeitäkin asioita. Kaikkia mukana olleita henkilöitäkään ei varmasti mainita.

Historiikin teksti ei myöskään noudata tarkasti aikajärjestystä, johtuen siitä, että monet kirjoittajat ovat vaikuttaneet pitkiä aikoja eri vuosikymmeninä. Jonkinlaista aikajärjestystä olemme yrittäneet kuitenkin seurata.

Tämä on ollut työryhmän mielestä todella mielenkiintoinen matka omaan menneisyyteemme, lapsuus- ja nuoruusmuistoihin. Samalla tietojen keruu ja muistiin merkitseminen on myös tärkeää espoolaista kotiseutu- ja kulttuurityötä. Olemme saaneet ehkä kerättyä muistiin asioita, joista myöhemmillä sukupolvilla ei ole ollut aavistustakaan. Laaksoalahden Viri oli alkuaan pieni kyläseura ja kasvoi vuosien mittaan yhä suuremmaksi, paremmaksi ja vaikutusvaltaisemmaksi, lopulta päästiin huipulle Suomen parhaaksi uimaseuraksi, kansainväliselle tasolle asti.

Lahdessa 11. marraskuuta 2010

Pirjo Lehtinen o.s. Lehtonen

Uimaopettaja Tera Linnanen hyppytornina Laaksoalahden Pitkäjärvellä 1950-luvulla.

1940- ja 1950-luvut

UIMARANNALTA OIKEAKSI UIMASEURAKSI

Sodanjälkeinen Suomi oli täynnä toivoa paremmasta, intoa tehdä työtä isänmaan, kotiseudun ja varsinkin kaikkien niiden sodanjälkeen syntyneiden lapsilaumojen hyväksi. Tässä tilanteessa syntyi muutamien laaksolahtelaisten keskuudessa tarve uimakoululle ja uintitoiminnalle. Näin syntyi Laaksolahden Viri. Alkuvuosikymmenet opetettiin lapsia uimaan, luotiin pohja monen lapsen ja nuoren uintiharrastukselle, edettiin kilpauimareiksi ja tehtiin monenlaista kulttuuri- ja kotiseututyötä.

Mikä Laaksolahti?

Espoon Laaksolahti oli 1940- ja 1950-luvuilla helsinkiläisten kesähuvila-alueita. Myös vakituisia talviasukkaita oli, ja ajan mukana heitä tuli yhä enemmän. Mökkiläiset muuttuivat laaksolahtelaisiksi. Alue oli luonnonkaunista järvineen, kallioineen, lehtometsineen, kulttuurimaisemineen, kartanoineen. Kesähuviloilla asuttiin koko kesä, töissä käytiin polkupyörillä, junilla, linja-autoilla, vasta myöhemmin omilla autoilla. Sodan jälkeen ihmisillä oli tarvetta tehdä maailmasta parempi. Aloitettiin siis lähiseudusta, annettiin ja saatiin naapuriapua, muodostui porukoita ja yhdistystoiminta vilkastui.

Huvilayhdistys

Laaksolahden huvilayhdistys perustettiin 1943. Sen puheenjohtajana oli 1940-luvulla Aulis Larjomaa. Yhdistyksen toiminnan keskipiste oli silloin vahvasti Pitkäjärnessä. Jo vuoden 1946 kesällä järjestettiin rannassa uimaopetusta Pitkäjärven Kisan ja huvilayhdistyksen toimesta.

Laaksolahden Virin alkuvaiheista kertoo lehtiartikkeli vuodelta 1951 näin:

”Laaksolahden Pitkäjärven rannalta, jyrkästi viettävän maantien laidan alapuolelta on kesän aikana kuulunut lasten ja nuorten ilakoivaa riemua, innokkaat kädet ovat kauhoneet ”roolia” ja vetäneet sammakkoa, onpa joku pienempi turvautunut koiratyöliinkin. Jokaisella on päämääränä oppia uimaan ja mahdollisesti opettaa myös toisia.

Pitkäjärven ”uimastadion” on muuten vaatimaton tekele – vain kaksi laituria ja 25 metrin etäisyydellä ja hiekkaranta pienimmille – mutta työ, jota siellä uinnin hyväksi tehdään, se on jo enemmän. Kiitos siitä ennen muuta Tera Linnasen, joka entisenä uimarina on nyt viitenä kesänä huolehtinut rannalla uimaopetuksesta. Joka vuosi pidetään uimalassa asiaan kuuluvat uimamaisteri- ja uimakandidaattivihkiäiset.”

Espoon kunta tuki opetusta määrärahaalla. Vuodesta 1948 opettajana toimi HTU:n mestariuimari Tera Linnanen, tuona vuonna uimakoulussa oli oppilaita 74. Näin kylvettiin siemen varsinaisen uimaseuran perustamiselle.

Laaksoalahden Virin perustamisvaiheet

Laaksoalahden uimarannan uintitoiminta alkoi jo 1940-luvun lopulla uimakouluista. Alkuvaiheet olivat kimurantteja, Laaksoalahden huvilayhdistyksessä ja perusteilla olevassa uimarien kerhossa toimi samoja henkilöitä ja oltiin erimielisiä siitä, mihin suuntaan ja kenen toimesta uintitoimintaa kehitetään.

Kiistaa aiheutti myös uimarannan kioski. Kiistat johtivat uimaseuran perustamiseen. Virallisesti Laaksoalahden Viri perustettiin kuitenkin vasta 1951. Tera Linnanen aloitti jo kerhon perustamisen alusta nuorien uimarien valmennuksen, ja kun haluttiin osallistua kilpailuihin, oli liityttävä johonkin viralliseen uimaseuraan. Erkki Kuhlberg saavutti ensimmäiset mitalinsa HU:n ja Irmeli Ferin HTU:n nimissä.

Vuonna 1950 koottiin rantaan väkeä neuvottelemaan uimaseuran perustamisesta. 26.3.1951 oli perustava kokous kauppias Olavi Sutisen luona. ”Olemme tänään päättäneet perustaa yhdistyksen nimeltä Uimarien kerho Pore, kotipaikka Laaksoalahti Espoon kunnassa ja hyväksyneet sille oheen liitetyt säännöt.”

Allekirjoittajina Aulis Larjomaa, Terho Linnanen ja Aarne Rätty. Kerho ilmoitettiin 20.7.1951 yhdistysrekisteriin. Kerhon ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Aulis Larjomaa ja hänen puheenjohtajuutensa jatkuikin pitkälle 1970-luvulle.

Koska Helsingin Työväen Uimareilla eli HTU:lla oli samanniminen lehti, jouduttiin keksimään kerholle uusi nimi, Uimarien Kerho Viri. 26.2.1952 nimeen saatiin liittää kirjaimet r.y.

Vasta vuonna 1956 Laaksoalahden Viristä tuli oikea uimaseura, kun SVUL ja TUL:n uintijaosto tekivät yhteistoimintasopimuksen. Silloin Viri liittyi Uimaliittoon ja viriläiset saivat edustaa omaa seuraansa kilpailuissa.

Tera Linnasen kertomus uimakoulutoiminnasta kesällä 1948

Laaksoalahden Huvilayhdistyksen ja Pitkäljärven Kisan toimesta järjestettiin uimakoulu Laaksoalahden uimarannalla 7.-19.7.1948. Uimaopetusta annettiin yhteensä 40 tuntia. Opettajana allekirjoittanut Tera Linnanen. Oppilaita oli 74, 5-15-vuotiaita, joista osa suoritti myös kandidaatti- ja maisteritutkinnon (11 ja 6), 33 lasten uintimerkin ja lisäksi kirjattiin yhteensä 94 kansanuintisuoritusta Suomi-Norja uintimaaotteluun. Koska rannassa ei vielä ollut hyppytelineitä, piti hyppysuoritukset käydä tekemässä Mustikkamaalla. Sinne tehtiin kaksi retkeä. Taloudellisesta puolesta vastasi Huvilayhdistys, oppilaat maksoivat uimakoulumaksuja 501 mk, lisäksi saatiin tuloja merkeistä. Tulot riittivät juuri ja juuri uimaopettajan palkkioon.

Uimaranta eli Laaksolahden uimalaitos

1940-luvun loppupuolella raivattiin ja kunnostettiin talkoovoimin Pitkäjärven rantaa, yhdyskunnan uimarantaa, kuten sitä kutsuttiin. Vuodelta 1945 on säilynyt Huvilayhdistyksen talkookutsu ”Viihtyisyyttä uimarannalle talkoovoimin”. Innokkaat laaksolahtelaiset ja uimakoululaiset sukelsivat pohjasta kaikenlaista romua, joka kuljetettiin sitten Larjomaan tontille ja seuraavana kesänä heiteltiin takaisin, jotta saataisiin taas sukellella. Rannan siivoajat nimittivät yhdessä-olon hetkiä ”Kattilakerhoksi”. Kerhoon pääsyn ehtona oli jonkin esineen tuominen pohjasta. Näin kertoo Eero Rätty vuonna 1955 ilmestyneessä Lossi-lehdessä.

Uusi uimalaituri tehtiin kesällä 1948. Jo silloin huvilayhdistystä huolestutti Pitkäjärven tila siinä määrin, että se päätti omalla kustannuksellaan teettää pohjatutkimuksen rannan kunnosta. Maisemahan oli kaunis ja jylhä, järvi vielä puhdas ja luonnonrauha täydellinen.

Vuonna 1955 oli saatu kunnan rakentamat kaksi ponttoonilaituria ja hyppytelineet (3 metriä ja 5 metriä) sekä radat uimareille. Järven rantatörmän jyrkässä rinteessä olivat pukukopit ja kioski. Hiekkaranta-alue oli tiiviissä käytössä, aluksi myös kartanon lehmät uivat siellä. Myöhemmin sen käyttö vaikeutui, kun rannasta erotettiin alue yksityistä tonttia varten. Rannalle tultiin kesäpäivinä kaukaakin Espoosta polkupyörillä virkistymään.

Kiistat rannasta jatkuivat huvilayhdistyksen ja Virin kanssa aina pitkälle 1950-luvulle. Viri oli sitoutunut maksamaan omien iltajuhliensa nettotuloista 15 % huvilayhdistykselle, jolla oli isännän-

oikeudet uimarantaan. Paheksuttiin Viriä rannan käytöstä ansiotarkoituksiin ja paikkakunnan ulkopuolisten ”vaeltamista” kansoittamaan rantaa. Näin kertoo Laaksolahti Pitkäjärven syleilyssä -kirja vuodelta 1993.

Rannassa järjestettiin erilaisia juhlia, kuten kokkojuhla juhannuksena ja uimakoulun promootiot sekä Virin kuuluisat iltajuhlat. Tapahtumien järjestämisestä vastasivat aluksi huvilayhdistys ja Viri, myöhemmin pelkästään Viri. Huomattakoon, että samat ihmiset toimivat molemmissa yhdistyksissä.

Perheen yhteinen harrastus

Uintitouhuissa oli mukana hyvin usein koko perhe, uimaopettajina, valmentajina, johtokunnan jäsenenä tai naistoimikunnan jäsenenä. Harry Kuhlberg valmensi ja sponsoroi, Linnasen perheessä uivat kaikki lapset: Tarja, Vesa ja myöhemmin Seppo, äiti Hilikka ompeli uimapukuja ja verryttelypukuja. Oli Rättyjä, Larjomaita, Ferinit, Sundqvistit, Lundit. Valmentajina toimivat myös Matti Lund vanhempi, Eero Rätty ja myöhemmin Kurt Sundqvist.

Kun Viri saatiin perustettua virallisesti, voitiin alkaa todella kehittämään uintitoimintaa, uimarit saivat edustaa kilpailuissa omaa seuraa, rahaa voitiin kerätä ja järjestää tapahtumia ja juhlia.

Niin myös päätettiin järjestää seuran toimesta uimakoulu Laaksolahdessa, hankkia sopivia nuoria jäseniä osanottajiksi uinninohjaajakursseille ja järjestää uintijuhlia Laaksolahden uimarannalla. Päätettiin myös perustaa nuorten toimintajaosto kesätoimintaa varten. Vuodelta 1956 löytyvät seuran uudet säännöt, joissa yhdistyksen tarkoituksiksi luetaan uimakoulujen ylläpitäminen, harjoitus-tilaisuuksien, kilpailujen, näytöksien ja

kurssien järjestäminen. Varoja toimintaan hankitaan järjestämällä juhlia, rahanke-räyksiä ja arpajaisia. Myös lahjoituksia ja testamentteja otetaan vastaan.

Uimakoulu keräsi lapset rantaan

Uimakoulu oli tärkeä seudun lasten ran-taan kokoaja, saatiin innokkaita uima-reita, seuraan jäseniä ja luotiin pohja toiminnalle. Uimakouluun tulivat lähes kaikki lähiseudun lapset, parhaimmillaan satoja lapsia.

Virin uimakoulun ”isä” Tera Linnanen oli luonut muiden opettajien kanssa hienon järjestelmän. Uimakoulussa oli kolme tasoa: Siniset, Punaiset ja Valkoiset. Oppilaat siirtyivät taitojensa mukaan aina ryhmästä toiseen. Sinisissä harjoiteltiin korkkilautojen ja räpylöiden kanssa potkuja ja liukumista. Punaisissa harjoiteltiin koiraa ja selkäuintia. Kun osasi ja uskalsi uida laiturin ympäri naru vyötäröllä, pääsi Valkoiseihin harjoittelemaan rintaintia ja muitakin taitoja, sukelluksia, kellumisia ja hyppyjä. Oli kivoja vesileikkejä, melkein aina palel-tiin, mutta hauskaa oli.

Opettajat kahlasivat kylmässä vedessä ilman märkäpukuja ja opettivat yksilöl-lisesti kädestä pitäen jokaista lasta. Tämä oli todella edistyksellistä ja myös vaativaa opettajille. Vesi oli kylmää ja uimareita pitkä jono. Nykyisessäkin uimaopetuksessa voisi ottaa mallia tästä lähes 60 vuoden takaisesta metodista.

Laaksolahtelaisten ja lähiseudun lasten uimataito taisi silloin olla parempi kuin monella muulla paikkakunnalla. Vuonna 1950 oli ensimmäisen kerran uimakou-lussa yli 100 oppilasta. Vuonna 1951 kir-jattiin 200 metrin kansaintisuorituksia 980. Vuonna 1953 vihittiin 6 maisteria ja 12 kandidaattia.

Uimaopettajat olivat lasten suuria ido-leita. He kannustivat ja innostivat, lohdut-tivatkin tarvittaessa. Me kaikki 50-luvun uimaoppilaat muistamme ainakin Teran, Rädyn Eeron, Ferinin Irmeli ”Impun”, Peltosen Maijan, Herkan tytöt eli Markan ja Kirstin, Mustosen ”Pepsun”, Kuhlber-gin Ekin, Lundin Matin, Larjomaan Har-rin, Sundqvistin Kurren, Matti ”Pikkis” Salmisen ja Riitta Sysimiehen.

Lehtiartikkeli vuodelta 1953 kertoo, että uimarien kerho Viri on pitänyt uimakouluu vuodesta 1946, ja oppilasmäärä on kasva-nut koko ajan, nyt jo 146. Silloin opet-tajina olivat Eero Rätty ja Erkki Kuhlberg. Taisin olla itsekin silloin oppilaana, jo ”Valkoisissa”. Lehti kertoo vielä, että ker-hon iltaharjoituksissa käy yli 30 uimaria, jotka uivat yhteensä noin 45 km illassa. Hyppääjiä ei ole, sillä ponnahduslauta odottaa liiterin seinällä parempaa laituria. Uimakoulut jatkuivat edelleen pitkälle 1960-luvulle. Lähiseudun lasten uimatai-toprosentti taisi olla maan parhaita Virin uimakoulujen ansiosta. Uimaopettajat vaihtuivat, mutta lapsia riitti.

1960 uimaopettajina toimivat Maija Peltonen, Rea-Riitta Ferin ja Timo Ka-nermo. Vuonna 1963 uimaopettajina toimivat Rea-Riitta ”Iki” Ferin johtajana, Timo Lindgren, Kari Paalo ja Maj-Lis Sundqvist. Oppilaita oli silloin yhteensä 183. Vuonna 1964 opettivat Raili Alanen, Sinikka Kanermo ja Maj-Lis Sundqvist. Kaikkien uimaopettajien nimiä ei ole säi-lynyt dokumentoituna jälkipolville.

Promootiot

Joka kesäinen uimakoulut päättävä tärkeä tapahtuma oli tietysti uimapromootio, jolloin vihittiin kesän maisterit ja kandi-daatit. Promootoriksi pyydettiin espoo-laisia vaikuttajia, kunnanvaltuutettuja tai muuten tärkeitä henkilöitä. Ainakin seuraavien henkilöiden nimet löytyivät

pöytäkirjoista: Paul Tallroth, U. Aalto, Tauno Hirvonen, Tera Linnanen, A. Paananen, Vilho Nurmi, Märtha Tallroth, Harry Kuhlberg, Pertti Hallio.

Ensimmäinen promootio eli uimavihkiäiset pidettiin rannassa jo 27.7.1947 Laaksolahden Huvilayhdistyksen ja Pitkäjärven Kisan toimesta. Kun uimakoulutoiminta siirtyi Virille, toimi seura tietysti järjestäjänä. Ennätysvuosia olivat 1955 (promovoitavia 56) ja 1956 (promovoitavia 75).

Vuoden 1956 promootio-ohjelmassa oli mm. vesibaletti esiintyjinä Maija Peltonen, Kirsti Herka, Viena Paasio, Kaarina Vaarre. Vihkijänä oli kunnallishallituksen puheenjohtaja Veikko Rantala ja vihittävinä mm. Riitta Syvänen, Martti Syvänen, Heikki Sysimies, Helena Vaarre.

Ohjelmassa oli ”Mikki merihädässä”- kuvaelma, pellet, hengenpelastusesitys ”Sill i dill” sekä kikkaviesti Helsingin Sanomain -palstalaisten ja viriläisten välillä. Vuoden 1960 promootiossa vihittiin 19 maisteria ja 45 kandidaattia. Joukossa sellaisia nimiä kuin Soile Huttunen, Riitta Nelimarkka, Hilikka-Liisa Vaarre, Ilkka ja Matti Aho, Raija ja Risto Hurme, Reino Luomanpää, Soile Seppänen, Pekka Sysimies. Pellenä esiintyivät Olli Lund, Matti Salminen, Timo Lindgren ja Kari-Matti Nurmi. Taideuimareina Maija Bergman, Tuula Rantala, Maj-Lis Sundqvist, Kirsti Herka ja Riitta Syvänen. Eniten uimakandidaatteja ja -maistereita oli vuonna 1963; promovoitavia jo 80, priimusmaistereina tulevat kilpauimarit Ulla Hallio ja Kari Petäjä.

Seppelensitojaiset pidettiin aina ennen promootiota ja ne olivat yksi kesän kohokohta. Uimamaistereita ja -kandidaatteja oli kymmeniä eikä märeille kutreille asetettu mitään muoviseppelettä, vaan

aidot pajunlehti- ja tammenlehväsepeleet. Uimakoululaiset kävivät keräämässä pajunlehtiä kandeille ja tammenlehtiä maistereille. Jonkun vanhemman kotona Larjomaalla, Rädyllä, Linnaselalla, isät ja äidit väänivät rautalangasta ja lehdistä tarvittavan määrän seppeleitä.

Kilpauimarit

Pertti ”Pemu” Mustonen kertoo Laaksolahti - Pitkäjärven syleilyssä -lehdessä vuodelta 1996, että Tera Linnanen oli ehdoton mestari. Pemu ihaili hänen lihaksiaan ja halusi samanlaiset. Tera lupasi, että kun treenaat, niin saat.

1950-luvun uimarit olivat samannimisiä kuin uimaopettajat ja tietysti pienten oppilaiden ja nappulauimarien suuria idoleita senkin takia. He harjoittelivat iltaisin rannassa, kun oli saatu vuonna 1953 ponttoonilaiturit ja 25 metrin rata ja ”ratanarut”, joissa oli korkinpaloja siellä täällä. Uitiin myös ”matkaa” niemeen – pyykkilaiturille – takaisin ja sitten ”piikkejä” eli 25 metrisiä narujen välissä. Välillä pidettiin myös kilpailuja omissa rannassa.

Pemun mukaan 700 m kerralla tuntui hirvittävältä kidutukselta, ehkä Eki ui kuitenkin enemmän, tulihan hänestä Suomen mestari 1500 metrillä. Hänellä oli myös ihmeellinen vastuslevy vatsan ympärille kiinnitettynä. Aikaisin keväällä ja myöhään syksyllä uimarit kävivät Kuhlbergin saunassa ja uivat aina välillä 40-50 metriä.

Meidän pienten uimareiden oli myös mahdollista osallistua kilpailuihin omissa sarjoissaan nappulauinneissa. Monien tulevien mestariuimarien ura alkoi juuri nappulauinneista. Niissä palkintona oli lusikoita ja alpakkapokaaleita, joskus myös muovisia sellaisia, kun rahat loppuivat seuralta.

*Oppitunnin alkua:
Uimaopettajat Maija Peltonen,
Eero Rääty, Harri Larjomaa,
Matti Lund ja uimakoululaisia.*

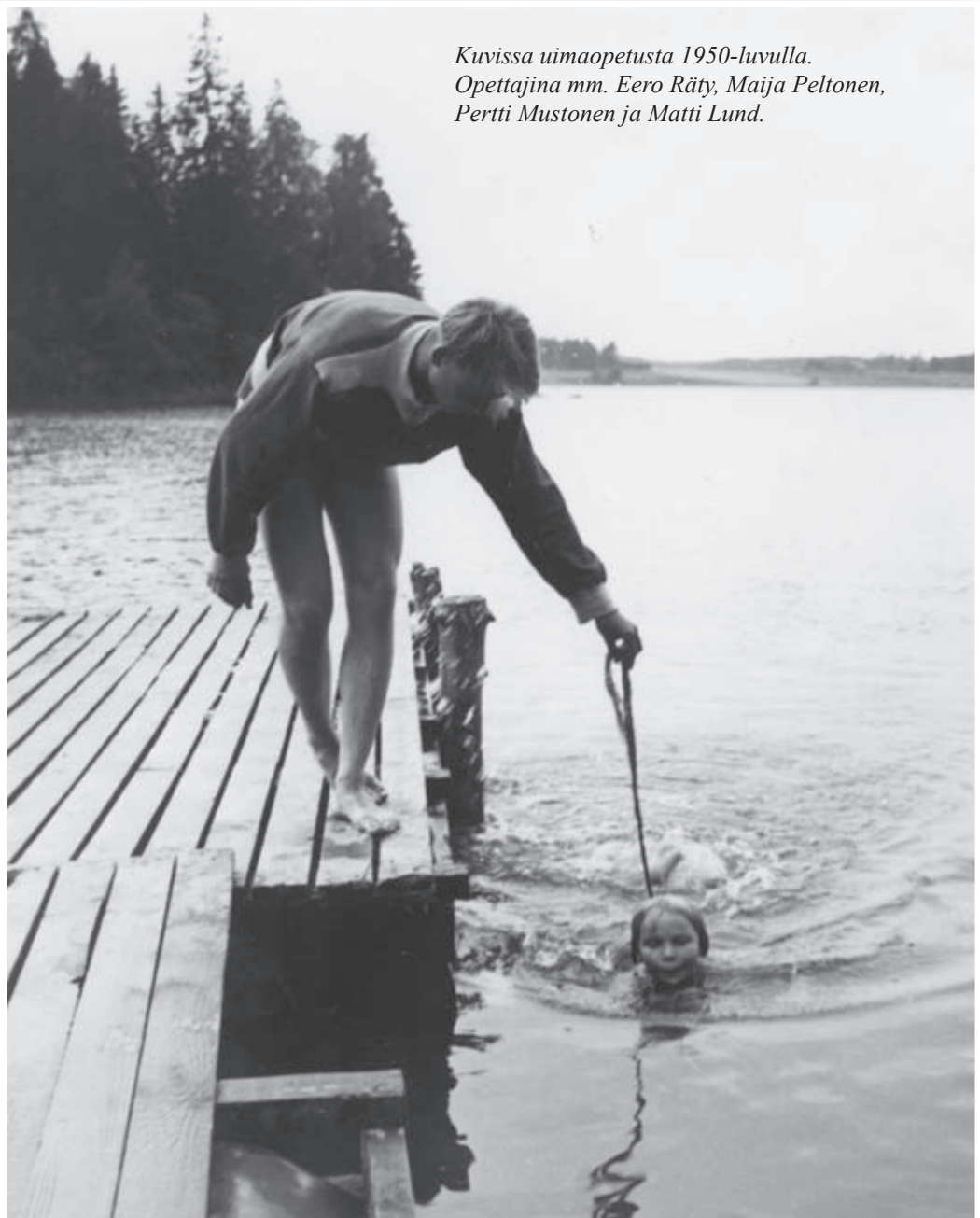
*Uintimerkkejä:
siniset, punaiset,
valkoiset, kandidaatti,
maisteri*

*Veteen hyppää Pirjo Lehtonen,
uimapromootio vuonna 1955.*

*Laaksoalahden Pitkäjärvellä opetettiin satoja
lapsia uimaan. Uimapromootioissa seppelöitiin
uimakandidaatit ja -maisterit. Arja ja Pirjo
Lehtonen promootion jälkeen, vuosi 1955.*

*Kuvissa uimaopetusta 1950-luvulla.
Opettajina mm. Eero Rätty, Maija Peltonen,
Pertti Mustonen ja Matti Lund.*

Aulis Larjomaa – Virin pitkäaikaisin puheenjohtaja

Lossi-lehdestä vuodelta 1958: "Harvan urheiluseuran puheenjohtaja kulkee harjoituspaikalla sekuntikello kädessä, on seuraamassa jokaista jumppatuntia ja kilpailutalaisuutta ja osallistuu kilpailijoiden kuljetukseen jne. Tähän kaikkeen on uhrannut aikaansa seuramme monivuotinen puheenjohtaja, ins. Larjomaa."

(Sama tilanne jatkui 1970-luvulle asti!)

Virin perustajajäsen ja pitkäaikainen puheenjohtaja oli diplomi-insinööri Aulis Larjomaa, jonka panos seuran toiminnassa Kattilakerhosta lähtien oli ratkaiseva. Hän oli hiljainen ja vaatimaton persoona, mutta käytti kaiken vapaa-aikansa Virin asioille. Perheensä Aino-vaimo, lapset Harri, Arvo, Mikko ja Markku olivat myös mukana. Hän tarjosi kesäkotinsa lähellä uimarantaa käyttöön seuran kokouksille, juhlille ja kerhoille. Hän oli vuodesta toiseen läsnä uimarannassa ja seuran sunnuntaiharjoituksissa sekä kilpailumatkoilla autonkuljettajana. Hän toivotti tervetulleiksi uudet jäsenet. Viri oli hänelle todellinen sydämenasia. 25-vuotisen puheenjohtajuutensa aikana hän ehti nähdä seuran muuttumisen pienestä kyläseurasta uinnin menestys- ja vaikuttajaseuraksi.

Olli Lund kirjoittaa vuoden 1989 Laviirissa Aulis Larjomasta mm. seuraavaa: "Aulis muutti 30-luvun loppupuolella Aino-rouvan kanssa kesäasukkaaksi Laaksolahteen. Sodan jälkeen Auliksella ja muilla silloisilla asukkailla heräsi ajatus perustaa uimakerho, jonka tarkoituksena oli puhdistaa uimaranta ja aloittaa säännönmukainen uimaopetus lapsille. Aulis toimi perustetun seuran puheenjohtajana, tämän lisäksi autonkuljettajana, toimitsijana, palkintojenjakajana ja promotorina. Hän oli aina kilpailuissa kannustamassa uimareita. Pitkäjärven yliinti oli hänen sydämenasiansa, uimarijoukon saunotus tapahtui Larjomaan saunassa, samoin lukuisat kerhoillat, kokoukset ja juhlatilaisuudet vietettiin usein heidän kauniissa huvilassaan. Jälkipolven silmin tarkasteltuna olemme sinulle Aulis niin paljosta kiitollisia."

Tera Linnanen, Virin alkuaikojen voimahahmo

Tera Linnanen oli se henkilö, jonka aloitteesta ja ansiosta Laaksolahden Viri perustettiin. Hän oli HTU:n uimareita ja hänestä tuli Virin ensimmäinen uimaopettaja ja valmentaja. Hänen perheellään oli kesämökki Laaksolahdessa. Hänen ja muutaman muun tulieluisen urheilijajäsenen ansiosta syntyi Laaksolahteen uimarien kerho, "Kattilakerho", aloitettiin uimakoulutoiminta ja myös uintiharjoittelu alkoi Pitkäjärven rannassa. Hän aloitti 40-luvun loppupuolella säännöllisten kesäuimakoulujen pidon Pitkäjärven rannassa. Uimakoulun "opetussuunnitelma" oli nerokas: oppilaat jaettiin taitojen mukaan ryhmiin (Siniset, Punaiset ja Valkoiset). Käytettiin uimaräpylöitä ja korkkilautoja oikean uintipotkun oppimiseen ja opetettiin jokaista aloittelijaa henkilökohtaisesti. Kun taidot karttuivat, oppilas siirtyi seuraavaan ryhmään. Järjestelmä oli motivoiva ja palkitseva sekä ennen kaikkea tehokas. Uimakoulutoiminnan alkuvaiheessa opettajia oli vain yksi, mutta myöhemmin vuosina heitä oli useampia, kaikki Teran itse kouluttamia. Uimaräpylät olivat itse rakennettuja kumista ja metallilangasta. Uimaopettajat tekivät ne itse. Uimakoululaisia oli rannan uimakoulussa satoja, jotka kaikki saivat nauttia Teran ja hänen opetuslapsiensä hyvästä opetuksesta. Lähiseudun lasten uimataito parantui vuosi vuodelta. Koska uimalaitos oli aluksi varsin vaatimaton eikä siellä ollut hyppytelineitä, joutuivat uimamaisteri- ja uimakandidaattikokelaat matkustamaan Helsinkiin Mustikkamaalle. Tera oli suuri empaattinen isähahmo, joka loi Virin hengen. Kaikki Virissä sen jälkeen voivat olla kiitollisia sille uinti- ja seurakulttuurille, joka jatkui vuosikymmeniä. Hän oli Virin perustajajäsen, kun seura perustettiin maaliskuussa 1951. Mainittakoon, että Tera lahjoitti perustamisvuonna seuralle toiminta-avustusta 10 400 markkaa!

Linnasen perhe oli seuran sydän ja henki. Heidän kotonaan Laaksolahdessa pidettiin kokouksia ja talkoita ja juhlia, sekä ainakin yhdet hienot naamiaiset. Linnasen äitihahmo Hilikka ompeli uimapukuja uimareille ja esiintymisvaatteita iltajuhliin. Hän oli yksi Virin ihanista äitihahmoista, kirjoittaa ”Pemu” huvilayhdistyksen lehdessä vuodelta 1996. Teran ja Hilkan lapset Tarja, Vesa ja Seppo kuuluivat Virin kilpauimarijoukkoon 1950- ja 1960-luvuilla. Tarjasta tuli vielä nuorten uimarien valmentaja 1960-luvun puolivälissä, Vesa oli mukana vesipallojoukkueessa. Ja lukemattomia ovat ne muiden perheiden lapset, joita Tera innosti uinnin piiriin. *Vuodelta 1948 on valokuva Mustikkamaalta, jossa käytiin suorittamassa uimakandi- ja uimamaisterihypyt. Keskellä hymyilee Tera, kaikkien ihailema uimari, uimaopettaja ja valmentaja. Hänen vieressään on Eero Rätty, josta tuli myöhemmin Teran jälkeen uimakoulun ”pääuimaopettaja”.*

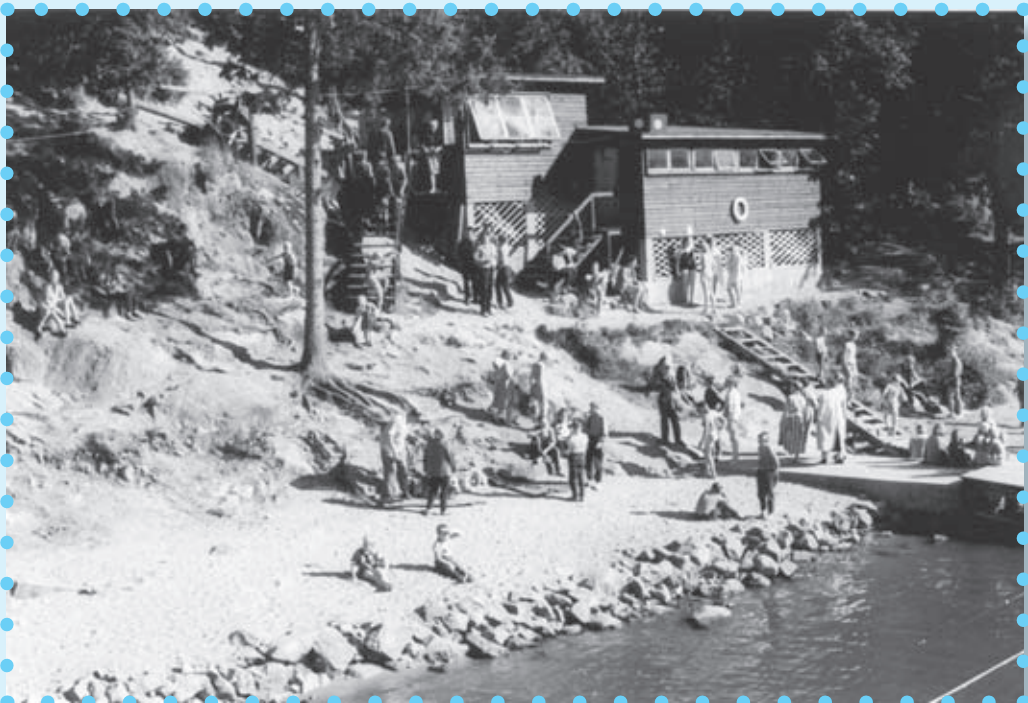
Toinen tuleva uimaopettaja Maija Peltonen (nyk. Bergman) valmistui uimamais-teriksi 1949 uskaltauduttuaan viimein pudottaautua Mustikkamaan 5 metrin hypytornistista. Hän kertoo Terasta seuraavaa:

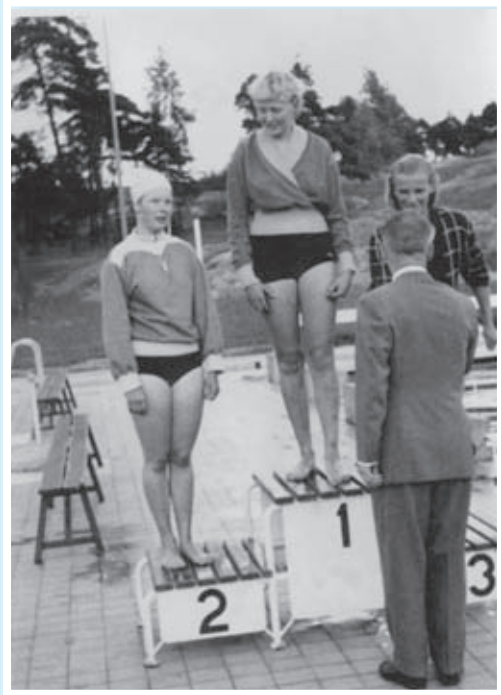
”Kiitollisin mielin me entiset nuoret viriläiset muistamme Teraa, joka jaksoi kannustaa jokaista uimarin alkua. Voidaksemme kilpailla 1950-luvun alussa me kuuluimme eri helsinkiläisiin uimaseuroihin, HTU:hun ja HU:hun. Siihen aikaan eivät TUL:n ja SVUL:n alaiset seurat voineet kilpailla samoissa kisoissa. Tera suri asiaa kovasti, siitä on tallella vuodelta 1955 lehtileike, jossa Tera kirjoittaa asiasta vetoamalla päättäjiin yhteisen urheiluliiton saamiseksi.” Seuraavana vuonna 4.1.1956 Iltasanomat kertoo, että Laaksolahden Viri aloittaa tänä vuonna virallisen toimintansa, kun HU:sta on siirtynyt Virin jäsenyyteen 11 uimaria ja HTU:sta 8, Erkki Kuhlberg ja Irmeli Ferin etunenässä.

Lehtileike vuodelta 1955 kertoo, että Laaksolahteen tulee komea uimalaitos. Ponttooneja ja hypytelineitä rakennetaan, myöhemmin on tarkoitus rakentaa katsomokin. Sitä ei tosin ilmestynyt, mutta kalliojyrkänteille kokoontui kuitenkin vuosittain elokuussa uimanäytöksiin jopa tuhat henkeä. Kaikessa tässä Tera Linnasella oli sormensa pelissä. Vähitellen nuoremmat siirtyivät vastuuseen, mutta Teran luoma seurahenki säilyi...

Hengenpelastusopetusta Pitkäjärvellä vuonna 1955. Uimalan rantamaisemaa rakennuksineen.

Viriläisiä palkintopalleilla. Erkki Kuhlberg ja Maija Peltonen kolmossijoilla, Irmeli Ferin odottamassa voittopalkintoaan (ylh. oikealla).

Helsingin Uimarien (HU) viestijoukkue Laaksolahden uimalassa, vuosi 1952. Etualalla Virin puheenjohtaja Aulis Larjomaa.

Kurt ”Kurre” Sundqvist, Virin mestarivalmentaja

Kurre Sundqvist, yksi Teran oppipojista, kasvoi kesäisin Laaksoлахdessa keskellä uinti- ja urheilukulttuuria. Isä oli myös urheilumiehiä. Kurre aloitti valmentamisen jo 1950-luvun loppupuolella, ensimmäinen Suomen mestaruus tuli siskolle Maj-Lis Sundqvistille v. 1959. Silloin hänen ryhmäänsä kuului jo monia lupaavia nuoria uimareita.

Kurre oli huumorintajuinen, vaativa, kärsivällinen, tunnollinen ja ennen kaikkea kunnianhimoinen valmentaja. Valmennus oli hänen elämäntehtävänsä. Vaikka hän oli hauskuttaja ja humoristi, uintivalmennuksesta tuli hänelle totista työtä, tehojen ja tulosten hakua.

Kun hän sai Virin parhaat nuoret hoiteisiinsa, tuloksia syntyi. Koko 1950-luvun loppu ja 1960-luvun alku olivat aikaa, jolloin uintipiireissä ihmeteltiin Virin tyttöjä ja poikia ja heidän saavutuksiaan. Hän uhrasi kaiken vapaa-aikansa uinnille, kuljetti uimareita harjoituksiin autollaan, kesällä Stadikalle, talvella Helsinginkadulle. Kaiken hän teki oman pankkityönsä ohella.

Kurre imi itseensä teoriaa, hankki altaan reunalta lisäkokemusta, opetteli ulkoa uintivalmennustietoa mitä oli saatavilla. Harjoittelussa oli aivan uusi meininki, uitiin paljon ja kovaa, intervallisarjoja. Oli harjoitussuunnitelmat, -päiväkirjat, käytiin testeissä. Nostettiin painoja, mikä herätti kauhistusta ympäristössä. Juostiin interalleja ja mäkijuoksuja. Monipuolisuus oli tärkeää. Talvella hiihrettiin. Oli harjoitusleirejä, yhdessä muiden seurojen kanssa, esim. Vetehisten kanssa Vierumäellä ja Lahdessa, HU:n kanssa käytiin Ruotsissa Kiirunassa. Tämä oli kuitenkin vasta alkua. Muistakin ei-espoolaisista seuroista siirtyi väkeä Viriin, mm. Lehtivuoren

sisarukset Leila ja Paula sekä Päivi Koskinen.

Kurre matkusti valtion urheilulautakunnan stipendillä viideksi kuukaudeksi USA:n uinnin hermokeskukseen tutustumaan huippuvalmentajien työhön ja toi sieltä entistä kovemman ja tinkimättömämmän tavan harjoitella. Kaliforniassa hän seurasi George Hainesin, Don Gambrellin ja Peter Dalandin valmennusmetodeja.

Mikä teki Kurresta mestarivalmentajan?

Ensin kasvaminen mainiossa joukossa viriläisyyteen, ”Virin uintihenkeen”, joka tarttui ja tartutti. Tärkeitä ominaisuuksia olivat tunnollisuus ja kunnianhimo sekä erinomainen huumorintaju, jonka avulla vedettiin monet kovatkin harkat, näin oli menestys mahdollista. Hän oli kärsivällinen ja vaativa, mutta ymmärsi tyttöuimareita oikealla tavalla. Hän ei näyttänyt tunteitaan, oli nokkela, suvaitsevainen, ymmärtäväinen, mutta silti päättäväinen. Hän ei riidellyt koskaan vaan tuli toimeen kaikkien kanssa. Hän piti uimareistaan päiväkirjaa, kirjasi muistiin kaikki harjoitusohjelmat, hän järjesti leirejä, matkoja, olosuhteita. Kurre otti selvää ja opiskeli uintiasiaa kirjoista, lehdistä, kursseilta ja haki oppia maailmalta, ennakkoluulottomasti niin idästä kuin lännestä. Hän oli järjestämässä monia valmentajakoulutustilaisuuksia, joissa valmentajat kartuttivat tietojaan ja saivat keskustella ajankohtaisista ja kiinnostavista asioista. Hän oli myös alullepanijana, kun perustettiin Suomen Uintivalmentajayhdistystä 1960-70-lukujen vaihteessa. Vuonna 1967 Kurre valittiin Suomen Uimaliiton toiminnanjohtajaksi ja tätä tehtävää hän hoiti 10 vuotta.

Kun hän jätti työnsä pankissa ja siirtyi Uimaliiton palvelukseen, alkoivat

sielläkin uudet tuulet puhaltaa. Koulutusta uudistettiin ja kutsuttiin maailmalta huippuvalmentajia Suomeen kertomaan työstään. Kurre toimi myös Uimaliiton päävalmentajana ja sai valmennettavikseen Suomen parhaita uimareita. Eva Sigg oli jo kuulunut ryhmään Lavin aikoina, nyt sitten Marjatta Hara toi pitkästä aikaa Suomeen EE:n 800 metrin vu:ssa vuonna 1969.

Uimaliiton työtaakka oli kuitenkin liikaa, eikä hän pystynyt tekemään sitä, mitä eniten halusi, eli valmentamaan täysillä. Uimarit olivat hänen sydämensä asia – mutta oma sydän ei. Kurren kuolema 1984 vain 49-vuotiaana tuli kaikille suurena järkytyksenä ja yllätyksenä.

Hänen panoksensa vaikuttavuutta Suomen uintielämään ei ymmärretty riittävästi silloin eikä myöhemminkään. Hän aloitti Suomessa uintivalmennuksessa monia asioita, jotka nyt ovat arkipäivää ja itseltään selvää.

Laaksohalahden Virin nousulle ja tulevaisuudelle hänen työnsä oli ratkaiseva, Tera Linnanen aloitti, Kurre jatkoi ja avasi tien menestykseen ja me muut sitten seurasimme. Hänen perintönsä elää edelleen.

1950-luvun saavutukset

Irmeli Ferin oli ensimmäinen suuri viriläinen mestariuimari, hän oli Suomen toiseksi paras rintauimari. Erkki Kuhlberg oli ensimmäinen viriläinen Suomen mestari. Hän voitti ikimuistettavan taistelun Karri Käyhköä vastaan 1500 metrillä 8.8.1955 SM-kisoissa Helsingin Uimastadionilla ajalla 19.53,6 (uusi SE). Mutta kun viriläiset vielä tuona vuonna uivat eri helsinkiläisseurojen riveissä, meni mestaruus HU:n tiliin.

Seuraavasta vuodesta 1956 lähtien viriläiset uivat oman seuran nimissä ja Virin ensimmäinen ”oikea” mestaruus tuli 1959, kun Maj-Lis Sundqvist voitti naisten 100 m:n perhosuinnin ajalla 1.23,7.

Silloisten sääntöjen mukaan Suomen mestaruuden voittanut uimari ei enää saanut osallistua nuorten SM-uinteihin, vaikka ikä olisi sallinut ja niin jäi Maj-Lis vaille melko varmoja nuorten mitaleja. Sama kohtalo koki sittemmin muillekin viriläisille, sääntö koski muistaakseni kaikkia SM-mitalisteja. Ja niitähän tuli useita vuoden 1959 jälkeen. Myöhemmin tämä epäoikeudenmukainen sääntö kumottiin.

Valmentajat ja autonkuljettajat

Tera Linnanen ja Harry Kuhlberg olivat ensimmäiset valmentajat, vähitellen uimareita alkoi tulla yhä lisää ja tarvittiin apuvoimia. Heitä olivat ainakin Matti ”Vater” Lund ja Eero Rätty.

Kuhlbergin setä ja Larjomaan setä eli Virin puheenjohtaja kuljettivat kilpailuihin. Larjomaan ajoi hitaimmin.

Kilpailumatkat olivat jännittäviä; matkustettiin jopa ”niin kauas” kuin Riihimäelle, Tampereelle, Lahteen, Turkuun ja jopa Jyväskylään saakka. Siihen aikaan matkustaminen oli harvinaista herkkua. Kilpailumatka Porista on jäänyt mieleeni jännittävänä seikkailuna. Kurren auto hajosi paluumatkalla ja jouduimme liftaamaan kesäyössä rekkoihin. Onneksi pääsimme onnellisesti kotiin.

Virin ”Kauhikset”

Kauhukakarot olivat pilapiirtäjä Kari Suomalaisen 50-luvulla luomat pilapiirroshahmot. Hänen lapsensa olivat siinä esikuvana. He taas olivat siis Virin ”Kauhisten” esikuvina. Olivatkohan viriläiset oikeasti niin kauhukakaroita? Lossin joulunumero 1956 kertoo Kauhiksien kokouksesta, jossa marssittiin ”Offun” palatsiin ja vallattiin se. Silloin päätettiin perustaa yli 15-vuotiaiden oma kerho, jonka tehtävänä oli kuroa umpeen sitä juopaa, mikä oli johtokunnan ja Kauhisten välillä. Joulujuhlan ohjelman järjestäminen oli myös tämän kerhon tehtävä. Tarinan mukaan kokouksen jälkeiset juhlat olivat hauskat ja riehakkaat, ja varsinkin jatkot, joissa laulukuoro herätteli Laaksolahden ”Bulevardia”. Mäenlaskukin rannan jyrkillä rinteillä sujui riemukkaasti.

Tapahtui Kauhiksien hipoissa ...

Vain harvalla perheellä oli levysoitin. Tallrothien perheessä oli, Heijke ja Kai omistivat veivattavan gramofonin ja muutamia äänilevyjä. Heidän alamökissään istuimme kuuntelemassa mm. sellaisia kappaleita kuin ”Whispering” ja ”Heartaches”. Sittemmin tanssinhalu valtasi koko Virin porukan. Gramofoni kainalossa kierreltiin rannalla, Palokunnantietä ja Huvilateitä etsien paikkaa, missä saisimme hipata. Kerran Rädyn Eero lupasi, että saisimme tulla heidän alamökkiinsä, jos maalaisimme sen lattian. Porukkaa oli paljon. Usein jonkun kotiväki heltyi ja pääsimme tanssimaan isompaan tai pienempään mökkiin. Kunnollisia ja viattomia oltiin eikä alkoholilla ollut sijaa huvittelussa. Mutta sydänsuruja riitti – niin kuin kaikilla 16-18-vuotiailla. Toisinaan oli niin ihanaa ja seuraavana iltana kurjaa.

Ja rantajuhlan harjoituksissa...

Harjoitukset olivat taas kerran illalla rannassa. Piti harjoitella pellehyppyä, uintilajien esittelyä, taitouintia ym. Maija ja Markka kyllästyivät odottamaan kuviokelluntavuoroaan ja lähtivät kahden kaverin kanssa soutelemaan. Kävivät niemen takana maisemia katsomassa ja sieltä palatessa rannalta kajahti: ”Miltä Boston maistui?”

Uimaseura - sosiaalisen elämän keskus

Uimarannassa oli kaikki mikä oli tärkeää, ja kaikki kokoontuivat rantaan, Lehtisen mummon kioskilta ostettiin Jaffaa ja munkkeja. Läheisellä Rädyn pihalla pelattiin pallopelejä ja leikittiin. Oli kerhoiltoja, kotihippoja ja retkiä.

Osallistuttiin myös muihinkin kuin uintikilpailuihin, muun muassa 6.3.1955 järjestettiin Dalsvikin kartanon mailla ja Laaksolahden rannassa Helsingin uima-seuroille hiihtoviestikilpailut. Mukana olivat HU, Vetehiset, Viri kolmella joukkueella. Voittaja oli Virin I joukkue.

Vaikka 1950-luvun lopussa jo harjoitettiin enemmän, kesäisin välillä jopa kaksi kertaa päivässä, viriläisten elämä ei ollut pelkkää urheilua. Uimarit osallistuivat innokkaasti promootioiden, juhlien ja tapahtumien järjestelyyn. Toimitettiin lehteä, jota jaettiin laaksolahtelaisiin koteihin. Tehtiin retkiä, käytiin myös harjoitteluleireillä mm. Solvallassa, Vihdin pirtillä, Eerikkilässä. Kaikki tämä vahvisti seurahenkeä ja yhteisyyttä. Meidän sosiaalinen elämämme oli myös talvisin aika Viri-keskeistä, vaikka useimmat asuivatkin Helsingissä. Parhaat kaverit olivat viriläisiä.

Kesän kohokohtia olivat rantajuhlat. Niiden tuloilla varmistettiin Virin talvinen toiminta. Se oli kaikkien yhteinen suuryritys. Pellet naurattivat yleisöä, hyppääjät syöksyivät läpi tulen ja veden.

Sen lisäksi, että harjoiteltiin ja kilpailtiin yhdessä, järjestettiin kaikenlaista oheistoimintaa. Järjestettiin kerhoiltoja, käytiin yhdessä elokuvissa, pidettiin kotihippoja, opeteltiin tanssimaan, käytiin kesällä Brankkarin (Pitkäjärven VPK) lavalla tanssimassa, retkeiltiin.

Viri oli alun perin pieni kyläseura, kaikki toiminta tapahtui kesäisin Pitkäjärven uimalassa, tavattiin tiiviisti, oltiin kuin suuri perhe, lapset ja vanhemmat yhdessä. Näin syntyi Laaksoalahden henki, kaikki puhalsivat yhteen hiileen, palkkioita ei kysely. Palkaksi saatiin ystäviä ja unohtumattomia kokemuksia. Tämä viriläisyyden henki alkoi siis jo 1940-luvulta ja jatkui pitkälle vuosikymmenten päähän. Onhan nykyisin perinneyhdistyksessä mukana vieläkin ihmisiä sieltä kaukaa alkuajoilta, kuten ikinuoret Maija Bergman o.s. Peltonen, Markka Herka, Maj-Lis Nisula o.s. Sundqvist, Olli Lund, Timo Lindgren ja Leena Kaseva o.s. Päiviö.

Nuoruuteen liittyivät kiinteät ystävyys-suhteet, oma jengi, joka teki kaiken mahdollisen yhdessä, pukeutui yhdenmukaisesti, puhui samaa kieltä, piti yhtä. Juhlien ja tapahtumien järjestäminen lujitti yhteishenkeä ja opetti monia myöhemmin elämässä tärkeitä asioita. Kun harjoittelu alkoi vaatia yhä enemmän aikaa, jäi sosiaaliselle kerhotoiminnalle ja hauskanpidolle vähemmän aikaa. Leireillä yritettiin kuitenkin järjestää kaikenlaisia kivoja, kuten jopa yöllisiä kortinpeluita.

Talvellakin harjoiteltiin

Talvella harjoiteltiin pari kertaa viikossa Yrjönkadun uimahallissa Helsingissä. Sunnuntaina kaikki yhdessä, viikolla oli yhden harjoitukset; pojilla miesten vuorolla ja tytöillä tiistai-iltaisina naisuimarien vuoroilla. Muuten hallissa uitiin aina ilman uimapukuja, eikä siellä saanut räiskyttää vettä. Sunnuntaivuorot olivat ikimuistoisia yhteisine saunavuoroineen, kikkaviesteineen. Vaatteiden vaihtoonkin sisältyi jännitystä: ”Putoaako pyyheliina verkko-oven edestä?!”

Harjoittelu oli monipuolista: Meilahden koululla pidettiin voimistelu- ja kuntopiiriä, painojakin käytiin nostelemassa

Meritullinkadun kellariloukossa. Myös pikkutyöt alkoivat nostella painoja, ja sepäs herätti kauhistusta. Myös yhteisillä juoksulenkeillä käytiin; ylämäki-juoksu oli kovaa ja tehokasta.

Leireilämää

Ainakin Lahdessa käytiin useampaan kertaan pääsiäisen aikaan uimassa hallissa ja juoksemassa hyppyrimäen portaita ylös. Harrastettiin myös paljon yhteistoimintaa ja leirejä muiden uimaseurojen kanssa. Vierumäellä oltiin hiihtoleirillä 1960 yhdessä Vetehisten kanssa. Leireiltiin myös Solvallassa, Vihdin pirtillä ja Eerikkilässä: nämä olivat kaikki järviuimaloita, vesi kylmää, oli iilimatoja ja mutaa, mutta muuten tosi nastaa. Vihdin pirtillä Moksjärven rannalla nukuttiin yhdellä leirillä avovintillä, jossa oli katonrajassa useita pääskysen pesiä. Aamulla herättiin pääskysten poikasten nälkäiseen huutoon ja silmät umpeen muurautuneina pääskysten ulosteesta!

Sollavallassa uitiin tosi kylmässä vedessä, välillä istuttiin saunassa, juostiin mäkeä ylös jyrkkiä portaita ja taas uimaan muutama sata metriä.

Muisto Eerikkilän leiriltä: pojat olivat laittaneet tyttöjen sänkyihin iilimatoja. Kyllä kuului kova kiljunta, kun illalla menttiin nukkumaan.

Tera Linnasen johdolla Solvallassa, v. 1958

Pitkjärven yliuinti

Pitkjärven yliuinti uimarannasta Kokkisen rantaan ja takaisin runsas kaksi kilometriä (kartalta mitattuna 2100 m, uiden runsaasti enemmän) aloitettiin jo heti Virin alkuaikoina. Vuonna 1948 uitiin ensimmäinen yliuinti. Kokkisen rannassa on iso kivi, joka toimii käänköpaikkana. Uinnin aikana kivellä seisoo käänköstar-kastaja ja uimareiden on käytävä koskettamassa kiveä ennen käänkömistään takaisin.

Osallistujia oli alkuun vaihtelevasti; ensimmäisen kerran (1948) neljästä uimari-
sta 1964-vuoden 70 uimariin. Vuonna 1951 osallistujia oli 24, joista 20 ui maaliin asti ja voittaja oli K. Saavalainen. Olosuhteet ovat vaihdelleet vuosittain, milloin vesi oli 16 asteista, joskus jopa 23 asteista. Toisinaan valtavat aallot löivät uimalan kallioihin, mutta jokainen pikku-uimarikin koki kunnia-asiakseen osallistumisen. Kylmää yritettiin torjua vaseliinilla, tuolloin ei ollut mitään lämmittäviä pukuja.

Yliuinnin tarkoitus ei ollut alun perin kilpailla, vaan oppia uimaan pitkiäkin matkoja. Tosin eräät ottivat jutun ihan tosissaan, toiset taas käyttivät osan uintimat-kasta kellumiseen ja jutusteluun. Ensimmäisinä vuosina maaliin tuli aikansa paras pitkänmatkan uimari Erkki Kuhlberg, Seppo Aho oli 1960-luvun nopein, vuonna 1961 kisan voitti Arja Lehtonen (nyk. Malmberg), Timo Lindgren oli voittaja vuonna 1964.

Mukana olivat aina Virin suuret ja pienet uimarit, nuorimmat jo 9-vuotiaina. Jokaista uimaria kannustettiin ja etenkin viimeisiä maaliintulijoita. Joskus uinnin alkuaikoina Kokkisen rannassa oli uimareita vastaanottamassa kultamitalipainija Väinö Kokkinen, joka tervehti kädestä kaikkia uimareita. Palkintoja ei jaettu, arvottiin vain kunnia-palkinto kaikkien maaliintulijoiden kesken.

Espoon täyttäessä 500 vuotta vuonna 1958 uinti järjestettiin kunnallisena kilpailuna, jossa tulokset kirjattiin. Yliuinnista on säilynyt tallella kirja, johon jokainen maaliin tullut väsyneenä hoipertelevalla käsialalla kirjoitti nimensä.

Nyt 2000-luvulla perinne on jälleen herätetty henkiin. Yliuintiin on heinäkuun viimeisenä sunnuntaina kerääntynyt innokas uimarien joukko, viime vuosina noin 30 uimaria. Nimet kerätään edelleen samaan kirjaan.

Juhlat: joulujuhlat, kerhoillat, myyjäiset

Urheiluseuratoiminta oli 50- ja 60-luvulla ennen kaikkea sosiaalista toimintaa; urheiltiin tietysti myös, mutta kaikki muu toiminta oli yhtä tärkeää. Kerhoiltoja ja myyjäisiä ja juhlia järjestettiin myös rahankeruu mielessä, mutta lasten ja nuorten mielestä ne olivat tärkeintä kaikista huvittelun ja hauskanpidon takia. Kerhoilloissa opittiin piirileikit ja muut seuraleikit, päästiin kosketuksiin vastakkaisen sukupuolen kanssa ja myös ensimmäiset varsinaiset tanssi-
askeleet opittiin Virin juhlissa. 1950-luvun lopussa rokki ja jive olivat muotitansseja ja niitähän opeteltiin innolla Virin illoissa.

Joulujuhlat olivat tärkeä tapaus ja niihin harjoiteltiin aina ohjelmia etukäteen, me pikku-uimarit saimme osallistua joskus jopa enkelikuvaelmaan joulujuhlissa. Oli muitakin näytelmiä, musiikki- ja lauluesityksiä, kuten kaikissa sen ajan iltamissa. Viriläisistä löytyi monipuolinen valikoima erilaisia kykyjä, tanssijoita, laulajia, soit-tajia ja näyttelijöitä ...

Juhlissa leikittiin myös piirileikkejä ja tanssittiin, oli lahjojen jakoa, puuroa ja muita herkkuja. Merimelojien maja, Vuorisolan Tanssikoulu ja Elannon kerhohuone olivat muistaakseni joulujuhlapaikkoja.

Iltajuhlat

Laaksolahden elokuuhun kuului oleellisena osana rannassa järjestetyt ohjelmalliset iltajuhlat. Viri sai paikalle vuosittain monia sen ajan tunnetuimpia muusikoita ja laulajia. Lisäksi seura järjesti omaa monipuolista ohjelmaa.

Riemuisa rantajuhla 1949 oli ensimmäinen ”viihdytystapahtuma” Pitkäjärven rannassa. Juhlassa esiintyi mm. ”vesipeto” Linnanen vesipallo-ottelussa Laaksolahden Tohvelisankarien joukkueessa. Juhla päättyi tansseihin palokunnan lavalla.

Henry Theel oli 1940- ja 1950-luvun Suomen tunnetuin laulaja. Hänellä oli kesämökki Laaksolahdessa Pitkäjärventielle. Hän oli myös Pertti ”Pemu” Mustosen isäpuoli. Pemu käyttikin kesäisin nimeä Pertti Theel, myös uimaopettajana muistaakseni. Tämä yhtälö oli yksi syy siihen, että Henry Theel orkestereineen oli monena kesänä Virin iltajuhlien ”tähti”. Hän myös hankki esiintyjiksi muita kuuluisuuksia, kuten Annikki Tähten, Pentti Viljasen, Taito Vainion. Mukana olivat vuosien mittaan myös Ossi Runne orkestereineen, Olli Häme orkestereineen, Viola Talvikki, trumpettisti Karl Heinz, Siiri Angerkoski, Elsa Turakainen, Solmu Mäkelä, Kaarina Leskinen Miss Suomi -62, Jukka Kuoppamäki, Harri Bergström, Vili Vesterinen, Lasse Pihlajamaa, Marion Rung, Pirkko Mannola, kaikki aikanaan viihdemaailman johtavia esiintyjä ja taiteilijoita.

Vuoden 1960 arkistoista löytyy tietoja hankinnoista iltajuhlaan 19.8.1960: Ostettu pellevärejä peruukkiliike Kuokkaselta, hankittu maalia lipputankoon ja kalkkia käymälään. Taiteilijoina esiintyivät ”Bluff Brothers” eli Matti Kuusla, Pertti Spede Pasanen ja Pentti Nevaluoma. Kunkin palkkio oli 6.250 markkaa. Illan teemaa en kuitenkaan mistään papereista ole löytänyt.

Tunnetut esiintyjät ja korkealaatuinen ohjelmisto takasivat sen, että uimaranta täyttyi vuodesta toiseen yleisöstä. Ihmiset istuivat kalliolla ja rantakivillä tai riippuivat jopa puissa. Kaikki seurasi vesishown kulkua kiinnostuksella. ”Soihdut ja tulet loimusivat, vesi vaahtosi, vedenneidot ojentelivat nilkkojaan, yli tuhat ihmistä nautti.” Näin Pemu kertoo jutussaan vuodelta 1996. Tämä kaikki tapahtui siis ennen television tuloa.

Viriläiset, vanhemmat ja uimarit, osallistuivat iltajuhlien suunnitteluun, järjestelyyn, kaikkiin etukäteisvalmisteluihin, toteuttivat ja jakoivat mainokset, harjoittelivat esitykset. Oltiin yhtä suurta suurta taiteilijaseuraa koko porukka. Saatiin hienoja kokemuksia, opittiin elämää varten ja samalla hankittiin rahaa seuralle.

Olli Lund muistelee, että Kipparikvartetti oli 50-luvun alkupuolella uimapro-mootion yhteydessä myös esiintymässä uimarannassa. Samassa tilaisuudessa oli pesupaljun melontakilpailu, jossa olivat osanottajina ainakin Kurre Sundqvist, Harri Larjomaa, Pertti Mustonen ja Matti Lund, ehkä muitakin, joita hän ei muista nimeltä. Kilpailuvälineenä oli pitkulainen pyykkipalju, melontavälineenä oli laudankappale. Lähtö oli niemeä vastapäätä olevalta alueelta ja maali osapuilleen pukukoppien kohdalla, hypylaitureita ei vielä tuolloin ollut.

Vuoden 1962 Lossissa nimimerkki P-I kirjoittaa seuraavasti: ”Oli Sing-Sing: Tytöt ylittivät itsensä, kun taas pojat, surkea todeta, olivat mukana kun muistivat. Mutta loppujen lopuksi kaikki meni niin kuin pitikin. Juostiin vartijoita pakoon, kuunneltiin Mannolan Pirkon sulosointuja, ihailtiin naiskauneutta, rantapukkuja, twistiä ym. . .

Yleisö oli tyytyväinen näkemäänsä ja kuulemaansa, mitä todistaa eräänkin tunnetun uimariuroon kehaisu: ”Kuule, ei ne Uimastadioninkaan kestit ole olleet niin erikoisia näiden Virin järjestämien rinnalla. Voi kun mun rintaani niin riemukkaasti viilsi, ensi vuonna palataan asiaan!”

Iltajuhlilla oli mahtipontisia ja taiteellisia nimiä, käytettiin hyväksi viihdemaailman, elokuvien ja iskelmien nimiä. Ainakin seuraavat ovat säilyneet muistoissa: Venetsialainen ilta, Kaksi tuntia maailman ympäri, Tiikerihai, Los Laaksolahti, Läpi tulen ja veden, Zambesi, Sing, sing 1962, MM-show 1963, West Dalsa Stoori 1964.

Käsikirjoituksia iltajuhliin työstivät ainakin Mustosen Pemu, Lundin Matti, Kurre Sundqvist, Olli Lund, 1964 asarina myös Heikki ”Mursu” Sysimies. Nämä käsikirjoitukset ja ideat olivat todella hauskoja, luovia sekä ajan ilmiöitä ja muotia kuvastavia. Harmillista, että iltajuhlista ei ole olemassa kunnollisia dokumentteja, kaikki on vain elävänä meidän mukana olleiden muistoissa.

Vuonna 1964 oli juhlan nimenä West Dalsa Stoori. Tarina mukaili West Side Storya. Kaksi jengiä, Dalsa ja Rundi kiistelivät keskenään, tanssivat jazzin tahdissa, tappelivat, putoilivat järveen. Mukana olivat myös pellet, orkesterina Ossi Runne ja Marion Rung solistina, musiikkina Beatlesia ja muita ajan hittejä. Myös The Misty Mops, orastavan Beatles ja pop-kulttuurin edelläkävijä Espoosta esiintyi showssa. Kuvia sivulla 32-33.

Pellet olivat iltajuhlien suuria sankareita, etunenässä Hemppa Vasenius, joka myös asui Laaksolahdessa. Hän toi mukanaan muutkin pellesankarit. Myös viriläisistä

löytyi rohkeita pellehyppääjiä, jotka esittivät uhkarohkeita temppejujaan myös juhlien jälkeen päivisin rannassa ihaileville tytöille.

Oma lehti

Lossi, Los Laaksolahden tieto, Pikku-Lossi

”Lossi on säännöllisen epäsäännöllisesti ilmestyvä riippumaton lehti, jota voi hätätilassa lukea muuallakin (kuin riippumatossa maaten).”

Keväällä 1954 alkoi ilmestyä yllättäen päätoiheltaja Vaqueron (Matti Lund) toimittamana, aluksi käsinkirjoitettu lehtinen. Vuoden aikana numeroita ilmestyi 10 ja ”painos” oli 80. Myöhemmin seuran jäsenet saivat postiluukuistaan tai -laatikoistaan vähintään kerran vuodessa seuran oman monistetun lehden. Nimi taisi vaihdella ainakin alkuaikoina. Toimittajina kunnostautuivat mm. Matti Lund, Kurre Sundqvist, kirjoittajina oli salaperäisiä nimimerkkejä kuten O-va, P-I, M-LI, SaMa. Olikohan asia niin arkaluontoista, että ei uskallettu kirjoittaa omalla nimellä. Myös vuosiluvut ja päivämäärät puuttuivat lehtien kansista.

Tässä joitakin nimimerkkien takana olleita nimiä:

Vaguero = Matti Lund

PETRI, P-I ja Mr Light = Olli Lund

O-va = Kurre Sundqvist.

Lehdet ovat mitä hauskinda luettavaa, ne sisältävät uintijuttujen lisäksi kulttuuria, tieteellisiä artikkeleita, kasvatusohjeita, matka- ja leirikertomuksia, vitsejä ja aforismeja. Onneksi lehdistä on jäänyt jälkipolville näytekappaleet.

Myös ”pikkukauhikset” eli eräät nuoremmat uimarit halusivat tehdä omaa lehteä. Sitä kirjoiteltiin Linnasen vintissä kalkeeripaperien avulla ja jaettiin harvoille ja valituille. Muistaakseni olimme ”pikkuvaqueeroja” varsinaisen päätoimittajan mukaan.

Eero Rädyn muistoja

Eero Rätty muistelee, kuinka Tera Linnanen opetti hänet tekemään räpylöitä rautalangasta ja kumista. Niitä vietiin myytäväksi jopa Stockmannille. Maija Bergman, silloin vielä Peltonen muistaa, kuinka hän sai esitellä niitä uimanäytöksessä Yrjönkadun uimahallissa. Palkkioksi tuli Sokoksen kahvilassa lihalientä!

Rantajuhlissa Eerolle oli jäänyt mieleen, kuinka vahvistimien toiminta oli ainaisena riesana, johdot poikki jne.

Ikävä tapaus oli, kun rannalta löytyi hukkunut (ei kuitenkaan uimakoululainen).

Ambulanssi saatiin paikalle ja Eero meni mukaan Kirurgille saakka - uimahoususillaan. Takaisin Laaksolahteen hän tuli bussilla - edelleen uimahousuissa.

Janne Rätty, Eeron veli, muisteli jäätelön myyntiä 1950-luvulla. Sitä hän kävi hake-massa Helsingistä Maanviljelijäin Maitokeskuksesta. Jätski oli pakattu hiilihappo-jähän ja sitten sitä myytiin uimarannalla.

*Kiertopalkinto
"Jannen Heila"*

Kiertopalkinto "Simmari Kalle", jonka monet muistavat, oli Eeron tekemä lekan varresta ja rautalangasta. Siitä kilpailtiin mm. Helsingin Sanomain palstalaisten kanssa. Toinen sellainen oli "Jannen heila", naisfiguuri, joka annettiin kesän aikana ansioituneimmalle viriläiselle. Ensimmäisen kerran sen sai Janne Rätty - siitä nimi. Sittemmin se luovutettiin useamman kerran Seppo Aholle, joka lahjoitti sen perinneseuralle 16.3.2007.

Varhaisin kuva Virin joulujuhlista 1950-luvun alkupuolelta on otettu Wärtsilän ammattikoulun (sisäoppilaitos) seurusteluhuoneessa, IV linja 22. Eeron isä, Aarne Rätty oli koulun rehtori.

Matti Lund vanhempi ohjaa kuntovoimistelua talvisessa maastossa.

*Helsinkiiläiset uimaseurat saapuivat linja-autolla hiihtokilpailuihin Laakso-
lahteen, vuosi 1955.*

Matti Lund nuorempi, Laaksoalahden komein uimaopettaja ja show-mies.

Grazyman Grazy -yhtye Matti Lund, Kurre Sundqvist, Pepsu Theel, Erkki Näsäkkälä ja tytöt Irmeli "Imppu" Ferin ja Anneli Rantaluoto. Virin joulujuhlat vuonna 1957.

"Pemu, Pepsu" Pertti Mustonen (kuvassa keskellä) on luova lahjakkuus, joka kunnostautui mm. iltajuhlien suunnittelijana, Lossi-lehden toimittajana ja historian kirjoittajana. Hän toimi Uimaliiton toiminnanjohtajana 1960-luvulla, myöhemmin Helsingin kaupungin tiedotuspäällikkönä. Hän on kirjoittanut useita teoksia Helsingin kulttuurihistoriasta ja tekee edelleen stadin slangilla pakinoita radioon ja Tsilari-lehteen. Pemu kirjoitti myös Uimaliiton 100-vuotishistoriikin vuonna 2006.

Vuoden 1955 joulujuhla. Enkeleinä Virin kauniit uimaritytöt, Joosefia esittää Heikki "Mursu" Sysimies, Mariaa Maj-Lis Sundqvist, paimenen osassa Vesa Linnanen.

LOSSI-lehdistä poimittua

Virin jouluriemut, 1957:

Perinteellinen Joulukylpy ja juhla oli taas ohjelmassa. Kylpy oli uimahallissa, jonka kloorintuoksuinen vesi otti meidät riemuiten huomaansa. Oli hauska katsella ”kauhisten” omenaviestiä, allas oli täynnä omenanjätettä ja jokainen uimari meinasi hukkuu. Myöskin ilolla todettakoon, että Virissä on aika paljon ”pelleä” porukkaa, joka pelleilee katsojat hengiltä. Täältä siirryttiin Elannon kerhohuoneelle juhlimaan joulua. Ohjelma oli korkeatasoista luokkaa, kiitos tästä Ullalle ja esittäjille. Varsinkin tyttöjen joulukuvaelma ”Kymmenen enkeliä”, josta oli vähällä tulla kymmenen pelleä, sekä Grazyman Grazy:n orkesterin klassillisen musiikin käsittävä ohjelma. Yhteislaulut ja puuroilu oli yhteinen ohjelmanumero ja mieliä sykähdyttävä tempaus. ”Rock and Rollarit” jäivät varmaankin toiseksi kun kauhikset leikkivät piirileikkiä pöydän ympärillä. Yleinen tanssi ja hupi jatkuivat lopun iltaa aina nukkumaanmenoon asti.

Yleisönosasto, 1956

Isä Rätty: ”En ymmärrä, minkä tähden tässä teidän lehdessänne on niin paljon höpötystä.

Hilkka Linnanen: Tämä LOS-lehti on sitten muuttanut viime kesästä. Silloin se sisälsi vain kevyitä juttuja, mutta nyt siihen täytyy oikein paneutua.”

Hiihtoherruutemme säilyi, 1956

Hiihtoherruutemme säilyi Helsingin uimaseurojen keskuudessa ainakin tämän vuoden tai talven. Kilpailuissa oli vain kolme joukkuetta, Vetehiset ja kaksi Virin joukkuetta. Missä olivat muut seurat? Kilpailut saatiin suorittaa kehoissa ja voimia kysyvissä olosuhteissa, mutta voitto tuli! *Huom! Katso kuva sivulla 28*

Pieni värssy Virin jumppasta, 1959

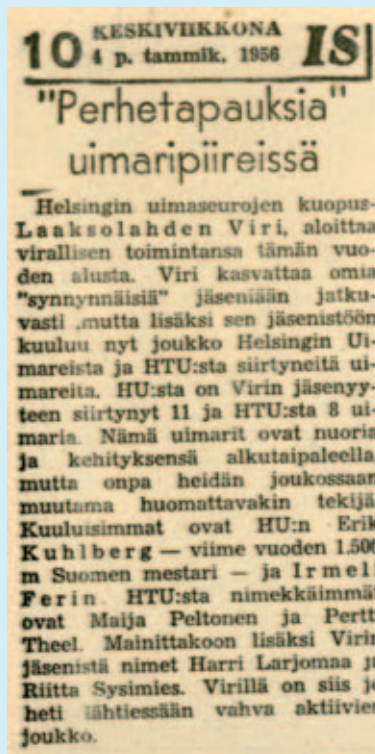
Kas Virin jumppa alkaa / salissa kauhee mökä kaikaa / Kurren pilli vislaa, silloin jumppaajissa syntyy skismaa.

Väiski lattialla makaa / kun Kurre vanha vakaa / karjuu en sulle kuntoa mä takaa.

Armoton on treenarimme jälleen rikkoo jonkun rauhaa / Jannu älä pinnaa / muuten et sä skaboissa finnaa

Matti Lund (nuorempi) oli yksi Lossi-lehden päätoimittajista ja käytti nimimerkkiä Vaquero.

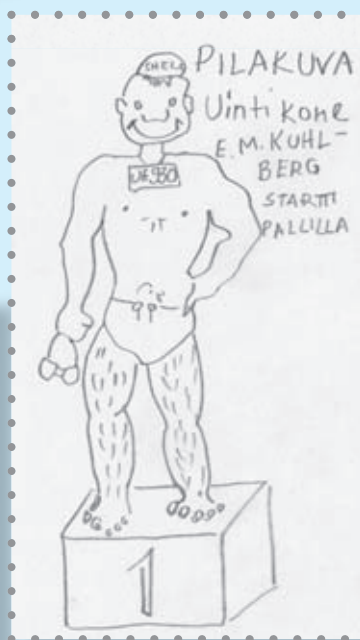

Lossi-lehteä toimitettiin ahkerasti, mutta myös muu lehdistö (mm. Ilta-Sanomat) oli kiinnostunut Laakso-Lahden tapahtumista!

Erilaiset uintimerkit olivat aikansa aarteita.

Lossin toimituksessa luovuus ui vapaasti ja posti kulki!

*Iltajuhlissa oltiin luovia
ja osattiin viihdyttää yleisöä*

Marion Rung

*West Dalsa Stoori 1964
Juhlan kuvat: Leo Kosonen.*

The Misty Mops soittaa ja Pitkäjärvi kaika.

*Pentti Viljanen ottaa kontaktia
Laaksolahden yleisöön.*

Tarja Niskasen o.s. Linnasen muistoja

Olympialaiset 1952 ja Uimastadion

Se vuosi alkoi salaperäisyyden merkeissä. Isä Tera oli kiireinen. Mummo teki minulle hattua ja itselleen mekkoa. Coca-Cola teki tuloaan. Isä oli käännöstuomarien johtaja Uimastadikalla. Japanilaiset saapuivat Stadikalle höyryammeitaan kantaen jo paljon ennen kisoja. Minä, 8-vuotias, ja isä elimme Stadikalla pitkiä päiviä. Pikkuveli Vesa ja äiti jätettiin kotiin. Olin saanut suuren tehtävän: kuvio kelluntaa yksin lasten kahluualtaassa. Koreografian sain tehdä itse. Se tosin meinasi mennä pahasti pieleen, kun en tajunnut lastenaltaan mataluutta. Menetin oikeasta etuhampaasta kulman, joka irvisti rumasti jokaisessa valokuvassa. Kävelin Stadikalla kuin prinsessa punaisessa äidin ompelemassa uimapuvussa ympäriinsä, kun kukaan muu ei voinut sitä tehdä. Tapasin portilla kuningattaren; Englannin Elisabethin, niiasin syvään ja jäin ihmettelemään, kun joku hieno mies jäi portille, kun hänellä ei ollut pääsylippua. Oli kuuma ja hänellä hikipisarat juokisivat noroina. Hain jonkun tunnistamaan tätä herraa. Hän oli kuningattaren mies Philip. Pääsipä sitten sisään. Kyllä Cokis maistui ja mummo ja äiti olivat ylpeitä istuessaan pääkatsomossa toisella rivillä. Sain japanilaisilta nukkeja, puhuimme käsillämme ja poseerasin jokaisen kanssa valokuvissa. Hain heidän vesisaaveihinsa kuumaa vettä ja olin omasta mielestäni monella tavalla se tärkeä persoona noissa kisoissa: päässä kiinalaismallinen kartonkihattu, päällä punainen uikkari ja kädessä kylmä Cokis – Voi sitä onnea!

Viri-elämää

Miten tämä elämäni uintiura Virissä oikein alkoi? Se alkoi sukeltamisella, ponttoonien alla leikityllä natskulla eli hipalla. Päät kolisivat ponttooneihin kun sukellettiin karkuun. Kidukset löytyivät sukeltaessa – happea riitti, kun osasi ”nieleskellä”. Sukeltaessa löytyivät myös kaverit ja heidän iloinen hymynsä. Joskus siinä hullunmyllyssä ja uhkarohkeissa tempuissa tarvittiin ensiaputaitoja. Kerran joku tipahti jopa viiden metrin korkeudesta suoraan ponttoonin päälle. Vanhemmat eivät kyllä tienneet meidän leikkien hurjuutta. Onneksi säilyttiin hengissä!

Lapsuus oli hauska ja hieno. Paitsi se paleleminen. Veteen meno tuottaa vieläkin tuskaa. Vesi oli Pitkäjärven kylmää ja me uimarit aika laihoja. Emme aina olleet kotona ruoka-aikaan, kun rantsusta ei tahdottu lähteä pois. Niin hauskaa oli. Uintikausi alkoi kesäkuun ensimmäisenä päivänä ja loppui elokuun viimeisenä. Muistan vieläkin elävästi, millaista oli hampaiden kalina, kun vesi oli 14 astetta Valkeakoskella kilpailuissa. Piti uida 200 metriä rinulia, mutta onneksi matka puolitettiin. Pirjo taisi voittaa.

Muistan, kun Keravalta kisoista tullesamme laskimme salamia taivaalla – niitä oli satoja ellei tuhansia. Istuimme turvallisesti Larjomaan autossa, peloissamme kyllä olimme. Taisi kaikkien nenänpäätt olla valkoisia. Myös aina hyväntuulisen Väiskinkin, Pirjo taisi jopa oksentaa. Kaikista näistä kokemuksista syntyi tunne yhteisyydestä ja omasta porukasta. Kaikilla oli omat perheensä, mutta suuri upea oma perheemme oli Viri.

Tarja Linnanen ja pikku-uimareita Uimastadionilla, etualalla valmentaja Timo Petäjä.

Muksut eli pikku-uimarit

Lähteranta oli jo rakennettu, ja myöhemmin allas Pitkäjärven lahden rantaan. Lapsia alkoi kerääntyä sinne. En muista, että minua olisi sinne valmentajaksi kehoitettu. Oli Hallioita, Hurmeita, Petäjiä, Stikkania, Railaa, Leenaa ja monia muita. Väiski ja Timppakin tuli harkkoihin valmentamaan. Kohta tuntui siltä, että allas oli aivan liian pieni. Me aikuiset (!) sentään mittailimme allasta sen reunalta. Lenkkeiltiin ja jumppattiin Viherlaakson koululla. Minulla oli vaaleansininen Impi eli Hilman ja

itsetunto kohdallaan. Sitä sain lapsilta – oli killittäviä silmiä ja vuotavia nenä! Rakastin heitä, muuta ei sitten ehtinytkään rakastaa.

Näin vuosien jälkeen sitä miettii, miten ehti sen kaiken. Mutta systeemi oli loistava, ei ollut kateutta työnjaossa, kaikki tekivät innolla parhaansa ja mikä parasta, jokainen halukas sai omia tehtäviä. Sai olla hyvä altaassa tai sen reunalla, jumpassa tai hiihtoladulla. Jos ei sitten muussa niin ainakin suunsoitoissa ja kaveruudessa.

Linnanen perhe, Tarja, Vesa, Seppo ja isä-Tera Solvallan urheiluopistolla. 1960-luvun viriläisten kesäleiripaikka.

Ihmisiä ja rantaelämää – Timo Lindgren kertoo

Liityin Laaksoalahden Viriin 7-vuotiaana kesällä 1951. Samana kesänä osallistuin ensimmäisiin kilpailuihini Pitkäjärven uimalassa. Sarja oli pojat alle 8 vuotta, laji 25 m niin kovaa kuin pääsee ja jaksaa. Sijoituin kolmanneksi. Palkinnoksi saamani pieni pytty on edelleenkin kunniapaikalla kodissani muistuttamassa urheilu-urani huippuhetkestä, jota tuskin enää tulen ylittämään.

Muistelen mitä suurimmalla lämmöllä:

- **Aulis Larjomaata**, ensimmäistä puheenjohtajaamme, joka niin monessa seuramme toiminnassa vuosikymmeniä mukana olleena vielä viimeisenä puheenjohtajavuotenaan seisoj Leppävaaran uimahallin rappusten yläpäässä toivottaen sunnuntaivuorolla jokaisen tervetulleeksi.
- **Aarne Rättyä**, joka säntillisesti monia vuosia vastasi raha-asioista.
- **Harry Kuhlbergia**, joka aktiivisesti toimien mahdollisti mm. uimaanäytösten tarvittavan laitteiston hankinnan ja joka antoi peruspääoman vähän ennen kuolemaansa Virin altaan rakentamiseksi Pitkäjärven rantaan. Allas ja sen käyttö toimivat moitteettomasti, kunnes kunta otti sen vastuulleen.
- **Hilkka Linnasta**, joka oman työnsä ohella ompeli uimareille ensimmäiset verryttelypuvut sekä sinivalkoiset uimahousut ja puvut.
- **Tera Linnasta**, joka intomielisenä uinnin kannattajana sekä entisenä aktiiviuimarina, perusti ensimmäisen uimakoulun Pitkäjärven rantaan. Uimaopetus ja valmennustyö rakkaudesta lapsiin ja nuoriin oli hänelle kaikki kaikessa. Hän mm. teki omin käsin rautalangasta vääntäen ja tämän kehikon ympärille kietoen kumiosan, josta tuli uimaopetukseen räpylät.

Joistakin Teran uimakoululaisista tuli myöhemmin kansallisen tason huippuja aina maaottelutehtäviin saakka.

- **Kurt Sundqvistia**, joka yhdessä Teran kanssa aloitti silloisissa oloissa “systemaattisen valmennuksen” päätyen lopulta Uimaliiton toiminnanjohtajaksi ja päävalmentajaksi.

Lisäksi oli monia kymmeniä pikku-uima-
reiden vanhempia, jotka toimivat, kun
tarve vaati, erilaisissa “keikkatöissä”, kuten
uimapromootioiden seppeleensitojaisissa,
järjestysmiehinä sekä talkootöissä juhan-
nuskokon rakentamisessa, laituri-
nostamisessa, jotka kuuluivat kunnalle,
venemiehinä Pitkäjärven yliuinneissa,
autokuskeina ilman korvausta eri puolille
Suomeen suuntautuvilla kilpailumatkoilla.
Tämä kaikki vain uimaopetuksen, hengen-
pelastustaitojen oppimisen, kilpauinnin,
terveen sosiaalisen viriläisen uimarihengen
vaalimiseksi, mutta ennen kaikkea uimisen
kautta rakkaus lapsiin ja nuoriin heidän
hyvinvointinsa vuoksi ja sen edistämiseksi.

Timo kertoo Virin perustamisesta:

Huvilayhdistyksen asenne Viriä kohtaan
oli kaiken kaikkiaan ristiriitainen sen pe-
rustamisesta alkaen. Siksi Larjomaan Aulis,
joka oli Huvilayhdistystä perustamassa,
erosi melkein heti. Huvilayhdistyksen 40-
vuotisjulkaisussa asia ilmenee hyvin.
Kattilakerhon jälkeen, kun varsinainen
uintitoiminta lähti liikkeelle, perustettiin
uimarien kerho Viri. Kerho siksi, koska
Laaksoalahdessa ja muutenkin Espoossa ja
sen valtuustossa vastustettiin vapaata har-
rastetoimintaa. Tämän vuoksi useat Virin
uimarit uivat kilpailuissa eri seuroissa,
kuten HTU:ssa ja HU:ssa. Kerhollahan ei
näet ollut osanotto-oikeutta kansallisiin
kilpailuihin.

Kun poliittinen tilanne alkoi muuttua
suopeammaksi, päättivät silloiset kerhon
johtomiehet muuttaa kerhon Laaksoalahden
Viri ry:ksi ja välittömästi liittyä Suomen

Uimaliittoon. Kun näin oli tapahtunut, muuttivat muissa seuroissa kilpailevat viriläiset Viriin. Ensimmäinen viriläinen, Kuhlbergin Eki voitti SM-mitalinsa HU:n nimissä.

Rantajuhlista

Usein vanhempien viriläisten muisteiloissa on tullut esiin järjestämämme rantanäytökset eri silloisten ajankoh- taisten aiheiden mukaan, kuten mm. ”Maailman ympäri kahdessa tunnissa”, ”West Dalsa stoori”, ”Mikki-Hiiri meri- hädässä” jne. Nämä ja promootiotilai- suudet jotenkin mahdollistivat lipputu- loillaan tulevan vuoden toiminnat, sillä kunnan avustukset olivat käytännöllis-esti katsoen olemattomat. Parhaimmil- laan iltanäytöksissä oli kallion töyräällä toista tuhatta katsojaa. Mielestäni tämä oli melkoinen saavutus 50- ja 60-luvuilla. Monet silloiset maamme eturivin taiteilijat oivalsivat työmme tarkoitusperän ja tulivat esiintymään joko ilmaiseksi tai vain pientä nimellistä korvausta vastaan. Tällaisia taiteilijoita olivat mm Annikki Tähti, Vili Vesteri- nen, Hilikka Kotamäki (ensimmäinen lottotyttö), Marion Rung, Pirkko Man- nola, Ronnie Kranck, Pertti ”Spede” Pasanen jne., vain joitakin mainitakseni. Virin ”kauhikset” tuntevat suurta kiitol- lisuutta ja lämpöä laaksolahtelaista Henry Theeliä kohtaan, joka oli esi- tyksissämme läsnä aina kun keikoiltaan ehti. Tulipa hän kerran aivan yllättäen esiintymään tuoden mukanaan silloisen saksalaisen huipputrumpetistin Karl Heinzin! Henry-sedän ääni vaurioitui esittäessään kuuluisaa ”Pikku-Pirkkoa” ja hän joutui pitämään usean vuoden tauon laulamissa. Hän palasi estra- dille, missäpä muualla kuin uimapro- mootiossamme! Hänen bravuurinsa ”Tiritombaa” sai monen silmäkulmat kostumaan. Henry Theel on palannut. Tästä alkoi Theelin uusi tuleminen levy- tyksiä ja TV- esiintymisiä myöten.

Pääesiintyjänä kuitenkin olivat viriläiset itse kykyjensä ja taitojensa mukaan. Oli soihtu-uunteja, kuviounteja, ”läpi tulen ja veden” -hyppyjä 5 metrin hyppytor- nista ja aina niin hauskat pellet. Pro- mootioissa oli aina esitys hengenpelas- tustaidoista muun arvokkaan juhlallisen ohjelman ohessa.

Olennaista ehkä sittenkin edellä kerro- tun lisäksi oli laaksolahtelaisten yhdessä tekeminen, yhdessä onnistuminen ja siitä saatu ilo yhteisen päämäärämme hyväksi. Se kasvatti, opetti ja koulut- ti vastuuntuntoon ja toisten ihmisten huomioimiseen. Se synnytti elinikäisiä ystävyysuhteita, joista jotkut päätyivät avioliittoon saakka. Kaikki sen aikaiset ”kauhikset” ovat löytäneet paikkansa yhteiskunnassamme.

Rantaelämää illan pimetessä Laakso- lahdedessa, West Dalsa Stoori, vuosi 1964. The Böttles, duo Mursu Sysimies ja Olli Lund staroina.

Olli Lundin muistoja
Veni, Vidi, Vici -ajoilta:
Kattilakerhosta, Uimarien kerho
Poreesta, Viristä, Lavista ...

Muistojen matka alkaa:

Suunnilleen nykyisen Laaksolahden Huvilayhdistyksen juhannuksen viettopaikan kohdilla sijaitsi mattolaituri. Siellä kesäisin pesivät paikkakunnan kesä- ja talviasukkaat mattonsa. Tapana oli pesu-urakan tultua valmiiksi pulahtaa uintilenkille Pitkäjärven aaltoihiin. Pienet uimataidotmat lapset sijoitettiin isän tai äidin harteille kehotuksin ”pidä lujasti kiinni”, ja sitten matkantekoon. Kuuluin tähän kastiin.

Vuonna 1948 järjestettiin uimakoulu Pitkäjärven lastenrannassa, joka sijaitsi nykyisen talviuintipaikan kohdalla. Ranta on loivasti järveen päin syvenevä ja matala. Joten siitä nimi. Lisäksi siinä oli luonnon hiekkaa ranta-alueena jatkuen muutaman metrin järven suuntaan muutuen siellä reippaaksi mutapohjaksi.

Joka tapauksessa muistan tiedon uimakoulun järjestämisestä aiheuttaneen tuolloin melkoista kuhinaa vanhempien joukossa, joilla oli uimataidottomia lapsia.

Ainakin kohdaltani muistan kuinka äidinäitini Hilda kutoi tuota tarkoitusta varten vihreästä purkuvillalangasta uimahousut minulle, joihin varustautuneena sitten kipaisin saamieni ohjeiden mukaan uimakoulun alkamispäivänä uimarantaan ilmoittautumaan oppilaaksi. Uimakoulu oli maksullinen, mukanani oli kaksi setelirahaa, tasaraha. Toinen oli väriltään sininen ja toinen punertava, olivatkohan arvoltaan 10 mk ja 20 mk? Setelit olivat kooltaan hieman Monopoli-pelirahoja suurempia. Rahoista piti olla tarkkana, hukata ei saanut. Uimahousuissa ei ollut taskuja, joten ainoa varma paikka oli housujen sisäpuoli. Rannalle saavuttuani oli siellä melkoinen vilske, isät ja äidit olivat ilmoittamassa jälkikasvuun uimakouluun. Uimakoulun

sisäänkirjautumisessa on henkilöistä jäänyt mieleen ainakin Hilka ja Tera Linnanen sekä Eero Rätty. Varmasti siellä oli muitakin toimijoita, joita nelivuotiaan muistikapasiteetti ei tallentanut. Kurssin käynnistyttyä me uimataidotmatat istuimme rantahiekalla selkä suorana ja teimme rintauinnin käsivetoja ja jalkapotkuliikkeitä ennen kuin siirryimme ajallamme järveen ”keittämään perunoita” ja ”istumaan isän polvell”. Kurssin lopputulema minulle kuitenkin oli jonkinasteinen uimapulikointitaito ja ainakin vedenpelon voittaminen. Tuolloin v. 1948 sää suosi uimakoulun ajan oppilaitaan. Seuraavana kesänä alkoi uintimerkkien suorittaminen, 25 m ja siitä eteenpäin kukin tasollaan. Saavutettu uimataitoni joutui testattavaksi vuotta paria myöhemmin, jolloin oli koko kansan Suomi-Norja -uinti-maaottelu, johon me kaikki uimataitotiset innolla osallistuimme. Uitava matka oli muistaakseni 200 m ja se, joka sen ikäisistämme suoritti oli kova ”jätkä”, sukupuoleen katsomatta. Muistoksi sai ostaa uintimerkin.

Uintiharjoitukset:

1950-luvun alkupuolella alkoivat säännölliset ohjatut treenit Laaksolahden ”uimalassa”. Niiltä ajoilta muistuu mieleeni ainakin Irmeli Ferin, Maija Peltonen, Erkki Kuhlberg, Harri Larjomaa, Pertti Theel alias Mustonen, Kurre Sundqvist ja Janne Rätty.

Näistä kirkkaimmat tähdet olivat Irmeli ja Erkki.

Liityin mukaan joukkoon tummaan ja v. 1954 uimataitoni riitti Pitkäjärven yliintiin, josta tuloksena oli kunniakas viimeinen sija. Taisin olla nuorin osallistuja tuolloin.

Kilpailutoiminta uimalassa käynnistyi myös nappulauintien merkeissä, joihin oli ”pakko” osallistua. Palkinnoksi sai

kivan lusikan tai pokaalin. Niitä minullakin on aika monta. Usein olin ensimmäinen tai toinen ja kilpakumppaneinani olivat mm. Seppo Aho ja Timo Lindgren.

Kilpailut:

Suurin gloria-hetkeni oli v. 1960, jolloin olivat Suomen nuorten SM-uinnit Hämeenlinnassa. Osallistuimme 4 x 50 m:n vu-viestiin. Joukkueessamme uivat Seppo Aho, Timo Lindgren, Timo Kanermo ja minä, Olli Lund. Voitimme tuolloin kutakuinkin ylivoimaisesti mestaruuden. Voitto tuli täytenä yllätyksenä kaikille, koska emme joukkueena olleet harjoitelleet ainoatakaan starttia ennen kisoja. Kilpakumppaneistamme, joita oli ympäri Suomen, pahimpina olivat HSS, Vete-hiset, HTU, HU, Marjaniemen Uimarit ja monta muuta hyvää. Heidän joukkueissaan ui tuon ajan kovimpia nimiä kuten Matti Kasvio, Hannu Vaahtoranta, Ronald Westermarck esimerkkeinä.

Syy siihen, että emme joukkueena olleet harjoitelleet startteja ja vetoja yhdessä, oli minussa ja vahvana taustatukena oli Timo Lindgren. Olimme Timon kanssa treenanneet ahkerasti v:sta -59 alkaen uiden, lenkkeillen, jumpaten, painoja nostaan jne. Tahti vain kiihtyi kun syyskausi -59 Yrjönkadun uimahallissa käynnistyi.

Tuolloin treenarinamme toimi Kurt Sundqvist. Kurre oli tuolloin töissä Torkkelin Säästöpankissa, joka sijaitsi Stockmannin kupeessa Mannerheimintien varrella. Menimme sinne päivittäin koulun jälkeen ja saimme Kurren laatiman uintiohjelman, jonka tunnontarkasti suoritimme.

Vuosi 59-60 vaihtui rattoisasti Messuhallissa, koiranpommeja yläparvelta alas heitellen ja tanssienkin, takana Blomqvistin joululomakurssi jiveineen, tangoineen ja jenkkoineen.

Helmi- ja maaliskuussa v. 1960 herrat täyttivät 16 vuotta, joten moottoripyöräkouluunhan siitä oli mentävä. Uintitreeneit eivät tästä operaatiosta kärsineet.

Ajokortit saatuamme seurasi luonnollisesti kaluston hankinta. Tämän jälkeen alkoi myös lähiympäristöä kauemmaksi tutustuminen.

Jokunen uimaharjoitus jäi väliin. Vuonna 1960 alkukesästä oli Virin uinti- ja harjoitusleiri Solvallaan urheiluopistolla. Timppaa ja minua ei sinne kelpuutettu syystä ettemme olleet harjoitelleet! Tämä kävi kunnialle! Sillä olimmehan! Tiesimme nuorten SM-kisapäivän Hämeenlinnan Ahvenistolla, ja päätimme olla ajoissa vastassa siellä kun Virin porukka saapuisi. Viikkoa ennen kisapäivää lähdimme moottoripyörillämme lomamatkalle Lahteen, asuimme siellä matkustajakodissa. Viimeistelimme kuntoamme käymällä 2 kertaa päivässä Lahden uimahallissa, joka tuolloin sijaitsi Lahden ammattikoululla. Vedimme omat improvisoimamme treenit tunnontarkasti. Kisapäivän aamuna lähdimme hyvissä ajoin ajamaan Hämeenlinnan Ahvenistolle. Olimme perillä hyvissä ajoin. Ennen pitkään kisapaikan parkkikselle kurvasi Kurre Sundqvistin musta pikkumersu, sisuksissaan monta kisailijaa. Jututimme Kurrea, joka sanalla sanoen oli hyvin hapan, onko viestijoukkue jo ilmoitettu kisoihin? Ei, ei ole. Ette ole treenanneet. Se olisi täysin turhaa! Sanoimme, ilmoita nyt vaan, olemme tosi hyvässä kunnossa! Kurre epäröi, mutta ehkä meistä Timpan kanssa kuitenkin säteili voiton tahtoa ja kuntoa joka edesauttoi Kurren myönteistä päätöstä tässä asiassa.

Virin joukkue ilmoitettiin jälki-ilmoittautuneena kisoihin. Ehdimme joukkueena harjoitella muutaman startin ennen alkukarsintoja, jotka alkoivat jo parin tunnin kuluttua ilmoittautumisesta. Alkuerissä Viri oli kiistaton ykkönen, välierissä sama juttu, loppukilpailussa ei kenelläkään kanssakilpailijoistamme ollut sanan sijaa!

Tera (Terho) Linnanen, joka oli evännyt Solvallaan uintileiriin osallistumisemme, koppasi Timpan ja minut isoon karhumaiseen syleilyynsä toistaen vain: ”Pojat, pojat minkä teitte!” Kyyneleet valuiivat samalla Teralta koskena pitkin poskipäitä. Tunne oli mahtava. Veni Vidi Vici!

Moottoripyörä ja armeija:

Tuon kesän jälkeen moottoripyöräily ja ”reviirin” laajentaminen sen avulla vei minut mennessään. Uinti jäi. Lisäksi olin jo tuolloin työelämässä. Huolinta-liikkeen lähettipoika pääsi tullaajaharjoittelijaksi Länsisatamaan.

Lähdin v. 1961 vapaaehtoisena armeijaan Lappeenrantaan. Siellä ollessani Kurre oli ilmoittanut Virin joukkueen 4 x 50 m vu-viestiin nuorten SM-kisoihin, jotka tuolloin pidettiin Kotkassa. Samalla kiitos Kurrelle, joka anoi minulle kilpailulomaa 3 vrk.

Loma tuli. Viri ei kuitenkaan enää pärjännyt mainittavasti, enkä muista sijoitustammekaan. Joukkueemme oli kuitenkin sama kuin vuotta ennen Hämeenlinnassa.

Tästä joukkueesta mainittakoon Seppo Aho, joka siirtyi 5-ottelun pariin, missä menestyi varsin hyvin. Suomen mestaruuksia, osallistumiset Meksikon ja Tokion olympialaisiin jne. Seppoa lukuun ottamatta eivät ikäluokkamme pojat kunnostautuneet sen kummemmin. Suomen uinnin lupauksina olimme ehdotonta eturivinä, näytöt vain jäivät puuttumaan. Sen sijaan pitkä rivi ikäluokkamme tyttöjä menestyi aivan erinomaisesti, Suomen ennätyksiä, Suomen mestaruuksia, kansainvälisiä edustustehtäviä jne. Nimistä muistuu mieleeni Maj-Lis Sundqvist (Nisula), Pirjo Lehtonen (Lehtinen), Tarja Linnanen (Niskanen). Heistä nuorempia mestareita alkaakin olla jo rivi kaupalla.

Summa summarum:

Pitkäjärvi, uinti ja sen runsaslukuiset harastajat ovat antaneet paljon eväitä elämääni. Siitä olen jollain selittämättömällä tavalla saanut paljon voimaa tavalliseen arkielämäänikin. Tätä kirjoittaessani en voi kuin surulla todeta, ettei tämän päivän Laaksolahden Pitkäjärven uimalaa, eikä sinne ilta toisensa jälkeen kokoontuvaa iloista ja joskus velmua porukka enää ole. Muistona menneistä on vain pukukoppien betoniset rapautuneet alatukirakenteet. Rannalla kaksi betoniarkkuja, joista toinen palveli aikanaan 3 m:n ponnarin laiturina ja toinen 5 m:n hyppytornin laiturina. Väliin jäävälle osuudelle sijoittuivat 25 m uimaradat, olikohan niitä ollut neljä tai viisi?

Tunnelma entisessä uimalassa on nykyisin ankea. Tosin valopilkuna lasten rannalla sijaitsee vireästi toimiva talviuimarien seura, Laaksolahden talviuimarit. Jäsenmäärä tällä hetkellä on lähes 500. Pukukoppeina miehille ja naisille on hyvin vaatimattomat konttiparakit. Uimareilla oli käyntikertoja vuonna 2008 yhteensä yli 19.000.

Kilpailutoimintaakin on. SM-kilpailut olivat 7.2.2009 Imatralla ja liekö mikään yllätys, että mitaleitakin tuli. Kilpailija-kaartista löytyy entisiä aktiiviuimareita kuten minä, vaikka mitalia en saanutkaan.

P.S.

En suosittelen villalangasta kudottuja uikkareita. Siinä käy kuten kerran Hesassa Sokoksen kulmalla syysmyrskyaamuna eräälle naisjalankulkijalle. Rankkasade oli kastellut perin juurin ja läpikotaisin hänen käyttämänsä peruukin, siitä tuli kuin siivousmoppi. Ankara tuulenpuuska tempaisi tuon onnettoman naisihmisen koppuraksi muuttuneen peruukin komeassa kaaressa pitkälle katuun. Käänteisesti ottaen villalankauikkarit käyttäytyvät suunnilleen samoin, erotuksena vain, että ne valahtavat leppoisasti järven pohjaan!

Voittoisa joukkue Hämeenlinnan NSM-uinneissa vuonna 1960: Olli Lund, Timo Lindgren, Timo Kanermo ja Seppo Aho.

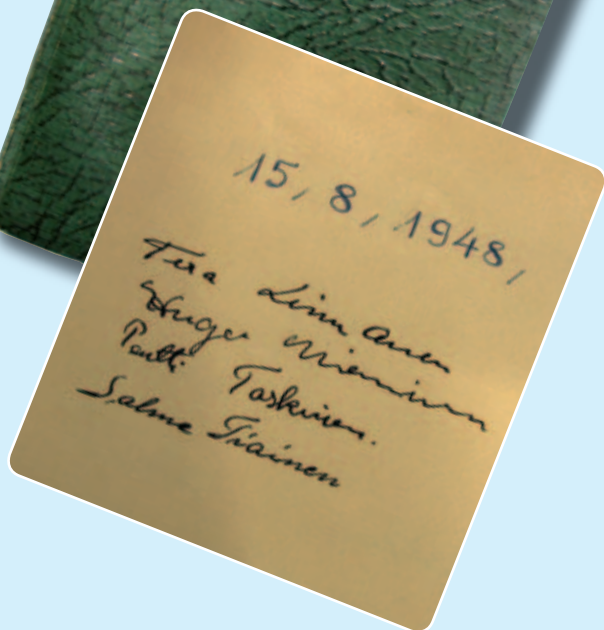

Rantaelämää Laaksoalahden Pitkäjärvellä 1950-luvulla. Järvi oli espoolaisten keidas.

Puheenjohtaja Aulis Larjomaa Virin kymmenvuotisjuhluvuoonna 1961, uimapromootio.

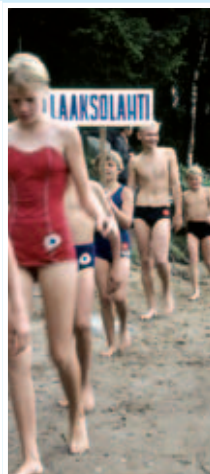
Pitkäjärven yliuimarit 3.8.1957, alemmassa kuvassa taideuintia luonnonvedessä 1950-luvun tyyliin.

Pitkäjärven yliuinnin osallistujat ovat uinnan jälkeen kirjoittaneet nimensä oheiseen kirjaan. Yliuintitapahtuma järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1948, osallistujia oli tuolloin 4 Tera Linnasen johdolla. Samaa kirjaan nimensä ovat kirjoittaneet myös 2000-luvun yliuimarit.

Larjomaan pojat promootion jälkeen.

Uimapromootio Laaksolahdessa vuonna 1961, Virin perustamisesta oli kulunut 10 vuotta. Promootiot ja iltajuhlat keräsivät rantaan toistuvasti runsaasti väkeä.

Helsingin piirin viestimestaruuskilpailut, vuosi 1961. Arja Lehtonen, Riitta Syvänen, Maj-Lis Sundqvist ja Raili Alanen.

1960-luku

TYTTÖJEN VUOSIKYMMEN

Jo edellisellä vuosikymmenellä oli saavutettu mestaruuksia, nyt alkoi todellinen harjoittelu ja nousu oikeiden uimaseurojen joukkoon. Virin uimaritytöt valloittivat altaita koko vuosikymmenen ajan. Tuli Suomen mestaruuksia ja ennätyksiä. Vaikka harjoiteltiin jo enemmän halleissa ja lämpimissä uima-altaissa, seuran toiminta säilyi edelleen Laaksolahti-keskeisenä. Monenlaiset juhlat ja tapahtumat olivat tärkeä toimintamuoto. Kun järvi alkoi olla uimakelvoton, rakennettiin omin voimin jopa pieni oma uima-allas Laaksolahteen. Uusi aika oli kuitenkin saapumassa.

Muutoksen vuodet – harjoittelu tehostuu

Kun ”Kurre” Kurt Sundqvist 1950-luvun lopussa otti hoiviinsa nousevat kyvyt, alkoi tapahtua. Alkoi uusi aikakausi Virin historiassa, valloitettiin altaita innokkailta tyttöjoukkueilla ja vietiin myöhemmin Jämsänkosken Ilvekseltä naisuinnin valtikka Laaksolahteen. Mukana oli myös hyviä poikauimareita.

Meitä uimareita oli ainakin Maj-Lis Sundqvist, Tarja ja Vesa Linnanen, Pirjo ja Arja Lehtonen, Seppo Aho, Riitta ja Martti Syvänen, Raili Alanen, Hilikka-Liisa Vaarre, Timo Lindgren, Olli Lund. Heistä kuultiin lisää seuraavalla vuosikymmenellä, hurjalla 60-luvulla.

Kun Kurre alkoi kuljettaa uimareita Uimastadionille kesällä harjoituksiin, kaikki muuttui. Laaksolahden perinteinen kerhokulttuuri jäi, tilalle tuli tehokkuus ja sen seurauksena mitaleita alkoi sadella SM-kisoissa. Tästä saamme kyllä kiittää Kurrea, hänen kunniahimoaan, taitoaan, tietämystään, huumoriaan. Henki porukassa oli mahtava ja se ajoi kaikkia eteenpäin.

Tytöt valloittavat altaita

Suomen mestareita 1960-luvulla

Maj-Lis Sundqvist, ensimmäinen tämän uimaripolven Suomen mestari 1959, pieni pippurinen perhostelija.

Riitta Syvänen 1962, sitkeä vapaauimari, *Arja Lehtonen* 1963, 1964, toinen vauhdikas vapaauimari,

Paula Lehtivuori 1965, myös perhostelija, *Eva Sigg* valloitti altaita 1966-72, edusti Suomea Meksikon ja Münchenin olympialaisissa.

Lisäksi kaikki viestijoukkueet voittivat mestaruuksia monena vuonna.

Mestarien perässä ui monia muita mitalisteja ja SM-tason uimareita. Virin tyttöjoukkueet saavuttivat useita mestaruuksia SM-viesteissä, joskus palkintopallilla oli pelkkiä viriläisiä. Myös maajoukkueessa ja kansainvälisissä kilpailuissa näkyi tuttuja nimiä koko 1960-luvun ajan.

Nimistä muistetaan myös rintauimarit Tarja Linnanen, joka siirtyi jo 60-luvun puolivälissä pikku-uimarien valmentajaksi, ja hänen kilpakumppaninsa Pirjo Lehtonen, joka jatkoi sitten Tarjan porukan valmentajana vuosikymmenen lopulla. Hilikka-Liisa Vaarre, Raili Alanen, Lehtivuoren Leila olivat luotettavia viestijoukkueiden jäseniä ja ahkeria harjoittelijoita.

Myös poikia oli porukassa, vaikka he eivät jostain syystä menestyneet aivan yhtä hyvin. Viestinelikko Olli Lund, Timo Lindgren, Seppo Aho, Timo Kanermo, menestyi ainakin Hämeenlinnan nuorten SM-kisoissa 1960. Seppo Ahosta tuli myöhemmin kansainvälisen tason viisioteliija. Myös Martti Syvänen, Vesa Linnanen, Jorma ”Väiski” Somerjoki ja Kari Paalo kuuluivat Virin poikasakkiin.

Rahaa ja sponsoreita

Seura tarvitsee varoja kaikkeen toimintaansa, kilpailumatkoihin, leireihin, hallimaksuihin.

Virin tärkein varainkeruumuoto alusta asti olivat iltajuhlat. Siihen aikaan, ennen televisiota saatiin vielä ihmiset katsomaan rantajuhlisiin kuuluisia esiintyjiä, jännittäviä tapahtumia vedessä ja maalla.

Muita rahankeruumuotoja olivat iltamien ja tanssien järjestäminen, arpajaiset ja muut yhdistystoiminnalle tyypilliset jutut. Yleensä tulokset olivat hyviä, välillä tuli tappiota ja joskus jopa sakkoja, mutta kovasti yritettiin. Palkkioita ei maksettu kenellekään. Kaikki tekivät antaumuksella talkootyötä, valmentajat, ohjaajat, johtokunnan jäsenet, vanhemmat, naapurit sekä kylänmiehet ja -naiset. Joka tapauksessa Virin asia oli yhteinen ja tärkeä!

Ainakin 1960-luvun alussa oli jo keksitty sponsorit eli seuran jäsenet sitoutuivat maksamaan tietyn summan jokaisesta saavutetusta mestaruusmitalista. Vuonna 1962 summa oli jo 1325 markkaa. Seuraavana vuonna summa oli 12,25 markkaa! Välissä oli rahanuudistus!

Sponsoreita oli jo ollut 50-luvulla, sillä autokoulun johtaja A. Paananen oli luvannut sille viriläiselle, joka saavuttaa ensimmäisenä Suomen mestaruuden yleisessä sarjassa, ilmaisen opetuksen autokoulussaan. Lahjoitus oli voimassa vielä 1960-luvun alkupuolella ainakin.

Useimmat Virin uimareista olivat oikeasti helsinkiläisiä, ainoastaan kesällä oltiin laaksolahtelaisia. Siitä huolimatta eivät uimarit saaneet minkäänlaisia alennustai vapaalippuja kesällä 1962 Uimastadionille, vaikka vanhemmat olivat kaupungin veronmaksajia. Kuten Tera Linnanen LOS-lehdessä kirjoittaa: ”Ei taida uintiyleisö tietää, että Viro-Suomi maaottelun naisjoukkueen kahdeksasta naisuimarista neljällä ei ollut oikeutta harjoitella Uimastadionilla edes alennuksella, saati vapaasti, kuten muut helsinkiläiset maajoukkueuimarit.”

Uimakoulut jatkuvat edelleen

Uimakoulutoiminta jatkui edelleen 1960-luvullakin rannassa, vaikka uimarit harjoittelivat myös Uimastadionilla. Uimaopettajina toimivat edelleen seuran kilpauimarit harjoittelun ohella tai lopetettuaan totisen harjoittelun. Vuonna 1964 uimaopettajia olivat Maj-Lis Sundqvist, Raili Alanen ja Sinikka Kanermo, oppilaita oli ennätyselliset 252, promootorina toimi Harry Kuhlberg. Uimakoulutoiminta toi seuralle koko ajan myös uusia jäseniä, vuonna 1963 Viri oli jo kasvanut suurehkoksi uimaseuraksi, jäseniä oli 264, jäsenmaksu oli 200 mk. Kun seuran allas valmistui 1966, pidettiin uimakoulu siellä. Espoon uimakoulujen promootiot siirtyivät vuonna 1968 Tapiolan halliin; yksi traditio siis katkesi.

Uimaliiton maajoukkueleiri, Riihimäki 1961. Pirjo Lehtonen, Ritva Koivisto, Riitta Syvänen, Maj-Lis Sundqvist ja Ritva Virtanen.

Harjoittelua, harjoittelua ja kilpailuja

Jotta tulokset paranisivat, piti harjoitella aina vaan lisää ja lisää, kesällä kaksi kertaa päivässä Uimastadionilla. Talviharjoittelu tapahtui edelleen sunnuntaisin Yrjönkadun uimahallissa, viikolla uitiin Urheilutalon uimahallissa, joka valmistui v. 1961, lisäksi oli ratavuoroja molemmissa halleissa. Sunnuntaisin kävijöitä oli noin 40 uimaria. Viharlaakson koululla pidettiin maanantaisin ”muokkausvoimistelua”, jossa kävi paljon nuorta porukkaa.

Myös leirit olivat tärkeä osa harjoittelua. Vierumäellä käytiin hiihtämässä vuonna 1961, samalla tutustuttiin lähemmin muiden seurojen uimareihin, lähinnä Vetehisiin. Joillakin tämä tutustuminen oli kohtalokasta tulevaisuuden kannalta. Muina vuosina leireiltiin myös: Lahdessa pääsiäislomilla, kesällä Riihimäellä, nyt leirit pidettiin jo uima-altaissa. Talvella leireiltiin Tampereella vuosina 1962 ja 1963.

Vuoden 1963 hiihtolomalla tehtiin ikimuistoinen leirimatka HU:n kanssa ulkomaille Ruotsiin Kiirunaan. Junalla pohjoiseen; matka oli pitkä ja mutkainen, junat myöhästelivät, perillä oltiin vasta myöhään yöllä. Seuraavana päivänä päästiin harjoittelun makuun; tuntureilla hiihrettiin, eräät jopa laskettelivat. Harjoitukset uitiin Kiirunan uimahallissa, käytiin jopa kisoissa MalMBERGETISSA ja tutustuttiin ruotsalaisiin uimareihin. Tuoliaseksi kaikki ostivat Lapin töppöset eli nutukkaat ”Arskat”. Hassua oli se, että siellä lähes kaikki puhuivat suomea, vaikka me tietysti yritettiin hienostella ruotsin kielellä. Paluumatka tapahtui seikkaillen Tukholman kautta, kiitos VR:n lakon. Yksi päivä lorvailtiin Ruotsin pääkaupungissa nälkäisinä, käytiin jopa katsomassa ruotsalaisten huippu-uimarien treenausta.

Laivalla päästiin sitten nauttimaan seisovasta pöydästä merellisiä herkkuja. Kotimaahan tultiin seuraavana aamuna Turkuun ylen väsyneinä. Valmentajia, Kurrea ja Lastua, kyllä harmitti, kun leirin harjoittelutulokset valuivat väsymykseen. Meille uimareille kokemus oli unohtumaton.

Uintikilpailuissa kuljettiin ahkerasti, kesällä oli maanantaiuinnit Kumpulassa, tiistaiuinnit Stadikalla, käytiin Porissa, Turussa, Tampereella, Kotkassa. Vuosi 1963 oli taas hyvin menestyksellinen: Halli-SM:ssa oli naisten 400 vu:ssa viisi maaliin tullutta viriläistä, Paula Lehtivuori joukon parhaana. Nuorten SM-kisoissa Hilka-Liisa Vaarre voitti kaksi mestaruutta. Porissa kesän SM-kisoissa saavuttivat naisten viestijoukkueet kaksi kultamitalia, kaksi hopeamitalia ja yhden pronssimitalin, Kalevan Maljan pisteissä oltiin viidentenä. Maaotteluissa oltiin myös edustettuina, samoin nuorten PM-kisoissa, Maj-Lis Sundqvist oli EM-kisoissa Suomen toinen naisedustaja. Arja Lehtonen ja Maj-Lis olivat mukana monissa kansainvälisissä kisoissa.

Vesipalloilua

Viriläiset harrastivat myös vesipalloa. Monet poikauimarit siirtyivät vesipallon pariin kilpauinnista. 1960-luvun alussa harjoiteltiin tiistaisin Yrjönkadulla. Valmentajapula oli jo silloin tuttua, viriläisiä kävivät valmentamassa HU:n Kalevi Janhonen ja HSS:n Klaus Bremer. Ainakin seuraavat nuoret kuuluivat Virin vesipalloilijoihin 60- ja 70-luvulla: Matti Lund, Olli Lund, Timo Lindgren, Heikki Meriheinä, Vesa Linnanen, Väiski Somerjoki, Reino Tikkanen, Heikki Nieminen, Rane Nieminen, (maalivahti) Pekka Nieminen, Ilpo Vaarnio, Hannu Vaarnio, ”Pyssy” Turunen, Pekka Sysimies ja ehkä vielä joi-takin muitakin nimiä, jotka valitettavasti ovat vajonneet historian hämärään.

Olli Lundin muisto vesipallomatsista:

Useiden maakuntaotteluiden lisäksi eri paikkakunnilla Suomessa pelattiin v. 1967 syksyllä Kouvolassa silloiseen Suomen sarjaan liittyvä ottelu Kotkan Vesi-Veikot ja Laaksohalahden Virin välillä. Ottelu päättyi 17-7 Kotkan Vesi-Veikkojen hyväksi. Virillä ei ollut ainoatakaan vaihtomiestä ottelussa. Oli ainoastaan saatu pikaisesti joukkue kasaan. Samat pelaajat pelasivat siis ottelun alusta loppuun ilman vaihtoa. Ensimmäinen erä meni miten kuten. Loppu oli silkkaa tuskaa!! Kaikki, jotka tuossa ottelussa edustivat Viriä, muistanevat sen lopun ikäänsä!

Virin vesipalloilu hiipui pikkuhiljaa harrastajapulaan, kuka työn, opiskelun tai perheen perustamisen vuoksi. SM-tasoa Virin vesipalloilijat eivät koskaan saavuttaneet.

1960-luvun loppupuoli

Uimaripolvet ja valmentajat vaihtuvat

1960-luvun lopun menestyneitä uimareita olivat Eva Sigg, Leena Telén, Raili Alanen, Päivi Koskinen, Ulla Hallio, Nina Petäjä, Kari Petäjä, Jouko Petäjä. Heidän valmentajanaan oli seuran huippuvalmentaja Kurre Sundqvist, joka kävi USA:ssa hakemassa tietoa ja kokemusta valmennukseen ja jakoi sitä nuoremmilleen. Kurren esimerkillisen, tunnollisen, taitavan ja uhrautuvan työn takana oli monen sen ajan uimarin menestys, myös muissa uimaseuroissa, hänhän jatkoi uintiuraansa maajoukkuevalmentajana ja Uimaliiton toiminnanjohtajana vuonna 1967. Hänen edeltäjänsä Uimaliitossa oli myös viriläinen Pemu Pertti Mustonen.

Eva Sigg kehittyi Kurren valmennuksessa kansainvälisen tason uimariksi. Hän saavutti viriläisenä 11 Suomen mestaruutta, edusti Suomea monissa maaotteluissa, kansainvälisissä arvokilpailuissa ja oli ensimmäinen viriläinen uinnin olympia-

edustaja, Meksikossa 1968 ja 1972 Münchenissä. Meksikossa hänen paras saavutuksensa oli 9. sija 400 m sku:ssa. Vuoden 1968 aikana Eva paransi myös Suomen ennätyksiä 8 kertaa.

Seuran edustusuimarien lisäksi pidettiin koko ajan huolta siitä, että myös jälkikasvu oli tulossa. Jo 1963 talvella järjestettiin Virin junioreille hiihtoleiri Suittilaan. Valmentajina ainakin Tarja Linnanen ja Timo Lindgren, uimareita oli 15, meno oli vauhdikasta ja hauskaa. Illalla treenattiin piirileikkejä, syötiin, juotiin, kiusattiin, annettiin lumipesuja, jopa valmentajalle. Kun kilpailuissa alkoi tulla menestystä, alkoi seuran vetovoima kasvaa, saatiin yhä enemmän uimareita mukaan joukkoihin. Eräät lopettivat, mutta tilalle tuli uusia nuoria kokemattomampia valmentajia entisistä uimareista. Tämän muistelun kokoajakin ryhtyi kohtalokkaasti Tarjalle apuvalmentajaksi 1965-66 vaihteessa, jolloin järjestimme leirin Vierumäelle isolle nappulaporukalle. Leiristä on jäänyt monelle varmasti ikimuistoisia kokemuksia hiihtokilpailuineen ja lumisotineen. Mukana olivat: Hallion lapset Ulla, Kaisa, Simo (Silli) ja Juho (Julli), Hurmeen Risto ja Reino, Petäjän lapsia Kari, Jouko, Nina, Anja, Leena (Magi) Päiviö, Marianne Kronqvist, Vaseniuksen Raila, Kristiina Nystén, Marja-Leena Virtanen. Muita tämän joukon lisäksi 1960-luvun lopun uimareita olivat Leena Aho, joka siirtyi HU:sta Viriin, Jaana Telén, Irina Palm, Riitta Jarnola, Rauni Sipponen, Carola Åkerlund, Sini Lehtinen ja monia muita.

Nuorisotyö tuotti myös hyvää tulosta. Viriläisten nimet vilahtelevat tiuhaan tilastoissa, muun muassa vuonna 1967 Viri oli ikäkausikilpailun pisteissä neljäs. Valmentajina toimivat Kurt Sundqvistin lisäksi Timo Petäjä, Pirjo Lehtonen, Arja Lehtonen ja Marianne Kronqvist.

Järvi saastuu – harjoittelu siirtyy muualle

Pitkäjärvi oli uhkaavasti alkanut saastua jo 1960-luvun alussa. Saastumiseen lie-nee useita syitä, monista rannan taloista laski viemäreitä suoraan järveen ja vasta-rannan maatalous oli yksi vaikuttava tekijä. Samoin Dalsvikin kartanon pellot ja lehmät aivan rannan vieressä tekivät oman osuutensa. Itse muistan aina sen hajun, joka rannassa tunki sieraimiin ja vesikin maistui samalta eli silliltä. Yhtenä syynä saastumiseen oli siis myös Nosterin sillitehdas, joka sijaitsi kartanon navetassa, nykyisessä Laaksolahden monitoimitalossa. Lämpiminä kesinä heinäkuun lopussa ja elokuun alussa uitiin usein leväpuurossa. Usein juuri iltajuhlien aikaan taitouinti-, soihtu-uinti- ja kuviokelluntaharjoituksissa levää oli sankkana patjana veden pinnalla, eikä kukaan varoitellut sen vaaroista.

Harjoittelu saastuneessa, kylmässä vedessä ei ollut enää nykyaikaa, tarvittiin lämmitettyjä altaita. Talvella treenattiin uimahallissa ja kesällä käytiin Uimastadionilla Helsingissä, mikä herätti pahaa verta vanhoissa Virin ”papoissa”, kun ei oma järvi kelvannutkaan. Mutta haluttiin pärjätä kilpailussa, oltiin kunnianhimoisia.

1960- ja 1970-luvun vaihteessa järvi oli jo niin saastunut, että Jupperin omakotiyhdistys kutsui kokoon Pitkäjärvi-toimikunnan pohtimaan ratkaisuja järven pelastamiseksi. Pian saatiinkin hapettajat vettä parantamaan ja vähitellen myös saastuttajat kuriin. Mutta vielä 2000-luvullakaan järven vesi ei ole puhdasta. Järvessä voi toki uida, siitä todisteena mm. vuonna 2001 uudelleen aloitetut Pitkäjärven yliuinnit.

Oma allas Laaksolahteen

Espooseen tarvittiin siis parempia, puhtaampia ja lämpimämpiä uimavesiä, uima-altaita ja uimahalleja. Ensimmäinen uimahalli Espooseen saatiin vuonna 1965, kun Tapiolan uimahalli valmistui. Myös Virissä päätettiin tehdä jotain harjoitteluolosuhteiden parantamiseksi. Kun Pitkäjärvi oli saastunut ja harjoittelu siellä ei enää onnistunut, päätti Virin johtokunta rakentaa oman uima-altaan Laaksolahteen. Harry Kuhlberg lupasi alkupääomaksi 5000 markkaa. Larjomaa, Linnanen ja Kuhlberg ajoivat tätä allas-asiaa. Kaupunki osoitti altaalle paikaksi pellon nykyisen Urheiluhallin paikalle. Allas valmistui 1966 ja oli käytössä 10 vuotta. Siinä järjestettiin uimaopetusta, nappuloiden harjoituksia ja myös uintikilpailuja, vaikka se ei rakenteiltaan ollut mikään kilpa-allas. Siinä oli puurunko ja muovinen allas, vedenpuhdistuslaitteet, mutta ei lämmitystä eikä esim. kouruja aaltojen tasaamiseksi. Allas oli 25 metriä pitkä ja 6-7 metriä leveä. Muutaman kerran uimaopettajan tullessa paikalle allas oli tyhjentyneen yön aikana. Sinä päivänä oli vain kuivaharjoituksia! Kun allas siirtyi 1972 kaupungin käyttöön ja omistukseen, sen käyttö vähitellen loppui. Allas purettiin vuonna 1976. Kuten Kari Pohjakallio kirjoituksessaan huvilayhdistyksen 60-vuotislehdessä vuodelta 2003 mainitsee, suunnitelma uimahallista Laaksolahden urheilupuistoon ei koskaan toteutunut. Uimarit joutuivat siirtymään muille maille, kuten Tapiolaan ja myöhemmin Leppävaaraan. Virin aika Laaksolahdessa oli päättymässä. Vain nimi säilyi vielä yli 30 vuotta uimarien huulilla.

Yhteistä vapaa-aikaa 1960-70-luvun vaihteessa

Vanhat tavat ja perinteet jatkuivat edelleen: eli oltiin yhdessä muulloinkin kuin harjoituksissa. Makkaraillat Pirjon pihassa vetivät väkeä kokoon, talvella kokoonnuttiin peli-iltoihin. Talvella myös hiihdettiin ja retkeiltiin. Toistuvasti syksyisin oli Pitkäjärven ympärikävely, johon osallistui sekä uimarit että vanhemmat. Kun ei enää uitu järven yli, oli pakko kävellä ympäri. Tämä perinne säilyi vuosikymmenien ajan. Myös leireillä yritettiin järjestää harjoittelun ohessa aina jotain mukavaa, kuten peli-iltoja ja illanviettoja, ja jotkut yökyöpelit yrittivät myös harhauttaa valmentajia ja harrastaa yöjuoksuja.

Äitien ompeluseura

Myös vanhempien vapaa-ajanvietto oli taattu. Laviaarien lähestyessä pidettiin jonkun äidin, useimmiten Maija Bergmanin, kotona ompeluseurat. Se tarkoitti sitä, että kilpailuissa jaettaviin mitaleihin ommeltiin nauhat käsin. Punavalkoista tai sinivalkoista nauhaa oli hankittu montaa rullaa. Kahviakin juotiin ja kuulumisia kerrottiin. Mukana olivat ainakin Mirkku Penttilä, Kyllikki Elovaara, Tuula Jaakkola, Hannele Rytönen, Kirsti Ullvén. Neula ja lanka kädessä istui myös puheenjohtaja Aulis Larjomaa, joka oli mitalit hankkinut. Vuosia myöhemmin saimme havaita, että mitalinauhakat oli sittemmin kiinnitetty nitojan avulla.

Harjoittelu tuottaa tulosta

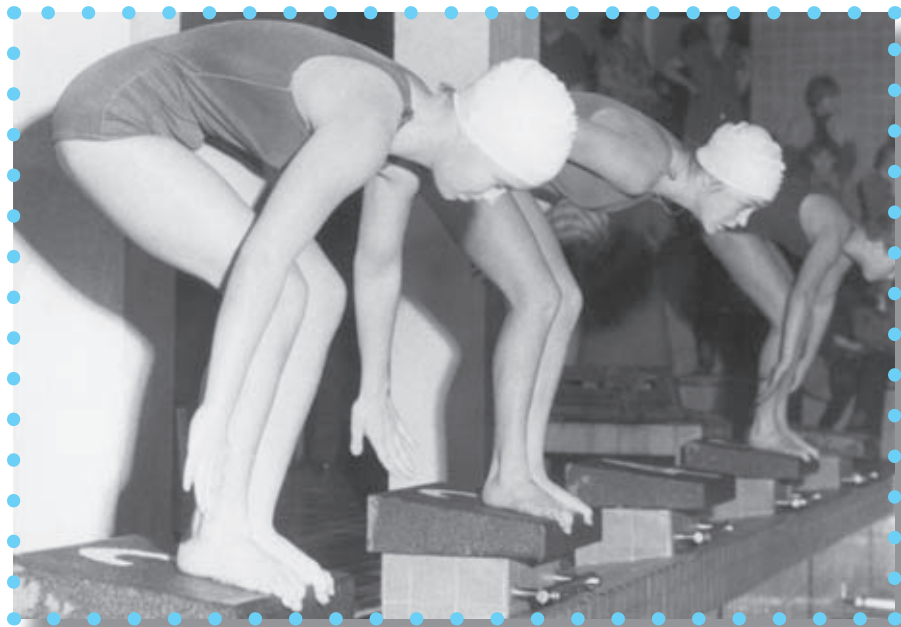
Uintiharjoitukset pidettiin edelleen talvisin Helsingissä Yrjönkadulla ja Helsinginkadulla. Kesällä käytiin Uimastadionilla kaksikin kertaa päivässä. Laaksolahdessa asuvat kulkivat siis aina linja-autolla, silloin eivät vanhemmat vielä lapsiaan

kuljetelleet, monella perheellä ei ollut autoakaan. Lähderannan kuntosalille kokoonnuttiin pari kertaa viikossa kuntoilemaan ja jumppaamaan. Lisäksi juostiin lenkkejä ja kotona vedettiin ”kumeja” (jos vedettiin) ja jumpattiin. Näin ainakin valmentajat toivoivat. Leireiltiin jatkuvasti Vierumäellä, Hyvinkäällä, Riihimäellä.

Kilpailuja oli paljon, lauantaiuinnit Helsingin Urheilutalolla, keskiviikkouinnit Uimastadionilla, Siniviittoja, kansallisia, piirinmestaruuksia. Seuraotteluita pidettiin muita seuroja vastaan. Ruotsalaisen Sundbybergin uimaseuraa vastaan oteltiin useampaan kertaan. Käytiin siis ulkomaila Tukholmassa kilpailemassa. Koskisen Päivi ehkä muistaa yhden kilpailumatkan, jolloin hän vesirokkoisena korkeassa kuumeessa makasi koulun voimistelusalin lattialla. Kuitenkin kilpailumatkojen muistot ovat pääasiassa positiivisia. 1960-luvun lopun kansainvälisistä saavutuksista mainittakoon ainakin seuraavaa: Nina Petäjä edusti Suomea Nuorten EM-kisoissa Wienissä 1969, Pirjo Lehtonen oli joukkueen valmentaja. Eva Sigg oli maajoukkueen vakituinen jäsen ja kahdet olympialaiset käynyt kansainvälinen tähtemme.

Leena Telén oli maajoukkueessa, Päivi Koskinen, Ulla ja Kaisa Hallio olivat myös tuttuja nimiä vuositalastoissa vuosikymmenen lopulla. Seppo Aho oli siirtynyt jo aikaisemmin viisiottelijaksi; hän edusti Suomea Meksikossa.

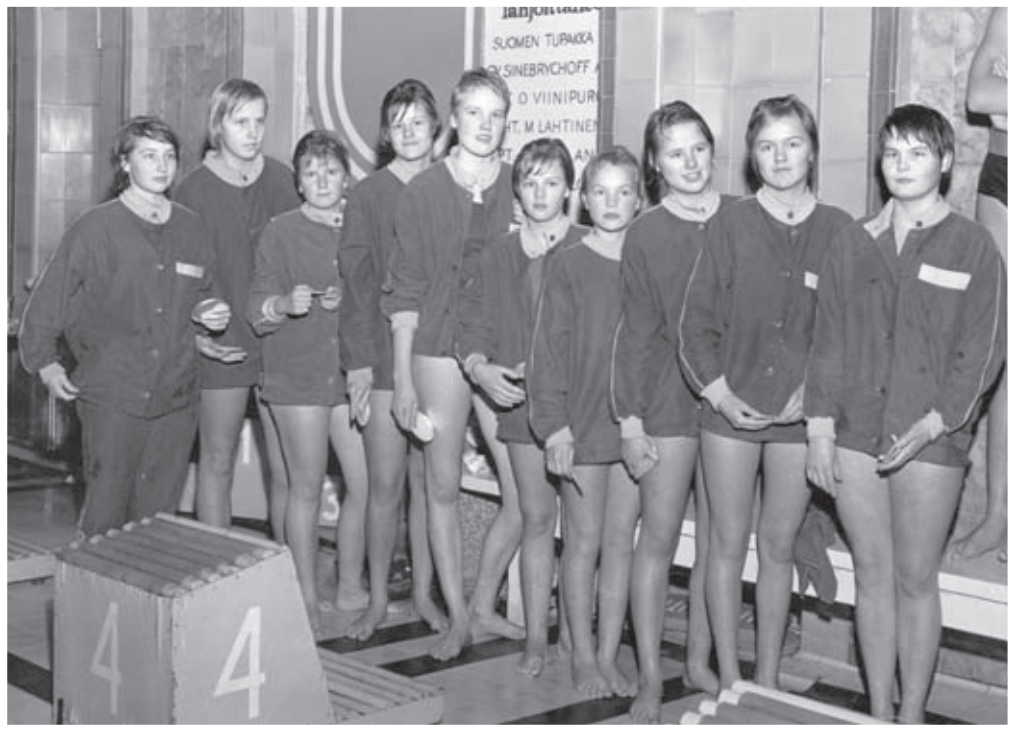
Kun Tapiolan uimahalli valmistui 1965, päästiin siirtymään talviharjoituksissa espoolaiseksi uimaseuraksi. Siihen asti oli harjoiteltu Yrjönkadun ja Urheilutalon uimahalleissa Helsingissä. Seuraan alkoi tulla väkeä Tapiolan ja Etelä-Espoon puolelta laaksolahdelaisten ja helsinkiläisten lisäksi. Nyt tarvittiin yhä enemmän vanhempien apua kuljetuksissa.

Tytöt alle 16-vuotta, 100 m vapauintia. Starttaamassa etualalla Paula Lehtivuori ja Arja Lehtonen, vuosi 1962.

Uimareita Viro-Suomi-maaottelussa, Järvakand vuonna 1962. Suomen joukkue kannusti omiaan, mukana mm. Pirjo ja Arja Lehtonen, Maj-Lis Sundqvist ja Riitta Syvänen.

10 x 50 m:n raketiviesti Yrjönkadun uimahallissa, vuosi 1960. Kuvassa oikealta vasemmalle Riitta Syvänen, Arja Lehtonen, Pirjo Lehtonen, Hilikka-Liisa Vaarre, Soile Seppänen, Tarja Linnanen, Raili Alanen, Tuula Rantala, Birgitta Lindroos ja Maj-Lis Sundqvist.

Riihimäellä leirillä yhdessä Marjaniemen Uimareiden kanssa vuonna 1961. Viriläisistä mukana Soile Seppänen, Sinikka Kanermo, Arja Lehtonen, Tarja Linnanen, Hilikka-Liisa Vaarre, Raili Alanen, Jorma Somerjoki, Timo Lindgren, Martti Syvänen, Kari Paalo, Vesa Linnanen ja Kurt Sundqvist.

Viriläiset palasivat Kiirunan leiriltä Tukholman kautta VR:n lakon takia. Tässä ollaan etsimässä ruokapaikkaa ja odottamassa laivan lähtöä Suomeen, vuosi 1963.

Nuorten SM-kisojen alla Kurre Sundqvist huoltaa Viri-leiriä Uimastadionilla. Etualalla viriläisiä Juho Hallio ja Leena Päiviö. Takana Marja-Leena Virtanen, Kari Petäjä, Lars Ehnberg ja HSS:n Kari Vainikainen.

Arja Malmberg o.s. Lehtonen – naisenergiaa 1950-70-luvuilla

Vanhemпамme panivat siskoni Pirjon ja minut uimakouluun heti kun ikää oli tarpeeksi. Lähes kaikki lähiseudun lapset kävivät Virin uimakoulussa. Siellä opittiin uimaan ja suoritettiin myös kandin ja maisterin tutkinnot heti kun taidot sallivat. Uimastadionilla käytiin hyppäämässä. Ilmeisesti silloin ei ollut vielä hyppytelineitä Laaksolahdessa. Kun uimakoulu oli käyty, osallistuttiin muutenkin aktiivisesti Virin toimintaan. Aina oli jotain kivaa tiedossa. Promootiot, iltajuhlat, makkaranpaistokset Larjomaalla ja Rädyyllä. Palokunnan lavallakin taisi olla jotain tapahtumia. Uimakoulun jälkeen osallistuttiin Laaksolahdessa nappulauinteihin. Muistaakseni ensimmäisissä nappulauinneissa v. 1956 Laaksolahdessa voitin 25 m vapaata ja sain komean pokaalin. Kotimatka harjun yli kolmannelle Huvilatielelle sujui kuin pilvissä pokaali kädessä!! Siitä uintiurani sitten lähti.

Uimakoulun jälkeen alkoi harjoitteluvaihe uintiuraa varten. Alkuun ei ollut suurempia tavoitteita nykymaailman tyyliin, mutta kun tulokset alkoivat parantua, tuli tavoitteita. Oli vain kivaa olla ja harjoitella isossa porukassa. Harjoiteltiin alkuun Pitkäjärven jona kolme kertaa päivässä, koska vesi oli niin kylmää. Aina välillä uitiin niemeen ja takaisin tai niemeen, mattolaiturille ja takaisin rantaan. Talvisin harjoiteltiin Yrjönkadun uimahallissa. Olimme innokkaita harjoittelemaan vaikka harjoittelumahdollisuudet olivat aika olemattomat etenkin talvella. Joskus koulujen lomapäivinä tytöt kävivät yhdessä Yrjönkadun hallin naisten puolella harjoittelemassa 12 metrin altaassa, koska isoallas oli miesten käytössä. Saimme erikoisluvan henkilökunnalta uida hetken aikaa (n. 5 minuuttia) keskenämme, kun

muut kylpijät komennettiin saunaan. Kun Urheilutalon uimahalli valmistui, harjoittelu siirtyi sinne. Kesäisin uimme Uimastadionilla.

Yksi kiva muisto on jäänyt mieleeni Yrjönkadun uimahallin sunnuntaivuorolta. Viimeisellä vuorolla ennen joulua ei harjoiteltu oikeasti, vaan koko porukalla uitiin leikkimielisiä viestejä poikki allasta. Uitiin koiraa, kissaa, rapua tai yhden jalan ja käden uintia jne... Tämä oli pikkutyöstä tosi kivaa.

Sitä en muista, kuka toimi valmentajana aluksi. Kurre tuli aika nopeasti kuvioihin mukaan ja silloin alettiin tehdä tosissaan töitä. Kova työ tuotti Kurren valmennuksessa nopeasti tuloksia ja naisuinnin valtikka siirtyi Jämsänkosken Ilvekseltä Viriin 1960-luvun alussa. Välillä Lundin Matti yritti tehdä minusta perhosuimaria Maj-Liksen tapaan, mutta aika nopeasti todettiin, että vapaauinti on lajini. Kurren valmennuksessa olin oikeastaan koko uintiurani, joka loppui kun sain kouluni päätökseen ja toisenlaiset haasteet odottivat. Kurrella riitti intoa ja energiaa tytöläuman valmennukseen. Harjoituksiin oli kiva mennä, kun aina oli iso porukka koolla ja hyvä ilmapiiri. Harjoituksissa oli aina riittävästi kiritäjiä. Kurre oli sopivan vaativa ja mielestäni aina hyvän tuulinen. Hänellä riitti myös ymmärrystä tällaisille murrosikäisille tytöille. Kurrella oli aina joku hauska juttu tai vitsi. Lempinimeni Jaxi on Kurren käsialaa. Hän nimittäin kerran kysyi siskoltani Pirjolta, miksi Arjaa sanotaan kotona. Pirjo vastasi siihen, että Arjaksi. Siitä lähtien nimeni oli Arjaksi, joka sitten pian lyheni muotoon Jaksi/Jaxi. Leireilimme Vierumäellä, Lahdessa, Eerikkilässä, Riihimäellä, Kiirunassa... Välillä pääsin myös uimaliiton järjestämille leireille, joissa valmentajana toimi Eino Heikkinen.

Rantaelämää

Jos ei harjoiteltu, oltiin muuten vaan rannassa ja kuunneltiin musiikkia tai suunniteltiin tulevia iltajuhlia. Paul Ankaa kuunneltiin ja olen vieläkin Paul Anka-fani. Vieläkin hänen levyjä kuunnellesani rannan muistot palaavat mieleen. Rannassa leikittiin myös natskua. Se oli kivaa. Vaarallisia hyppyjä, kun piti päästä mahdollisimman nopeasti karkuun. Kerran hyppäsin liian lähelle laituria. Toinen jalkani osui laituriiin. Jouduin konkkaamaan muutaman viikon. Olin mukana Nuorten SM:ssä kipeällä jalalla Hämeenlinnassa vuonna 1960. Uimisesta siellä ei tullut oikein mitään. Osallistuin 100 m vapaaseen ja 100 m rinuliin. Aikani kipeällä jalalla rinulissa oli yli kaksi minuuttia ja olin viimeinen. Kyllä hävetti. Kun harjoittelu alkoi vaatia enemmän töitä ja aikaa, jäi rannassa oleskelu vähemmälle. Aina sinne oli kuitenkin kiva mennä katsomaan kavereita ja oleilemaan. Iltajuhlissa ja promootioissa tytöt esittivät kuviokelluntaa. Vesi oli elokuussa jo aika kylmää ja veteen piti mennä laiturin takaa hiiren hiljaa edellisen ohjelman aikana. Soihtu-uintikin kuului vakio-ohjelmaan ja sitä esitettiin aina isolla porukalla. Joskus pääsi ihan lavallekin esiintymään. Tanssittiin Maj-Liksen ohjauksessa ainakin charlestonia ja can-can:ia. Heti kun kynnelle kykeni, osallistuttiin Pitkäjärven yliintiin. Aina oli mukana paljon uimareita ja myös veneitä, jos joku olisi tarvinnut apua jostain syystä. Yksi uintiurani kohokohta oli, kun voitin vuonna 1961 Pitkäjärven yliuinnin.

Saavutukset

Pitkäjärven yliuinnin voiton lisäksi minulla on Suomen mestaruuksia vapaauinteissa ja viesteissä sekä useampia edustuksia maajoukkueessa. Yhdessä vaiheessa minulla olivat kaikki vapaauintien Suomen ennätykset. Vuonna 1962 viriläisiä oli Eesti-Suomi maaottelussa

Porissa 1964, SM-viestivoitto Virille.

Eestissä eli Virossa neljä (Maj-Lis, Riitta, Pirjo ja minä). Maaotteluisia olin mukana: mm. Eesti, Tšekkoslovakia, Ranska, Englanti... Nuorten mestaruuskisoihin en päässyt, koska olin ollut palkintopallilla aikuisten mestaruuskisoissa.

Yksi mieleenpainuva reissu oli maaottelumatka Ranskaan. Miesten maaotteluun pääsi mukaan kaksi naisuimaria maaottelun täytelajeihin, Suvannon Ulla Kotkasta ja minä. Matkustimme lentokoneella ensin Kööpenhaminaan, josta sitten matka jatkui junalla Pariisiin. Uimaliiton rahatilanne ei kai ollut silloin kovin hyvä. Käytiin katsomassa Pariisissa tietysti tärkeimmät nähtävyydet: mm. Eiffel-torni, Versailles, Pigalle. Jostain syystä pojat eivät halunneet Ullaa ja minua porukoihin Pigallelle. Onneksi kuitenkin joukkueen johto (Kasvion Tate ja Simulan Ilmari) suostuivat ottamaan Ullan ja minut mukaan sinne. Oli siinä pikkutyöllä ihmettelemistä. Seuraavana vuonna oli sitten naisten maaottelun vuoro Pariisissa. Olimme ensin Tšekkoslovakiassa maaottelussa, sekä miehet että naiset. Kyllä miehiä taisi harmittaa, kun naismaajoukkue lähti Prahasta suoraan Pariisiin ja miehet joutuivat lähtemään sieltä kotiin Suomeen.

Palkintoja

Palkinnot olivat yleensä alpakkalusikoita tai pieniä tarjottimia ja ne ovat edelleenkin käytössä meillä kotona. Joskus saatiin pokaaleitakin. Riihimäen Uimaseuran järjestämissä kilpailuissa jaettiin aina Riihimäen Lasin maljakoita. Yhdessä vaiheessa niitä oli paljon kotona, mutta valitettavasti ne olivat sekundaaria ja usein räksähtivät ihan itsestään rikki. Ensimmäisen nappulauintipalkinnon lisäksi, minulle on jäänyt mieleen kaksi erityistä palkintoa. Oulun Uimaseuran joulukuun kilpailuissa sain parhaan uimarin palkinnon, joka oli kymmenen kilon kinkku. Sen kanssa tulin sitten junalla Oulusta kotiin. Oli meillä siinä kolmen hengen perheessä syömistä pitkälle joulun jälkeenkkin. Toinen palkinto, joka on jäänyt mieleen, oli Paanasen Autokoululta saatu ilmainen autokoulu!!

Valmentajana

Uintiuran jälkeen toimin jonkun vuoden valmentajana. Meitä oli kova kolmikko. Pirjo toimi päävalmentajana ja Marianne ja minä olimme apuvalmentajia. Jaoimme viikon valmennusvuorot keskenämme ja siten ei kenellekään tullut viikon aikana liikaa valmennuksia. Toimin vielä pari vuotta valmentajana ensimmäisen lapsemme Mikon syntymän jälkeen. Hänet oli aina otettava mukaan harjoituksiin. Hän on ottanut monet päiväunet Lepävaaran hallilla Elovaaran Kyllikin ja Simpasen Helvin hoidossa, kun itse olin altaalla valmentamassa. Valmennusurani päättyi, kun meille syntyi toinen poika 1976 ja muutenkin elämän muut asiat alkoivat viedä uinnilta voiton.

Eväitä elämää varten

Vanhemmiten alkaa ymmärtämään paremmin Virin toiminnan tärkeyden. Kuinka me kaikki sen ajan nuoret olimme hyvän harrastuksen piirissä poissa

Marjaniemen Uimarien nappulauinneissa, Yrjönkadun uimahalli vuonna 1961. Viriläiset Leila Lehtivuori ja Arja Lehtonen.

kaduilta paha tekemästä, vaikka käytiinkin joskus omena- ja hernevarkaissa. Nyt on kiva muistella omaa lapsuutta ja nuoruutta Laaksolahdessa uinnin parissa. Oli paljon kavereita ja kivaa toimintaa. Yhteishenki oli tosi hyvä. Tuli opittua paljon hyviä asioita elämää varten: yhteisöllisyyttä, ryhmässä toimimista, vastuunkantoa, kovalla työllä tulee tuloksia, määrätietoisuutta, keskittymiskykyä, talkootyötä ...

Uinnin parista löysin Vetehisistä aviomieheni Herbertin/Herbin. Tänä vuonna (2010) olemme olleet 40 vuotta naimisissa.

Kavereita Virissä oli paljon: Rantalan Tuula, Huttusen Soile, Syväsen Riitta ja Martti, Alasen Raili, Vaarten Hilikka-Liisa, Linnasen Tarja ja Vesa, Maj-Lis, Iki, Ahon pojat, Meriheinin Heikki, Lindgrenin Timppa, Somerjoen Väiski, Sysimiehen Mursu ja Tuula, Kanermon Timo, Lundin Olli jne. Aika moni heistä oli mukana Virin juhlissa 16.3.2007. Juhlat olivat tosi kivat ja oli mukava tavata vanhoja kavereita, joita ei ollut nähnyt pitkään aikaan.

Viri, ranta, ystävät, Laaksolahti – Heikki ”Mursu” Sysimies muistelee

Tera Linnasen minulle antama lempinimi Mursu on säilynyt näihin aikoihin saakka. Nimi varmaan tuli uimisesta järvässä oli veden lämpötila tai sää sitten mikä hyvänsä. Aamulla rantaan ja illalla kotiin, jos kerkesi, niin välillä käytiin syömässä, useimmiten ei. Lehtisen mamman kioskista jäätelöä ja Halvan lakritsaa, niillä pärjäsi päivän. Muutimme vuonna 1951 Laaksolahden Palokunnantielle ensin kesäasukkaiksi ja 1961 pysyvästi.

Savikiekot järveen! Oli tosi tyhmä idea tuhota levykokoelma sillä tavalla, näin jälkikäteen ajateltuna. Heiteltiin uimaopettajien kopin äänilevyillä eli niillä savikiekoilla leipiä järveen ja kun levyt vähenivät, pantiin ne neljään osaan kuin ruisleivät ja taas oli heiteltävää.

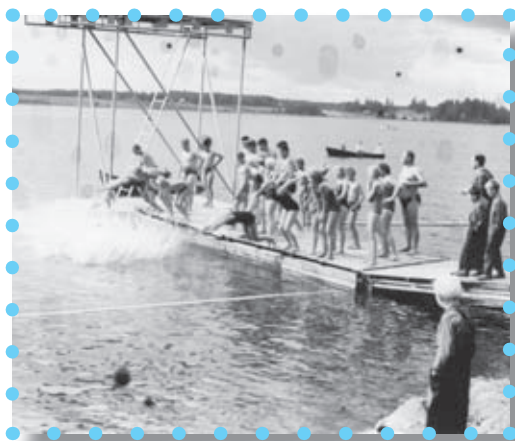
Rannasta: Pukukopit olivat ensin vain pelkät etuseinät, ei takaseinää eikä kattoa, hyvä näkyvyys ylhäältä tieltä, vaatteet kastuivat sateella. Myöhemmin rakennettiin hienot oikeat pukukopit ja uimaopeille oma koppi ja sen rappusilla istuttuun aina, kun ei uitu. Rannassa oltiin aamusta iltaan. Uitiin, leikittiin, juteltiin, palelttiin, joskus jopa treenattiin. Itse en ollut mikään innokas harjoittelija, vaikka Tera Linnanen yrittikin innostaa. Lopullinen niitti kilpauimarin uralleni tuli jossain rannan kisoissa, kun kisasin samassa lajissa Lindgrenin Timpan, Lundin Ollin ja Ahon Sepon kanssa ja sain hörpyn keuhkoihini. Silloin päätin, että loistavasti alkanut urani kilpauimarina loppuu tähän. Mutta rantaa ja viriläisiä en jättänyt, vaan pyörin mukana aina vuoteen 1965 asti.

Uimakoulu: Kaikki seudun lapset tulivat uimakouluun, niin meidänkin perhe, isosisko Riitta ensin ja me muut neljä perässä. Räpylät ja uimakorkit eli laudat muistan hyvin. Räpylät olivat ensin sellaiset rautalangasta ja kumista yhteen kootut

vempeleet. Räpylöitä säilytettiin Rädyllä, josta hain niitä, kun halusin uida niiden kanssa muulloinkin kuin uimakoulussa. Kun suoritin maisterintutkintoa, oli pää edellä hyppääminen vaikeaa, pyysin kaverit ylös hyppytorniin kannustamaan, torni kallistui eteenpäin mukavasti ja matka veteen lyheni, oli siis pakko hypätä ennen kuin kaveri (ja varsinkin Leena Orta, uimaope) kyllästysivät odotteluun. Leikit olivat hurjia, sukellusnadea lastenrannassa ja hyppytorneista, sukeltelua ponttoonien alle, hurjia hyppyjä vitosesta. Siinä touhussa hajosivat simmarit, tuli kolhuja ja uimaopet saivat paikata meitä. Lehtosen Pirjokin suuttui kerran kauheasti minulle, kun tein reiän hänen simmareihinsa ihan vahingossa.

Yleensäkin touhut olivat aika rajuja, seikkailtiin kartanon rannoilla ja metsissä, pelättiin kartanon pehtooria ja koiria, välillä juostiin karkuun ja saatiin aika pahoja kolhuja, kun rynnättiin vauhdilla veteen. Silloin ei lapsia paljon vahdittu, mutta saatiinhan rauhassa tehdä omia kolttosia, kuten ompuvarkauksiakin.

Yliuinnit: Osallistuin heti yliuintiin, kun opin uimaan. Olin silloin yliuintien historian nuorin osanottaja. Sitkeästi uin maaliin, Linnaset soutivat vieressäni koko matkan ja yleisö jaksoi odottaa rannassa antaen kunnan suosionositukset maaliin tullessani.

Tytöt: Virissä oli paljon kivoja ja kauniita tyttöjä. Ihan pikkupoikana olin kuolettavan ihastunut Irmeliin, hänhän oli paras uimari, kaunis, komea ja kiva. Taluttelin Irmelin polkupyörää rannasta heidän mökille ja kävelin sitten kotiin. Ikin, Irmelin pikkusiskon, kertoman mukaan olisin ollut joskus odottelemassa jo aamulla varhain Irmelin pihalla, että Irmeli heräisi. Siellä sitten istuskelin kivellä odotellen Irmeliä, joka oli minua useita vuosia vanhempikin. Kesä meni ja muutettiin syksyllä taas Helsinkiin ja niin se rakkaus talven aikana pikkuhiljaa hiipui, kun ei nähty Yrjönkadun hallissakaan.

Tuli sitten monia muita Virin tyttöjä, joihin ihastuin ja joiden kanssa myöhemmin vanhempana seurustelinkin, Huttusen Soilen kanssa oikein pidempään. Meitä oli muitakin Laaksolahdessa vakituisesti asuvia nuoria, jotka kokoonnuimme aina jonnekin, kävelimme pitkin teitä ja joskus aina pääsimme jonnekin kuuntelemaan musaa. Joistakin pareista tulikin sitten ihan aviopareja. Yhteiset harrastukset yhdistävät ja ovat aina yhdistäneet viriläisiä.

Mukavia muistoja: Tehtiin kaikenlaisia retkiä lähemmäs tai kauemmas, hiihrettiin, laskettiin mäkeä porukalla ja pyöräiltiin. Oli kerhoiltoja, joissa leikittiin jopa piirileikkejä, tanssittiinkin. Oltiin omenavarkaissa, vaikka kotipihassakin omenia riitti. Muuta mukavaa olivat tanssi-illat Larjomaalla, VPK:n lavalla kesäisin; siellä tapasi noita tyttöjä, kuuli hyvää musaa ja sai tanssiakin. Olin itse innokas laulamaan, iltajuhlissakin sain esiintyä ainakin kerran yhdessä Maj-Liksen kanssa laulaen muistaakseni Ranskalaiset korot.

1960-luvun loppupuolella järjestettiin itse innokkaasti tansseja lähiseudun lavoilla ja tanssipaikoilla. Kerrankin oltiin hankittu soittamaan oikea rautalankabändi Cay & Scaffolds normaalin bändin taukojen ajaksi, mutta tanssiyleisö ei tykännyt, olivat tottuneet tangoon. Järjestelyporukassa oli mukana ainakin Jorma ”Väiski” Somerjoki ja Heikki Meriheinä Sitten saatiin vuonna 1967 ne sakot 80 mk, kun järjestettiin tanssit ilmat huvilupaa ja poliisi teki ratsian.

Iltajuhlat ovat tietysti ne kaikkein muistotrikkaimmat kokemukset Virin ajoilta. Pikkupoikana pääsi ensin mukaan soitu-uunteihin, kikkaviesteihin ym. Sitten isompana osallistuttiin suunnitteluun ja toteuttamiseenkin. Juhlissa pääsi tekemisiin sen ajan suurten tähtien kanssa, joita Henry Theel oli hankkinut rantajuhlisiin esiintymään hyväntekeväisyysmielessä. Luulen, että orkesterille ja laulajille ei kauheasti palkkoja maksettu, ehkä vähän virvokkeita. Suunnittelimme Lundin Ollin kanssa vuoden 1964 iltajuhlan, jonka nimi oli West Dalsa Stoori. Silloin esiintyjinä olivat Ossi Runne orkestereineen ja Marion Rung. Pentti Viljanen toimi juontajana. Suuri yllätysnimi oli The Böttles, (Olli ja Mursu) joka esiintyi ensimmäistä kertaa Suomessa.

Iltajuhlat olivat aina vuoden tapaus Laaksolahdessa, rantaan saapui väkeä jopa yli 1000 henkeä. Näin oli taas seuraavan vuoden budjetti pelastettu.

Yksi muisto iltajuhlasta vai promootiojuhlasta: Hemppa Vasenius oli tuonut pelleporukkansa hyppimään. Yksi pelleistä hyppäsi kolmosesta ja juuttui pää edellä mutapohjaan. Onneksi hän pääsi sieltä omin avuin pois. Sen jälkeen en uskaltanut hypätä pää edellä kolmosesta tai vitosesta. Oltiin muuten aika nuoria, suurin osa alaikäisiä, kun saatiin ja otettiin vastuulle tällaisten suurten tapahtumien suunnittelu, mainonta ja ohjelman toteutus. Mutta saatiin harjoitusta elämää varten.

Yrjönkadun uimahalli: Sunnuntaiaamut talvella tärkeä tapaamispaikka sekä ”Lasarissa” asuville että niille, jotka talvella asuivat Hesassa. Höyrysauna oli täynnä ihmisiä sekä vanhempia jo lopettaneita uimareita että meitä nuorempia kuuntelemassa juttuja tapahtuneista. Ne yhteissaunomiset loppuivat, kun Helsingin kaupunki ei antanut enää vuoroja ja siirtyttiin Hesarin bunkkeriin eli Urheilutalon uimahalliin uimaan.

Vesipalloa yritin pelata myös, mutta koska olin niin pienikokoinen, isommat hukuttivat minut pelin tuoksinassa, joten oli pakko lopettaa, vaikka se olisi ollut kivaakin.

Virin toiminta alkoi muuttua jo 60-luvun puolessa välissä. Harjoittelu oli siirtynyt paljolti pois rannasta, uitiin Tapiolassa ja Helsingissä. Vesi oli järvässä likaista ja tietysti edelleen kylmää, kuten aina lapsuudessa. Uudet uimaripolvet eivät sitä kestäneet. Tehtiin oma uima-allaskin, mutta sekään ei auttanut, harjoittelu vaati parempia olosuhteita. Me viriläiset, jotka emme olleet varsinaisia tähtiuimareita, jatkoimme kyllä touhujamme rannassa, mutta vähitellen homma hyytyi.

Virin omasta altaasta minulla on kirvelvä muisto. Menin kerran aamulla uimaan sinne, enkä tiennyt, että Larjomaa oli juuri heittänyt kloorit altaaseen. Jonkin aikaa uituani, alkoi ihoa kirvellä ja henkeä ahdistaa. Kun pääsin autolle, alkoi taju mennä. Koko iho oli kuin olisin pyörinyt nokkospuskassa, olin saanut kloorimyrkytyksen. Vaivoin pääsin kotiin ja henkikin säilyi.

Miksi silloin sitten lopetin Virin touhut ja rahan hankinnan? Kun Kurre ja Riitta Syvänen lensivät lentokoneella joihinkin kisoihin Ouluun. En halunnut olla mukana hankkimassa rahaa sellaiseen tuhlaukseen. 1960-luvun lopulla muutin takaisin Hesasta Laaksolahteen lapsuuteni seuduille.

The Misty Mops esiintyy, iltajuhlat elokuussa 1964.

Paikat olivat muuttuneet kovasti, mutta vanhoja kavereita oli kuitenkin jäljellä.

Kokkojuhlat ovat olleet viime vuosikymmeninä kesän tapaamispaikka, joissa olen nähnyt tuttuja viriläisiä sekä Lasarissa vielä asuvia lapsuuden kavereita. On kiva nähdä edes kerran vuodessa ihmisiä, jotka ovat kuuluneet ennen tiiviisti rantaan ja nuoruuteen. Vaihdetaan kuulumiset ja toivotaan, että nähdään viimeistään seuraavana juhannuksena!

Iltamat Monitoimitalolla 16.3.2007 oli hyvä idea. Pitäisi vastaavanlaisia juhlia tai tilaisuuksia järjestää useinkin ennen kuin vanhempi polvi poistuu näiltä rannoilta. Olisi siinä nuorelle uimaripolvelle jotakin tekemistä esimerkiksi yliuintien yhteyteen, kun ne on herätetty henkiin.

Kun nyt jälkeinpäin ajattelen lapsuuttani ja nuoruuttani Laaksolahdessa, Dalsassa, on tietysti aika kullannut muistojani. Parasta varmasti oli se yhteishenki ja yhdessä touhuaminen. Oli mukavia kavereita ja aina tekemistä. Talkoohenki oli mahtava, kun tehtiin promootioita ja iltajuhlia, isot ja pienet yhdessä, Larjomaa, Kuhlbergin, Rädyn sedät ja tädit, Linnasen Tera, meidän kaikkien suuri ihanne, kaikki kuin suurta perhettä. Laaksolahden uimaranta kokosi meidät yhteen.

Elämänpitäinen uintimatka

Leena Kaseva kertoo

Perheeni asui Laaksolahdessa Harju-tiellä ja kesäpäiviä vietettiin erilaisilla kokoonpanoilla alueen keitaalla eli Pitkäjärven rannassa. Naapurissa asuivat Hallion lapset ja yhtä matkaa kuljettiin uimaan. Rannassa oli aina paljon väkeä ja jossain vaiheessa kaiketi keksittiin **uimakoulut**. Ilmoitaututtiin ”sinisiin”, uimataidotomien ryhmään. Oli hienoa kun saimme pienen sinisen muovimerkin, jonka äiti ompeli uimapukuun. Muutamien oppituntien jälkeen opin pysymään pinnalla ja ylenin ”punaisiin”. Äiti ompeli punaisen vastaavan sinisen viereen. Uimakoulussa oli vielä se korkein aste eli ”valkoiset”. Tätä merkkiä ei helpolla saavuttanut, piti osata uida 25 metriä. Voi olla, etten koskaan päässyt valkoisiin. Väliäkö tuolla, uintikipinä oli joka tapauksessa syttynyt.

Myöhemmin suoritin **uimakandidaatti- ja uimamaisteritutkinnot**, kuten suuri osa Laaksolahden ja lähialueiden lapsista. Tuohon aikaan harrastusmahdollisuudet olivat vähäiset eikä lapsia kuljeteltu omilla autoilla paikasta toiseen. Viriläiset uimaopettajat olivat kivoja ja rannassa aina tapahtui. Uintimatkani venyivät melkein päivän mittaisiksi, jos en ollut vedessä istuin rannalla ja vain katselin. Kerran kesässä vietettiin promotiojuhlia, joissa uimakandidaatit saivat päänahansa pajunlehtiseppeleet ja uimamaisterit tammenlehväseppeleet. Nämä olivat lapselle suuria elämyksiä, kaikki oli huolella valmisteltu ja ranta oli koristeltu. Pääsimme myös itse keräämään läheisen kartanon metsistä lehtiä koreihin, mutta emme päässeet sepeleensitojaisiin. Taitavat aikuiset valmistivat sepeleet meille pienemmille. Koska rannasta oli tullut toinen koti aloin Hallion lasten kanssa kiinnostua Virin

isompien uimareiden tekemisistä. Kerran olimme Viherlaakson urheilukentällä jostain syystä ja meitä oli luotsaamassa Linnasen Tarja. Hän ilmoitti että huomenna uidaan ohjelmaa. Tuo oli minulle täysin ”hepreaa”, miten ihmeessä ohjelmaa uidaan. Ohjelma oli se, mitä tuli televisiosta. Seuraavana päivänä sitten uimme 3 x 25 m sammakkoa tai jotain. Siitä se lähti. Linnasen perheellä oli kesäpaikka Laaksolahden Etelätiellä ja siellä oli uima-allas, jossa Virin uimarit saivat silloin tällöin harjoitella. Siellä kokeiltiin ensimmäisen kerran ns. kumilenkeillä vetämistä. Punaista kumilenkkiä sai ostaa Etolan myymälästä.

Pitkäjärven rannassa oli kahdet laiturit hyppytelineineen, väliin jäävä alue oli 25 metriä pitkä. Kilpailuja varten viritettiin keltaiset rataköydet ja ratoja syntyi noin neljä. **Nappulauinnit** oli tarkoitettu meille ”skideille” ja niissä sai hienoja palkintoja. Sain kerran ison Ajanmiehen paidan palkinnoksi ja sehän sopi oikein hyvin isälleni! Kerran sain myös nätin tummanpunaisen pikkumaljakon, joka vieläkin on kirjahyllyssä koristeena. **Jarnolan kauppa** sijaitsi Laaksolahdentiellä ja mm. sieltä viriläiset saivat palkintoja lahjoituksena. Jarnolan Riitta kuului Viriin ja ui itsekin innokkaasti nappulauinneissa. Se vasta oli juhlaa, kun päästiin Jarnolalle kylään. Saimme Jaffaa ja vohvelikeksejä.

Kun olimme jo vähän taitavampia uinneissamme, pääsimme **leirille Solvallaan**. Nämä olivat ensimmäisiä kertoja kun olin millään matkalla saatikka pois yötä kotoa. Oli jännittävää ja sain ottaa mukaan evääksi pähkinöitä ja rusinoita. Nuuksion Pitkäjärven vesi oli kylmää, usein vain 17 astetta. Uimme yhteensä noin kilometrin ja aina välillä saunoimme. Joskus saimme syödä hyvää kiuasmakkaraa.

Ruokailut olivat mieleenpainuvia, olivat-
han tarjoilut monipuolisempia kuin kotona.
Solvallassa oli myös kahvila, josta sai os-
taa jäätelön tai limsaa. Olin saanut ilmei-
sesti hieman taskurahaa mukaan. Hienoja
olivat myös retket eväskoreineen järven
ympäristössä.

Ensimmäiset uimahallitreenit uin **Yrjön-
kadun uimahallilla**. Virillä oli siellä halli-
vuoro sunnuntaisin klo 10. Bussilla kuljet-
tiin Laaksolahdesta Helsingin keskustaan
ja takaisin. Ensimmäiset kielio-pintoni
suoritin ko. uimahallissa. Saunan seinällä
luki ”spotta ej på golvet”, tiesin mitä se
tarkoitti kun luin vastaavan suomeksi. Ar-
kisin kävimme harjoittelemassa Helsingin
urheilutalon uimahallissa. Meillä oli usein
käytössä reunarata terävine kaakeleineen.
Moni kauhoi kätensä verille, vaan eipä
tuo menoa haitannut. Urheilutalossa oli
uimahallin lisäksi myös keilahalli, josta
kaikui omat taustäännet odotellessamme
sisäänpääsyä pukuhuoneeseen. Uimahallin
aulassa oli myös peli, jossa kolikolla sai
kokeilla reaktionopeutta. Helsinginkadun
hallille oli hieman hankalampi kulkea
kuin Yrjönkadulle. Piti jäädä bussista pois
tietyllä pysäkillä ja ylittää Mannerhei-
mintie. Liikennevalot eivät tuolloin ol-
leet turvana. Kävelymatkaa kertyi bus-
sipysäkillä uimahallille. Kokonaisuus-
dessaan uimareissut kestivät tunteja.

Kun **Tapiolan uimahalli** valmistui, Virin
sunnuntaivuorot ja arki-illan uinnit siirtyi-
vät sinne. Seura oli järjestänyt hienosti
tilausbussin kuljettamaan uimareita. Bussi
lähti Lähderannan torilta, joten meillä
Harjutien asukeilla oli käveltävää menen
tullen. **Leppävaaran uimahalli** valmis-
tui vuonna 1969 ja Virin toiminta siirtyi
kokonaisuudessaan sinne. Leppävaaran
uimahallin sunnuntaivuorolla on pitkät
perinteet, nyt jo yli 40 vuotta!

Kesäaikaan ei harjoiteltu enää järvessä
vaan pääsimme **Uimastadionille!**
Näin alkoi elinikäinen rakkauteni ”Stadik-
kaa” kohtaan. Kun koulusta oli kesälomaa,
oli aikaa uida oikein kunnolla. Tiukimpaan
treeni-aikaani kuului aikainen aamu-uinti
ja sitten toiset treenit iltapäivällä, yhteensä
noin 8 kilometriä. Joskus jäimme koko
päiväksi Stadikalle, mutta yleensä käytiin
tankkaamassa kotiruokaa. Äidin paistetut
perunat ja kotletit maistuivat.
Uimapukumuoti on vaihdellut vuosikym-
menestä toiseen, meidän aikanamme Spee-
dot olivat suurimmaksi osaksi raidallisia
ja kaksivärisiä. Muistan kuinka onnellinen
olin vihreäkeltaraitaisista Speedoista, jotka
isä osti minulle urheiluliikkeestä. Petä-
jän Timo, joka tuohon aikaan valmensi
Lehtosen Pirjon ohella, toimi ostopääl-
likkönä Keskon urheiluryhmässä ja sai
hankittua Speedolta Australiasta viriläisille
hienot veryttelyasut, housuihin oli om-
meltu jokaisen oma nimi. Verkkarit olivat
pinkit, resorit mustat ja kirjailut valkoi-
set. Saimme Speedolta myös uimapuvut,
upeat punasinivalkoraitaiset. Keltavihreillä
Speedoillani muistan uineeni Riihimäellä
NSM-uinneissa loppukilpailuun (tytöt alle
12 v.). Virin loppukilpailijat pääsivät le-
päämään teltaan, joka oli pystytetty maa-
uimalan vieressä olevalle leirintäalueelle.

*Jaana Telén ja Leena Päiviö Turun Samppa-
linnan uimalassa, NSM vuonna 1968.*

Kilpauinti on ollut minulle sosiaalista yhdessäoloa enemmän kuin tiukkaa tulostuloksetystystä. Olen ollut huono kilpailija. Muistan eräänkin kesän, jolloin olin niin kovassa kunnossa, että tuloksia olisi kaikkien oppien mukaan pitänyt syntyä kisoissa, vaan ei! Uin hyvin treeneissä, mutta kisoissa ”aina jokin meni pieleen”.

Uinnin myötä sain paljon ystäviä, joista monet ovat ”kulkeneet matkassa” vuosikymmenet. **Mastersuinti** on lähellä sydäntäni. Täytin 26 vuotta kun mastersuinti nyky muodossaan aloitettiin Suomessa, v. 1980. Edelleen uin mastersvuoroilla Leppävaarassa ja välillä kilpailenkin.

Laaksolahden Viri ja uintiharrastus ovat antaneet hyvät eväät elämään. Olen kiittollinen uimaopettajilleni ja valmentajilleni tästä hienosta harrastuksesta. Kiitos myös Virin ”isille ja äideille”, joiden huolenpito ulottui naapurin lapseen!

Kaisa Hallion matka Harjutien ”tyhjiöstä” maailmalle

Ulkomailla asuvana suomalaisena on Lavilla erittäin tärkeä asema Suomimuistoissani.

Olimme yksi niistä harvoista perheistä, jotka eivät kuuluneet kesämökki-laaksolahtelaisiin kaupunkiasuntoineen ja kerrostalomukavuuksineen. Eli emme nauttineet sisävessoista, vesijohdoista, lämpöisestä vedestä tai suihkuista edes talvella. Me asuimme Laaksolahden ”tyhjiössä“, ilman näitä hienouksia, koko vuoden. Tämän ”tyhjiö“-sanankesin ihan itse 60-luvun alussa, kun Lähderanta rakennettiin. Äiti yritti kuvata meille lapsille tätä uutta hienoutta; siellä oli kuulemma kaikkea, jopa ostoskeskus, kaikki palvelut lähellä, siis ns. lähiö. Lähiöön verrattuna minulle Laaksolahti oli sitten ”tyhjiö“ eli siellä ei ollut mitään muuta kuin paljon tyhjää.

Mutta olihan meillä Pitkäjärvi! Tomera viisivuotias naapurimme Päiviön Leena, Magi, oli isojen siskojensa kanssa käynyt uimarannalla ja omin silmin nähnyt UIMA-KOULUN. Hän saikin meidät ylipuhuttua sinne mukaan, olikohan kesä 1960. Kävelymatka oli pari kilometriä Harjutieltä, aika matka alle kouluikäisille, ilman polkupyöriä.

Innostuimme uimakoulusta, muuta ajanviettoa ei tyhjiössämme juuri järjestetty. Vanhempammekin suostuivat heti, ainoana vaatimuksena oli että pikkuveljet piti ottaa mukaan. Niin me kaikki neljä Hallion lasta ja Päiviön Leena aloitimme uintiuramme, Lindgrenin Timon ja Sundqvistin Maj-Liksen oppilaina. Innostuksemme oli kuitenkin suurempi kuin taitomme: ainoastaan isosisko Ulla oli lahjakas, ja selvisi ensimmäisen kesän aikana Sinisistä Punaisiin ja Valkoisiin. Nämä olivat siihen aikaan tunnettuja arvomerkkejä. Uimakoulun opettajat jakoivat saavutetuista suorituksista noin 2 x 2 cm:n kokoisia, värillisistä muovikelmuista leikattuja neliöitä, ne ommeltiin käsin uimapukuun. Me muut emme hallinneet 25 metriä koiraa, ja jäimme odottelemaan seuraavaa kesää ”punaisina”.

Vuotta vanhempina olikin kaikki helpompaa. Kävimme aamut uimakoulua ja iltapäivällä palasimme rannalle katselemaan Virin vanhempien lahjakkuuksien treenauksia. Sundqvistin Kurre siellä valmensi, ja hän oli myös jonkinlainen Talent Scout, kykyjenetsijä. Hän olikin heti huomannut Ullan taidot ja pyysi tätä nappulauinteihin eli kerran viikossa uitaviin 25 metrin kilpauinteihin. Vanhempamme suostuivat taas, vaatimuksena, että Ulla ottaa sisarusket mukaan. Virin tuolloinen budjetti ei mitaleihin tai hopealusikoihin riittänyt; me taistelimme muovilusikoista! Ei kestänyt kauan, kun Kurre pyysi Ullaa, minua ja veljiäni sekä Päiviön Leenaa mukaan harjoitukseen, Pitkäjärven 15 asteiseen veteen. Kurre itse valmensi isompia tähtiä, mutta hän esitteli meille Jaxin, Lehtosen Arjan.

”Hän on jo voittanut Suomen mestaruuksia“ -suosituksin hyväksyimme ensimmäisen valmentajamme. Jaxista tuli samalla ensimmäinen idolimme!

Kesän lopussa Kurre suositteli meille talviharjoituksia sunnuntai-aamuisin Yrjönkadun uimahallissa. Aiemmin olin uinut vain kylmässä järvivedessä. Muistan kuin eilisen päivän sen ensimmäisen kerran oikeassa, upeassa uimahallissa. Siellä oli suihkut ja jopa sauna. Seinillä isoilla kirjaimilla käyttäytymisohjeet: Spotta ej på golvet! Vakituksina sunnuntaiuimareina jäivät mieleeni Bergmanin Maija, Mustosen Pemu ja Ahon Seppo. Linnasen Tarja valmensi meitä aloittelijoita. Maanantaisin Tarja piti meille jumppaa Vihherlaakson kansakoulun voimistelusalilla. Vuosia myöhemmin, ”suuressa maailmassa” aloin harrastaa aerobicia kalliilla rahalla fitness-studioissa. Silloin tuli mieleen, että Tarjan jumppa oli ihan samanlaista, vaan ilman hienoa nimeä. Siksi kai se oli ilmaista - mutta ihan yhtä tehokasta.

Uintiharjoituksia alkoi pikkuhiljaa olla lähes joka ilta, vuoroin Helsinginkadulla, vuoroin Tapiolan uudessa, modernissa uimahallissa. Kesäisin aamuin ja illoin Hesän Uimastadikalla. Kurre lähti Amerikkaan, UCLA:an, mistä hän lähetti meille itse ottamia valokuvia Mark Spitz’istä. Me tytöt olimme kaikki häneen rakastuneita! Linnasen Tarja lähti Ruotsiin. Lehtosen Pirjosta tuli valmentajamme seuraaviksi vuosiksi. Ryhmämme oli pikkuhiljaa kasvanut: Petäjän Jouko, Hurmeen pojat ja Ahon Leena liittyivät joukkoomme. Vietimme kaiken vapaa-aikamme uima-altaassa. Tarja oli järjestänyt meille VENI-VIDI-VICI-LAVI -collegetuserot. (Isän latinaa osaava työkaveri kertoi sen tarkoittavan TULIN-NÄIN-VOITIN, mutta ei kai ollut opiskellut tarpeeksi kun ei tiennyt Lavia.)

Myöhemmin Petäjän Timppa jopa järjesti meille sponsorin: saimme upeat pinkit

Speedo Team -verryttelypuvut: ei puuvillaa niin kuin kaikilla muilla, vaan oikein modernia keinokuitua, olikohan ihan polyesteriä ja oma nimi kirjottu housun punttiin! Sellaisia ei monilla 1960-luvulla ollut. Timppa saikin minut ylipuhuttua mainostamaan: kun Stadikan Suomen mestaruuksia kuvattiin ihan oikeilla televisiokameroilla, suostuin juoksentelemaan kameran ohi Speedo Team -puvussani. Nyt eivät tyhjiömme puutteet enää meitä häirinneet. Lavi järjesti meille kaikenlaista ohjelmaa uintiharjoitusten lisäksi. Vuosittaisissa rantajuhlissa oli koristelun, pelleyhyppyjen ja sointu-uinnin lisäksi mahdollisuus nähdä Suomen musiikkimaailman huippuja: Henry Theel, ja olikohan jopa Marion Rung ja Pirkko Mannolakin. Kesä- ja joululomamme vietimme uintileireillä; Solvallon jääkylmässä järvessä, myöhemmin Vierumäellä, mikä oli jo silloin niin hieno ja kallis paikka, että täyshoito maksoi 8 markkaa päivässä! Myös Riihimäellä leireilimme. Kilpailumatkat Ouluun, Tukholmaan ja jopa Tallinnaan mahtuivat myös normaalien mestaruuskilpailujen lisäksi aikatauluun.

Kova treenaus alkoi pikkuhiljaa tuottaa tuloksia. Nuorten Suomen mestaruuksia sain useampia ja naisten viestijoukkueessamme jopa Suomen mestaruuksia. Lähtiessäni vaihto-oppilaaksi Kaliforniaan ja myöhemmin maailmalle pysyvästi loppui aktiivinen uintiurani. Harrastuksena uinti säilyy kuitenkin minulla loppuikäni. Vuosikymmenien jälkeen eivät kuitenkaan ne kultamitalit, vaan muistot iloisesta lapsuudesta ja elinikäiset ystävyudet lavilaisten kanssa ovat jääneet parhaiten mieleeni. Suurkiitos Laville, ja etenkin Tarjalle ja Pirjolle. Uhraamalla oman nuoruutensa he ratkaisivat Hallion lasten sekä monien muiden vapaa-ajan ongelmat ja ottivat vanhempiemme harteilta monet sen ajan kasvatusongelmat. Olen useasti mietiskellyt, mitäköhän meistä olisi Laaksolahden tyhjiössä tullut ilman LAVIA?

*Viestijoukkue Nina Petäjä, Kaisa Hallio, Leena Telén ja Päivi Koskinen.
Nuorten SM-uinit Turussa 1968. Leena Aho rentoutuu, Pori SM 1967.*

*Eva Sigg,
SM-uinit
Porissa
1967.*

Eva Sigg – ensimmäinen kansainvälisen tason viriläinen

Eva Sigg oli maan hallitseva naisuimari 1960-luvun lopulla ja 1970-luvun alussa. Uimaliiton 100-vuotishistoriikissa Pertti ”Pemu” Mustonen kirjoittaa, että hän oli eräänlainen kilpaillevan ihmisen prototyyppi, tumma altaiden sähiäinen, taistelu- ja voitontahtoa kipunoiva. Hän oli mahtava altaan moniottelija ja urakoitsija.

Eva aloitti uinnin vuonna 1963. Sattumalta tuttava näki hänen uiivan Uimastadionilla ja esitteli Sundqvistin Kurrelle. Eva liittyi Laviin samana vuonna. Siitä alkoi loistava uintiura, jota Evan mukaan ei olisi tullut ilman Kurrea. Harjoittelu oli alusta asti kovaa, leirit olivat raskaita ja pitkiä, niistä Eva ei juuri pitänyt. Sen sijaan kilpailut olivat kivoja ja niistä hän nautti. Hänellä oli kunnianhimoa riittävästi huipulle nousemiseksi. Valmentaja oli tiukka, asiantunteva ja vaativa ja hän olikin ratkaiseva tekijä tulosten kehittymisessä ja huipulle pääsyssä.

Eva muutti myöhemmin HU:hun ja sitten HSS:ään Ruth Grahnin valmennukseen. Myös Ruth oli piinkova valmentaja ja kaikin puolin tiukka. Uintielämä oli tiivistä ja ystävät sekä poikaystävä, myöhemmin aviomies löytyivät sieltä. Lavi oli Evan ensimmäinen seura, sieltä kaikki lähti. Lavi oli tärkein seura ja koti.

Mittavat saavutukset

Eva pitää parhaana saavutuksenaan vuoden 1968 Meksikon olympialaisten 400 metrin sekauinnin yhdeksättä sijaa.

Vuoden 1972 Münchenin olympialaisten 200 metrin perhosuinnin 13. sija ei ollut yhtä hyvä, vaikka aika olikin uusi Pohjoismaiden ennätys.

Evalla on Suomen mestaruuksia 23 henkilökohtaista, Pohjoismaiden mestaruuksia ja nippu muita kansainvälisiä voittoja sekä Pohjoismaiden ja Suomen ennätyksiä useita.

Uintiajalta on jäänyt mukavia muistoja ja hyviä kavereita, joita Eva edelleen tapaa.

Uiminen on tärkeä harrastus- ja liikuntamuoto nykyisinkin. Myös masterskisoissa Eva on ollut mukana ja menestynyt.

Valmentaja Kurre Sundqvist ja Eva valmistautuvat voittamaan, Pori 1967.

Leiriläisiä Vierumäellä, vuodenvaihte 1965-66. Raila Vasenius, Ulla, Kaisa, Simo ja Juho Hallio, Jouko ja Nina Petäjä, Leena Päiviö, Reino ja Risto Hurme, Marianne Kronqvist, Kristina Nystén, Marja-Leena Virtanen, Kirsi Sundell, Pirjo Lehtonen ja Tarja Linnanen.

Leena Ahon perheen kesämökillä Kuhmoisten Lieniemessä, Reino Hurme, Juho Hallio, Leena Päiviö, Simo Hallio ja Irina Palm. Kesä 1967.

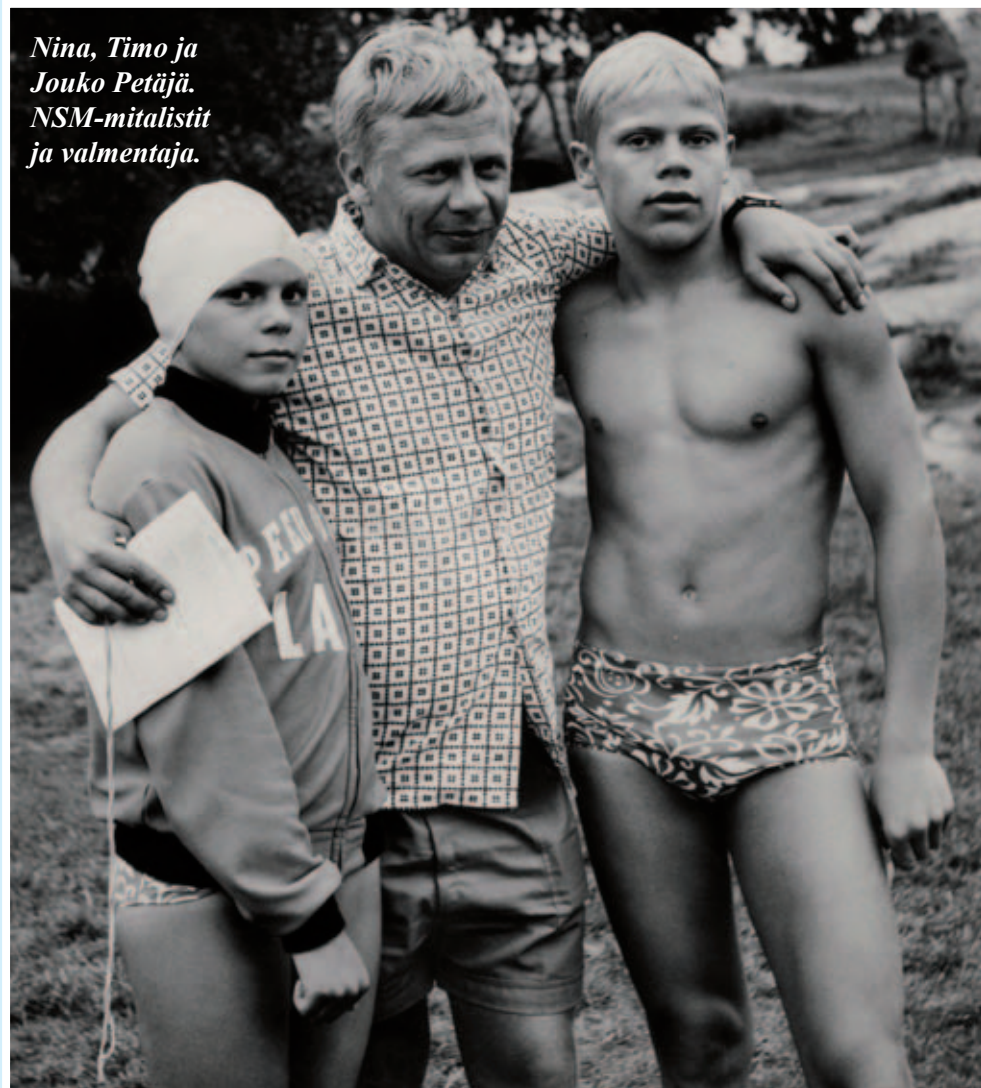

Vierumäen Urheiluopisto kesäasussaan 1960-luvulla.

Viherlaakson Logen, muotinäytös joulujuhlissa 1968. Else-Maj Kronqvist, Ulla Hallio, Rauni Sipponen, Riitta Jarnola, Leena Päiviö ja Kaisa Hallio.

Virin uima-allas Laaksolahdessa viljapellon keskellä. Pirjo Lehtonen toimi uimaopettajana.

*Nina, Timo ja
Jouko Petäjä.
NSM-mitalistit
ja valmentaja.*

Virin joukkue Hämeenlinnan Nuorten SM-uinneissa vuonna 1960. Uimareita, valmentajia, huoltajia. Mukana mm. Linnasen, Lehtosen, Paalon ja Kuhlbergin uintiperheitä.

Virin "isät" Harry Kuhlberg ja Aulis Larjomaa osallistuivat kaikin tavoin Virin uimareiden huoltamiseen ja kannustamiseen. Nuorten SM-uinneissa Uimastadionilla 1960-luvulla oli mukana kymmeniä viriläisiä. Heidän starttejaan, uintejaan, sijoituksiaan seuratiin altaan reunalla tarkasti ja arvokkaasti pukeutuen.

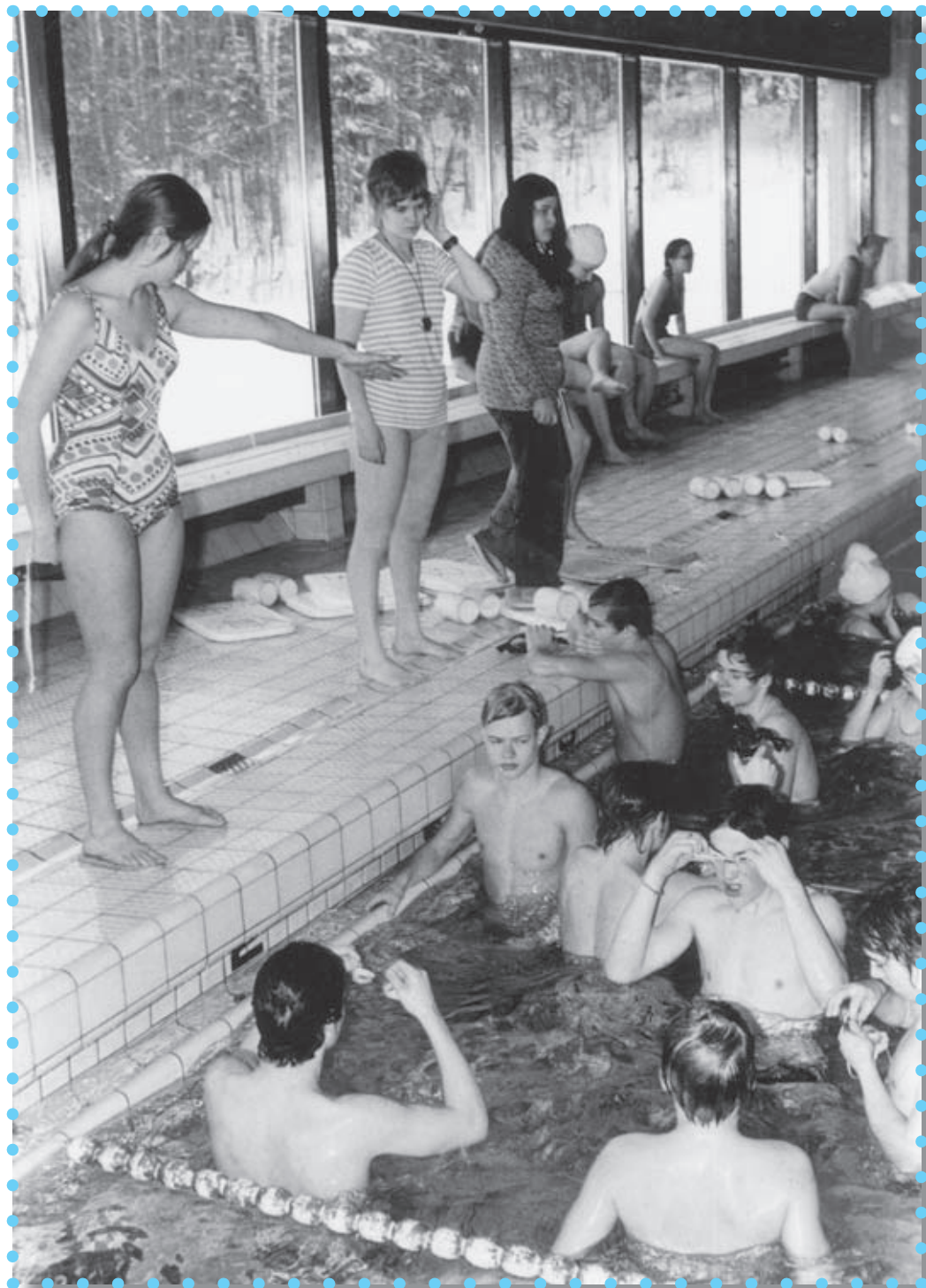
Kisakalliossa 1960-luvun lopulla. Arja Lehtosen valmennettavina Anja Petäjä, Lasse Finér, Heikki Santavuori, Eero ja Antero Elovaara, Rauni Penttilä, Birgitta Ressler, Tero Mäkinen ja Outi Mäkinen.

Nuorten Suomen mestari viriläinen Kari Petäjä, 50 m perhosuinti, Turku vuonna 1964.

*Riihimäellä vuonna 1966, Nuorten Suomen mestaruusuinnit.
Nina Petäjän kilpasiskoina Lahden Marja Peltomaa ja Oulun Tuija Pyrrö.*

Leppävaaran uimahallissa valmentamassa Pirjo Lehtonen, Arja Malmberg (o.s. Lehtonen) ja Marianne Kronqvist. "Lovande gäng pojkar" altaassa. Vuosi 1971.

1970-luku

KASVUA JA MUUTOKSIA

Leppävaaran uimahallin valmistuttua saatiin ”oma” uimahalli. Nyt alkoi vallankumous; valmentajat vaihtuivat, pojat veivät tytöiltä uintivaltikan, luotiin seuraan valmennusjärjestelmää, pidettiin tehokkaita harjoitusleirejä ja harjoitusryhmät kasvoivat, kilometrit ja tehot lisääntyivät. Vähitellen alkoi tulla laajalla rintamalla tuloksia. Uimarit eivät olleet enää laaksolahtelaisia vaan espoolaisia. Myös nimi oli vaihtunut Viristä Laviksi.

Uusi allas ja uusi uimaripolvi

Leppävaaran uimahalli valmistui 1969

”Viestikopla varasti osan naisvaltikasta”

Näin kirjoitti Heikki ”Saikki” Santavuori Virin 40-vuotishistoriikissa. Tasa-arvo alkoi vihdoin toteutua LaVissa, kun 1970-luku alkoi. Silloin alkoi pojillakin olla laajemmin asiaa palkintopalleille SM-tasolla. Syntyi kuuluisa poikien viestijoukkue eli viestikopla. Koplassa uivat aluksi Lasse Finér, Jyrki Penttilä, Heikki Santavuori ja Eero Elovaara. Viestikopla voitti kaksi nuorten ja yhden aikuisten Suomen mestaruuden sekä parikymmentä himmeämpää mitalia SM-viesteissä 1970-luvun alkupuolella. Nuorten SM-kisojen sekaviestivoitto ei pojilta unohdu. Valmentaja Pirjo ilmoitti pari minuuttia ennen starttia, että kuulkaahan pojat - hän on tässä vähän laskenut yksityisaikoja ja TEHÄN VOITATTE TÄMÄN VIESTIN! 14-15-vuotialle pikkujätkille ei ollut kellekään tullut mieleen voiton mahdollisuus, mutta voitto tuli. ”Lovande gäng pojkar” ja ”LaVin yllätysvoittajat”, kehui lehdistä. Paras vuosi viestikoplalle oli 1972, jengi oli mitaleilla kahdeksassa

SM-viestissä. Kuopion kultakisoihin joukkueeseen oli saatu uusi rinulisti Simo Hallio.

Vuonna 1973 Lasse Finér muutti Vete-hisiin, pahimman vastustajan joukkueeseen!!! Nyt kultamitalit olivat liian kaukana, muun värisiä tuli kuitenkin kuusi. Osa koplasta lopetti jo 1974 (Saikki ja Jyrki) tilalle saatiin Lasse ”Lökö” Jaakkola, Antero Elovaara ja Ari Jaakkola ja Aapo Suvanto ainakin.

Eero Elovaara kirjoittaa 40-vuotishistoriikissa:

”Lähtisivätkö nykyuimarit leirille Vierumäelle heti joulun jälkeen tapaninpäivänä kymmeneksi päiväksi uimaan ja hiihtämään? Lavilaiset tekivät näin yhdessä muiden pääkaupunkiseurojen kanssa 1970-luvun alkupuolella joka vuosi, lisäksi usein myös pääsiäisenä. Silloin ei vielä harjoiteltu ulkomailla. Leirit olivat omiaan tutustuttamaan naapureihin ja kahdesti kolmasti päivässä harjoitteluun, hiihtolenkit lumienkeleinen siihen päälle.

1975 tapahtui jotain aivan järjestyttävää: Pirjo muutti Lahteen. Yksi kausi kärkevistiin kirjevalmennuksessa, talvella 1976 saatiin ratkaisu: Kari Ormo alkoi vastata ykkösryhmän valmennuksesta.”

Vihdoinkin saatiin uimahalli vähän lähemmäksi Laaksolahtea ja kotiseutua. Leppävaaran hallista tuli sitten Lavin kotiallas aina näihin päiviin asti. Hallissa oli 8 rataa ja se mahdollisti seuran kaikkien uimarien yhteisharjoituksen sunnuntaiaamuisin. Altaassa kävi mahtava polskina, kun kaikki radat täyttyivät uimareista, lähtien pienistä nappuloista aina seuran huipuihin asti. Harjoitusten lopussa uitiin usein kovia viestiskaboja, joukkue muodostui aina eritasoisista ja -ikäisistä uimareista. Myös aamu-uinnit ”omassa” hallissa olivat mahdollisia, kun Pirjo Lehtonen asui ja työskenteli lähellä, eli aluksi oli uimahallissa kouluisten uimaopettajana ja myöhemmin lähiseudun kouluissa kiertävänä erityisopettajana.

Voitiin myös järjestää omia kilpailuja, vaikka hallissa ei olekaan katsomoa. Speedo Cup ja Laviaarit olivat omia kilpailujamme. Myös Viriilit Vinstat alkoivat aikanaan Leppävaarassa ja ne ovat edelleen voimissaan vaikkakin Espoonlahteen siirrettyinä.

Leppävaaran halli tuottikin sitten vuosien mittaan monta ansioitunutta uimaripolvea. Tuloksia tuli kaikilla tasoilla: nappulakisoissa, Siniviitoissa, Nuorten ja Suomen mestaruuksia, kansainvälisen tason kilpailuja.

1970-luvun alussa 60-luvun valmentajat jatkoivat uimarien valmentamista Timo Petäjä, Pirjo Lehtonen, Arja Malmberg, Marianne Kronqvist, mukaan oli tullut myös Leena Aho valmentamaan pienempien uimarien ryhmiä. Vuonna 1970 seura alkoi kerätä uimareilta ns. valmennusmaksua, rahoilla kustannettiin valmentajien matkakuluja.

Vaikka 1970-luvun alun suurimmista menestyksistä vastasikin poikien viestikopla, ei pidä unohtaa tyttöuimareita, joita olivat jo edellisellä vuosikymmenellä kunnostautuneet Nina Petäjä, Kaisa Hallio, Leena Telén, Päivi Koskinen, ja uusina niminä Rauni Penttilä, Birgitta Ressler, Outi Suomijoki ja Tiina Simpanen, joka jo 12-vuotiaana oli tyttöjen 100 m rintauinnin ikäkausimestari. Outi Kokon nimi näkyy vuoden 1974 tilastoissa tyttöjen alle 10 vuotta nimien joukossa jo viidentenä. Tästä alkoi sitten pitkä ura uimarina ja sittemmin myös kansainvälisen tason taitouimarina.

Joskus 1970-luvun alussa alkoi kuulua kilpailuissa uudenlaisia kannustushuutoja. Enää ei huudettu ”Veni, vidi, vici” eikä ”Viri suklaajuomaa” vaan huudettiin ”Lavi, lavi, lavi!!!” Joillekin uusille viriläisille ei kelvannut Viri-nimitys, vaan LaVi tuntui hienommalta ”modernilta”. No tarkoittaahan lavi jotenkin kai pesemistä ja liittyy siis veteen, uimiseen ja voittamiseenkin. Enää ei oltu viriläisiä vaan lavilaisia. Kumpakaan nimitystä tekstinkäsittely ei hyväksy oikeana suomenkielenä. Vanhat viriläiset kuitenkin käyttävät edelleen vanhaa nimitystä. Masterstoiminnassa viriiliys onkin tärkeää!

Muutenkin 1970-luvun puolivälistä alkoi uusi aika ja vuodesta 1975 Virin historian muistiin merkitsemisestä vastaavat uudet henkilöt.

Tähän asti muisteluiden tekstin kokoaemisesta, kirjoittamisesta ja muokkaamisesta on vastannut Pirjo Lehtinen (o.s. Lehtonen), 1950-60-lukujen aikana uimarina ja vuodesta 1965 vuoteen 1975 valmentajana Lavissa toiminut ja sen jälkeenkin edelleen sydämessään laaksolahtelainen ja viriläinen. Uintihommat ovat jatkuneet muualla.

Valmentajat Pirjo Lehtonen ja Arja Malmberg sekä voittoisa ”viestikopla” Lars Finér, Jyrki Penttilä, Eero Elovaara ja Heikki Santavuori. Uimastadion 1970.

Leppävaara, kevät 1971. Sunnuntaitreeneissä valmentamassa Pirjo Lehtonen, Marianne Kronqvist, Arja Malmberg ja Leena Aho.

Pitkäjärven ympäri-kävelyn lähtöpaikka oli Lähderannan ostoskeskuksen piha. Viriläisten talvitunnelmia 1970-luvun alussa. Mukana myös HSS:n väkeä, mm. Roy Grahn.

Eero Elovaaran muistinsirpaleita

(Eeron ja veljensä Anteron muistelut ulottuvat 1960-luvulta 1990-luvulle)

Oman uinnin aloitus

Olin jo lapsesta asti saanut isältäni voimakkaan urheilukärpäsen. Olin kuitenkin 10-vuotiaana varsin tukeva ja sopivan oman lajin löytäminen ei ollut helppoa. Isällä oli tuttu nimeltä Rauno Riisalo, jonka neuvojen mukaan aloin käydä yksikseni uimassa keväällä 1967 Tapiolassa pari kertaa viikossa, koska asuimme Haukilahdessa. Saman vuoden syksyllä alkoi tuntua siltä, että olisi mukavampaa olla porukassa ja saada koko ajan ohjausta. Niinpä lokakuussa menimme eräänä sunnuntaiaamuna Tapiolan hallille Lavin vuorolle ja liityin seuraan. Hallin ilmoitustaululla oli kutsumana päivänä pidettävään Tapiolan oman seuran perustavaan kokoukseen, mutta isäni mielestä oli parempi liittyä jo vakiintuneeseen ja tunnettuun seuraan.

Ensimmäiset harjoituskaverit

Ryhmässämme oli joukko jo pitempään harrastaneita, ainakin Hallion veljekset, mutta myös uusia vastikään aloittaneita kuten Lasse Finér, Jyrki Penttilä ja Heikki ”Saikki” Santavuori, eli myöhempi viestikopla, sekä Mäkisen veljekset Tero ja Petri. Paljasjalkaisten laaksolahtelaisten joukkoon alkoi Tapiolan hallin myötä sekoittua meitä muualta kotoisin olevia. Lasse Mankkaalta, Jyrki Karakalliosta, Saikki Niemelmästä ja Mäkisetkin muistaakseni Munkkivuoresta.

Harjoittelu kovenee...

Valmentajina minulla olivat Marianne Kronqvist, Arja ”Jaxi” Lehtonen ja Pirjo

Elovaaran veljekset matkasivat Vespalla treeneihin.

Lehtonen. Harjoituksia oli aluksi kolme viikossa, mutta Leppävaaran hallin valmistuttua 1969 harjoiteltiin jo päivittäin ja kesällä Stadikalla kahdestikin päivässä. Stadikka oli aika täynnä uimareita, 3-4 seuraa harjoitteli kerrallaan ja ratoja oli käytössä kolme. Erityisinä muistoina mielessä ovat tietysti leirit, niin talviset Vierumäellä kuin kesäisin Riihimäellä ja Hyvinkäällä. Penttilän Jyrkin kloorista vihreä hiuspehko on myös ikimuis-tainen.

... ja tarkentuu

Pirjon tyyli oli kertoa uimareille harjoittelun taustat, jotta uimarit ymmärtäisivät miksi tekevät mitäkin harjoitteita. Kun hän oli sitten vielä 70-luvun alkupuolella löytänyt kumppanikseen Lahdesta Lehtisen Ollin, joka suhtautui valmentamiseen ja harjoitteluun erittäin analyyttisesti, pidettiin Vierumäellä sarja luentoja uinnin teoriasta ja käytännön harjoitteista Councilmanin hengessä. Tässä vaiheessa taisivat olla mukana myös veljeni Antero ja Jaakkolan veljekset Hakjärveltä. Harjoittelun perusteiden lisäksi kovien, mutta saavutettavissa olevien tavoitteiden asettaminen, niihin ja niiden toteuttamisen vaatimaan työhön sitoutuminen sekä selkeä jälkiarviointi tulivat tutuiksi ja luulenpa aika monen lavilaisen saaneen maistaa samoja lääkkeitä sitten 80-luvulla. Myös periaate vanhempien pitämisestä muissa seuran hommissa kuin valmentamisessa juontaa tältä ajalta.

Kilpailumatkoista

SM- ja HSM-kisojen lisäksi kiersimme muuallakin. Perinteisin oli tietysti Oulun Joulukuun Kisat, joissa pitkään asuttiin kotimajoituksessa. Oululaisia asui vastaavasti jopa SM-kisoissa Lavin perheissä, Moilasen Esa ja Hätälän Raimo meillä ainakin. Vuonna 1969 Oulussa uimme ensi kertaa viestikopelalla ja voitimme molemmat viestit uiden oululaisten harmiksi sku-viestissä ikäkausiennätyksen ja vieden heille varatut kunniapalkinnot. Mielessä eläviä toistuvia muistoja on Joulukuun Kisat Raatin hallissa, ulkona 20 miinusastetta, halli täynnä tuuletushöyryä ja altaassa legendaariset rintauimarit Owe Wislöff ja Tuomo Kerola...

Vuonna 1973 käytiin Ruotsin Kristianstadissa, Espoon ystävyyskaupungissa, uimassa kaupunkiottelu. Reissulla oli mukana kaupungin päättäjiä, joiden matkan tekosyynä taisimme olla. Kisoissa tuli turpiin oikein kunnolla, mutta muistoihin se jäi etenkin menomatkan koko Etelä-Ruotsin pysäyttäneen lumi-myrskyn takia – bussi ojaan ja tilapäismajoitus matkan varrelta.

Kari Ormo Lavin valmentajana

Pirjon muutto Lahteen 70-luvun puolivälissä oli vaikea paikka. Itse en tarkkaan tiedä tapahtumien kulkua, mutta kauden 76-77 aikana Kari Ormo oli ottanut valmennusvastuun ykkösryhmästä. Itse olin ko. vuoden Yhdysvalloissa ja palatessani Suomeen kesäkuun alussa -77 Lavi ja HTU harjoittelivat yhdessä Stadikalla. Harjoittelussa mentiin erittäin määräväoitoisesti. 15-16 km päivässä oli tavallista, pisin uimamme ohjelma oli yli 11 km. Viikon verran kokeiltiin myös kolme kertaa päivässä harjoittelua, mutta se ei toiminut.

Oltiin yhtä ryhmää vaikka edustettiin kahta seuraa. Meillä oli vahvempi poikaosasto ja HTU:lla vastaavasti tyttöjen joukkue Tina Salmisen johdolla oli parempi. Äänekäs ristiin kannustus SM-kisoissa herätti kovastikin huomiota, etenkin Turussa -78, kun Lavi voitti miesten ja HTU naisten sku-viestit.

Kari oli kuuleman mukaan ensimmäisenä talvikautena käynyt kolmisen kertaa viikossa Leppävaarassa, muuten oli uitu yksikseen hänen antamiaan ohjelmia. Kaudella 1977-78 viikkokerrat putosivat yhteen ja kaudella 1978-79 Kari kävi paikalla kerran - kaksi kuukaudessa heittämässä meille nipun ohjelmia, ainoa todellinen valmennus tehtiin leireillä. Me kokeneemmat uimarit ryhmässämme olimme jo toisena kautena alkaneet hieman soveltaa Karin ohjelmia, lähinnä lisäällä aamuharjoituksia, koska niitä ei suunnitelmissa ollut lainkaan. Itse olin jo kaudella 1978-79 vähentänyt harjoittelua ja kesällä 1979 sovimme sitten minun nousevan altaan laidalle valmentamaan vanhoja treenikavereitani.

Karin valmennuksen hiipumisen taustalla oli selvästikin TUK/TUL-yhdistyminen, johon hän joutui panostamaan. Yhtenä jälkimaininkina tästä jaksosta oli minun nimittämiseni Uimaliiton Uinnin johtoryhmän puheenjohtajaksi 80-luvun lopussa, kun TUL:n uintia oltiin ensimmäisenä lajeista integroimassa SVUL:n alaiseen liittoon, tunsinhan valmennuspäälliköksi tulevan Karin entuudestaan.

Kari oli valmentajana ”karu”; hän ei juurikaan altaan laidalla kannustanut eikä moittinutkaan, antoi palautetta harkiten etenkin tekniikasta, joka tunnetusti oli hänen ominta aluettaan.

Lavi edelläkävijänä

Useassa uimaseuran toiminnossa Lavi on ollut edelläkävijän roolissa. Valmentajien kulukorvaukset ja vastaavasti uimareiden valmennusmaksut ovat yksi esimerkki. Myös Ormo-episodi osoitti melkoista ennakkoluulottomuutta ja hakeutumista ammattimaiseen suuntaan.

Uusi toimintaympäristö ja aloitteleva valmentaja

Lavi oli 70-luvun aikana kokenut selkeän muutoksen paikallisesta kyläseurasta alueellisesti toimivaksi suurseuraksi, jonka kotipesä oli Leppävaaran uimahalli eikä Laaksolahden uimaranta. Uimareita oli mukana koko Espoon alueelta ja myös läntisestä Helsingistä. Tämän toteaa myös Aulis Larjomaa hieman katkerana Laaksolahden huvilayhdistyksen 50-vuotishistoriikissa: ”Nyt Laaksolahden Viri on espoolainen seura, vain nimi on sieltä alkuajoilta”. Mutta jotain yhteenkuuluvaisuuteen ja nykytermein sanottuna yhteisöllisyyteen kuuluva ”hulluutta” kuitenkin siirtyi eteenpäin - myös myöhemmin kun ulkopaikkakuntalaisia alkaa tulla mukaan.

*Kotkassa v. 1971. Nuorten uinti-
maaottelu Suomi - Länsi-Saksa.*

*Lepohetki Vierumäellä,
1970-luvun tyyliin rautasängyssä.*

Olin todellakin valmentajana varsin raakile, toki 12-vuotinen kilpailijaura takana ja sen aikana oli kertynyt kokemusta monista 70-luvun eturivin valmentajista, aiemmin mainittujen lisäksi, lähinnä erilaisilla leireillä (Ruth Grahn, Nisse Kihlman, Matti Hokkanen, Harri Turunen) sekä tuo Amerikan visiitti ja hieno vuosi Urheilukompaniassa, joka avasi merkittävästi näköalaa eri lajeihin ja valmentautumiseen.

Tiedon jano oli suunnaton ja hieman aikaisemmin valmentamiseen siirtyneen Juha ”Tappis” Hämäläisen sekä veljeni Anteron kanssa kahlattiin läpi kaikki saatavissa oleva kirjallisuus. Valmennuskursseilla reissattiin ja uinnista keskusteltiin pikkutunneille useana viikonloppuna. Lavin valmennuslinjaa luotiin yhteisesti, usean henkilön yhteistyönä valmentajien pari kertaa vuodessa pidetyissä palavereissa. Punaisena lankana oli aikuisena parhaat tuloksensa tekevä urheilija, jonka ura etenee johdonmukaisesti ja joka tietää miksi ja miten urheilee.

Leiriläisiä Hyvinkäällä, vuosi 1970. Mukana Rauni Sipponen, Rauni Penttilä, Ulla Hallio, Heikki Santavuori, Pirjo Lehtonen, Pekka Kurri (TapU), Tor Winqvist (HSS), Simo Hallio, Lasse Finér ja Jyrki Penttilä.

Kuopion SM-kisoissa (v. 1972) uimarit majoittuivat camping-mökkeihin: terassilla Jyrki Penttilä, Eero Elovaara, Lasse Jaakkola, Heikki Santavuori, Juho Hallio, Rauni Penttilä, Simo Hallio, Pirjo Lehtonen ja Lasse Finér.

*Pikkubussilla Kuopioon,
SM-kisat vuonna 1972.*

*Lavin 20-vuotisjuhlassa 28.3.1971 luovutettiin ansioituneille viriläisille huomionosoituksia:
Kurt Sundqvist ja Pertti Mustonen saivat Uimaliiton hopeisen kunniaplaketin ja Pirjo
Lehtonen ja Maj-Lis Sundqvist Uimaliiton viirin. Tera Linnaselle oli myönnetty jo
v. 1968 kultainen ja Aulis Larjomaalle v. 1970 hopeinen kunniaplaketti.*

Lavin iloinen uintijoukko kokoontuneena yhteispotrettiin Leppävaaran uimahallin "katsomoon". 1970-luvun alkua, seuran sunnuntain uintivuorolla mukana pienet ja isommat uimarit.

Joulujuhlissa huomioitiin uimareiden onnistumisia. Vuonna 1971 Karakallion nuorisotalolla pidetyssä juhlassa palkittiin Birgitta Ressler, Eero Elovaara, Lasse Jaakkola, Rauni Penttilä, Lasse Finér, Ulla Hallio, Nina Petäjä ja Simo Hallio.

*Janne Soininen, Jan "Kengo" Johansson, Juhani Ström: tyylikkäät lavilaiset (vuosi 1985).
Maija Airas, 80-luvun mestariuimaritar harjoittelemassa San Remon altaassa (vuosi 1986).*

1980-luku

NOUSU UINNIN HUIPULLE

Seuraan alkoi tulla menestyksen mukana yhä enemmän väkeä muualta, uimareita siirtyi muista seuroista hyvään joukkoon. Valmennus oli tieteellistä ja tehokasta, tasoryhmissä ui suuri määrä uimareita, valmentajia oli paljon ja he tekivät työtään intohimolla ja asiantuntemuksella. Seuran johto tuki valmentajia, vanhemmat toimivat huoltajina ja varainkerääjinä. Kaikesta tästä oli tuloksena yhä parempi menestys altaassa. Lopulta oltiin maan paras uimaseura, kun Lavi voitti SM-kisoissa pistekilpailun ja lähes kaikki viestit useampana vuonna peräkkäin. Vanha perinteinen seurahenki oli edelleen voimissaan, kiitos kaikkien jäsenten vapaaehtoiselle työpanokselle. Myös mastersuinti alkoi tällä vuosikymmenellä vetää yhä enemmän ihmisiä mukaan.

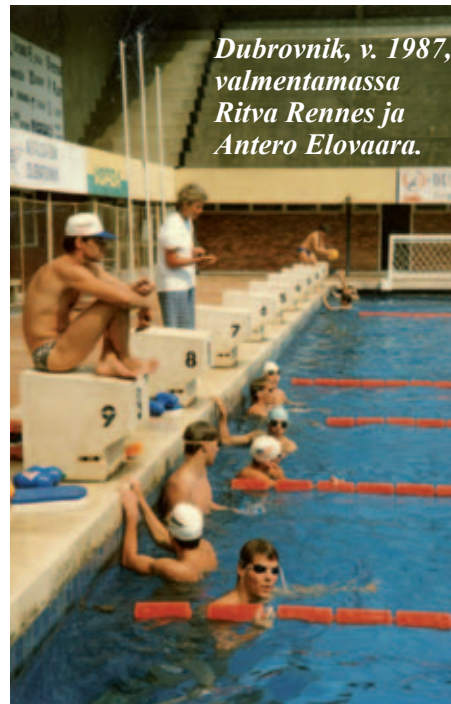
Eero Elovaara jatkaa muisteluitaan 1980-luvulta

Leireistä

1980-luvun alussa haettiin uusia leiripaikkoja, mm. Nummelan Air Motel ja halli tulivat tutuiksi. Tuohon aikaan uintitoiminta oli siellä sen verran alussa, että kun harjoittelimme, oli kahvilan ikkunassa monta nenää kiinni seuraamassa - mukana joku aloitteleva valmentaja Sievinenkin...

Kärkölästä löytyi myös sopiva halli ja läheltä majoitukseen leirikeskus. Jotenkin sattui niin, että useimmiten samaan aikaan keskuksessa oli myös harmonikkaleiri. Kesäleirit pidettiin kolmena vuonna Jyväskylässä. Asuttiin leirintäalueella ja kuljettiin polkupyörillä. Sitten päätettiin kokeilla kansainvälistä toimintaa: Kööpenhaminaan ja siellä Herlevin esikaupunkiin, jossa kävimme kolmena vuonna. Matkanjohtaja Reetan muistelo Laviirissa kertoo kaiken painokelpoisen ensimmäisestä kerrasta, myös nuorten uimareidemme hämmennyksen, kun paikalliset tytöt harjoittelivat poikien uimahousuissa.

Kööpenhaminasta jäi päällimmäisenä mieleen uskomattoman tarkka hygieniatason vaatimus, löylynheittokielto saunassa, tuulisuus ja tietysti sambakarnevaalit. Mielenkiintoinen yksityiskohda on myös toisen leirin majoitustila: stadionin alakerroksen ampumarata.

”Keinoemo” Reetta Katajarinteen muistoja Tanskan matkalta (Laviiri 4/83)

Kun bussi lähti, tajusin, että pelastusta ei ollut; bussissa istuivat kuljetuspäällikkö Harri, valmennuspäälliköt Eero ja Antero sekä 19 villiä nuorta uimaria. Uimarien krooninen nälkä alkoi jo Kirkkonummen rajalla ja sitä jatkui kahden viikon ajan tauotta.

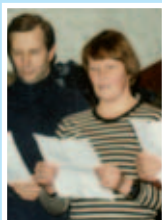
Menomatkan suurimpia vaikeuksia olivat takavarikoinnista huolimatta limsan ja karkkien ylensyönti, retkeilymajoissa yöpymiset ja huoneiden siivous. Yllätyksiä olivat myös Ruotsissa vieraat tytöt, jotka innolla vaativat osoitteita ja kirjeenvaihtoa uimaripoikiemme kanssa.

Matkasta uupuneina saavuttiin Herlevin urheiluhalliin, asuimme kahdessa suuressa salissa, tytöt ampumaradalla. Unohtumaton kokemus oli ensimmäinen aamuharjoitus, uimarimme verryttelivät ja tanskalaiset tyttöuimarit nousivat altaasta; en tiedä, montakohan minuuttia olimme hengittämättä, kun tytöt astelivat altaan reunaa pitkin pieniin uimahousuihin pukeutuneina. Onneksi kukaan meistä ei hukkunut!

Muita ihmeitä: altaassa suolainen vesi, siisteysvaatimukset tosi tiukat, saunomista opetettiin paikallisille. Pyykit pestiin 50 kg:n koneella, yhdessä jalkapalloilijoiden varusteiden kanssa, seurauksena kiusallisia kokomuutoksia vaatteissa. Hiilitabletteja ostettiin latinan kielellä, välipaloja kannettiin selkä vääränä; 18 limppua lisukkeineen kerrallaan.

Kööpenhaminan tivolissa kokeiltiin kaikkia mahdollisia ”kidutusvälineitä”. Paras suoritus Mummon 8 kierrosta Lentävällä matolla. Paluumatkalla Kolmårdenin eläintarhassa apinat kurkistelivat bussin ikkunoista sisälle, delfiinit osoittautuivat meitä paremmiksi uimareiksi.

Uskokaa tai älkää, matkalla kyllä ui-tiinkin.

Vuonna 1986 päätettiin laajentaa leiriympäristöä etelän suuntaan: Mustalle merelle Sotshiin. No, Tsernobyl tuli väliin ja muutaman tarkistuksen (mm. Olli Paakkolalta, joka vastasi tuolloin Suomen säteilyturvallisuudesta) jälkeen kohteeksi valikoitui pikavauhtia Italian San Remo. Valitettavasti jouduimme uimaan lyhyellä altaalla ja suurimman osan myös sisällä, mutta onneksi leiri oli vain viikon mittainen. San Remon kukkaloisto oli upea. Tyttöjen joukossa hie-man mielenrauhaa järkytti samanaikainen US Navyn vierailu. Virtasen Lein italian kielen taito oli useasti tarpeen.

1987 vuorossa oli sitten silloisen Jugoslavian Dubrovnik, yhteisleirinä ÅSK:n kanssa. Majoitus oli mielenkiintoisesti kat-somoiden lehtereiden alla, mutta huokea. Yhtenä yönä oli myrskynnyt ja altaan vesi oli aamulla 22 astetta. Teijonsalon Jussi vetäisi korvaavana harjoituksena 8 x 75 m ylhäältä 7-8 minuutin välijumpalla (ilma oli +25 ja aurinko paistoi). Turkulaisten valmentaja ihmetteli, miten Jussi päästetään noin helpolla. Soinisen Aleksille leiri oli epäonnekas, hänelle jäi vain keuhko-putkentulehdusta kuvaava röntgenkuva käteen.

1988 ja 1989 mentiin sitten Teneriffalle, Puerto de la Cruziin. Ensimmäinen kerta Poseidonin kanssa hotellissa, jonka omassa uima-altaassa oli tarkoitus vetää aamutreenit, mutta eihän siellä harjoitella voinut, kun ”asiakasomistajat” reklamoivat välittömästi aalloista. Taksit olivat onneksi huokeita.

Toisella kertaa hotelli oli harkiten valit-tu parin korttelin päässä altaasta. Ökölle ja minulle oli suunnaton järkytys, kun aamupäivällä majoittautumisen jälkeen menimme tarkastamaan paikkaa ja altaan pohjalla oli vain nilkkaan asti vettä. Sitä toki juoksutettiin hyppyaltaasta ja laitos-mies totesi vakaasti, että ”no problem”.

Iltaharjoituksen aikaan allas oli sitten melkein täynnä ja leirin ensimmäinen totutteleva harjoitus voitiin viedä läpi suunnitellusti. Kasvion Antin asenne urheiluun tuli selvästi esiin leirillä, hän halusi kämppäkaverikseen pari vuotta nuoremman Valtsun, jotta saisi nukkua tarpeeksi. Samaan aikaan paikalla oli myös Unkarin B-maajoukkue, jonka harjoitusmäärät olivat huikeat, ehkä tuplat meihin verrattuna. Leirin lopulla oli kilpailut ja ensimmäisenä päivänä unkarilaiset tempasivat verryttelynä kahden tunnin treenin. Toisena päivänä he tulivat paikalle normaaliin verrytelyaikaan n. tuntia ennen kilpailuja ja kysyin viattomasti, että ettekö tänään harjoittelekaan. ”Vedimme juuri puolen-toistatunnin punttitreenin”, oli vastaus. Toinen Antin asennetta kuvaava juttu liittyy em. kilpailuihin. Antti veti 15-vuotiaana 400 metriä vapaata 4,07 sekunnin päähän tuolloisesta Suomen ennätyksestä. Mukana ollut vaimoni Anne kysäisi Antilta, että oliko SE hänelle tavoite ja vastaus oli: ”Joo, sellainen välitavoite”.

Jugoslavian leirillä vuonna 1987, Antero ja Eero Elovaara PR-miehinä. Lahjojen vaihtoa hotellin johtajan kanssa.

Valmennuksen kehittyminen 1980-luvulla

70-luvun lopussa Suomen uinti oli aallonpohjassa. 80-luvun alussa Lavin nuoret valmentajat etsivät kiihkeästi uusinta valmennustietoa ja solmivat yhteyksiä moneen suuntaan. Valmennus koostui selkeästi faktoista ja tekemisen palosta. Kotimaista kollegoista yhteistyökumppanina nousi ylitse muiden Kari Keskinen, jonka kanssa vaihdettiin tietoja ja kokemuksia täysin avoimesti, mm. Lavin uimareiden testit tehtiin 80-luvun alussa Jyväskylässä.

Uimaliitossa oli myös uutta henkeä – valmennuspäällikkönä oli 1981 syksyllä aloittanut ristiriitaisia tunteja herättänyt John Cramer. Johnin aikana Suomessa kävi leirillä Vladimir Salnikov, jonka valmentaja Igor Koshkin piti klinikan, jossa ensimmäistä kertaa käytiin läpi myöhemmin hyvin tutuiksi tulleet viisi tehoaluetta. Hän kuvasi myös erittäin tarkasti Salnikovin harjoittelua (5x10 viikon syklit). Kysyimme Igorilta, että miksi hän kertoo tämän kaiken meille, voimmeko luottaa tietoihin? Hän vastasi, että hänellä ei ole mitään huolta, emme kuitenkaan Suomessa voi käytännössä toteuttaa harjoittelua yhtä rankkana. Kun Salnikov leirillään kävi Leppävaarassa harjoittelemassa, olimme kerran järjestäneet oman aamutreenin sitä ennen ja jäimme ryhmän kanssa seuraamaan ja ihailemaan.

John järjesti Suomeen kaksi ns. superseminaaria, jotka olivat kaksiosaisia: ensin 4-5 päivän pienryhmäkurssi Vierumäellä ja päälle viikonlopun massatapahtuma Hyvinkään Sveitsissä. Luennoitsijoina oli valmentajia ja tutkijoita maailman ehdottomalta huipulta ja eri puolilta: Mark Schubert, Paul Bergen, Lars Paulsson, Rein Haljand, Timur Absaliamov.

Minulla oli mahdollisuus osallistua molempiin pienryhmäseminaareihin ja olin englantia-suomi simultaanitulkkina Peter Niemisen kanssa massatapahtumissa. Seminaarien anti on kuvattu Johnin kirjassa, siihen en puutu. Mutta se kuulune tähän, kun jenkit halusivat Reinin esitelmän käännettäväksi englanniksi. Asiahan hoidettiin. Jälkikäteen Rein, joka ei tuolloin ollut vielä paljoa Suomessa reissannut ja oli korvat hörössä kuulokkeista kuunnellut, miten hänen tietojaan vuodetaan eteenpäin, tuli taputtamaan olalle ja kannusti: ”Eero, mine puhu hoono soomi, sine kääntä vielä hoonompi enklanti”.

Näiden tilaisuuksien yhteydessä minulle ja monelle muulle suomalaisvalmentajalle syntyi mielikuva, että eivät nuo kovaa tulosta tehneet itse asiassa tienneet tai osanneet yhtään enempää kuin mekään – he olivat ”vain” toteuttaneet tarpeelliseksi näkemänsä harjoittelun ja heille oli hakeutunut/valikoitunut hieman lahjakkaampia uimareita kuin meille keskimäärin.

Lavissa totesimme meidän voivan aivan hyvin toteuttaa juttuja, joihin uskomme. Päähaasteena oli tietysti saada myös uimarit uskomaan niihin. Uimareiden kanssa käytiin kauden suunnitelmat ja periaatteet läpi yhdessä, samoin tavoitteet. Me valmentajat mietimme tehoalueita ja niiden soveltamista ja tapoja saada faktoja (testit) valmennuksen pohjaksi. Totesimme, että saadaksemme riittävän faktapohjan meidän pitäisi testata jotain ominaisuutta jokaiselta uimarilta viikoittain, mikä ei Suomessa kuitenkaan oikein toimi. Muutimme vuosittain joitain asioita kokemuksen pohjalta ja laadimme valmentajien palaverissa ensimmäisen ”tasovalmennuskaavion”, jonka mukaan eri ryhmiä valmennettiin. Aika teknokraattistahan tuo näin jälkikäteen arvioituna oli.

Oma lukunsa yhteisöllisyyttä oli olla osa uivaa yleisöä. Uimareiden asiallinen ja muita arvostava käyttäytyminen hallilla loi siteitä myös kuntouimareihin. 1980-luvun lopulla Jussin ja Jannen mennessä aamutreeneihin omatoimisesti kuuden jälkeen kuntouimarit näkivät heidän venyttelevän altaan laidalla, menevän suihkuun ja kuinkas ollakaan – heille oli rata vapaana suihkusta tultua.

Lavin menestys

Minun aktiiviurani aikana uimarina/valmentajana vuosina 1967–1989 voin nähdä Lavin menestyksen tulleen kolmena aaltona, joiden kaikkien ytimessä on joku pitkään yhdessä harjoitellut ryhmä. Itsekkäästi näen 70-luvun ensimmäisenä, huippuina Lasse ”Löysä” Jaakkolan monivuotinen dominanssi selkäuinnissa ja kaksi peräkkäistä sku-viestivoittoa 1977 ja 1978. Toinen aalto 80-luvulla pohjautuu Tappiksen aloittamaan JJJJ-porukkaan (Jan, Janne, Jussi, Juhani) täydennettynä ensin parilla naapuriseurasta olosuhteiden pakosta vaihtaneella työllä (Maija Airas, Sari Niskasaari) ja myöhemmin ”hunajapurkin” haistaneilla pääkaupunkiseudulle muuttajilla (Jan Wasastjerna, Ari Auvinen, Sari Suominen). Kolmas aalto 80/90-luvun vaihteessa on Ökön kasvatama ryhmä Antti Kasvion ja Norhomaan Sasun johdolla.

Kahden viimeisen aallon menestys ei enää perustunut pelkästään omiin kasvatteihin kuten tyttöjen siivittämällä 60-luvulla tai oman uimariurani aikana. Laadukas, uimareita eteenpäin vievä toiminta, joka oli samalla hauskaa, veti puoleensa muualta pääkaupunkiseudulle esim. opiskelun takia muuttaneita uimareita. Ketään ei pakotettu vaihtamaan seuraa, mutta luonnollista oli, että porukkaan sitoutuminen tuli vahvemmaksi, kun edusti samaa seuraa ja pääsi uimaan viestejä treenikavereiden

kanssa. Järventauksen Martti taisi olla ainoa Lavin harjoituksissa käynyt, joka kuitenkin edusti kasvattajaseuraansa.

Maija ja Sari muuten vedättivät minua oikein kunnolla. Olimme kauden alussa sopineet, että naapuriseururan tytöt otetaan mukaan ykkösryhmäämme, koska heidän valmennuksensa ei olisi omassa seurassa järjestynyt riittävällä tasolla. Seuranvaihtovelvoitetta ei asetettu. Tuolloin seura-siirrot piti tehdä kerran vuodessa, marraskuun loppuun mennessä. Kysyin sitten marraskuun puolivälissä, mitä he aikovat asialle tehdä. He menivät aivan vakaviksi ja pyysivät viikon miettimisaikaa. Sen kuluttua istuimme Leppävaaran hallilla ja tytöt olivat kovin vakavaimmeisiä ja näkivät varmasti kiemurteluni ja vihdoinkin kertoivat päättäneensä vaihtaa seuraa. Sain tästä episodista kuitenkin kalastajan maineen...

Kalevan malja tai Sampo-malja ei koskaan ollut itseisarvoinen tavoite, vaikka uimarit asialla kovasti vitsailivatkin. Asetimme tavoitteet muutoin: omien ennätysten, viestimestaruuksien ja mestaruuksien määrän kautta. Pisteet tulivat sitten hyvien suoritusten kautta.

Oulussa 1984 paikalliset oikein hermostuivat kun pidimme mestaruuksista näkyvästi tukkimiehen kirjapitoa ja totesimme voittaneemme tällä kriteerillä Oulun, pistekilpailun selkeän ykkösen. Kun oululaiset valittelevat tätä Lavin puheenjohtajalle Jouko Teijonsalolle, oli hän juonessa mukana: ”Eikös nämä olekaan Suomen MESTARUUSkilpailut?”

Seuraavana talvena tullessamme HSM-kisapaikalle oululaiset arvioituaan ilmoitetuista ajoista pisteet ensi töikseen kysyivät minulta: ”Aiotte varmaan ottaa maljan meiltä?” He pitivät ylpeilynä, kun vastasin, ettei minulla ollut pisteistä

aavistustakaan, haluamme vain voittaa kaikki viestit – kuten tapahtuikin. Ja tulihan se pyttykin, ensimmäistä kertaa.

Ainostaan kerran, talvella 1989, ryhmä itse asetti tavoitteeksi Sampo-maljan. Tuolloin seuran syömähampaat sekä paras nais- että miesuimari olivat Yhdysvalloissa opiskelemassa. Kilpailuja edeltäneessä tavoitepalaverissa Mari Kasvio esitti ajatuksen pyrkiä kakkoseksi pistekilpailussa, mutta silloin Teijonsalon Jussi totesi: ”Eihän tuo ole mikään tavoite vaan siihen päästään yrittämättäkin – ykkössija on tavoittelemisen arvoinen”.

Sehän sieltä sitten tulikin – usean erinomaisesti venyneen uimarin ansiosta, mm. Kasvion sisarukset voittivat molemmat kolme vapaauintimatkaansa. Vaikka viimeiseen lajiin - voitettuun miesten vapaaviestiin ja Kengon huikeaan ankkuriosuuteen – ratkaisu lopulta jäikin.

Ko. viestin yhteydessä tuli jälleen esiin Antin uskomaton ammattitaito uimarina. Jaksoa edeltäneessä palaverissa oli sovittu Antin aloittavan viestin, koska hän olisi ainoa lähetyksellä alle 53 sekunnin kykenevä ja haluttiin olla heti porukassa. Viestitauolla näin Antin murjottavan käännöspäässä, vaikka oli voittanut oman lajinsa ja kaikki muutkin olivat uineet erinomaisesti. Kysyin, mistä kenkä oikein puristaa. ”Eero, en mä pääse alle 53:n!”. Sekunnin harkinnalla vastasin: ”Ei tarvitsekaan – se oli vain sellaista psyykkausta – 53 ja alaosat riittää”. Hymy levisi pojan kasvoille – ja hänen aloitusosuuden aikansa oli 53.2...

Uimakoulutoiminnan come-back

1990-luvulla seuran toiminta alkoi olla niin laajaa, että perinteiset jäsenmaksut, valmennusmaksut, kaupungin tuki ja arpajaistuotot ym. eivät riittäneet. Samaan aikaan Espoon kaupunki oli ulkoistamassa uimakoulutoimintaa ns. kolmannelle sektorille eli tässä tapauksessa uimaseuroille. Näin Lavin uimakoulut ja muu uintikurssitoiminta elpyivät ja laajenivat muutamassa vuodessa. Kursseista ja uimakouluista muodostui nopeasti merkittävä rahoituslähde.

Anne ja Eero Elovaara Laaksolahden Monitoimitalolla juhlatunnelmissa.

Ensimmäinen palkattu valmentaja

Katja Linnakylä (o.s. Kytömaa) oli Lavin ensimmäinen säännöllistä kuukausipalkkaa nauttiva valmentaja. Aluksi 1990-luvun lopulla hän oli seuran puolipäiväinen päävalmentaja ja myöhemmin 2000-luvulla ensimmäinen kokopäiväinen valmentaja. Katja on ollut yksi Lavin huippu-uimareista ja opiskelupaikkana on ollut Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan valmennuslinja.

Antero Elovaaran kokemuksia uimarina ja valmentajana

Kilpailumatkoja

Sim Juliaden: 1970-luvulla kävimme yhdessä Lahden Uimaseuran kanssa hakemassa kansainvälistäkin kilpailukokemusta Tukholmasta SK Neptunin SIM Juliaden -nuorisokilpailuista. Matkat olivat tuloksellisia: Lasse ”Löysä, Lökö” Jaakkola ylsi sarjavoittoihin ja kokemus varmasti helpotti jatkossa isommissa kansainvälisissä kilpailuissa. Meille kansallisen tason uimareille kilpailut kertoivat paitsi eron Ruotsin huipuihin myös sen, että Ruotsissakin oli tukuittain voitettavissa olevia uimareita. Kilpailut vedettiin meille melko tiukkaan tempoon ja ratajärjestyksiä ei ollut printattu. Osanottajalistasta kuulutettiin aina kahdeksan kerrallaan ja oli oma haasteensa hallin akustiikassa tietää milloin ja mille radalle piti mennä. Kilpailuissa ”lähetettiin maaliintulleiden päälle”, mikä oli suomalaisille täysin uusi elämys.

Muistaakseni itse pääsin osallistumaan näihin kisoihin vuosina 1973-1975. Urheilullisten saavutusten ohella matkat tarjosivat elämyksiä ja iloisia muistoja. Varsinkin eräs matka v.1975 oli mielenkiintoinen. Matkanjohtajamme oli Ilkka ”Ille” Lahden isä Sauli ”Sakke” Lahti. Koska matkanjohtajan ruotsin kielen taito rajoittui kuitenkin pyytämiseen, ja silloinkin ensimmäinen konsonantti tuppasi putoamaan pois. Niinpä minut valittiin tulkiksi parhaaseen koulunestykseen vedoten. Sain myös hoitaa suunnistamisen Tunnelbanassa Odenplanilta Eriksdalsbadetiin ja takaisin. Ökön kielitaito ei ollut mitenkään omaani huonompi ja hän pitikin minut varpaillani jatkuvalla palautteella tekemistäni kielioppivirheistä.

Tuolloin Suomessa vasta haaveiltiin ensimmäisestä Carrolsista ja Odenplanin McDonalds oli ohittamaton lounaspaikka meille nuorille urheilijoille. Ensimmäisellä mäkkärilounaallamme Ökö delegoi minulle ruuan hankkimisen hänen varatessaan pöytää. Niinpä tilasin ”två gånger stora måltiden”, joka vastaa Big Mac -ateriaa isoilla ranskalaisilla. Tyttö tiskin takana ilmeisesti ihmetteli hoikan pojan ruokahalua, joten hän kysyi moneen kertaan, halusinko oikeasti kaksi Big Macia, kahdet ranskalaiset ja kaksi juomaa. Ja perässäni tuli lahtelainen Petteri Huotari, joka tilasi vain ”samma, tack”.

Menomatkalla Ököltä varastettiin lompakko. Onneksi minulle oli laitettu rahaa mukaan yllin kyllin, joten pystyin luotottamaan Ököä. Valitettavasti tuosta lähti liikkeelle sitkeä juoru, jonka mukaan Ökö oli ryypännyt rahansa. Tuolloin kilpailumatkoilla, varsinkin menomatkalla, alkoholi oli ehdottomasti poissa kuvioista. Kilpailumatkan jälkeen kävimme kotona purkamassa kassimme ja pakkaamassa uudelleen – suoraan Lahteen leirille. Mutta se on aivan eri tarina.

SIM-Juliadeneissa käytiin vielä 80-luvulla pienen tauon jälkeen. Jostain syystä Eero delegoi minulle kilpailumatkan Jussi Teijonsalon, Jari ”Pötty” Ullvenin ja Teppo ”Koppis” Heiskasen kanssa. Tuolla kertaa matkustimme leveästi Ford Fiestalla ja Viking Linella. Majoituimme KTH:n asuntolassa olevaan kesähotelliin, joka ei ollut maailman rauhallisinta paikka. Kaupungin läpi ajelemisen sijasta käytimme Tunnelbanaa paitsi sunnuntaina, kun ajoin suoraan kilpailuista satamaan. Pojat katsoivat, että on vielä runsaasti aikaa, joten he halusivat käydä Gröna Lundissa. Annoin luvan, kunhan palaavat check-inin alkaessa. Pojathan myöhästyivät varttitunnin verran ja saivat ”rangaistukseksi” työntää pikku-Fiestaa aina kun check-in -jono nytkähti eteenpäin. Tämä oli ekologinen vaihtoehto.

Leirejä

Suomen Urheiluopisto **Vierumäellä** oli luonnollinen valinta vakituiseksi Lavin leiripaikaksi, ja se tuli muutenkin tutuksi piiri- ja alueleirien sekä erilaisten valmentajakoulutustilaisuuksien kautta. Niinpä olimme aitiopaikalla seuraamassa Suomen Urheiluopiston kehittymistä askeettisesta, hien ja suolistokaasujen tuoksuisesta, ankaraan harjoitteluun omistautuneesta puhtaan urheilun pyhätöstä täyden palvelun liikuntahenkiseksi lomakyläksi. Vierumäkeen liittyy paljon muistoja, parhaimmillaan tuntui siltä, että vietin siellä enemmän aikaa kuin kotonani. Ja leireillähän aina sattuu ja tapahtuu. Päärakennuksen kellarikerroksessa oli kahvila, jossa usein iltapalaksi söimme litran tai joskus vain puoli jäätelöä. Kahvilan yleisöpuhelimesta soitimme ne pakolliset puolen minuutin ”kaikki hyvin”-puhelut kotiin. Kahvilan yhteydessä oli myös ”disko”, jossa iltamme kuluivat flipperiä pelatessa ja jukeboxin kestohittejä kuunnellessa. Flipperin pelaamisesta muodostui halpa harrastus, kun opimme ”johtotempun”; kun kuula katosi flipperien tavoittamattomiin piti sähköpistoke vetää hetkeksi pistorasiasta, niin laskuri ei havainnut kuulun menoa, mutta pisteet säilyivät. Näin saimme pelattua yhdellä kolikolla koko illan, mikäli pelaajan ja ”johtomiehen” yhteistyö oli saumatonta.

Alkuaikoina majoitus oli askeettista, ”armeijatasoista”. Kuudennessa kerroksessa oli yli 10 hengen tupia ja vessat ja suihkut käytävän varrella. Remontti neljän hengen huoneisiin oli suuri uudistus. Nykyperspektiivistä eksoottisia majoituskokemuksia tarjosivat myös vanha Lehtorila järven toisella puolella hatarine seinineen ja vajaasti toimivine lämmityksineen sekä Humiseva kovalevyisine väliseinineen, jotka ennemmin vahvistivat kuin vaimensivat ääntä.

Kuljetus leireille järjestyi yleensä vanhempien autokyyteinä – talkootyönä, jossa varsinkin perjantai-iltainen yksinäinen paluumatka syksypimeällä on ollut panostus, jolle ei tarpeeksi ole annettu arvoa. Kaksi kertaa muistan matkustaneeni Vierumäelle bussilla, ensimmäisen kerran pikkupoikana jääden melkein itseni kokoisen kassin kanssa Heinolan tien varteen. Sieltä talvipakkasella raahasin itseni ja kassini opistolle.

Erään kerran majoituessani kuudenteen kerrokseen sain päähäni kokeilla, miten muovipussiin pakatut uintikamat matkustaisivat ilmateitse alas. Muovipussin läjähdys alakerran kivilattiaan oli kuuluva ja kaikui portaikossa komeasti. Niinpä minua odottikin henkilökunnan edustaja alhaalla valmiina ojentamaan minua paikallisten käytössääntöjen suhteen.

Huutopussin pelaaminen oli luonnollisesti tavallisin vapaa-ajan harrastus, mutta varsinkin tyttöjen viihdyttämiseksi tuli alistuttua muihinkin aktiviteetteihin. Eräällä leirillä Humisevassa majoituessamme tytöt (muistaakseni ainakin Tiina Simpanen ja Outi Mäkinen) halusivat välttämättä kokeilla meikkitaiteilijan lahjojaan ja vaativat meitä koekaniineiksi. Yleisen ilmapiirin ja ryhmähengen nimissä tuohon myönnymmekin ja tulos oli melko eksoottinen. Tuosta ei valitettavasti (tai onneksi) liene valokuvia todisteena.

Vierumäellä järjestettiin syksyisin 15 kilometrin Ilves-polkuretki, johon lavilaiset uimarit ovat valmentajien kannustuksesta osallistuneet, milloin leiri on sattunut samaan ajankohtaan. Vaihteleva maasto takasi kohtalaisen harjoitusvaikutuksen, vaikka olisi tuon reitin kulkenut vain kävellen.

Valmentajana toimiessani minulla oli tapana vetää rentoutusharjoitus monotonisella ”höpötysmenetelmällä”. Kahdessa tapauksessa rentoutus on onnistunut niin täydellisesti, että rentoutuja on nukahtanut: Aleksi Soininen nuorena uimarina nukahti ja hänen isänsä Juhani Soininen mastersleirillä alkoi kuorsata kaikuvasti pallohallin lattialla.

Joillekin sattuu ja tapahtuu enemmän kuin toisille. Ville Leskinen oli 80-luvulla vilkkaanpuoleinen nuori ja toimi joskus nopeammin kuin ajatteli. Erään kerran hän energisyyden puuskassaan ajatteli vetää pari leukaa Vierumäen päärakennuksen kerroksen käytäväkellon vaakasuorassa tukiputkessa. Ville ei kuitenkaan noussut ylös vaan kello tuli alas. Toisella kerralla hän päätti laskea skeittilaudalla mäen päärakennukselta rantasaunan suuntaan. Siitä selvittiin katkenneella kädellä ja asfaltti-ihottumalla.

Vierumäellä on tietävästi ensimmäisen kerran Suomessa videoitu mastersuimarien uintitekniikoita ja annettu palautetta. Ari ”Ökö” Jaakkola kuvasi ja minä ”ohjasin” 1980-90 -lukujen vaihteessa. Video lienee minulla vielä tallessa.

Hyvinkäällä: 1970-luvulla kesäleirit pyrittiin pitämään pitkällä radalla, joten Vierumäki ei ollut paras mahdollinen paikka. Hyvinkää on sopivan etäisyyden päässä Helsingistä ja olosuhteet olivat optimaaliset pitkän radan SM-kisoihin valmistautumista varten. Tuolloinhan ainoa 50 metrin halli oli Tikkurilassa, joten pitkän radan SM-kisatkin olivat yleensä ulkona säiden armoilla.

Hyvinkäällä majoitusratkaisut olivat vaihtelevia: Sveitsin Maja (tai oikeammin sen ikkunaton kellari) oli ainakin

Antero Elovaaran kuivaharjoittelua Leppävaaran uimahallilla.

jonkun kerran käytössämme. Sveitsinrinteen koulussakin olemme yöpyneet patjoilla luokkahuoneiden lattialla. Tuolloin iltapala hoitui noutamalla lähikaupasta litra jäätelöä, joka syötiin suoraan pakkauksestaan.

Sveitsissä on myös hyppyrimäki, eikä mikään estänyt meitä kiipeämästä huojuvaan puuhökötykseen. Sveitsin Majalla olimme myös joskus hiihtolomaleirilläkin. Tuolloin mieleen jäi varsinkin intomme pulkkamäkeen. Valitettavasti laskettelurinteeseen ei saanut pulkalla mennä, joten laskimme mäkeä Majan takana metsäisessä rinteessä, joka ei juurikaan jäänyt jyrkkyydessä eikä pituudessa jälkeen laskettelurinteelle. Ainoastaan kertaalleen Löysä törmäsi puuhun ja seurauksena oli vain nyrjähtänyt nilkka.

Pajulahdessa: 1970-luvun lopulla Kari Ormon valmentaessa meitä Pajulahdesta tuli myös vakituinen leiripaikkamme. Tuolloin Pajulahden perinteiset TUK-kytkennät vielä vaikuttivat. Leiripaikkana Pajulahti oli meille mieluinen, vaikka allas olikin 16,7-metrinen, koska majoitustilat olivat keskimäärin laadukkaammat kuin Vierumäellä. Punttisali oli myös modernimpi kuin Vierumäellä. Tuossa vaiheessa leirit olivat sen verran rankkoja, ettei energiaa mihinkään koiruuksiin tahtonut riittää. Vapaa-aika meni syödessä ja levätessä tai jopa päiväunilla. Kilpailuhenkistä asennetta harjoitteluun tuolloin kuvastaa, että kerran lopetellessamme leiriä perinteiseen takaa-ajoviestiin ei viestiä saatu tunnissa loppumaan. Aina kun johtanut joukkue pääsi tappiolla olevan kantaan, löytyi jostain ylimääräinen annos taistelutahtoa eikä rakoa saatu ajettua kiinni.

Kari Ormo valmentamassa lavilaisia Uimastadionilla.

Valmentaja Kari Ormo Antero Elovaaran silmin

Kun 1975 Pirjo muutti Lahteen, A-ryhmämme vetovastuu siirtyi Kari Ormolle. Uimme kesäaikaan Uimastadikalla yhdessä HTU:n kanssa ja muodostimme käytännössä yhden ryhmän yli seura- ja liittorajojen. Syksyllä siirryimme pääosin kirjevalmennukseen, Kari kävi vetämässä harjoituksia Leppävaarassa vaihtelevasti, suunnilleen kerran viikossa. Karin suoma huomio uimaria kohden oli suoraan verrannollinen kilpailumenestykseen. Karin ammattitaitoon kuului kyky arvioida urheilijoiden edellytykset edetä urallaan. Positiivisena tämä näkyi siinä, että Karin kirjevalmennuksellakin kehityimme talvikautenakin, ohjelmat olivat varsin sopivasti viritetty meidän tasollemme. Ryhmän motivaatio ei tainnut silloin olla jatkuvasta seurannasta ja isällisestä huolenpidosta riippuvainen. Myös tinkimätön ryhmän sisäinen kilpailu harjoituksissa tuki kehittymistä. Leireillä Kari näytti aina tarkkaan seuraavan tapahtumia altaassa, ottavan aikoja sarjoista ja kirjaavan niitä valmennuskansioonsa. Erään kerran Vierumäen leirillä Karin julkisivu hieman rapisi: Juden käydessä vessassa kesken treenien hän vilkaisi, mitä Kari kirjaili kansioonsa. Kansion välissä oli avoimena Korkeajännitys (vai Jerry Cotton?) -lehti. Karin tausta oli työväen urheiluliikkeessä ja Uimastadikalla yhteistyömme hänen kanssaan ei jäänyt täysin vaille huomiota. Olimme jossain määrin poliittisesti epäilyttäviä, kun yhteistyön lisäksi käytimme punaisia verkkareitakin!!! Vuonna 1979 tilanne oli, että ”pääosin kaiveltiin ohjelmia Lepuskin valvomon laatikoista”. Samalla alkoi ilmetä, että varsinkin ryhmän työt (Outi Kokko, Pia Hokkanen) tarvitsivat jatkuvampaa läsnäolevaa valmentajaa. Eero ilmaisi halunsa ottaa valmennusvastuuta, näin siirryimme väliaikaisesta, joskin tuloksetta virtuaalivalmennuksesta takaisin normaaliin järjestykseen.

Jugoslavian leiri

*Kirjoitin Dubrovnikin leiristämme
23.5.-7.6.1987 Uintiutisiin otsikolla
”Uintia ja kiemuraisia teitä:
LaVi ja ÅSK Dubrovnikissa”*

Laaksoalahden Virin ja Uintiklubi ÅSK:n edustavimmat uimarit Maria Santalolla vahvistettuna, yhteensä parisenkymmentä uintiurheilun edustajaa, kävivät touko-kesäkuun vaihteessa Jugoslavian Dubrovnikissa hakemassa kuntoa, motivaa-tiota ja rusketusta kesän arvokilpailuja varten. Matka- ja harjoitussuunnitelmissa oli valmentaja Eero Elovaaran (LaVi) mukaan “pyrityt sovittamaan valmennuk-selliset ja turistinäkökohdat”. Valmentaja Ritva Rennes (ÅSK) vaikutti olevan samoilla linjoilla. Dubrovnik ei muodostanut mitään kulttuurishokkia edes pilalle hemmotelluille uimareille, mitä nyt La-Vin majoitustilat olivat hieman alkukanta-aiset. Ruoka oli kohtuullista, italialaiset vaikutteet oli pilattu liioittelevalla rasvan käytöllä. Lisäravinteitakin jouduttiin nauttimaan: Euro-creemiä ja pfefferoneja meni tölkkikaupalla eikä suklaakekse-jäkään säästely. Kaupunki oli eteläeu-rooppalaiseksi kaupungiksi siisti, turis-tikohteena antoisa Vanha Kaupunki jopa keinotekoisena hygieeninen. Tavallisella suomalaisella kielitaidolla (englantia ja vähän saksaa) tuli toimeen hyvin.

Harjoitusaltana oli hotelli Stadionin 50 metrin allas, jossa oli 10 rataa. Laitosmiehellä oli sekä teknisiä että luultavasti motivaatiopohjaisia vaikeuksia pitää altaan veden lämpötila kohtuullisena. Aamuharjoituksissa veden lämpö vaihteli aluksi 23,5 ja 24,5 asteen välillä, joten harjoitussuunnitelmia jouduttiin sovitta-maan olosuhteisiin (“Ei se mitään, vaikka sataa, kunhan aurinko paistaa”). Iltapäivisin vesi oli jo niin lämmintä, että

valmentajakin saattoi kastaa varpaansa veteen ja vuoroittaisen valittamisen ja lahjomisen jälkeen saatiin veden lämpö aamuisinkin hyväksyttävälle lukemille. Uimalan kuntosalin primitiivisyys vaikeutti voimaharjoitusten toteuttamisa, mutta luova mielikuvitus ja hurtti huumori korvaavat sen mikä varusteissa menetetään. Autenttinen lausunto: “Mitä sitä Linnanmäellä tehdään, kun on maksimivoimaharjoituksia!”

Vapaa-ajan harrasteena vuorikiipeily näytti olevan ehdoton suosikki, ja kaupungin topografia antoikin siihen oivat mahdollisuudet. Välillä käytettiin myös vuokrattuja autoja sekä lainattuja mopoja, innolla ja säälimättä. Koko porukka kävi kertaalleen autoretkellä Kotorin lahden jylhissä maisemissa tutkimassa paikallisten serpentiiniteiden tasoa. Suora viiva on niissä olosuhteissa tuntematon käsite ja paikallisella TVH:lla tuntuu olevan tiivistä yhteistyötä museoviraston kanssa. Jugoslavian terveydenhoito-organisaatioonkin päästiin tutustumaan, kun Soinisen Aleksin onnistui sairastumaan keuhko-kuumeeseen. Sairaalassa aikaansa vietänyttä Aleksia oli äärimmäisen hankala päästä tapaamaan, hoitajilla oli ilmeinen vanginvartijakoulutus! Ritva Rennes osoitti hämmästyttäviä kykyjä tunkeutumalla sairaalaan jopa vierailuajan ulkopuolella. Kaiken kaikkiaan leirillä täytyivät hyvin sekä valmennukselliset että turistinäkökohdat.”

Kirjoitus oli luonnollisesti ns. virallinen versio ja sitä on syytä täydentää muutamalla kommentilla: Aleksin Soinisen osalta eivät sen enempää matkailulliset kuin valmennuksellisetkään tavoitteet täytyneet. Ainoa mitä Aleksille jäi leiristä käteen, oli keuhkoröntgenkuva.

Valmentajat Juha "Tappis" Hämäläinen ja Antero Elovaara Lahdessa vuonna 1978. Nuorten SM-kisat. Juhani "Jude" Jokivuori oli yksi uimareista (kuvassa oikealla).

Mopon "lainaus" oli pikemminkin luvaton käyttöönotto, "lainaaja" ei ollut lavilainen. Säälimättömään ajoneuvojen kohteluun kuului Anteron lievä virhearviointi tiellä olevan irtokiven korkeudesta verrattuna VW Golfin maavaraan. Lisäksi Janus onnistui hankkimaan ylinopeusakot: 1000 dinaaria eli 7 markkaa eli siis niukasti yli yhden euron.

Yksi esimerkki "majoitustilojen alkukantaisuudesta" oli, että Anteron huoneessa oli lukulamppu, muttei siinä ollut sähköpistoketta. Lamppu toimi mainiosti, kun kuoritut johdonpäät työnsi sähköpistokkeeseen. Luonnollisesti suihkuvesi oli lämmintä vain ajoittain, kuten nykyäänkin huokeammissa Välimeren seudun hotelleissa. Kulinaarisesta puolesta suosikkeja olivat helposti lausuttavat viinit, kuten Grk ja Crno.

Dubrovnikin leiri oli turkulainen idea ja Rennekset olivat tehneet valmistelunsa ruotsalaisen matkatoimiston kanssa. Olin hoitanut matkan etukäteisjärjestelyt Lavin osalta minimoiden omat vaivani. Lensimme Tukholman kautta ja paluu Dubrovnikista Tukholmaan oli illalla, mutta jatkolentomme lähti vasta aamulla. Olin kuvitellut, että viettäisimme yön tax-free alueilla pehmeillä sohvilla, mutta jouduimme odottamaan check-iniä aamuun asti rahvaan puolella ja kaikki siedettävät lepopaikat oli varattu. Yö sujui suurimmalta osin huutopussia pelaamalla.

Leirin lavilaiset osanottajat olivat: Jan "Kengo" Johanson, Jussi Teijonsalo, Juhani "Juuso" Ström, Alekski Soininen, Samuli "Sasu" Norhomaa, Maija Airas, Mari Kasvio, Sari "Sakke" Niskasaari ja jälkimmäisen viikon Jan "Janus" Wasastjerna sekä valmennus-, huolto- ja johtotehtävissä Eero, Anne ja Antero Elovaara.

Pötkyn kepposet

Jari "Pötky" Ullvenilla oli mielipiteitä jakanut tapa tehdä kepposia. Oltiin Juhani "Juuso" Strömin mökillä onnistuneiden SM-kisojen jälkeen saunomassa, pelamassa Trivial Pursuitia ja muutenkin rentoutumassa. Antero oli pysäköinyt Ford Fiestansa pihalle ja oli rannassa lämmittämässä saunaa. Pötkyn aloitteesta Fiestan kevyt peräpää nostettiin ilmaan lihasvoimin ja laitettiin pötkyt tukemaan perää. Takarenkaiden mutterit ruuvattiin irti ja renkaat siirrettiin halkopinon taakse piiloon. Ennen kuin ehdittiin etupyörien kimppuun, Antero sattui ilmaantumaan paikalle. Antero oli jokseenkin paniikissa ja raivoissaan kunnes muut heltyivät kertomaan piilopaikan ja asensivat pyörät takaisin. Seuraavana aamupäivänä illan rasituksista toipuneena Antero oli lähdössä pois ja alkoi peruuttaa Fiestaa kääntyäkseen kapealle mökkitielle. Fiesta jäi sutimaan parinkymmenen sentin peruuttamisen jälkeen. Syyinä oli kiristynyt hinausköysi, jonka toinen pää oli tukevassa pihamännysssä ja toinen Fiestan hinauskoukussa. Köysi oli ollut ohuesti kätkeytyneenä irtaimen maa-aineksen alle.

Eräiden HSM-kisojen jälkeen oltiin taas Juuson mökillä suunnilleen samalla agendalla. Oli kova pakkanen ja tällä kertaa Trivial Pursuitia pelattiin hitaasti lämpenevässä tuvassa talvivaatteet yllä – sisälämpötila oli pari astetta plussan puolella. Tälläkin kertaa Antero yllättyi aikoessaan lähteä pois: auton tuulilasin peitti n. 1 cm paksuinen jää, joka ei raappaamalla irronnut. Pötky ja Joonas olivat illan pimeydessä vailleet tuulilasille vettä huolellisesti useampia kerroksia.

Jussin mökillä saunoessa Pötkylle ja muille saunojille tuli nälkä ja päättivät keittää nakkeja kiukaan vesipadassa.

Sitenhän ei saunomista tarvinnut keskeyttää ja nälästä selvittiin. Myöhemmin illalla saunoneet ihmettelivät kun hiukset haisivat ihan nakilta, vaikka oli ne juuri pestyt.

Pötky oli myös avulias, mutta joskus avullakin oli sivuvaikutuksia. Antero pyysi Pötkyä ja Juhani "Jude" Jokivuorta asentamaan Fiestaan stereot. Asennus sujui hyvin luvatussa ajassa ja stereot toimivat koekäytössä mainiosti. Myöhemmin ilmeni erikoinen piirre: aina kun käytti vilkkuva vasemmalle käännyttyessä, ääni pätki vilkun tahdissa. Pötky ja Jude korjasivat toki kytkennän ja virheen perussyöksi analysoitiin Fiestan tavaratilaan Anteron jättämä olutkori, josta asennustyössä oli haettu inspiraatiota.

Kokemuksia valmentajana

Lopetin tavoitteellisen harjoittelun SM-uunteihin 1980. Syksyllä Juhani Soininen tuli kertomaan, että seurassa on ryhmä vailla valmentajaa, taisipa Aleksillä olla tuon ryhmän kuopus, muita ryhmässä oli ainakin Sami "Vemppa" Kalliojärvi, Ossi Ovaskainen, Marko "Mummo" Koitermaa ja Jani Mustonen.

Sain ryhmältä kutsumanimen "Setä". Ryhmä kehittyi melko hyvin ja valmentajan luottamus omin kykyihinsä lujittui. Kävin itsekin jonkin verran uimassa ja Ökön ohella osallistuin "uivana valmentajana" B-mestaruuskisoihin muutaman kerran. Hyvästä menestyksestä huolimatta kaikki eivät aina olleet tyytyväisiä. Savonlinnan B-mestaruuskisoissa Ökö tuli maaliin sekaviestin toisena, jolloin Pekka Hämmäläinen kommentoi spontaanisti: "V -u, me hävittiin".

Vastuuta jaettiin apuvalmentajille, joita "kisällisuhteessa" tuli koulutettua vuosikymmenen mittaan useita: ainakin Lei Virtanen, Peter Helenius, Ossi Ovaskainen ja Terttaliisa "Tatti" Lind. Tatti oli aiemmin

uinut Vetehisissä eikä hänen rekrytoimistaan Lavin valmentajaksi katsottu hyvällä. Vetehisissä kukaan ei ollut valmentajahommia Tatille ehdottanutkaan.

Kauden 1986-87 ryhmän ytimen muodosti vuonna 1973 syntyneiden viestijoukkue: Jani Rämö, Ville Leskinen, Hannu Mansukoski, Antti Kasvio ja Raine Rytkönen. Koska ”viestijoukkueessa” oli viisi uimaria, ryhmässä syntyi luonnollista kilpailua viestijoukkueeseen pääsystä. Anteron ”diplomityö” valmentajana oli sekaviestin voitto Rollo-uinneissa 1987. Tuossa vaiheessa jouduin myöntämään itselleni, ettei noin hyvän ja tavoitteellisen ryhmän valmentaminen sopinut yhteen matkustelevan työn kanssa ja sovoin Ökön kanssa vastuunsiirrosta.

Valmennuksessa yhdistelin eri vaikutteita. Kokeilin ”bilateraalista urheilijavaihtoa” yleisurheilu- ja judoseurojen kanssa. Yhden kauden valmennettavat viettivät Espoon Tapioiden telinevoimistelutreeneissä. Valitettavasti yleisurheilijat eivät oikein jaksaneet innostua uinnista oheisharjoituksena. Samalla konseptilla Anteron uimarit pääsivät (tai joutuivat) Meido-Kanin judon peruskurssille punttialin sijasta. Antti ja Sasu joutuivat loukkaantumisten takia jättämään leikin kesken, mutta esimerkiksi Ossi palasi 2000-luvulla judon pariin.

Harjoittelun mennessä melko totiseksi havaitsin tarpeen nuorten harrasteuinti-ryhmälle ja perustin Pullasorsa-ryhmän, joka noudatti Nuori Suomi -periaatteita muutaman vuoden etuajassa.

Vuonna 1987 otin mastersvalmennuksen vastuun vastaan Eerolta. Luovuin tuolloin B-ryhmästä, joka oli juuri vilauttanut potentiaaliaan Rollo-uinneissa mm. voittamalla sekaviestin. Työni vaati melko paljon matkustelua, ja mastersit sietivät paremmin valmentajan epäsäännöllisyyttä kuin nuoret nousevat tähdet.

Pieniä muistoja matkan varrelta

Uimarina: Leirit Solvallassa ja Vierumäellä vuonna 1968, valmentajana Marianne Kronqvist. Vierumäellä olin ainoa poika tyttöjen joukossa.

Ensimmäiset kilpailuni olivat Laaksolahden ”maauimalassa”.

Kun kausi loppui ja lähdettiin kesälomalle, sanoi Jude: ”Nyt syödään pullaa ja juodaan kaljaa”. Uimarit eivät silloin tunnetusti käyttäneet alkoholia.

Harjoittelimme salaa Markku Pellon kanssa talvella 1979-80. Muille kerroimme vain normaaliharkat 5-6 kertaa viikossa.

SM-kisat 1977 Stadikalla: Panostettiin sekaviestiin, koska oli mahdollisuus mitaliin. Siksi jätiin 200 pu:n uimatta, vaikka oli varma loppukilpailupaikka, sillä Pirjo väitti jonkin verran ennen starttia, että ”me voitamme”. Uin kuin hurmoksessa 100 m pu 1.01,87; aika oli sama kuin vu-viestissä ja 1,5 sekuntia parempi kuin yksityislajissa.

SM-kisat Oulussa 1980: Popsi Weckman kuulutti: ”Jäähdyttelevä” Antero Elovaa-ra. Tulin viileästi toiseksi! Tuolloin ei ollut tavallista, että uimari jatkaa uraansa armeijan jälkeen. Toinen sija ei riittänyt, vaan pidettiin ylimääräiset karsinnat maajoukkueeseen. Olin sopinut kaverin kanssa, että mikäli en pääse maajoukkueeseen, menen kuukaudeksi raksalle töihin ja sitten lähdemme Lappiin vaeltamaan. Matkan varrella Lappiin menin Tamperelle karsintoihin, tarkoituksena näyttää ensin kuinka kulkee ja sitten kieltäytyä maajoukkuepaikasta. Mutta joku varasti lähdössä enkä kuullut takaisin kutsua vaan uin koko finstan, uusintayrityksellä ei enää kulkenut.

Vapaa-ajasta muistan kotibileet ja kun mentiin alaikäisenä kapakkaan, huutopussin pelaamisen sunnuntaisin kaverien kanssa, Rotoxin keikan ”Talolla” ja ravintola Kuparipannun.

Valmentajana nautin suuresti B-mestaruuskisoihin osallistumisesta yhdessä valmennettavien kanssa. Parhaimmillaan Ökökin oli mukana. Savonlinnan B-mestaruuksissa 1983 tulimme (Ökö, Pekka, Antero, Pötky) sekaviestissä toiseksi. Jos uimari myöhästyi harkoista minuutin, joutui tekemään 10 vatsalihasliikettä. Työnjako ja ryhmäjaot sujuivat yhteisymmärryksessä Ökön, Tappiksen ja Eeron kanssa.

Laadukkaat apuvalmentajat Terttaliisa Lind (ent. Vetehisten uimari), Lei Virtanen, Ossi Ovaskainen ja Peter Helenius olivat myös tärkeitä tekijöitä. Tappiksen ansiot olivat suuret 80-luvun menestykseen. Herlevin leirillä Juuson kipeä selkä kipeytyi taputuspuunnerruksissa, nukkui sen jälkeen pöydällä, sitten ostettiin laualta olutta relaksantiksi.

Meillä oli valmennusjärjestelmä! Uimaliiton valmennuspäällikkö Ippe Natunen sanoi joskus vuonna 2008, ettei suomalaista uinnin valmennusjärjestelmää olemavilainen oli jo 1980-luvulla perustuen

Kööpenhaminassa Herlevin uintikeskuksessa, vuosi 1983. Anteron hierottavana Lei Virtanen.

suomalaisiin tehoalueisiin. Uimaliitto ei ole saanut sellaista aikaan. (Itse asiassa valmennusjärjestelmän ja tehoalueiden käyttöä aloitettiin jo 1970-luvulla Pirjo Lehtosen valmentaja-aikana.)

Lavin uimarityttöjä kilpailemassa Lahdessa, NSM vuonna 1978. Anne Johansson, Minna Santomaa, Pia Hokkanen ja Outi Kokko.

JUHANI SOINISEN muistiinpanoja vuodesta 1975 eteenpäin

Kirjoitin tämän kokoelman muistikuvia Lavista kolmen uimarin isän, seuran toiminnanjohtajan, johtokunnan jäsenen, mastersuimarin ja Puolen Tonnin Uinnin vetäjän näkökulmista. En osannut heittäytyä puolueettomaksi, kylmäksi historian kirjoittajaksi vaan kuvaan muistikuvissa omia tuntemuksiani ja johtopäätöksiäni. Ajattelen, että jos muutkin mukana olleet kuvaavat tapahtumia omista näkökulmistaan, voi jokainen ihminen koota realistisen kuvan seuran toiminnasta.

Olen rajannut kuvaukseni myös siihen aikaan, jonka olin aktiivisesti seuran toiminnassa mukana. Tämä aika oli suunnilleen vuodet 1975-1992.

Tutustuminen Laaksoalahden Viriin

Asuimme Kouvolassa rivitalossa lähellä uimahallia. Naapurimme toimi Kouvolan Uimareissa. Hän näki meidät kerran uimahallilla pulikoimassa ja huomasi, että Janne ui ihmeen sujuvasti vapaauintia. Hän pyysi Jannea seuran mukana kilpailumatkalle Kotkaan joskus loppusyksystä 1974. Myöhemmin myös Arttu meni mukaan seuran harjoituksiin ja kevättalvella 1975 jo joihinkin kilpailuihin.

Muutimme Kouvolasta Espooseen syksyllä 1975. Huomasin Uimaliiton Uintikirjasta, että Laaksoalahden Virin kilpailusihteeri Mirkku Penttilä asui samassa taloyhtiössä, johon olimme muuttamassa. Soitin Mirkulle ja hän kertoi, että Lavilla on harjoitukset sunnuntaisin Leppävaaran uimahallissa.

Menin seuraavana, syyskuuisena sunnuntaina Jannen ja Artun kanssa Leppävaaran

uimahallille harjoitusten jo alettua. Muistan elävästi sen tunteen, kun nousimme aulaan hallikerrokseen. Näimme altaan, joka näytti olevan täynnä kilpauimareita. Helposti näki, että altaassa oli kolme eritasoista ryhmää, 2-3 rataa kullakin ryhmällä. Kolme valmentajaa ohjasi ryhmänsä harjoitusta altaan toisessa päässä. Näky oli täysin muuta kuin se, mihin olimme tottuneet Kouvolan Uimareiden leppoisisissa sunnuntaiharjoituksissa. Se oli jotakin, johon halusin saada poikani mukaan.

Aulassa oli Aulis Larjomaa vastaanottamassa kaikki harjoituksiin tulijat kuten aina niinä vuosina. Hän ohjasi myös meidät oikean valmentajan puheille. Jannen ja Artun ensimmäinen valmentaja oli Rauni Penttilä. Muistelen, että pojilla oli aluksi jotain ongelmia Raunin kanssa säännöllisestä saapumisesta harjoituksiin, mutta pian he tottuivat sääntöihin.

Soinisten poikien ensimmäinen valmentaja Lavissa, Rauni Penttilä.

Siniviittauinnit Jyväskylässä: Ensimmäisenä syksynä Espoossa Janne selvisi Siniviittauintien loppukilpailuihin. Etelä-Suomen joukkue lähti junalla Jyväskylään jo aikaisin perjantaipäivänä. Koska ajattelin, että olen perjantain normaalisti töissä ja lähdemme sitten Jyväskylään omalla autollamme, emme ilmoittautuneet Etelä-Suomen joukkueen junakuljetukseen. Janne edusti silloin vielä Kouvolan Uimareita. Hölmöilin kuitenkin saman viikon alussa ja ajoin automme raitiovaunun eteen Kaisaniemenkadulla. Auto piti viedä korjaamolle ja meidän oli pakko lähteä junalla perjantai-iltapäivällä kohti Jyväskylään. Olimme myöhään illalla perillä. Majoittauduimme uimahallin lähellä olevan koulun voimistelusalin. Nukuimme makuupusseissa voimistelupaatioilla. Janne ystäväystyi nopeasti Timo Ahosen kanssa leikkiessään voimistelusalin kiipeilyköysissä. Timo edusti silloin Oulun Uimaseuraa.

Kilpailusta muistan, että Minna Santomaa, Pia Hokkanen ja Outi Kokko olivat mukana ja menestyivät hyvin. Myös Janne Soininen oli mitaleilla.

Ikäkausiennätyksiä ja menestystä

Vuosi 1976: Siniviittauinnit olivat Turussa ja sinne nuorten valmennusryhmästä selvisivät pojat 11-sarjassa Jussi Teijonsalo, pojat 10-sarjassa Jan Johansson ja Janne Soininen sekä pojat 9-sarjassa Arttu Soininen. Pojat pärjäsivät hyvin: yksi voitto (Janne), yksi kolmas sija (Jussi) ja useita pistesijoja.

Rauni Penttilän jälkeen Vesa Artman jatkoi seuran nuorimman ryhmän valmennusta. Ilmeisesti vuoden 1976 aikana Juha Hämäläinen tuli jatkamaan. Juha panosti tosissaan valmennukseen ja sai

Vesa Artman Uimastadionilla.

ryhmän mukaansa. Muodostui hyvin tiivis B-ryhmä. Ryhmään kuuluvat ainakin Jussi Teijonsalo, Janne Soininen, Juhani Ström, Jan Johansson, Arttu Soininen, Harri Wikberg, Teppo Heiskanen ja myöhemmin siihen liittyi mm. Pasi Karpiala. Juhani Ström oli siirtynyt Laviin Imatran Uimareista perheen muutettua Imatralta Espoon Tapiolaan. Tytöistä B-ryhmään kuului ainakin Harriet Hokkanen. Juha Hämäläinen sai pian liikanimen ”Tappis”. Se kuulemma merkitsi tappajahaita, uimarin pahinta vihollista.

Janne Soininen, Juuso (Juhani Ström), Jussi Teijonsalo ja Kengo (Jan Johansson) uivat 19.11.1977 uuden ikäkausiennätyksen 12-vuotiaiden poikien 4 x 50 m:n sekaintiivistissä ajalla 2.23,6. Samana vuonna Helsingissä uiduissa SM-uinneissa uivat veljesparit Lasse ja Ari Jaakkola, Eero ja Antero Elovaara uuden Suomen ennätyksen 4 x 100 m sekaintiivistissä. Molemmat joukkueet palkittiin Lavin joulujuhlassa.

Tuohon aikaan pääkaupunkiseudulla oli lauantaiuinteja lähes joka lauantai. Paitsi itse kilpailut, näytti poikia kiinnostavan kavereiden tapaaminen ja peuhaaminen verryttely- tai lastenaltaassa, jos sellainen hallissa oli. Jaakkolan Tuula oli kilpailusihteeri ja pystyi jollakin ihmeellisellä tavalla saamaan uimarit lähtölistoille vaikka aivan viime hetkilläkin.

B-ryhmästä pääsivät Siniviittaintien loppukilpailuihin **Lappeenrantaan** Arttu Soininen, Janne Soininen, Jan Johansson, Jussi Teijonsalo, Pasi Karpiala, Juhani Ström. Alekski oli joukkueen maskottina. B-ryhmä majoittui kotonani Lauritsalassa, heille oli tehty siskonpeti yläkertaan. Valmentaja Juha Hämäläinen, Tappis, luki iltasatuna Mark Twainin kirjaa ryhmälle. Me poikien vanhemmat menimme hetken tilannetta hämmästeltyämme Patriaan tanssimaan.

Kilpailuissa Janne toi kaksi kultaa, Pasi Karpiala oli toinen, Juhani Ström samoin, Janne kerran kolmas, lisäksi saatiin useita pistesijoja.

Siniviittauinneissa Hämeenlinnassa

1978 B-ryhmä oli taas voimalla mukana samalla ryhmällä kuin Lappeenrannasakin. Voittoja tuli kaksi Pasille, kaksi kolmatta sijaa (Arttu ja Pasi), tietysti monia muita pistesijoja. Isommat pojat saivat voittoja neljä kappaletta, yhden toisen, kaksi kolmatta sijaa.

Nuorten SM-kisoissa Jyväskylässä

samana vuonna B-ryhmän pojat olivat ensi kertaa mukana. TapU:n valmentaja Postari ihmetteli Lavin ”riisitikkuja”. Niissä kisoissa Jokivuoren Jude oli ainoa ”täysi-ikäinen” poika. Tyttöissä pärjäivät Pia Hokkanen ja Outi Kokko.

Vuoden 1978 joulujuhlassa palkittiin sekä SM-uinneissa 4 x 100 m sekaintiivistissä mestaruuden voittanut kahden veljesparin joukkue Lasse ja Ari Jaakkola ja Eero ja Antero Elovaara sekä 12-vuotiaiden poikien 4 x 50 m vapaaintiivistissä ja 4 x 50 m sekaintiivistissä ikäkausien näytksen saanut joukkue. Joukkueeseen lienee kuuluneet Janne, Kengo, Arttu ja Pasi Karpiala.

Vuodet 1979-82

B-ryhmän kilpailuissa pääpaino siirtyi vuoden 1979 aikana nuorten mestaruus-

*Antero
Elovaaran
voittotsimmarit*

kilpailuihin. Pääosa osallistui vielä myös Siniviittainteihin Oulussa hyvin samanlaisin tuloksin kuin edellisinäkin vuosina. Nuorten hallimestaruuskilpailuissa Lappeenrannassa Jussi Teijonsalo ja Janne Soininen pärjäivät hyvin ja pääsivät pistesijoille. Nuorten SM:ssä kesällä Hyvinkäällä Jussi Teijonsalo oli jo kuudes. Vuosina 1980 ja 1981 B-ryhmä jatkoi Siniviitoissa syntynyttä menestymisen perinnettä nuorten mestaruuskilpailuissa.

Vuoden **1982** aikana osa I-ryhmän vanhasta kaartista lopetti säännöllisen harjoittelun ja samalla B-ryhmän harjoittelutarve ja -tahti olivat nousseet tasolle, että oli luonnollista yhdistää ryhmät I-ryhmäksi. Ryhmää valmensivat nyt yhteistyössä Eero Elovaara ja Juha Hämäläinen.

Harjoittelu tuotti tuloksia: SM-kisoissa Kotkassa Lavin viestijoukkue oli neljäs 4 x 100 metrin sekaintiivistissä ja uuden Lavin ennätyksen 4.16,76. Joukkueessa uivat Janne Soininen, Juhani Ström, Jussi Teijonsalo ja Jan Johansson. Miesten 4 x 100 metrin ja 4 x 200 metrin vapaaintiivistissä Lavi oli viides joukkueella Janne Soininen, Juhani Ström, Ari Jaakkola ja Jan Johansson. Yksilölajeissa pistesijoja saivat Jan Johansson, Juhani Ström, Janne Soininen ja Lasse Jaakkola.

Vuoden 1982 syksyllä Jussi Teijonsalo, Juhani Ström ja Janne Soininen lähtivät vaihto-oppilaiksi USA:han.

Toiminnanjohtajan leiripulmat

Toimin vuoden 1979 aikana ensimmäistä kertaa toiminnanjohtajana ja laadin ensimmäisen toimintasuunnitelmani vuodelle 1980. Samaa jäsennystä käytin sitten seuraavienkin vuosien toimintasuunnitelmissa.

Vuoden 1982 toimintasuunnitelmassa leiritys oli suunniteltu myös seuraavalle vuodelle, koska niin sai varattua sopivat ajat Vierumäeltä tai muilta mahdollisilta leirityspaikoilta. Toiseksi leiripaikaksi löytyi vuoden aikana Kärkölän uimahalli ja majoituspaikaksi sen lähellä oleva NMKY:n kurssikeskus Ranta-Vahala. Itselläni oli tunne, että Lavin leiritysohjelma oli paremmin suunniteltu ja johdonmukaisempi kuin Uimaliiton suunnitelmat.

Vuoden 1982 aikana syntyi myös idea ulkomaisesta leiripaikasta. Naapuriseura TapU oli jo käynyt kerran vuodessa korkean paikan leireillä jossain Ranskan Alpeilla.

Ensimmäinen ulkomaan leiri Tanskassa

Eero oli ollut pohjoismaisessa valmentajaseminaarissa ja tutustunut tanskalaiseen valmentajaan, joka kertoi Herlevin uudesta uintikeskuksesta. Heräsi ajatus ulkomaisesta leiristä vuoden 1983 kesän alussa. Valitettavasti minulla ei löydy kirjeenvaihtoa, jonka kävin Herlevin hallista vastaavan henkilön kanssa. Kirjoitin hänelle huonolla ruotsin kielellä ja hän vastasi hyvällä tanskan kielellä. Minulla oli vaikeuksia tulkita kirjeitä, mutta sen selvän sain, että leirin ratavuorot löytyvät ja majoitus järjestyy sekä se, mitä kaikki tämä maksaa. Lei Virtasen äiti lupautui matkalle eräänlaiseksi matkanjohtajaksi. Lein isä osasi niin paljon tanskaa, että ymmärsi kirjeenvaihdosta majoituksen olevan ampumaradan hallissa.

Köge on Espoon ystävyyskaupunki Tanskassa. Otin yhteyttä myös Kögessä toimivaan uimaseuraan ja he lupasivat järjestää ystävyyskilpailut. Tämän perusteella anottiin Espoon kaupungilta tukea matkalle.

Reetta Katajarinne suostui mukaan vanhemman ominaisuudessa ja paikkasi viime tingassa tätinsä hautajaisten takia osallistumisensa peruneen Lei Virtasen äidin. Matkaan käytettävä linja-auto oli vuokrattu kuljettajaksi lupautuneen Harry Heleniuksen tuntemalta liikennöitsijältä. Harry ajoi linja-auton Leppävaaran uimahallille, mutta siitä valuiivat öljyt hallin parkkipaikalle. Liikennöijä hankki toisen, selvästi kehnomman linja-auton paikalle. Kun seurue lähti matkaan Leppävaarasta, auton keula oli korkealla kuin raketilla. Kaikki uimarit olivat näet ahtautuneet auton perälle. Lähtöhötäkän jälkeen ajoin kotiin ja istuin puhelimen lähellä koko illan. Minulla oli aavistus, että linja-auto tulee hyytymään jo ennen Saloa ja mietin kuumeisesti, miten matkaa voisi siitä jatkaa. Mitään soittoa ei tullut ja vähitellen seuraavan päivän aikana pahat aavistukset häipyivät mielestäni.

Eero ja Antero toimivat leirin valmentajina. Harry Helenius ajoi vuokrattua linja-autoa. Matkalla oli kaikkiaan 19 uimaria pääasiassa A- ja B-ryhmistä sekä muutama C-ryhmästä. Reetta kertoili hykerrellen leirikokemuksia Uimastadionilla ollessamme keskiviikko-uinneissa toimitsijoina. Erityinen asia oli tanskalaisten tyttöjen yläosattomat uimapuvut, jotka ensin häkellyttivät Lavin pojat. Yläosattomien käyttö levisi sitten Lavin tyttöjenkin keskuuteen. Toinen asia, jonka Reetta mainitsisi, oli se hirveä määrä leipää, jonka he Harryn kanssa paloittelivat aamupalaa varten joka aamu. Ilmeisesti moni asia tällä ensimmäisellä ulkomaan leirillä vaati improvisointia Reetalta, Eerolta ja Anterolta. Leiristä jäi kaikille mukavat muistot ja A-ryhmän leiri uusittiinkin vuosina 1984 ja 1985. Silloin Tanskaan mentiin henkilöautoilla, joten osa dramatiikasta oli poissa.

Muut ulkomaan leirit

Vuoden 1986 leiri suunniteltiin Sotshiin. Tsernobylin ydinvoimalaonnettomuus siirsi leirin San Remoon.

Vuonna 1987 leiri oli yhteistyössä Uinti-klubi ÅSK:n kanssa Dubrovnikissa.

Vuonna 1989 leiri oli Teneriffalla ja vuonna 1990 Kyproksella Limassolissa.

Valmentajat ja heidän asemansa

Vuoden 1979 lopulla A-ryhmän valmennuksen otti vastuulleen Eero Elovaara.

Vuoden 1981-82 aikana A- ja B-ryhmät yhdistettiin. Eero Elovaara ja Juha Hämäläinen vastasivat yhdessä ryhmän valmennuksesta.

Seuraavia tasoryhmiä vuosina 1977-80 valmensivat ainakin Tiina Simpanen, Marjo Toikka ja Teppo Heiskanen.

Vuonna 1980 D-ryhmän valmennuksen aloitti Antero Elovaara. Vuonna 1981 C-ryhmää valmensi Teppo Heiskanen ja D-ryhmää Antero Elovaara.

Vuonna 1982 ryhmät järjestettiin uudelleen ja I-ryhmää valmensivat Eero Elovaara ja Juha Hämäläinen, II-ryhmää Antero Elovaara ja Harri Wikberg, III-ryhmää Ari Jaakkola ja Minna Santomaa. Seuraavana vuonna Harri Wikberg siirtyi valmentamaan IV-ryhmää.

Kun Elovaaran Eero oli tullut A-ryhmän valmentajaksi, valmentajat pitivät omat palaverinsa, jossa he sopivat ryhmät ja harjoitusajat. Johtokunnan ja toiminnanjohtajan ei tarvinnut siitä huolehtia. Toiminnanjohtajan tehtäväksi jäi kirjata ryhmäjaot toimintasuunnitelmaan.

Kun seurasi kilpailuissa muiden seurojen toimintaa, huomasit vähitellen eron Lavisassa vallitsevaan tilanteeseen. Tuntui siltä, että muissa seuroissa johtokunta ja aktiiviset vanhemmat puuttuivat valmennukseen ja kilpailutilanteen hoitoon, esimerkiksi

viestijoukkueen kokoonpanoihin. Lavisassa se, mitä tapahtui altaan äärellä harjoituksissa ja kilpailuissa, oli kokonaan uimareiden ja valmentajien välinen asia. Siihen ei puuttunut kukaan.

Joskus johtokunnan korviin tuli yksittäisten vanhempien valituksia, mutta niissäkin johtokunnan jäsenet johdonmukaisesti tukivat valmentajaa. Tämä menettely tuli perintönä aikaisemmilta valmentajilta ja toteutui hyvin koko sen ajan, mitä minä pystyin seuraamaan. Luulen, että yksi tuon piirteen luoja oli ollut Pirjo Lehtinen, silloinen Pirjo Lehtonen. Martti Elovaara kertoi naurussa suin, kuinka Pirjo oli ajanut hänet hallista, kun Martti oli tullut huomauttamaan, että Eeron käsi näytti menevän jotenkin väärin vapaauintissa.

Tiina Simpanen, 1980-luvun mestariuimari, valmentamassa pikku-uimareita.

SM-uinnit 1983 – alkusoitto noususta uudelle tasolle

Vaihto-oppilaat Jussi Teijonsalo, Juhani Ström ja Janne Soininen palasivat kesäkuun alussa kotimaahan ja yhdistetty I-ryhmä pääsi taas harjoittelemaan yhdessä. Talven aikana ryhmään oli noussut vahvasti kehittynt Jari Ullven.

Pääkaupunkialueen seurat järjestivät yhdessä SM-uinnit Uimastadionilla heinäkuussa 1983. Kilpailupäivinä oli onneksi kaunis kesäinen ilma. Olimme Jouko Teijonsalon kanssa neljännellä radalla ajanottajina ja käännöstarkastajina.

Ensimmäisenä kisapäivänä Kengo, Jan Johansson oli toinen 200 m vapaauintissa. Janne voitti 400 m sekauinnin ja oli itse asiassa hyvin lähellä uutta Suomen ennätystä. Illalla Lavi voitti yllättäen 4 x 200 m vapaauintiviestin joukkueella Jari Ullven, Jussi Teijonsalo, Jan Johansson ja Janne Soininen. Kengo ui viestin nopeimman yksityisajan, alle kahden minuutin.

Toisen päivän aamuna Janne hylättiin 100 m su alkuerissä. Hän hyppäsi altaaseen riisuuntumisvihellyksen kaikuessa. Käytäntö oli tullut voimaan vuoden 1983 alusta. Janne, Jussi ja Juuso olivat tuolloin Yhdysvalloissa vaihto-oppilaina. Hylkäyksen syy oli kilpailujen viivyttäminen. Jan Johansson oli 100 metrin vapaauintissa kolmas ja Lavi oli 4 x 100 metrin vapaauintiviestissä kolmas.

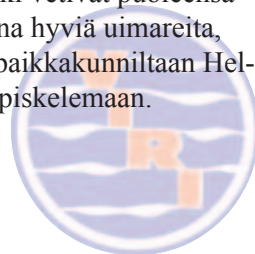
Päätöspäivänä Janne voitti 200 metrin sekauinnin. Kilpailut päättyivät 4x100 metrin sekauuintiviestiin. Lappeenrannan Uimarit olivat luvanneet viestissä uutta Suomen ennätystä. TV-kuvaajat kävivät tarkistamassa kuvakulmat juuri Lappeenrannan Uimareiden radalla. Janne ui selkäuintiosuuden hyvin ja Lavi oli kaksi sekuntia Lappeenrannan Uimareiden edellä.

Strömin Juuso pisti kaikkensa peliin ja piti rintauintiosuudella lajin Suomen valtiaan Martti Järventauksen takanaan aivan viimeisiin 20 metriin asti. Sitten Järventaus pystyi tekemään runsaan sekunnin raon joukkueensa eduksi. Teijonsalon Jussi ui sitten raivokkaan perhososuuden ja Lavi siirtyi hienoiseen johtoon. Viimeisellä vapaauintin osuudella Jan Johanssonia, Kengoa, ei silloin eikä koskaan sen jälkeenkään voittanut kukaan, kun hän pääsi uimaan naama naama vasten. Lavi voitti viestin uudella hienolla Suomen ennätysajalla 4.09,07. Myös Lappeenrannan joukkue ui aiemman ennätyksen alle. Kalevan maljan pisteissä Lavi oli kolmas.

Oli noustu uudelle tasolle Suomen uinnissa!

Maine hyvästä seurasta leviää

Kuten kerroin olimme Joukon kanssa neljännellä radalla ajanottajina, Niskasaaren Jouko ja Airaksen Maijan isä olivat radalla 5. He valittelivat valmentajatilannetta TapU:ssa. Kerroimme yleisinä, että Lavissa valmentajatilanne on hyvä. Seuraavan syksyn aikana näkyi, että TapU:n tytöistä Airaksen Maija ja Niskasaaren Sari viihtyivät hyvin Teijonsalon Jussin ja Jannen seurassa myös uimahallien ulkopuolella ja niin vuoden 1984 vaihteeseen mennessä tytöt siirtyivätkin harjoittelemaan Lavin A-ryhmään. Tämä oli ensimmäinen merkki siitä positiivisesta kehityksestä ja hengestä Lavin A-ryhmässä, jonka Eero ja Juha olivat saaneet aikaan. Menestys ja joukkueen henki vetivät puoleensa seuraavina vuosina hyviä uimareita, jotka tulivat kotipaikkakunniltaan Helsingin seudulle opiskelemaan.

Espoonlahden uimahalli valmistuu

Espoo rakensi Esponlahteen uuden uimahallin, joka täytti kansainvälisten kilpailujen asettamat vaatimukset. Avajaiskilpailut järjestettiin 27.11.1983. Kirkkain tähti kilpailussa oli maailman parhaaksi naisuimariksi vuonna 1982 valittu DDR:n Ute Geweniger. Muita ulkolaisia kilpailijoita olivat Ruotsin Pelle Holmertz, Norjan Arne Borgström ja DDR:n Katrin Zimmerman. Suomen parhaimmistosta olivat paikalla Ari Viren ja Maarit Sihvonen. Ari Viren ui uudet Suomen ennätykset 50 ja 100 metrin vapaauinteissa, samoin teki Maarit Sihvonen naisten puolella. Lisäksi Sihvonen ui uuden SE:n myös 200 metrin sekauinnissa. Lavilaisista Janne voitti 200 metrin selkäuinnin ja 200 metrin sekauinnin.

Espoolaiset uimaseurat, Lavi, TapU ja uusimpana tulokkaana juuri perustettu Espoon Uimaseura, järjestivät kilpailut. Altaan äärellä puolet toimitsijoista oli Lavista. Pieni yksityiskohta seurojen työnjaossa muodostui siitä, ettei Espoon Uimaseuralla ollut yhtään toimitsijakortin omaavaa toimitsijaa vielä tuolloin. Heidän tehtäväkseen jäikin järjestysmiestehtävät, pääsylippujen myynti ja tarkastus. Uintikilpailuisissa oli yleinen käytäntö, että seurojen valmentajat pääsivät ilman mahdollista sisäänpääsymaksua kilpailuhalliin. Kun Espoon Uimaseuran lipuntarkastajat eivät tunteneet tätä käytäntöä eivätkä seurojen valmentajia, jotkut valmentajat joutuivat sanaharkkaan, ennen kuin tuo yleinen käytäntö saatiin juurtumaan myös avajaiskilpailuun.

Laviiri – uusi tiedotuslehti

Aloimme julkaista vuonna 1982 seuran omaa tiedotuslehteä, Laviiria, Elovaaran Martti toimi “päätoimittajana”. Hän laati jokaiseen numeroon sisällön rungon ja sopi kirjoittamisesta meidän muiden avustajien kanssa. Martti myös peräsi kirjoituksia ja niin saimme koottua kerran toisensa jälkeen Laviirin numerot, kolme tai neljä vuodessa. Matti Nisula hoiti kirjapainossaan lehtien monistamisen ja taiton.

Laviiri jaettiin pääsääntöisesti Lavin sunnuntaivuorojen yhteydessä käteen kaikille uimareille. Muistelen, että jossain vaiheessa se postitettiin yhtenä kappaleena per talous, kun toiminta oli laajentunut myös Esponlahden uimahalliin ja näin hajaantunut.

Juhani Soininen

SM-uinnit Oulussa 1988, Kalevan Maljaa kannattelee valmentaja Eero Elovaara. Kisakatsomossa lavilaiset irrottavat iloa, mukana myös Lavin puheenjohtaja Jouko Teijonsalo (kuva ylh.).

Läpimurto Suomen parhaaksi uimaseuraksi

Vuoden 1984 alussa Lavilla oli vahva miesten viestijoukkue. Maija Airas ja Sari Niskasaari vahvistivat naisten joukkuetta, jossa ennestään olivat jo Outi Kokko ja Sari Kalliojärvi. Lavissa harjoitteli myös Mari Kasvio, joka kuitenkin vielä vuoden 1984 aikana edusti HTU:ta.

Savonlinnan HSM:ssä 1984 Lavin voima tuli näkyviin. Lavi voitti miesten 4x200 metrin vapaauintiviestin, oli toinen sekä 4x100 metrin vapaauintiviestissä että 4x100 metrin sekauuintiviestissä. Naisten joukkue oli 4x200 metrin vapaauintiviestissä neljäs, 4x100 metrin vapaauintiviestissä toinen ja 4x100 metrin sekauuintiviestissä kolmas. Yksilölajeissa Maija Airas voitti 200 metrin vapaauintin, 50 metrin vapaauintin ja 100 metrin perhosuinnin. Janne Soininen voitti 400 metrin ja 200 metrin sekauinnin. Loppukilpailuissa Savonlinnan ahtaassa hallissa olivat vielä Jan Johansson, Juhani Ström ja Jussi Teijonsalo. Lavi oli Sampo-maljan pistekilpailussa toinen mestaruuskilpailuja vuosikaudet hallinneen Oulun Uimaseuran jälkeen.

Vuoden 1984 SM:ssä Oulussa Lavin miesten viestijoukkue voitti kaikki viestit uusilla Suomen ennätysajoilla. Naisten viestijoukkue oli kolmas 4x100 metrin vapaauintiviestissä. Maija Airas valittiin kilpailujen parhaaksi uimariksi. Hän voitti Suomen mestaruudet 100 metrin ja 200 metrin vapaauintissa sekä 100 metrin perhosuinnissa. Maija voitti myös kilpailujen ulkopuolella uidun 50 metrin vapaauintin. Juhani Ström voitti miesten 100 metrin rintauinnin. Mitalisijoilla olivat myös Janne Soininen (kaksi hopeaa) ja Jan Johansson (kaksi pronssia). Lavi oli Kalevan maljan pistekilpailussa nyt toinen Oulun Uimaseuran jälkeen.

Varsinainen läpimurto Suomen uinnin huipulle tuli sitten vuonna 1985, ensin hallimestaruuskilpailuissa Oulussa ja sitten Suomen mestaruuskilpailuissa Tampereella.

HSM:iin Ouluun matkustavalle joukkueelle valmentaja Eero Elovaara oli asettanut kovat tavoitteet: kymmenen Suomen mestaruutta sisältäen voitot kaikissa viesteissä. Joukkueessa jännitettiin sitä, miten abiturientit Jan Johansson, Juhani Ström, Jussi Teijonsalo ja Janne Soininen ehtivät ylioppilaskirjoituksista perjantain iltapäivän uinteihin. Joukkueemme oli taas vahvistunut. Mari Kasvio edusti nyt Lavia. Miesten joukkueeseen oli syksyllä liittynyt Teknilliseen korkeakouluun opiskelemaan tullut Jan Wasastjerna Vaasasta. Lavi saavuttikin kaksitoista Suomen mestaruutta, yhdeksän uutta Suomen ennätystä ja voitti Sampo-maljan pistekilpailun. Erityistä oli, että voitettiin tavoitteiden mukaisesti kaikki viestit sekä miehissä että naisissa. Voitot naisten viesteissä olivat ylivoimaisia. Sari Niskasaari, Sari Kalliojärvi, Mari Kasvio ja Maija Airas muodostivat naisten joukkueen.

Miesten joukkueet joutuivat taistelemaan sekä 4x100 metrin vapaauintiviestissä että 4x100 metrin sekauuintiviestissä. Miesten joukkueen muodostivat Jan Johansson, Jussi Teijonsalo, Jan Wasastjerna, Janne Soininen ja Jari Ullven, joka ui 4x100 metrin vapaauintiviestissä Janien ja Jannen kanssa. Miesten 4x200 metrin viestijoukkueen finaaliin pääsyn perjantain aamupäivällä varmistivat Joonas Uotila ja Tuomas Viljanen uiden abiturienttien paikalla. Illan finaalissa 4x200 metrin Tapiolan Uimarit johtivat viestiä aina 450 metrin käännöksen asti, mutta sitten Janne Soininen vei Lavin johtoon ja Jan Wasastjerna toi joukkueen voittoon yli kuuden sekunnin aikaerolla.

Maija Airas oli jälleen kilpailujen paras uimari. Hän voitti uusilla SE-ajoilla 200 metrin, 100 metrin ja 50 metrin vapaauintin sekä 100 metrin perhosuinnin. Maija ui vielä sekauintiviestin avausosuudella uuden SE:n selkäuinnissa. Janne Soininen oli paras miesuimari. Hän voitti mestaruuden 400 metrin sekauinnissa uudella SE-ajalla, 200 metrin sekauinnin uudella SE-ajalla ja pronssia 100 metrin selkäuinnissa. Muita mitalisijoituksia olivat Jan Wasastjernan pronssi 200 metrin rintauinnissa, Sari Niskasaari toi 100 metrin perhosuinnissa hopeaa ja 100 metrin selkäuinnissa pronssia, Jan Johansson 400 metrin vapaauintissa pronssia ja Jussi Teijonsalo pronssia 200 metrin selkäuinnissa. Lisäksi lavilaisista saavuttivat edellä mainittujen lisäksi pistesijoja Mari Kasvio ja Jari Ullven.

SM-kilpailuissa Tampereella Lavi voitti ensimmäisen kerran vuodesta 1927 kiertäneen Kalevan Maljan. Syksyllä 1985 Jan Wasastjerna, Jan Johansson ja Janne Soininen aloittivat varusmiespalveluksen armeijan urheilujoukoissa Lahdessa ja Juhani Ström rannikkotyöstössä Santahaminassa.

Juhani Ström, Jan "Kengo" Johansson ja Janne Soininen, hiukset vuosimallia 1985.

Mestaruuksia, ennätystä!

Vuoden 1986 hallimestaruuskilpailut olivatkin kotihallissamme Espoonlahdessa. Lavi voitti toistamiseen Sampo-maljan 166 pisteellä. Lappeenrannan Uimarit tuli toiseksi 84 pisteellä ja Tapiolan Uimarit kolmas 77 pisteellä.

Maija Airas voitti yksilölajeissa neljä kultaa, 50 metrin, 200 metrin ja 400 metrin vapaauintissa sekä 100 metrin perhosuinnissa. Vapaauintin 50 metrin aika oli uusi Suomen ennätys, samoin 100 metrin perhosuinnin aika. Mari Kasvio saavutti hopeasijat 100 metrin vapaauintissa ja 800 metrin vapaauintissa sekä pronssisijan 400 metrin vapaauintissa.

Janne Soininen voitti kultaa 400 metrin sekauinnissa uudella SE-ajalla, hopeaa 200 metrin selkäuinnissa ja 200 metrin sekauinnissa. Jan Johansson voitti 1500 metrin vapaauintin. Jussi Teijonsalo saavutti pronssisijan 100 metrin perhosuinnissa.

Viesteissä naisten viestijoukkue Maija Airas, Sari Kalliojärvi, Sari Niskasaari ja Mari Kasvio voitti kaikki viestit. Miesten joukkue Jan Wasastjerna, Jussi Teijonsalo, Janne Soininen ja Jan Johansson voitti 4x200 metrin ja 4x100 metrin vapaauintiviestit uusilla SE-ajoilla ja tuli toiseksi 4x100 metrin sekauintiviestissä.

SM-uinneissa Oulussa Lavi uusi jälleen Kalevan Maljan voittonsa kokoamalla 104 pistettä. Jyväskylän Uimaseura oli toinen 88 pisteellä ja Tapiolan Uimarit kolmas 70 pisteellä.

Naisten puolella parhaat saavutukset olivat seuraavat: Maija Airas kultaa 50 metrin vapaauintissa ja hopeaa 100 metrin ja 200 metrin vapaauintissa, Mari Kasvio viides 400 metrin vapaauintissa.

Naisten joukkue voitti kultaa 4x200 metrin ja 4x100 metrin vapaauintiviestissä joukkueella Mari Kasvio, Sari Kalliojärvi, Outi Kokko ja Maija Airas ja oli kolmas 4x100 metrin sekauuintiviestissä joukkueella Maija Airas, Sari Niskasaari, Sari Kalliojärvi ja Mari Kasvio.

Miesten puolella Janne Soininen voitti 400 metrin sekauinnin uudella SE-ajalla, 200 metrin selkäuinnin ja 200 metrin sekauinnin sekä oli neljäs 400 metrin vapaauintissa. Jan Wasastjerna voitti 50 metrin vapaauintin ja oli neljäs 100 metrin ja 200 metrin rintauinneissa. Jan Johansson oli toinen 200 metrin sekauinnissa ja kuudes 100 metrin vapaauintissa, Jussi Teijonsalo oli toinen 100 metrin perhosuinnissa. Miesten viestijoukkue, Jan Wasastjerna, Jussi Teijonsalo, Jan Johansson ja Janne Soininen, voitti 4x200 metrin vapaauintiviestin uudella SE-ajalla, 4x100 metrin viestin ja oli toinen 4x100 metrin sekauuintiviestissä.

Vuoden 1987 HSM: Mitalitilaston mukaan neljä mestaruutta, neljä hopeaa ja yksi pronssia. SM-uinnit polskittiin Helsingin Uimastadionilla. Lavin menestys jatkui ja seura voitti jälleen Kalevan Maljan 115 pisteellä. Jyväskylän Uimaseura oli toinen 108 pisteellä ja Uintiklubi ÅSK kolmas 60,5 pisteellä. Tapiolan Uimarit oli nyt neljäs, pisteitä 51.

Naisten joukkue Mari Kasvio, Sari Kalliojärvi, Outi Kokko ja Maija Airas voitti taas kaikki viestit. Mari Kasvio voitti 200 metrin ja 400 metrin vapaauintit, otti hopeaa 200 metrin sekauinnissa ja oli viides 50 metrin vapaauintissa. Maija Airas voitti 50 metrin ja 100 metrin vapaauintit.

Miesten viestijoukkue Jussi Teijonsalo, Jan Wasastjerna, Jan Johansson ja Janne Soininen oli hopealla sekä 4x200 metrin vapaauintiviestissä että 4x100 metrin sekauuintiviestissä. Janne Soininen voitti sekä 200 metrin että 400 metrin sekauinnit, 200 metrin selkäuinnin ja 1500 metrin vapaauintin sekä oli kolmas 200 metrin rintauinnissa. Jan Johansson oli viides sekä 100 metrin että 200 metrin vapaauinteissa ja kuudes 200 metrin sekauinnissa. Alekski Soininen oli neljäs 1500 metrin vapaauintissa. Jan Wasastjerna oli kuudes 50 metrin vapaauintissa ja seitsemäs 100 metrin vapaauintissa.

Syksyllä 1987 Janne Soininen sai opiskelupaikan Miamin yliopistossa Floridassa uimaristipendillä. Näin hän osallistui seuraavina kolmena vuotena vain kesäki-soihin Suomessa.

HSM 1988: Mitalitilaston mukaan mestaruuksia kahdeksan, hopeaa kaksi ja yksi pronssi.

SM-uinnit Oulussa: Lavin menestys oli *kaikkien aikojen paras*. Uusina niminä joukkueessa olivat Lappeenrannan Uima-reista siirtynyt rintauimari Ari Auvinen ja seuran omat kasvatit, Samuli Norhomaa ja vasta 15-vuotias Antti Kasvio. Lavi sai loppukilpailuihin useampia uimareita kuin koskaan ennen.

Naisten tuttu viestijoukkue Mari Kasvio, Sari Kalliojärvi, Outi Kokko ja Maija Airas voitti taas kaikki naisten viestit, 4x200 metrin vapaaviestin ja 4x100 metrin sekauuintiviestit uusilla SE-ajoilla. Mari Kasvio voitti 200 metrin, 400 metrin ja 800 metrin vapaauintit ja sai pronssia 100 metrin vapaauintissa ja 200 metrin selkäuinnissa. Maija Airas voitti 50 metrin ja 100 metrin vapaauintit.

Miesten viestijoukkueista 4x200 metrin vapaaviestijoukkue Antti Kasvio, Samuli Norhomaa, Jan Johansson ja Janne Soininen voitti kultaa uudella SE-ajalla. 4x100 metrin sekauintiviestin joukkue Janne Soininen, Ari Auvinen, Jussi Teijonsalo ja Jan Johansson sai hopeaa. Lavi sai kaksi joukkuetta 4x100 metrin loppukilpailuun. Ykkösjoukkue Samuli Norhomaa, Ari Auvinen, Janne Soininen ja Jan Johansson sai pronssia ja kakkosjoukkue Jari Ullven, Jussi Teijonsalo, Antti Kasvio ja Alekski Soininen tuli viidenneksi. Yksilölajeissa Janne Soininen voitti 400 metrin sekauinnin ja 200 metrin selkäuinnin sekä oli toinen 200 metrin sekauinnissa ja 200 metrin perhosuinnissa. Antti Kasvio otti hopeaa 1500 metrin vapaauinnissa, pronssia 400 metrin vapaauinnissa ja oli seitsemäs 100 metrin vapaauinnissa. Lisäksi tuli useita pistesijoja ja Alekski Soinisen, Jussi Teijonsalon, Ari Auvisen ja Jan Johanssonin toimesta. Kalevan Maljan pisteitä Lavi keräsi 135, Jyväskylän Uimaseura 93. Tapiolan Uimaseura oli kolmas.

Hallimestaruuskilpailut 1989 Espoonlahdessa. Lavin joukkueeseen oli tullut uusia vahvistuksia. Katja Kytömaa siirtyi Tapiolan Uimareista Laviin ja Sari Suominen tuli Turusta opiskelemaan Helsinkiin ja siirtyi Laviin Turun Uintiklubi ÅSK:sta. Vantaan Uimareissa aiemmin Siniviittainteihin aikoinaan osallistunut Outi Hyyti aloitti uintiuransa uudelleen Lavissa. Miesten viestijoukkue voitti 4x200 metrin ja 4x100 metrin vapaauintiviestit uusilla SE-ajoilla. Joukkueessa uivat Antti Kasvio, Jussi Teijonsalo, Jan Johansson ja Samuli Norhomaa. 4x100 metrin sekauintiviestijoukkue Jussi Teijonsalo, Ari Auvinen, Antti Kasvio ja Jan Johansson saavutti pronssin. Miesten yksilölajeissa Antti Kasvio voitti 200 metrin, 400 metrin ja 1500 metrin vapaauinnit.

Jussi Teijonsalo voitti sekä 100 metrin että 200 metrin selkäuinnit, jälkimmäisen uudella SE-ajalla. Alekski Soininen oli 1500 metrin vapaauinnissa hopealla ja 400 metrin sekauinnissa neljäs. Jan Johansson sai 200 metrin vapaauinnissa pronssia ja oli 200 metrin sekauinnissa viides ja 100 metrin vapaauinnissa seitsemäs. Samuli Norhomaa oli 200 metrin vapaauinnissa seitsemäs ja 100 metrin vapaauinnissa kahdeksas.

Naisten viestijoukkue Mari Kasvio, Sari Suominen, Katja Kytömaa ja Outi Kokko voitti kultaa 4x200 metrin vapaauintiviestissä ja oli 4x100 metrin vapaauintiviestissä hopeaa. Mari Kasvio voitti 200 metrin, 400 metrin ja 800 metrin vapaauinnit. Katja Kytömaa oli kuudes 100 metrin ja 200 metrin vapaauinnissa sekä kahdeksas 50 metrin vapaauinnissa. Sari Suominen oli kuudes 200 metrin perhosuinnissa.

Lavi voitti jälleen Sampo-maljan pistekilpailun.

SM-kisat Jyväskylässä: Uintien laji-ohjelma oli muuttunut, kun 50 metrin rinta-, selkä- ja perhosuinnit oli otettu mukaan ohjelmaan. Miesten viestijoukkue voitti kultaa sekä 4 x 200 metrin että 4 x 100 metrin vapaauintiviestissä ja ui jälleen molemmissa viesteissä uudet Suomen ennätykset. Pitkän viestin joukkueen muodostivat Samuli Norhomaa, Jan Johansson, Janne Soininen ja Antti Kasvio. Pitkässä viestissä Lavin II-joukkue oli viides joukkueella Ari Auvinen, Alekski Soininen, Jussi Teijonsalo ja Raine Rytönen. Miesten 4 x 100 metrin sekauintiviestissä Lavi sai pronssia joukkueella Jussi Teijonsalo, Jan Johansson, Janne Soininen ja Antti Kasvio. Lavin III joukkue oli kahdeksas joukkueella Alekski Soininen, Jari Mustonen, Ville Leskinen ja Raine Rytönen.

Antti Kasvio säästeli nuorten EM-ki-soihin Leedsissä. Hän ui yksilölajina vain 100 metrin vapaauintin, jossa tuli toiseksi. Janne Soininen voitti 200 metrin selkäuinnin, sai hopeaa 200 metrin sekauinnissa ja pronssia 100 selkäuinnissa. Jussi Teijonsalo voitti 100 metrin selkäuinnin, sai hopeaa 200 metrin selkäuinnissa ja pronssia 50 metrin selkäuinnissa. Aleks Soininen saavutti pronssisijan 400 metrin sekauinnissa ja oli neljäs 1500 metrin uinnissa. Naisten viestijoukkue ui pronssille 4x100 metrin vapaauintiviestissä joukkueella Outi Kokko, Katja Kytömaa, Mari Kasvio ja Outi Hyyti. Sekauintiviestissä 4x100 metriä naisten joukkue oli viides. Maija Airas joutui sairasteltuaan seuraamaan kilpailua katsomosta. Mari Kasvio voitti 200 metrin vapaauintin ja 200 metrin selkäuinnin, oli toinen 400 metrin sekauinnissa ja 400 metrin vapaauintissa sekä kolmas 800 metrin vapaauintissa. Outi Kokko sai pronssia 100 metrin selkäuinnissa. Katja Kytömaa oli 200 metrin vapaauintissa neljäs.

Lavi voitti nyt viidennen kerran peräkkäin Kalevan Maljan 115 pisteellä!

Valmentaja-Elovaara lennätettiin Oulun altaaseen, vuosi 1988.

Kuinka nousu uinnin huippuseuraksi onnistui?

Laaksolahden Viri on kuulunut 1960-luvulta lähtien Suomen tunnetuimpiin ja menestyneimpiin uimaseuroihin. Kuitenkin kehitys vuodesta 1983 lähtien aina pitkälle 1990-luvulle on silmiinpistävän voimakas ja hieno. Mitkä tekijät vaikuttivat tähän kehitykseen ja sen tuloksiin? Olen toki melkoisen jäävi tilannetta arvioimaan, koska olin siinä mukana ja osallisena sekä uimareiden isänä että seuran johtokunnan jäsenenä, osan aikaa toiminnanjohtajanakin.

Jos aloittaa tarkastelun sulkemalla ensin jotain pois. Lavi ei ollut tuona aikana iso seura, pikemminkin pieni. Lavi ei ollut rikas seura, paremminkin köyhä. Emme olleet paikkakunnan ainoa seura. Tapiolan Uimarit oli koko tuon ajan Espoon kaupungin johtava, ulospäin näkyvämpi seura, jotenkin Lavia hienompi.

Espoon kaupunki oli järjestänyt espoolaisille uimaseuroille hyvät puitteet. Oli useita uimahalleja ja oli Espoonlahden 50 metrin allas, jossa voitiin järjestää kansainvälisiäkin kilpailuja. Kaupungin ja sen liikuntatoimen suhtautuminen uintiin oli positiivinen. Toimintaedellytykset olivat näin paremmat kuin esimerkiksi Helsingin uimaseuroilla.

Espoo oli myös opiskelu- ja korkeakoulukaupunki. Tänne muutti perheitä, jossa harrastettiin uintia ja tänne tuli opiskelemaan uimareita maaseutukaupungeista. Tämä auttoi meitä.

Sitten tulee tekijöitä, jotka voi luokitella sattumiksi ja hyväksi onneksi. Seuraan tuli ja siinä pysyi pitkään hyviä, lahjakkaita ja kunnianhimoisia uimareita, jotka nauttivat menestymisestä.

Samanaikaisesti seuran uimareista nousi lahjakkaita ja kunnianhimoisia valmentajia, jotka osasivat johtaa uimarinsa menestymään ja jotka nauttivat siitä. Tämä on varmaan keskeisin sattumien ketju, josta ainakin minun täytyy nöyrästi sanoa, että pitipä käydä hyvä säkä.

Seura johtokuntineen organisaationa osasi Jouko Teijonsalon johtamana toimia niin, että se antoi tämän menestymisen tapahtua. Mielestäni tässä keskeisenä syynä oli valmentajien itsenäinen asema organisaatiossa. Tällä tarkoitan perinnettä, että se mitä tapahtui harjoituksissa ja kilpailuissa altaassa ja sen äärellä oli kokonaan valmentajien ja uimareiden keskeinen asia. Siihen eivät puuttuneet ketkään, eivät johtokunnan jäsenet eikä yksittäiset uimareiden vanhemmat. Tämä on yksi Lavin vahvoja perinteitä. Tuon piirteen takia seuran toiminnassa eivät jauhot ja puurot menneet sekaisin. Johtokunta keskittyi puitteiden kehittämiseen ja valmentajat saivat yhdessä uimareiden kanssa keskittyä menestyksen luontiin aikaansaaduissa puitteissa.

Oletan myös, että tämä valmentajien itsenäinen asema auttoi siinä, että joistakin uimareista kehittyi hyviä valmentajia. Vuoden 1988 syksyllä valmentajia oli toiminnassa 14. Minusta oli onni, että valmentajat nousivat kokeneista uimareista ja olivat nuoria. Meillä ei ollut valmentajina uimareiden vanhempia. Lavin joukkueella näytti olevan aina hyvin hauskaa keskenään. Se näkyy siinä, että yhteydet uinnin jälkeen ovat pysyneet hyvinä mm. BaiLaa-klubin kautta. Ryhmässä oli jokin lataus, joka veti muita puoleensa ja josta muut olivat kateellisia. Muistan eräät SM-uinnit Oulussa. Erään muualta kotoisin olevan uimarin äiti kertoi, että kohtuullisesti menestyneen pojan

mielestä kilpailujen paras hetki oli, kun Lavin pojat ottivat hänet mukaan korttipeliin. Myös valmentajia on pidettävä lahjakkaina, kun he osasivat antaa tuon latauksen syntyä ja säilyä.

Yksi syy ryhmähengen ja latauksen muodostumiseen saattaa olla siinä, että joukossa oli monta nuorta, jotka saivat kukin vuorollaan kokea onnistumista sekä yksilöinä että viestijoukkueiden jäsenenä. Tämän vuoksi olen edellä kirjannut sijoituksia eri arvokilpailuissa. Vaikka luettelossa on paljon samoja, vuodesta toiseen toistuvia nimiä, niin on jännittävää nähdä kuinka ne ovat vuosien mittaan vaihdelleet. Lisäksi joukkueeseen kuului monia uimareita, jotka kehittyivät hyvin, mutta eivät päässeet loppukilpailuihin arvokilpailuissa eikä heidän nimiään näy tämän vuoksi edellä mainituissa luetteloissa. Mutta hekin olivat tärkeänä lenkkinä joukkueessa mukana ja tiesivät, että menestys oli heille avoimena.

Pienessä seurassa ei päässyt syntymään erillisiä klikkejä. Yleensä seuratoiminnassa tällaisia tilanteita syntyy, kun joku vanhemmista ryhtyy vaatimaan lapsilleen erikoisasemaa seurassa jonkin seikan takia. Ettei meille käynyt noina vuosina niin, johtui minusta ensinnäkin edellä mainitusta valmentajien itsenäisestä asemasta, toisaalta puheenjohtajan, Jouko Teijonsalon, kuuntelevasta ja tasapuolisuutta ja yhteen toimimista korostavasta tyylistä sekä kolmanneksi siitä, ettei joukkoon eksynyt ketään, jolla olisi ollut paljon rahaa tai muuta vaikutusvaltaa ja joka olisi halunnut käyttää sitä omaksi tai omien lapsiensa hyödyksi ohitse muiden.

Muut ryhmät 1980-luvulla - pohjaa tulevalle menestykselle

Vuonna **1984** II-ryhmää valmensivat Antero Elovaara ja Ari Jaakkola, III-ryhmää Minna Santomaa ja Harri Wikberg ja IV-ryhmää Peter Helenius. Vuonna 1985 II-ryhmää valmensi Ari Jaakkola, III-ryhmää Antero Elovaara ja IV-ryhmää Peter Helenius ja Harri Wikberg. II-ryhmään kuuluivat silloin mm. Mari Kasvio, Sami Kalliojärvi, Sami Oksanen, Jani Mustonen, Ossi Ovaskainen, Harri Ovaskainen ja Aleks Soininen. III-ryhmään kuuluivat mm Jari Mustonen, Mikko Mäkelä, Samuli Norhomaa ja Raine Rytönen. IV-ryhmässä uivat mm. Antti Kasvio, Hannu Mansukoski ja Valtteri Rahkonen. Tästä joukosta oli ensimmäisenä menestynyt Siniviittauinneissa Aleks Soininen. Hän oli mukana jo vuoden 1981 Siniviittauintien loppukilpailussa Seinäjoella 9-vuotiaiden poikien sarjassa voittaen 100 metrin vapaauintin ja hän oli toinen 100 metrin sekauinnissa.

Vuonna **1983** Siniviittauinnit olivat Kankaanpäässä. Aleks Soininen voitti 11-vuotiaiden poikien sarjassa sekä 400 metrin vapaauintin että 200 metrin sekauinnin ja oli toinen 100 metrin vapaauintissa. Sami Kalliojärvi sai pronssia 400 metrin vapaassa. Vuonna 1984 Siniviittauinnit kilpailtiin kaukana Rovaniemellä. Nyt Lavilta oli mukana viestijoukkue, joka sijoittui neljänneksi alle 13-vuotiaiden poikien sarjassa. Joukkueessa uivat Aleks Soininen, Sami Kalliojärvi, Harri Ovaskainen ja Jari Mustonen. Aleks Soininen menestyi hyvin voittamalla 100 metrin perhosuinnin, 400 metrin vapaauintin ja 200 metrin sekauinnin. Hänet palkittiin poikien alle 12-vuotiaiden sarjan parhaana uimarina

Vuonna **1985** II-ryhmän uimarit esiintyivät ensimmäistä kertaa myös nuorten mestaruuskilpailuissa. Hallimestaruuskilpailut olivat Kuopiossa ja nuorten mestaruuskilpailut Oulussa. Vuoden 1985 Siniviittauintien loppukilpailut olivat Lappeenrannassa. Aleks Soininen voitti nyt alle 13-vuotiaiden poikien sarjassa 200 metrin sekauinnin ja 800 metrin vapaauintin. Aleks palkittiin taas sarjansa parhaana uimarina.

Vuonna **1986** nuorten SM-uinnit olivat Turussa. II-ryhmästä Aleks Soininen saavutti kaksi hopeasijaa 15-vuotiaiden poikien sarjassa 400 metrin sekauinnissa ja 200 metrin perhosuinnissa. Sami Kalliojärvi voitti hopeamitalin saman sarjan 200 metrin rintauinnissa. Saman vuoden Siniviittauinneissa tuleva II-ryhmä sai yksitoista loppukilpailupaikkaa. Poikien joukkue Antti Kasvio, Hannu Mansukoski, Ville Leskinen ja Jani Rämö oli 4 x 100 metrin sekauintiviestissä neljäs ja vapaauintiviestissä kuudes.

Vuonna **1987** Juha Hämäläinen siirtyi toiminnanjohtajaksi ja Sari Niskasaari toimi Eero Elovaaran apuna I-ryhmän valmentajana. Mari Kasvio oli siirtynyt I-ryhmään. II-ryhmää valmensi Ari Jaakkola, apunaan Tapio Piira ja Tertta-liisa Lind. III-ryhmään olivat nousseet Ville Leskinen, Jani Rämö, Antti Kasvio Raine Rytönen ja Hannu Mansukoski. Tuon vuoden syksyllä Siniviittauintien seurakohtaisissa viesteissä näkyivät taas Lavin värit. Lavi voitti poikien 4x100 metrin sekauinti- ja vapaauintiviestit. Viestijoukkueissa uivat Jani Rämö, Hannu Mansukoski, Antti Kasvio ja Raine Rytönen. Antti Kasvio tuli näkyviin saavuttaen hopeaa P-14 sarjan 800 metrin vapaauintissa, 100 metrin perhosessa ja pronssia 100 metrin selkäuinnissa.

Näin vähitellen oli syntynyt uusi ryhmä I-ryhmän taakse ja Ari Jaakkolan valmennukseen. Siitä syntyikin sitten mahtavaa tulosta, josta kuitenkin toiset osaavat kertoa paremmin kuin minä.

Sunnuntaiaamun venyttely-jumppa Leppävaarassa

Aloitimme venyttelyjumpan noin vuoden 1985 paikkeilla saadaksemme tekniikkakurssilla olevien lasten vanhemmat pois altaan äärestä johonkin heille hyödylliseen toimintaan. Ensimmäisen jumpan veti Maj-Lis Nisula. Sittenmin vetäjäksi vakiintui pitkäksi aikaa Martti Elovaara. Martti sai ideoita Sikariportaam aamujumpasta Tapiolasassa. Martin jälkeen Jouko Teijonsalo on toiminut vuodesta 1992 lähtien jumpan pääasiallisena vetäjänä.

Jumppaan ovat osallistuneet alusta asti sunnuntaivuorolla käyvät Lavin aktiivit. Tekniikkakurssilaisten vanhemmista ovat osallistuneet aniharvat. Nyt ryhmä kokoontuu edelleen pienellä, mutta uskollisella osallistujajoukolla kuin vanha reliikki.

Kolmen Kaupungin Kuntokierros ja Puolen Tonnin Uinti

Viipurin Urheilijoiden Jorma Hotasen johdolla käynnistyi 1984 aktiivisille kuntourheilijoille suunnattu Kolmen Kaupungin Kuntokierros. Tapahtumina Pääkaupunki-hiihto, Länsiväylä-jouksu, Vantaan Seutu -ajo, Pitkät Iltarastit, Pääkaupunki-juoksu ja kuntouintitapahtuma. Kuntouintitapahtumaa olivat järjestämässä Vetehiset, Vantaan Uimarit ja Lavi. Paakkolan Olli ideoi tapahtuman Puolen Tonnin Uinniksi. Leppävaarassa oli aina eniten uintitapahtumaan osallistujia. Tapahtuma levitettiin myöhemmin avoimeksi kaikille pääkaupunkiseudun uimaseuroille, jotka osallistuivatkin kukin erilaisella aktiivisuudella.

Kolmen kaupungin kuntokierroksella oli hyvin kunnianhimoiset tavoitteet osallistujamäärille ja tapahtuman näkyvyydelle tiedotusvälineissä. Osallistujamäärä asettui kuitenkin sitkeästi noin 300-500 osallistujan välille. Osallistujat olivat tyytyväisiä tapahtumasarjaan ja useat osallistuivatkin siihen koko sen keston, viiden vuoden ajan. Osallistumisen kierroksen järjestelyyn ja sen edellyttämään varainkeruuseen oli kuitenkin varsinkin uimaseuroille liikaa. Samalla alkoi tietenkin kierroksen vetäjän ja uimaseurojen edustajien välille syntyä koko tapahtuman tarkoituksesta erimielisyyttä. Tämä johtikin ensin siihen, että Puolen Tonnin Uinnin palkintojen jako siirtyi Kuntokierroksen päätöstapahtumasta, Karjalan talolla pidettävästä Kunnon Ideapäivästä erilliseksi Uintishow-tapahtumaksi Pirkkolan uimahalliin. Vuoden 1988 aikana kuntokierroksessa mukana olleet seurät päättivät lopettaa kierroksen järjestämisen.

Puolen Tonnin Uinti jatkoi kuitenkin toimintaansa pääkaupunkiseudun uima-seurojen yhteisenä hankkeena. Osallistujamäärä laski vuoden 1985 hiukan yli 500 osallistujasta hiljalleen noin 250 osallistujaan.

Uintoshow keräsi kuitenkin joka vuosi Pirkkolan uimahallin täyteen katsojia. Tapahtuman kulut asteittain vähentyneen sponsoroinnin takia olivat suuret ja seuroille jaettava ylimäärä oli mitätön tarvittavaan panostukseen verrattuna. Lavin osalta onnistuimme siinä, että joka vuosi Puolen Tonnin Uintiin osallistujista löytyi joitakin uusia mastersuimareita ja tämä riitti meidän osaltamme motiiviksi järjestää tapahtumaa. Vantaan Uimareita lukuun ottamatta tällaista masterstoimintaa ei muissa seuroissa ollut ja näin muiden seurojen kiinnostus tapahtuman järjestämiseen hiipui asteittain.

Vuoden 1990 vaiheilla pyrimme siirtämään tapahtuman valtakunnalliseksi ja Uimaliiton vetämäksi tapahtumaksi. Uimaliiton panos oli silloin kuitenkin vaatimaton ja vuoden 1994 jälkeen Puolen Tonnin Uinnin johtoryhmän vetäjäksi tullut Seppo Viita rationalisoi tapahtuman niin, että luovuttiin Uintoshown järjestämisestä ja yksinkertaistettiin tapahtumaa ja samalla sen järjestämisorganisaatiota. Samalla tapahtuman järjestäjiksi jäivät alkuperäiset seurat, Lavi päävastuullisena ja Vantaan Uimarit ja Vetehiset muina järjestävinä seuroina. Tapahtuman vetäjänä on Seppo Viidan jälkeen toiminut Esa Lusa, ja tapahtuma on pysynyt hengissä. Vuonna 2010 Puolen Tonnin Uinti järjestettiin neljällä paikkakunnalla, Espoossa, Helsingissä, Vantaalla ja Jyväskylässä ja yhteishenkilönä on toiminut Cetuksen masterspuuhamies Tommi Linnakangas.

Virin 40-vuotisjuhlissa 22.3.1991 Suomen Uimaliiton toiminnanjohtaja Rolf Mikkola kiinnittämässä ansiomerkkiä Martti Elovaaran rintaan.

Mastersuimari Juhani Soininen Pitkäjärven yliuinnissa kesällä 2009. Taustalla Anna ja Lena Salmi sekä Heikki Alavesä.

Martti Elovaara – uintiorganisaattori vailla vertaa

Martti Elovaara toimi seuran varapuheenjohtajana, kilpailujen organisaattorina ja Lavin järjestämien kilpailujen johtajana. Hänen toiminnalleen ominaista oli huolellinen asioiden valmistelu, eleeen asioista huolehtiminen, nopeat selkeät päätökset ja ohjeet muille.

Martti Elovaara kiinnostui masterstoinnasta, harjoitteli ahkerasti ja toimi mastersjoukkueen johtajana kilpailuissa ja kilpailumatkojen järjestäjänä. Masterskilpailuissa tuli näkyviin se, että Martti oli myös kova kilpailija. Uimme harjoituksissa yleensä samalla radalla ja olimme jokseenkin tasaveroisia, Martti tosin yli kymmenen vuotta vanhempi kuin minä. Pitkien matkojen masterskilpailussa Hämeenlinnassa uimme 400 metriä vapaauintia rinnakkaisilla radoilla. Kun huomasin, että Martti alkoi päästä minusta edelle, lisäsin vauhtia ja pyrin jättämään Martin. Tietysti simahdin tähän vauhdin lisäykseen ja niin Martti meni ohi ja häipyi näkyvistäni. Kun lopulta tulin maaliin ja lopen uupuneena nousin portaita, näin kloorin sumentamin silmin Martin hahmon altaan laidalla. Martin ääni sanoi: ” No sieltähän sinä vihdoin tulet”.

Kun järjestimme monen seuran yhteistyönä ensimmäistä kertaa Uintishowta Puolen Tonnin Uinnin yhteyteen, pyysin Martin mukaan tilaisuuden markkinointiin. Martti tuli kokoukseen ja kysyi eläkkeellä olevan myyntijohtajan rutiinilla kolme kysymystä: mitkä ovat tilaisuuden kohderyhmät, mikä viesti on tarkoitus saada kullekin kohderyhmälle ja millä välineellä viesti saadaan parhaiten perille. Etsimme yhdessä vastaukset näihin kysymyksiin ja saimme Pirkkolan uimahallin täpötäyteen heti ensimmäisellä kerralla.

Vuoden 1990 syksyllä kuulimme, että Martti joutui johonkin tutkimuksiin. Hän ei tutkimusten jälkeen enää uinut itse mastersharjoituksissa, mutta osallistui niihin eräänlaisena apuvalmentajana. Martti toimi edelleen masterskilpailujen joukkueenjohtajana muun muassa Tampereella 1991 pidetyissä kisoissa. Silloin kuitenkin jo tiesimme, että se, mitä Martilta oli edellisenä syksynä tutkittu, oli pahanlaatuinen ja laajalle levinnyt kasvain vatsassa. Martti ei itse tehnyt asiasta numeroa eikä siitä laajemmalti keskusteltu seuran sisällä.

Lavi järjesti vuoden 1991 SM-uinnit Espoonlahdessa. Martti oli alun perin nimetty kilpailujen pääorganisaattoriksi, mutta hänen terveystilanteessa selvittyä vastuu organisoinnista siirtyi seuran puheenjohtajalle, Jouko Teijonsalolle. Martti osallistui kuitenkin järjestelytoimikunnan kokouksiin aina kesäkuulle 1991 huolehtien näin loppuun asti aloitamastaan työstä.

Kisat olivat heinäkuun alkupuolella. Muutama päivä ennen kisojen alkua saimme kuulla, että sairaus oli voittanut ja Martti nukkunut pois keskuudestamme. Niin vuoden 1991 SM-uinnit Espoonlahdessa alkoivat Martti Elovaaran muistoa kunnioittavalla hiljaisella hetkellä. Kilpailujen alun hälinästä ja kilpailujännityksestä kuohuva täysi uimahalli hiljeni ja kunnioitti kaikkien tuntemaan monivuotisen kilpailujen johtajan poismenoa. SM-kilpailut olivat tuottaneet meille lavilaisille edellisinä vuosina monia mieleen jääneitä elämyksiä. Tuo Martin kunniaksi vietetty hiljainen hetki on kuitenkin niiden joukossa kaunein ja herkin.

Juhani Soininen

Jouko Teijonsalo puheenjohtajaksi

Jouko Teijonsalo tuli Lavin puheenjohtajaksi vuonna 1977 pitkäaikaisen puheenjohtajan Aulis Larjomaan seuraajaksi toimien puheenjohtajana vuoteen 1992 asti. Tänä kautena seura nousi kilpailumenestyksellä mitattuna maan huippuseuraksi.

Muistan ensimmäisen johtokunnan kokouksen Joukon ollessa puheenjohtajana. Hän tarkisti ensimmäisenä seuran taloudellisen tilanteen ja lähiajan menot ja mahdolliset tulot. Tässä oli jotain hyvin tyypillistä Joukon johtamistavalle ja johtokunnan toiminnalle. Keskityimme toiminnan puitteisiin, emme valmennukseen, kilpailumenestykseen tai yksittäisten uimareiden toimintaan.

Jouko Teijonsalo panosti puheenjohtajana yhteistoimintaan ja yhteishengen rakentamiseen. Aikana, jona osallistuin johtokunnan työskentelyyn, en muista yhtään yhteishenkeä rikkovaa vaihetta. Jouko pystyi johtamaan erilaisten ihmisten toiminnan sellaiseen muotoon, jonka kaikki hyväksyi. Hän osasi pitää hyvät ja yhteistyötä tukevat suhteet Espoossa erityisesti Tapiolan Uimareiden suuntaan. Jouko toimi selkeästi seuran johtajana astuen aina esiin, kun johtajaa tarvittiin. Se antoi hyvän lähtökohdan meidän muiden johtokunnan jäsenten toiminnalle.

Seuran toiminnassa näkyivät tietyt periaatteet. Ensimmäinen oli se, että valmentajat valmensivat ja hoitivat uimareiden valmennuksen ja toiminnan kilpailuissa. Johtokunta puolestaan huolehti puitteista eikä puuttunut valmennukseen eikä valmentajien ja uimareiden välisiin asioihin. Toinen periaate oli se, että jokainen uimari sai uida kuten halusi. Tällä tarkoitan sitä, ettei johtokunta koskaan pyrkinyt estämään tai vaikeuttamaan yhdenkään

uimarin siirtymistä toiseen seuraan eikä evännyt ketään uimaria tulemasta Laviin. Näistä periaatteista Jouko huolehti ja ne toimivat hyvin.

Toiminnanjohtajana ja myöhemmin Puolen Tonnin Uinnin toiminnassa mukana olleena muistan hyvin Joukolta saamani tuen. Hän antoi toimia ja tuki. Oli mielekästä ja antoisaa toimia seurassa yhdessä Joukon kanssa.

*Puheenjohtaja Jouko Teijonsalo
Laaksoalahden Virin 50-vuotisjuhlassa
Jupperin koululla 25.3.2001.*

Jouko Teijonsalon kertomaa

Tutustuminen Laviin

Muutin perheineni Espooseen työn pe-
rässä keväällä 1970. Esikoisemme Jussi
oli silloin juuri täyttänyt viisi vuotta. Hän
aloitti koulunkäyntinsä Lähderannan kou-
lussa syksyllä 1972. Muistaakseni toisen
luokan aikana eli siis joskus vuonna 1973
Espoon koulujen kiertävä erityisopettaja
Pirjo Lehtonen oli maininnut vaimolleni
Riitalle, joka oli hänen kurssitoverinsa,
että tuosta Jussista voisi tulla vaikka ui-
mari. Pitkä hoikka runko liukuu vedessä
hyvin. Tästä katson alkaneen Lavi-suh-
teeni, joka jatkuu yhä.

Leppävaaran hallissa pidettyjen tekniik-
kakurssien jälkeen Jussi päätti jatkaa
uraansa Lavin harjoitusryhmässä. Tästä
tietysti seurasi, että kuljetusten takia olin
itsekin hallilla aina joskus, etenkin sun-
nuntaivuorolla. Itselläni ei ollut minkään-
laista uimaritaustaa ja koin alkuun oloni
aika vieraaksi eri ikäisten ”mestariuima-
reiden” joukossa. Valmentajauranikin
loppui noin minuutissa kun kerran, seu-
ratessani Jussin harjoitusta ikkunanvie-
ruspenkillä, erehdyin huutamaan altaassa
hurjasti pärskivälle pojalleni: ”Hitaammin
kauhoen etenisit nopeammin”. Valmen-
taja Rauni Sipponen käveli rauhallisesti
luokseni ja totesi, että nyt olisi päätettävä
kuka valmentaa! Hän sanoi myös ole-
vansa sitä mieltä, että vanhempien olisi
mukavampi istua harjoitusten aikana
hallin kahviossa.

Jussin ”pitkästä hoikasta rungosta” tuli
puhetta myöhemminkin. Joskus 1970-
luvun lopulla Juha Hämäläinen valmensi
ryhmää, johon kuuluivat mm. Jan Jo-
hansson, Janne Soininen, Harri Wikberg
ja Jussi Teijonsalo. Kesällä tuntumaa 50
metrin rataa haettiin pitämällä harjoituk-
set Helsingin Uimastadionilla.

Samaan aikaan altaassa harjoitteli myös Ta-
piolan Uimareiden ”Postarin ryhmä”. Kun
Lavin pojat kokoontuivat altaan reunalle
palelevina, sai Postari, Timo Nousiainen,
aiheen todeta Hämäläisen Juhalle: ”Mistä
ihmeestä sä näitä bialfralaisia aina tuohon
ryhmääsi löydätkin”. Bialfran nälänhädästä
vuonna 1968 kertoneet kuvat olivat vielä
hyvin Postarinkin muistissa. Juhan ryhmän
pojat kasvoivat kaikki 180-190 senttisiksi
melkoista vauhtia ja lihasmassaa tuli sitten
vasta myöhemmin.

Johtokuntaan

Niin paljon hallilla kuitenkin näyttäy-
dyin, että syksyllä 1974 Tuula Jaakkola
alkoi puhua minulle ehdokkuudesta Lavin
johtokuntaan. Vuonna 1975 istuin suureksi
ihmeekseni Lavin johtokunnassa. Ymmär-
sin pian, että monet johtokunnan jäsenet
olivat olleet lavilaisia likipitäen kapaloista
saakka: Aulis Larjomaa puheenjohtajana
seuran perustamisesta alkaen, Maija Berg-
man sihteerinä ja Marja-Liisa Herka rahas-
tonhoitajana vuosikymmenet. Varapuheen-
johtaja Martti Elovaara ja toiminnanjohtaja
Matti Jaakkola lienevät tulleet mukaan,
kuten minäkin nyt, lastensa harrastuksen
kautta. Kun Matin vaimo Tuula Jaakkola
toimi vielä kilpailusihteerinä, koin tulleeeni
itselleni aivan uuteen perhepiiriin, jossa
henkilöiden keskinäiset suhteet olivat vuo-
sien ja vuosikymmenten mittaisia.

Johtokunnan kokoukset olivat leppoisia
tilaisuuksia. Niitä pidettiin useimmiten
uimahallin kerhohuoneessa, mutta myös
Larjomaiden kotona Töölössä ja kesäisin
heidän kesähuvilallaan Laaksolahdessa.
Eniten huolta kannettiin seuran taloudesta,
mutta myös kilpailujen ja leirien järjestelyt
käytiin johtokunnassa aika tarkoin läpi,
jotta töiden jako tulisi kaikille selväksi.
Auliksen johtamistyylillä oli hyvin hillitty,
jopa niin että markkinoinnin ammattilainen
ja temperamenttisempi Martti Elovaara

sai aina väliin aiheen tuskastua, kun päätökset syntyivät niin hitaasti. Martille oli aina selvää, että kun tavoite on määritelty, sovitaan vain kuka hoitaa ja mikä on aikataulu.

Puheenjohtajaksi

Enpä osannut kieltäytyäkään, kun vuoden 1976 lopulla Aulis Larjomaa ilmoitti haluavansa luopua puheenjohtajan tehtäväästä 25 vuoden jälkeen ja tilalle ehdotettiin minua. Poikani Jussi oli saanut ensimmäisen Siniviitta-mitalinsa samana syksynä ja näytti selvältä, että hän jatkaa Lavissa entistä innostuneempana. Näin minusta tuli Lavin puheenjohtaja 1977. Eipä tullut mieleeni, että tuo pesti kestäisi 15 vuotta.

Koska tulin täysin uimaripiirin ulkopuolelta, oli minulla puheenjohtajana paljon opittavaa. Johtokunnan puheenjohtajuutta oli tietysti helpointa jatkaa samalla tyylillä kuin olin nähnyt Aulis Larjomaan sen tekevän. Kilpailujen järjestämistä opiskelin toimitsijakurssin jälkeen käytännössä eri tehtävissä lähettäjän tehtävää lukuunottamatta. Olihan meillä lähettäjänä käytettävissä ”Mr. Startman”, Veikko Artman ja sittemmin myös poikansa Vesa, joka lopetettuaan uimarina, jatkoi isänsä jalanjäljissä. Lavi järjesti Leppävaaran hallin valmistuttua kahdet isot kilpailut vuosittain, keväällä Laviaarit ja syksyllä Speedo Cupin. Vasta Espoonlahden hallin valmistuttua päästiin halliin, jossa oli katsomo. Siihen saakka tilamme ja kaikki järjestelyt olivat todella alkeelliset. Jaakkolan perheen vetäytyttyä kilpailujen järjestelyvastuusta, en älynnyt jakaa ”korttipeliä” kenellekään muulle ja niinpä kartonkiset ilmoittautumiskortit tulivat muutaman vuoden minulle. Kortit oli ensin lajiteltava lajeittain ja sen jälkeen oli tehtävä vielä eräjaot. Se oli yhden viikonvaihteen show kaksi kertaa vuodessa.

Lajitellut kortit toimitin sitten sihteeri Maija Bergmanille, joka kirjoitti lähtöluettelot monistusvahalle. Vahamonistuskoneella tuotettiin myös tulokset Leppävaaran hallin pienessä valvojan kopissa. Tietysti oli myös aina muistettava tilata mitalit ajoissa. Mitaleita toki sai nopeasti, mutta tuohon aikaan niihin kaiverrettiin vuosiluku, laji ja sijaluku (I,II,III). 1970-luvulla käytössä oli käsiajanotto. Kahdeksanrataisessa hallissa piti olla vähintään 11 ajanottajaa, yksi kullekin radalle, kaksi lisäkelloa voittajalle ja varakello. Analogiset ”Heuerit” olivat huomattavan kalliita, joten niitä lainailtiin seurojen kesken. Sitten kun digitaaliset kellot tulivat markkinoille, Lavikin sai omat kellot.

Vaikeimpana tehtävänä kilpailujen järjestämisessä koin toimitsijoiden värväämisen. Pitihän jokaiseen kilpailuun saada noin 30 toimitsijaa. Kaksipäiväisissä kilpailuissa saattoi olla kaksi jaksoa kumpanakin päivänä ja kun kaikille eivät kaikki jaksot sopineet, kasvoi tarvittava henkilömäärä entisestään. Toimitsijoita kyseltiin hommiin puhelimitse ja niin kauan kuin muistan tuota työtä tehneeni, oli tavoitteena, että toimitsijapiiriä pitää laajentaa. Lopputulos oli kuitenkin, että likipitäen samat lasten vanhemmat ja mastersuimarit siellä altaan äärellä seisovat 3-6 viikonvaihdetta vuodesta toiseen. Tästä luonnollisesti seurasi, että toimitsijoiden rutiini oli hyvä. Lavin kilpailuja pidettiinkin esimerkiksi järjestettyinä niin kilpailujen aikataulun pitävyyden kuin koko järjestelmän toimivuudenkin suhteen. Espoonlahden hallin valmistuttua Laville alettiin tarjota uinnin arvokilpailuja aina, jos Uimaliiton ”julistetaan haettavaksi” ilmoitus ei ollut tuottanut tyydyttävää tulosta. Kun esim. SM-uinnit olivat kolmpäiväiset, alkoi toimitsijoiden saaminen varsinkin perjantaipäivälle olla todella työlästä.

Tehtävät jäsentyvät

Suurenmoisena apuna koin Juhani Soinisen saamisen toiminnanjohtajan tehtävään vuoden 1979 alusta. Juhani laati vuosittain selkeän toimintasuunnitelman, jossa oli määritelty valmennusryhmät, valmentajat, leirit, osallistuminen suurimpiin kilpailuihin jne. Kun Martti Elovaara hoiti Laviirin toimittamisen, oli keskeiset toiminnot organisoitu.

Yhteinen huolenaihe johtokunnassa oli jatkuvasti seuran talous. Uimareilta perittäviä valmennus- ja leirimaksuja ei haluttu nostaa sellaisiksi, että se olisi karsinut nuoria ryhmistä, vaan seura koetti muulla tulonhankinnalla kattaa osan valmennus- ja leirikuluista. Seuralla oli tietysti kaupungin vuotuinen avustus ja myös kasvavat osanottajamäärät seuran järjestämässä kilpailuissa toivat starttimaksuina tuloja seuran kassaan. Ulkopuolelta tulevien varojen hankinnassa emme olleet koskaan kovin hyviä. Myytiin toki mainoksia Leppävaaran uimahallin seinille, järjestettiin pienimuotoisia arpajaisia juhlissa jne. Mutta koko ajan oli se tunne, että toiminnan kulut pyrkivät kasvamaan nopeammin kuin tulot. Siitä onnistuttiin pitämään kiinni, että seura maksoi kaikki starttimaksut, kun seuran uimarit osallistuivat muiden seurojen järjestämiin kilpailuihin. Kuljetuksissa kilpailupaikoille turvauduttiin sitten jo taas useinkin lasten vanhempien apuun.

Juhani Soinisen laatimat toimintasuunnitelmat toivat meille mainetta myös Uimaliittoon päin. Joskus 1980-luvun lopulla Uimaliitolla oli kampanja seurojen toiminnan jäntevöittämiseksi. Tätä varten Vierumäelle kutsuttiin koulutukseen seurojen johtoa, aina muutama seura kerrallaan. Lauantaina aloitettiin lounaan jälkeen Uimaliiton nykyisen valmennuspäällikön alustuksella seuran suunnitelmallisesta toiminnasta.

Tämän jälkeen kunkin seuran edustajat saivat vetäytyä tekemään seuran toimintasuunnitelmaa. Meillä oli Soinisen Jussin kanssa helppo työ kirjata vuoden toimintasuunnitelman ydinkohdat seinätauluille. Kun tehtävä purettiin yhdessä päivällisen jälkeen, me Jussin kanssa paistattelimme kehujen loisteessa. Muilta seuroilta aika tuntui kuluneen pääosin seuran johtohenkilöiden välisten erimielisyyksien selvittelyyn ja siihen käytettävissä ollut aika oli kovin lyhyt. Tulokset eivät ainakaan taululla nähdyn perusteella olleet kovin kummoisia. Kun Soinisen Jussin kanssa ajelimme Vierumäeltä kotiin, totesimme, että emme paljon oppineet. Ihmeteltiin vain, miksi muut joutuvat käyttämään niin tuhottoman paljon aikaa ja energiaa selvitellessään sellaisia ongelmia, joita me ei oltu edes keksitty.

Eräät arpajaiset

Johtokunnassa mietittiin vuosi toisensa perään erilaisia keinoja lisätulojen saamiseksi. Eräänä vuonna 1980-luvun lopulla päätettiin sitten järjestää vähän isommat arpajaiset. Haettiin oikein Lääninhallitukselta lupa Lavin arpajaisille. Pääpalkintoina olivat henkilökohtainen tietokone eli PC ja matkalahjakortti. Nämä ostettiin suhteilla subventoituun hintaan ja mainostettiin tietysti nimellisarvostaan. Pienempiä voittoja oli saatu eri puolilta lahjoituksina.

Arvat myytiin lista-arpoina eli arvan ostaja kirjoitti nimensä ja osoitteensa virallisesti leimattuun listaan. Luvan mukainen myyntiaika oli muistaakseni kolme kuukautta. Niinhän siinä taas kävi, että ne samat henkilöt, jotka muutenkin eniten touhusivat seuran hyväksi kilpailujen toimitsijoina ym., myivät nyt vielä arpojakin.

Toki uimaritkin tekivät osansa ja jokseenkin kaikki arvat saatiin myytyä. Arvonta suoritettiin virallisessa valvonnassa ja voitot löysivät omistajansa. Lupaehtojen mukaisesti tehtiin sitten tilitys läänin verotoimistoon. Tilitykseen merkittiin voittojen hankintahinnat ja sen mukaisesti maksettiin arpajaisvero läänin verokonttoriin.

Kului reilu vuosi ja minä puheenjohtajana sekä Maija Bergman sihteerinä saimme haasteen tulla kuulusteluun Espoon poliisiasemalle tapahtuneen arpajaisverorikkomuksen vuoksi. Menimme Maijan kanssa kuulusteluun, jotta meille selviäisi edes se, mitä on rikottu. Erinomaisen asiallinen talousrikostutkija kuulusteli erikseen Maijaa ja minua. Kuulustelun päätteeksi hän totesi, että kun hän on joutunut selvittämään ihan oikeitakin talousrikoksia, niin kuultuaan meidän kertomuksemme tapahtuneesta, hän ei oikein ymmärrä, mistä tässä nyt on kysymys. No me Maijan kanssa tietysti toivoimme, että asia jää sikseen.

Toisin kävi. Saimme haasteen Espoon käräjille. Rikkomukseksimme selvisi, että olimme tilittäneet arpajaisveron voittojen ostohintojen mukaan, mutta anomukseksimme olimme käyttäneet virallisia myyntihintoja, jotta saimme arpajaislain mukaisen voittojen arvon ylittämään arpojen kokonaismyyntihintaan sidotun voittojen minimiarvon. Lahjoitettujen tavaroiden arvoa oli vaikea määrittää tarkasti. Haasteen mukaisena päivänä istuimme Maijan kanssa silloin Mäkkylässä olleen Oikeustalon aulassa ja odotelimme juttumme vuoroa. Arvelimme, että sakkoja tulee, mutta tuskin ne sentään vankeutta langettavat. Silloinpa paikalle ilmestyy mastersuimari, asianajaja Timo ”Poke” Valsta ja ihmettelee, että mitä me siellä teimme.

Kerroimme syytteen pääpiirtein niin hyvin kuin olimme sen ymmärtäneet. Timo kävi tarkastamassa, kuka on jutun syyttäjä ja sen tehtyään kysyi, saisiko hän tulla kanssamme oikeuden istuntoon. ”No totta kai.” Kun juttumme kutsuttiin sisään, Maijan ja minun henkilöllisyys todettiin. Tämän jälkeen Timo nousi ylös tuolistaan ja totesi puheenjohtajalle, että syytetyjä edustaa asianajaja Timo Valsta. Timo oli jo eteisessä sanonut, että meidän pitäisi olla ihan hiljaa. Syyttäjä luki luvan saatuaan syytteen ja kun puheenjohtaja antoi puheenvuoron syytetyille, Timo nousi ylös ja aloitti: ”Esitetty syyte osoittaa, että syyttäjä ei ole ymmärtänyt koko asiaa”. Tämä aloitus järkytti minut niin täysin, etten muista sanaakaan Timon jatkosta. Olin aina kuvitellut, että oikeudessa pitää esiintyä arvokkaasti ja kunnioittavasti myös syyttäjää kohtaan.

Tapahtumat jatkuivat sitten niin, että Timon lopetettua, puheenjohtaja kääntyi syyttäjän puoleen ja totesi, että kyllä syyttäjän nyt pitäisi esittää vähän lisää näyttöä. Syyttäjän vastaus oli yllättävä: ”Pyydän lykkäystä”.

Lykkäys myönnettiin ja istunto päättyi meidän osaltamme ennen kuin se oli ehtinyt oikeastaan alkaakaan. Poistuessamme Oikeustalolta Poke kuin ohimennen totesi, että hän ottaa yhteyden sekä lääninverovirastoon että syyttäjään. Maijan kanssa jäimme odotelemaan jatkotapahtumia ja odottelemme yhä. En tiedä tarkalleen millaisen sopimuksen Poke teki, mutta tietojeni mukaan Laville ei koskaan toimitettu jutusta mitään päätöstä. Liekö hautautunut lykkätyjen juttujen pinoon.

Sotshi ja Tsernoby

Vuosi 1986 on jäänyt mieleen myös muista hieman poikkeavana. Kuten Juhani omassa osuudessaan toteaa, kotimaan leiripaikat saatiin pitkälle etukäteen suunnittelemalla sovitetuiksi Vierumäelle ja Kärkölään. Uimareiden motivaation nostamiseksi ruvettiin sitten järjestämään kesän aluksi viikon mittaista leiriä. Halvinta toimivaa vaihtoehtoa haettaessa oli vuonna 1986 päädytty Mustanmeren rannalle Sotshiin. Lomamatkat oli tarjonnut matkapaketin, johon kuuluvat hotelli, ateriat ja allas oli jo maksettu, kun sattui pikku räjähdys ydinvoimalassa. Tiedot asiasta olivat aluksi epämääräisiä ja niukkoja. Kartasta saatoimme kuitenkin todeta, että Tsernobylistä Sotshiin ei linnuntietä ole kummoinkaan matka. Parin päivän ihmettelyn jälkeen alkoivat tiedot räjähdysten seurauksista olla sellaisia, että ”vakavasti ajattelevat piirit huolestuivat”. Voiko Lavi lähettää parhaat tyttärensä ja poikansa näissä oloissa leirille Sotshiin?

Onneksi uimaripiiriin kuului myös silloisen Säteilyturvakeskuksen tohtori Olli Paakkola. Soitto Ollille ja suora kysymys: ”Lähettaisitkö lapsesi leirille Sotshiin?” Ollin vastaus oli selkeä: ”En lähettäisi, vaikka en tarkkaan tiedäkään, mitä siellä on tapahtunut.”

Koska matka oli jo maksettu, päätin ottaa yhteyttä Lomamatkojen toimitusjohtajaan. Soitin ja yllätyksekseni sain hänet helposti langalle. Selitin tilanteen ja kerroin, että asiantuntija ei matkaa suosittele. ”Väitättekö, että olisimme lähettämässä ihmisiä alueelle, jossa on jotain vaaraa? Kukas on tällainen asiantuntija?” Sanoin, että en voi kertoa nimeä, mutta luotan lausunnon antajan pätevyyteen. Toimitusjohtaja kiihdytti itsensä aikamoiseen uhoon todistelllessaan, että heillä on siellä satoja turisteja ja myös omaa väkeä ja siellä minun väittämäni mukaan olisi

jotenkin vaarallista. Sanoin pitäväni kiinni kannastani ja toivovani, että saamme maksetut rahat seuran tilille mahdollisimman nopeasti, jotta voisimme ostaa korvaavan matkan. ”Väitättekö, että meidän pitäisi peruuttaa kaikki matkat tuolle alueelle?” hän vielä kysyi. Sanoin, että minua kiinnostaa vain Lavin ryhmä. Soittelin vielä toimitusjohtajalle päivittäin, aina hän ei vastannut, mutta noin viikon päästä saimme rahat takaisin. Ehdimme vielä järjestää korvaavan leirin riittävän kauas Tsernobylistä, äkkilähtökohde löytyi San Remosta.

Lavin Tuki

1980-luvun lopulla Lavi oli voittanut Kalevan Maljan viidesti peräkkäin ja kilpailujen järjestäjänä seura kuului tasavallan kärkikastiin. Seuran talous oli kuitenkin aivan yhtä paljon uimareiden vanhempien kukkaroiden varassa kuin ennenkin. Esa Norhomaa oli seurannut Lavin kehitystä ykkösryhmään nousseen poikansa Samulin kautta, mutta myös mastersuimarina ja kilpailutoimitsijana. Hän kutsui joukon lavilaisia koolle ja ehdotti uusien keinojen käyttöönottoa Lavin talouden vahvistamiseksi. Tuota pikaa ”tuttu tuomari” laati Lavin Tuki ry:lle säännöt ja minun tehtäväkseni jäi selvittää saataisiinko uuden yhdistyksen taakse riittävästi henkilöitä. Alustavissa tunnusteluissa tukea tuntui löytyvänkin, vaikka toimintaidea oli vielä pääosin ilmassa. Otin myös yhteyttä Uimaliiton Rolf Mikkolaan, joka järjesti tapaamisen SVUL:n käyttämän asiantuntijajuristin kanssa. Juristin nimeä en muista, mutta reilun tunnin tapaaminen oli mieleenpainuva.

Aluksi selostin kyseiselle juristille Lavin Tuki ry:n toimintaidean. Hän tuntui oivaltavan melkein puolesta sanasta, mitä ajoimme takaa. Hän sanoi myös, että ideahan ei ole uusi ja että vastaavia tukiyhdistyksiä on olemassakin. Hän kuitenkin

Christian ja Jan "Kengo" Johansson, Jouko ja Jussi Teijonsalo sekä Jussi ja Janne Soininen. Isät ja pojat "pienien joutsenten tanssissa" Virin iltamissa Yhteistuvalla, 1980-luvun charmia.

sanoi ehdottomana kantanaan, että jotta tukiyhdistyksen toiminnalla olisi seuralle todellista merkitystä, sen toiminta olisi alun alkaen organisoitava kuin liike-yritys. Yhdistyksen pitäisi ilmoittautua arvonlisäverovelvolliseksi, hoitaa kirjanpitoa ammattimaisesti ja pitää tarkasti huolta siitä, että jos yhdistys voidaan jossakin yhteydessä tulkita työnantajaksi, sen on ehdottomasti hoidettava kaikki työnantajan ilmoitus- ja maksuvelvollisuudet. Syyksi mielipiteeseensä hän ilmoitti tietävänsä, että verottaja tulee kiinnittämään erityistä huomiota tällaisiin yhdistysmuotoisiin "liikeyrityksiin". Tämä taas johtuu siitä, että yhdistykset voisivat pahimmillaan häiritä ja vääristää kilpailua todellisten liikeyritysten kesken ja vahingoittaa näitä. Kun koetin esittää, että kai talkootyö on sallittua tulevaisuuden Suomessakin, vastaus oli, että kyllä, mutta siitä ei saa ottaa rahallista korvausta. Hän ennakoiki vaikeuksia kaikille veteraaniporukoille yms. jotka tekevät esim. naulakkovartiointia tai muuta vastaavaa korvausta vastaan. Tämä siitä huolimatta, että korvaus menee järjestölle. Keskustelu jatkui kysymyksillä ja vastauksilla.

Aina palattiin siihen, että pienimuotoisesta, "huomaamattomasta" toiminnasta ei paljonkaan jää jaettavaa. Liikeyritysmäinen Tuki ry vaatii liikeyrityksen kirjanpidon ja suhteet verottajaan on pidettävä selvänä. "Kymppitonin liikevaihdolla tällaiseen ei ole edellytyksiä".

Kun edellä kuvaamani palaverin jälkeen arvioin Lavin resursseja, en nähnyt mitään mahdollisuuksia riittävän suuren tukiyhdistyksen pyörittämiseen. Näin hiipui tämäkin hieno idea. Todellisuudessa SVUL:n asiantuntijajuristi kuvaili tilannetta, joka toteutui vasta lähes kymmenen vuotta myöhemmin.

1990-luvulla verottaja todella alkoi tutkia kaikkea yhdistysten nimissä pyöritettyä toimintaa, joka voitiin katsoa kilpailevaksi kaupallisten palveluyritysten kanssa. Kun en valitettavasti muista tapaamani juristin nimeä, en ole pystynyt tarkistamaan, istuiko hän jossakin tai joissakin näitä asioita valmistelemissä elimissä. Niin vakuuttava hänen esityksensä kuitenkin oli, että minä vähän pelästyin. En halunnut mukaan verottajan selvityksiin.

Mieleenjääneitä uimareita ja valmentajia

Kun liityin Lavin jäseneksi, oli seuralla useita SM-tason uimareita, joista pisimpään loisti 4x100 metrin sekauintikvarretti. Lasse Jaakkola oli monet vuodet tasavallan paras selkäuimari, joka vielä 1970-luvun lopulla vei sekä 100 että 200 metrin selkäuintimestaruudet. Hän kilpaili harvaksen, joten hänen kunnostaan ei kilpakumppaneilla aina ollut tietoa, mutta kun Lasse ilmestyi kilpailupaikalle, muut olivat lyötyjä. Tällainen aloittaja sekauintiviestissä oli tietysti suuri apu seuraavina uineille Elovaaran veljeksille Eerolle ja Anterolle sekä viestin ankkuriosuuden säännöllisesti uineelle Lassen veljelle Arille. Naisten puolella oli tavallista, että tytöt lopettivat ennen kuin heidän ehkä parhaat uimarivuotensa pääsivät esiin. Vähän pitempään jatkaneista on 1970-luvulta mieleen jääneet Tiina Simpanen ja Outi Kokko.

1980-luku oli sitten nelikon Janne Soinen, Juhani Ström, Jussi Teijonsalo ja Jan Johansson aikaa. Tämä suunnilleen kymmenvuotiaista yhteen hitsautunut kvartetti hallitsi erityisesti sekaviestin, mutta parhaimmillaan he voittivat kaikki kolme SM-viestiä. Kun rintauimari Juhani Ström oli välillä sivussa polvivaivojen takia, tuli Pietarsaaresta Otaniemeen opiskelemaan muuttanut Jan Wasastjerna nelikon tueksi ja taival SM-tasolla jatkui. Paitsi, että kaikki pojat vuorollaan olivat myös yksilölajeissa Suomen mestareita, joukkueena porukan henki oli ehdoton. Jos viestivoitto sitä vaati, henkilökohtainen ennätys oli paperia viestiosuudella.

Naiset jäivät edellä mainitun viestikvartetin menestyksen varjoon 80-luvulla, vaikka esim. kolmannen polven uimari Mari Kasvio menestyikin erinomaisesti yksilölajeissa. Kaikki muuttui täysin kun Tapiolan Uimareiden huippu-uimarit Maija Airas ja Sari Niskasaari alkoivat viihtyä niin hyvin Jussin ja Jannen seurassa, että päättivät vaihtaa seuraa. Nyt Lavilla oli myös naisten puolella viestijoukkue, joka ui mestaruuden toisensa jälkeen. Maija Airas oli monet vuodet Suomen paras naisuimari, joka aivan liian varhain katosi Yhdysvaltoihin opiskelemaan ja rouvaksi Meksikoon.

Valmentaja, joka loi poikien viestinelikon hengen, oli Juha Hämäläinen. Kun pojat sitten siirrettiin ykkösryhmään, valmentaja oli Eero Elovaara. Eerolla oli ihmeellinen kyky luoda voittajia. Hänen valmentajakaudellaan laskettiin voitettujen mestaruuksien määrää, mitalisijoista ei enää jaksettu pitää edes lukua. Eeron tyyliä kuvasi hyvin hänen vastauksensa Oulun Uimaseuran vahvalle naiselle Pipu Lantolle Oulun hallimestaruusuintien toisena päivänä 80-luvun puolivälissä. Pipu tuli huomauttamaan Eerolle, että Lavin mestaruuksista huolimatta OUS johtaa Sampo-maljan pisteissä. ”Me olemme tulleet tänne uimaan Suomen mestaruuksista”. Toki Lavi voitti Sampo-maljankin noissa kilpailuissa. Eero loi valmentajana itselleen maineen, joka vei hänet sitten vuosikausiksi Uimaliiton johtokuntaan ja uinnin johtoryhmän puheenjohtajaksi.

1980-luvun kääntyessä lopuilleen alettiin kuiskia, että Ari Jaakkolan valmentamassa II-ryhmässä oli kasvamassa kenties uusi mestariuimari nimeltään Antti Kasvio, Marin pikkuveli. Tuota pikaa Antti ui jo miesten viestijoukkueessa. Arin valmennuksessa Antista tuli nuorten Euroopan mestari ja valmennussuhde Arin kanssa jatkui.

Tämän jälkeen Antti alkoikin siivota vapaauintin SM-tilastoja urakalla. Ennätysten parannusten lukumäärää en voi muistaa edes likimainkaan, mutta sen tiedän, että yhden Suomen ennätyksen Antti menetti. Oli tavalliset kansalliset uintikilpailut Espoonlahden hallissa. Kilpailujen ohjelmassa oli myös 50 metrin vapaauinti, jonka Antti voitti. Koska se oli ainoa 50 metrin matka, uimarit lähetettiin normaalisti päästä, jossa olivat sekä starttipallit että sähköiset ajanotolaitteet. Ajanottajat siirtyivät toiseen päähän ja kirjoittivat tulokset paperille. Kun tulokset vietiin toimistoon, käveli Seppo Perkko luokseni ja kysyi: ”Mönellako kellolla tuo Antin 50 metrin aika otettiin?” Kerroin, että kahdella kellolla ja niin kuin näet, käsiajat ovat hyvin lähellä toisiaan. Seppo Perkko totesi vain kuivasti, että molemmat otetut ajat ovat reippaasti alle voimassa olevan Suomen ennätyksen, mutta hyväksyminen vaatisi vähintään kolmen kellon ajat, joten se siitä. Se, miten Antista tuli sitten olympialaisten pronssimitalisti ja Euroopan mestari miestenkin sarjoissa, on jo muiten kirjoittamaa Lavin historiaa.

Lisäksi on ainakin yksi lavilainen uimari, joka on jäänyt pysyvästi mieleeni. Hän on Lauri Malk. Lauri oli espoolaisena käynyt uimakoulun Pitkäjärven rannassa. Opiskelujen, perheen perustamisen ja ammattiin keskittymisen myötä uinti oli kuitenkin jäänyt, kunnes Lauri poikansa Timon uintiharrastuksen myötä palasi Laviin toimitsijajoukkoon. Tätä kautta hän käsittääkseni löysi myös Lavin mastersryhmän. 50 vuotta täytettyään Lauri alkoi uida ikäluokkansa Suomen ennätyksiä, kuusikymppisenä vuorossa olivat ikäluokan Pohjoismaiden ennätykset ja 70 täytettyään hän tekee ikäluokan Euroopan ennätyksiä. Koskaan ei ole liian myöhäistä ...

Mestarit muistetaan

Vaikka oma aktiivikauteni Lavissa hiiptäinkin vähitellen 1990-luvun myötä, elän seuran tapahtumissa mukana yhä vieläkin. Antti Kasvion ja Ari Jaakkolan yhteistyö osoitti, että lavilaisilla uimareilla on mahdollisuudet vaikka maailman huipulle. Tämä vaatii kuitenkin ammattimaista otetta ja uimarilta täyspäiväistä paneutumista uintiin. Tämä on aivan muuta kuin kuvailemani 1980-luvun toiminta. Jo 1990-luvulla kävi selväksi, että oli yhä vaikeampi saada ihmisiä, uimareiden vanhempia ja uintiuransa lopettaneita nuoria, toimimaan seuran hyväksi korvauksetta. Muistan suuren joukon nimiä, jotka tekivät vuosittain kymmeniä ja satoja tunteja työtä Lavin hyväksi valmentajina, toimitsijoina, leirimatkojen kuljettajina jne. ilman toivoakaan taloudellisesta palkkiosta.

On tietysti myös satoja mainitsematta jääneitä uimareita, jotka noiden vuosien aikana harjoittelivat Lavin harjoitusryhmissä. Kaikista ei tullut Suomen mestareita eikä edes mitalisteja. Uskon kuitenkin, että kaikki harjoitusryhmissä puurtaneet saivat jotakin, josta on elinikäistä hyötyä. Hyvän fyysisen pohjan, jolle voi rakentaa terveen loppuelämän.

Toivon, että myös ne lukemattomat taustahenkilöt, jotka tekivät Lavin menestysvuosien toiminnan mahdolliseksi, olisivat saaneet jotakin osallistumisestaan seuran toimintaan. Ainakin hyvän mielen. Ja ehkä joskus mieleen tulee myös ajatus: Olin siellä mukana minäkin. Siitä ei vain kirjoitettu lehdissä.

Pikku-uimarin palkinto nappulauinnasta 1960-luvulta. Tärkeä, siksi säilynyt lähes 50 vuotta.

Viimeisin Kalevan Malja, vuosi 1992. Maljaa pitelevät Ville Leskinen ja Mari Kasvio, joka saavutti 8 Suomen mestaruutta vuosina 1990-1992.

Huippuvalmentaja Ari ”Ökö” Jaakkola

Uimarina

Uintiura alkoi vuonna 1969, kun Leppävaaran uimahalli valmistui. Isoveli Lasse eli Löysä (Lökö) halusi liittyä Laviin, koska oli ihastunut johonkin tyttöön, joka kävi Lavin harkoissa. Pikkuveli piti sitten ottaa mukaan tueksi ja turvaksi. Ensimmäinen uintiretki on jäänyt mieleen erityisesti, sillä kulku savipellon ja Monikonjoen yli sai kumisaappaat uppoamaan saveen. Tämä savi kulkeutui tietysti uimahallin pukuhuoneeseen asti. Ei ollut silloin niin helppoa harjoitukseen pääsy.

Siitä alkoi kuitenkin harjoittelu aluksi Leena Ahon ryhmässä. Myöhemmin sitten Pirjo Lehtosen ryhmässä tuli tehtyä parhaat tulokset. Ensimmäiset NSM-kisat olivat 1972 ja SM-kisat 1973, parhaat saavutukset kaksi HSM-pronsia 400 m sekauinnissa. Mainittavaa on, että molemmat mitalit tulivat täsmälleen samalla ajalla. Lisäksi tietysti viestit ja kultamitalit niissä. Niitähän tuli Lavin viestijoukkueille roppakaupalla 1970-luvun loppupuolella.

Yleensäkin mielimatkoja olivat pitkät matkat, paras laji taisi olla harjoittelu, ainakin Löysän mukaan. Silloin tuli harjoiteltua paljon, 50-60 km viikossa, mutta vauhti taisi olla vähän liian rauhallista. Kilpailutulokset olisivat olleet varmaan parempia, jos olisi ymmärtänyt pitää kovempaa vauhtia harjoituksissa. Haastattelijan muistikuvissa Ökö oli aina rauhallinen, tunnollinen ja hiukan syrjäänvetäytyvä, helppo valmennettava, kun isovelii taas oli jopa oikullinen, välillä valmentajan hermoja koetteleva voittajatyyppe. Ökön kärsivällinen ja tunnollinen luonne tuotti sitten myöhemmin seuraavalla vuosikymmenellä parhaat tulokset valmentajana.

Valmentajana

1982 keväällä Lavi tarvitsi uusia valmentajia ja niin alkoi tämä tulevan huippuvalmentajan ura. Ensimmäinen ryhmä oli tekniikkakoulun käyneet nappulat, joita alkuun ilmoitautui Ökön käsin kirjoittaman kutsukirjeen perusteella 40 kappaletta. Taisi olla tehokas ja vetoava kirje. Tästä muodostui sitten III-ryhmä, jota valmensivat yhdessä Minna Santomaa ja Ökö. Siellä aloittivat ainakin Peter Helelius ja Susanna Sundholm.

Juha ”Tappis” Hämäläinen ja Eero Elovaara olivat valmentajakavereita ja heillä oli myös tavoiteltavia valmentajan ominaisuuksia. Lavissahan oli luotu järjestelmälliset ja tieteelliset valmennussysteemit jo aikaisempina vuosina. Koulutusjärjestelmä, fikset kollegat ja oma uimarinura ja kasvaminen lapsesta asti tiiviisti Lavi-henkeen loivat edellytykset tuleville huipputuloksille valmentajana. Ökö oli käynyt C-tason kurssit jo nuorena uimarina ja B-taso oli suoritettu jo 1979-80, A-taso sitten myöhemmin useammassa osassa.

Ryhmän muodostivat pääasiassa vuosina 1973-75 syntyneet pojat; ryhmähenki, huulenheitto ja meno sen mukaista. Mukana oli luovia persoonia, jotka kehittivät ryhmäläisille hauskoja lempinimiä. Kuka tietää ketkä ovat Vemppa, Mummo ja Törky ja miksi? Nimistä osa syntyi Porin B-mestaruuskisoissa, joissa tuli myös menestystä.

Näistä lempinimistä vielä: Ökö oli jo perua kotoa lapsuudesta, Lökö tuli siis Ököstä ja sopi hyvin välillä löysäilevään veljeen, Oksasen Sami oli isokokoinen eli Jätti, siitä tuli Jäte ja sitten Törky! Ja mielikuvitusta riitti myöhemminkin. Esiintyiväthän uimarit (Ville ja Raine) Kuopion SM-kisoissa hiustaiteilijoina kaljuineen ja Gorba-merkkeineen.

Vuonna 1985 Ökön II-ryhmään kuuluivat: Hanna Jokinen, Sami Kalliojärvi (Vemppa), Pirjo Kapanen, Mari Kasvio, Marko Koitermaa (Mummo), Jani Mustonen, Harri Ovaskainen (Örtsi), Ossi Ovaskainen, Alekski Soininen, Heidi Sundholm. Mari Kasvio edusti jo Suomea NEM:ssä Genevessä, samoin Aleksille alkoi tulla menestystä (Super Star Lahdessa, Siniviitat Lappeenrannassa).

Marin tulokset vain paranivat: vuonna 1986 tuli NHSM:ssä kolme kultaa ja HSM:ssä kaksi hopeaa ja pronssi, Aleksille NHSM-hopea. Seuraavina vuosina menestystä tuli molemmille lisää runsaasti.

Valmentaja Ari Jaakkola Teneriffan leirillä keväällä 1989.

Antti Kasvio – kultajyvä

Vuonna 1987 Antti Kasvio tuli Ökön ryhmään. Antti sopeutui ryhmään hyvin, vaikka hän suhtautuikin aluksi varautuneesti ja arkaillen uusiin ihmisiin. Mutta hän osoittautui todella hyväksi harjoittelijaksi, harjoitteli aina täysillä, hän oli myös äärimmäisen lahjakas. Pian alkoi tullakin tuloksia. Hänet valittiin samana vuonna Uimaliiton pro-96 ryhmään. Vuoteen 1996 mennessä tulikin sitten kultaa ja kunniaa kansainvälisellä tasolla Antille ja Laville. Siniviitoissa 1987 Kokkolassa alkoi tulla ryhmälle menestystä. Antti, Ville Leskinen, Hannu Mansukoski, Raine Rytönen ja Jani Rämö alkoivat rikkoa ennätyksiä ja saavuttaa mitaleja, mm. molemmat viestikullat ja kolme henkilökohtaista hopeaa. Jätskiraja toisensa jälkeen alitettiin. Ville Leskinen oli erityisen kekseliäs ja vauhdikas persoona, keksi aina jotain jekkua, joka piti porukan pirteänä.

1988 tuli lisää mitaleja: NHSM Aleksille kaksi kultaa, Antille pronssi. SM-Oulussa Antti oli jo mukana ykkösryhmän voittoisassa viestijoukkueessa. NSM:ssä Tampereella tuli mitaleja ja paljon pistesijoja, kokonaiskilpailun kuudes sija ja pelkillä pojilla.

Antti valittiin seuraavan vuoden NEM-ryhmään, nuorten maajoukkueryhmän valmentajaksi Ökö, uimareiksi Samuli Norhomaa, Alekski ja Antti. Eli vauhti on kova lavilaisilla. Vuoden 1988 lopussa Oulun joulukuun kisoissa Antti ui alle 4 minuutin 400 m vu:ta ajalla 3.59,47. Kesällä 1989 Leedsin NEM-kisoissa hän ui pitkällä radalla täsmälleen saman ajan.

Syksyllä 1988 tulee lisää kehuja: Ari Jaakkola valittiin *Vuoden 1988 uintivalmentajaksi*, valinnassa painotettiin, että Jaakkola on Suomen uinnin jatkuvuuden turvaaja, hänessä arvostetaan rauhallisuutta ja uintiasiantuntemusta.

Tulostaulu, Rooma vuonna 1994. Lavilainen Antti Kasvio 200 m vu:n maailmanmestari.

Vuosi 1989 alkoi hienosti – ”LaVi paras jälleen”, kuten Länsiväylä kirjoitti HSM-uuintien jälkeen. Vauhdikkaimmat olivat Antti, Mari ja Teijonsalon Jussi. NHSM-uinneissa tuli toinen sija yhteispisteissä, 8 mestaruutta ja paljon muita mitaleja.

Ykkösryhmän menestystä

Ökön ryhmä siirtyi vähitellen ajan mittaan arvoasteikossa ylöspäin, vuoden 1988 lopussa vihdoin ykkösryhmäksi, valmentajina Eero ja Ökö. SM-uinneissa Jyväskylässä 1989 saatiin taas Kalevan Malja, Antille NEM:ssä Leedsissä 5. sija. Uimaliiton joukkueissa yhteensä 11 uimaria ja yksi valmentaja eli Ökö.

Oulussa joulukuussa 1989 Antti vielä ui 1500 m alle 16 minuuttia ensimmäisenä suomalaisena. Lavilaisten pitkän matkan uimarien perinne siis säilyy, sillä muistammehan Erkki Kuhlbergin ensimmäisen viriläisen uiman Suomen mestaruuden 1500 metrillä vuonna 1955. Saavutuksistaan Antti sai KOP:n stipendin 3000 mk ja Uimaliiton stipendin 10 000 mk.

Ykkösryhmään saatiin vielä vahvistusta, kun Markus Laine tuli Kouvolasta ryhmään 1989.

1990-luku – kansainvälisen menestyksen vuosikymmen

1990-luvun kovien saavutusten taustalla oli tiukka harjoittelu: 50-60 000 m viikossa, joka kolmas tai neljäs viikko helpompi, paljon kynnysarjoittelua ja maitohappoharjoittelua. Kuivaharjoituksia 2-3 kertaa viikossa, voimaharjoittelua ja juoksua. Antin motivaatio oli todella kova, ryhmä ruoski itseään, harjoittelumoraali oli kaikilla korkea. Antti saattoi sanoa, että ”nyt en enää jaksa” ja jatkoi harjoitusta entistä kovemmalla vauhdilla.

Ökö ja Antti olivat lyöneet vetoa, että Ökön viikset saa ajaa pois, jos Antti ui alle 4 minuutin 400 m vu:ta. Näin tapahtui. Antin aika oli 3.59,47.

Tämän jälkeen ennätysnumerot alkoivat parantua kiihtyvällä vauhdilla kilpailusta toiseen. Eräät jo varoittelivat ”pojan” polttamisesta loppuun. Mutta Ökön ja Antin ponnistelut tuottivat ennennäkemättömiä tuloksia seuraavien vuosien aikana.

Suomen uintiurheilun ainutlaatuinen aikakausi alkoi 1990-luvun alusta. Se oli samalla Ökön ja Antin ja Lavin kunnian aikaa. Kaikki alkoi todella vuoden 1990 NEM-kisoista Ranskan Dunkerquesta. Siellä aukesi mitaliputki nuorille suomalaisille uimareille. Sitä jatkui sitten koko vuosikymmen ja siitä eteenpäinkin. Tässä buumissa Ököllä oli voimakkaasti sormensa pelissä.

Vuonna 1990 kaikki me, jotka olimme paikalla Nuorten Euroopan Mestaruusuinteissa Dunkerquessa, muistamme kuinka huusimme äänemme käheiksi Suomen pojille ja tytöille, lauloimme Maamme-laulua kyyneleet silmissä ja välillä nipistelimme itseämme, kun emme oikein uskoneet kaikkea todeksi.

Antti (2 kultaa, 1 hopea) ja Jani Sievinen (1 kulta, 2 hopeaa) voittivat mestaruuksia ja muita henkilökohtaisia mitaleja, poikien viestijoukkueet samoin nousivat palkintopallille (kolme pronssia). Suomi oli kolmas mitalitilastossa Neuvostoliiton ja DDR:n jälkeen. Antti oli paras poikauimari. Uskomatonta, mutta totta!

Lavin puheenjohtaja Jouko Teijonsalo halusi Laviirissa 4/90 kiittää siitä hienosta työstä, mitä seuravalmentajat tekevät lasten ja nuorten hyväksi. Suur-Helsingin alueen urheilutoimittajat valitsivat alueensa vuoden 1990 valmentajaksi Ari ”Ökö” Jaakkolan. Ökö sai olympiakomitealta valmentajastipendin, kun Antille myönnettiin c-stipendi. Antti sai myös Osuuspankin avainurheilijapalkinnon 10 000 mk.

Menestys jatkui sitten seuraavina vuosina, tuli voittoja, ennätyksiä ja mitaleja kansainvälisellä tasolla. Aina näkyi tuloluetteloissa Laaksoalahden vesipedon Antti Kasvion nimi. Ja joskus mainittiin myös valmentajankin nimi. Ökö ei koskaan tuonut itseään esille, muut valmentajat taisivat korjata välillä sitä kunniaa, joka olisi kuulunut Ökölle.

Myös Lavin muiden uimarien saavutukset olivat edelleen loistavia: esimerkiksi vuonna 1990 SM:ssä Turussa ropisi mitaleja ja pistesijoja Samulille, Marille, Janille, Jannelle, Christa Schönbergille, Maija Airakselle, Katja Kytömaalle, Mika Tabermannille ja viestijoukkueille.

Maamme-laulua laulamassa

Nuorten EM-uinnit Dunkerquessa 1990
Otteita Eero ja Anne Elovaaran kesälomamatkan kokemuksista (Laviiri 3/90)

Ensimmäisenä kilpailuamuna huomaisimme olevamme varsin suosittuja; Eero myi Uiski-paitansa ranskalaistytölle. Iltakilpailuissa todistimme sitten Suomen uinnin historiaa: saimme laulaa Maamme-laulun Antin 200 m vu:n kunniaksi. Ja lisää oli tulossa, Janin hopea ja poikien viestipronssi. Seuraavana päivänä tuli taas kolme mitalia. Finland? Finland! alkoi kaikua yhä useammin kummastuneen uintiväen puheissa. Lauantaina otimme vastaan jo lähes rutiinilla (tippa silmässä) kaksi kultamitalia ja sunnuntainakin vielä ropsahti viestipronssi.

Kyllä oli mahtavaa olla katselemassa kansainvälisiä uintikisoja, joissa oma joukkueemme ui upeasti ennätysiään ja pärjää palkintopallille saakka!

Yhteispeliä ja parturointia.

Vastoinkäymisiä – vastavirtaa

Aina ei urheilu ole pelkkää menestystä ja myötävirtaa. Vuoden 1993 alkupuolella siihen asti hyvin sujuneeseen Ökön ja Antin valmentaja-uimari -suhteeseen tuli säröjä. Valmennus siirtyi joksikin aikaa muiden vastuulle. Ökö oli tehnyt hienoa työtä monta vuotta ja siksi Antti sai samana kesänä kaksi Euroopan mestaruutta Sheffieldissä. Kunnia siitä kuului kyllä Ökölle useampien paikalla olleiden mielestä.

Roomassa MM-kisoissa 1994 Antti voitti maailmanmestaruuden 200 metrin vapaauintissa ja sai hopeaa 400 metrillä. Tämän jälkeen harjoittelu jatkui, välillä oli ylikuntoa ja vuoristorataa, mutta vielä Wienin EM-kisoissa 1995 Antti kartutti mitalitilastoaan. Hänen uintiuransa saavutukset ja samalla myös valmentajan saavutukset jäävät Suomen uinnin historiaan ainutlaatuisina, vain Jani Sievisen saavutukset vievät voiton niistä.

Valmennustyö jatkuu

Vaikka Antti lopetti uinnin, Ökö jatkoi valmentamista, hän siirtyi sitten valmentamaan nuoria nousevia kykyjä. Hän on jaksanut puurtaa Lavin uinnin hyväksi loppuun asti eli seuran lopettamiseen. Nyt valmentajan ura jatkuu Cetuksessa. Ura on ollut pitkä, ensin uimarina yli 10 vuotta, sitten valmentajana vuodesta 1982, siis kohta lähes 40 vuotta kestänyttä työtä uinnin parissa. Tällä hetkellä Ökö valmentaa Cetuksen 1994-95 syntyneitä uimareita Leppävaaran hallissa, apunaan Miia Tenhunen. Ja juoksee itse kolme kertaa viikossa pitkiä hölkkii. Perhe on tärkeä: vaimo Mana Räikkälä, ex-mestariuimari sekä kaksi poikaa, joiden harrastuksena on partio ja jalkapallo.

Pirjo Lehtinen haastatteli Ököä ja etsi kirjoitusta varten lisäksi tietoja eri lähteistä.

Antti Kasvion saavutuksia:

1989 Leeds NEM, 5. sija
1990 Dunkerque NEM, 2 kultaa, 1 hopea ja 3 viestipronssia
1990 valittiin Perthin MM-kisoihin, sairastelu esti osallistumisen
1991 Ateenan EM, 7.sija
1992 Barcelonan olympialaiset, 1 pronssi
1993 Sheffield EM, 2 kultaa
1994 Rooma MM, 1 kultaa ja 1 hopea
1995 Wien EM, 1 pronssi
Näiden lisäksi useita mitaleja lyhyen radan ja Sprintin MM- ja EM-kisoissa ja viesteissä Suomen joukkueessa.
Suomen mestaruuksia ja ennätyksiä lukematon määrä. Vielä 1998 Antti kävi parantelemassa SE-aikoja. Vesipalloa hän pelaa edelleen Kuhissa.

Viikset pois valmentajalta.

*Leirillä Tessalonikissa,
vuosi 1990.*

Lavin ykkösryhmäläisiä valmentajineen etelän leireillä. Italian San Remo, kevät 1986 (ylempi kuva) ja Espanjan Teneriffa, kevät 1989.

Alekski Soininen ja röntgenkuvat, Duprovnikin leiri keväällä 1987.

*Hannu Mansukoski, Ville Leskinen ja
Raine Rytönen Siviiniittäuinneissa,
Kokkola 1987.*

BaiLaa xry – yhdistys maljojen nostelua varten *(Jussi Teijonsalo kertoo)*

Perustaminen

BaiLaa xry (entinen rekisteröity yhdistys) syntyi 1980-luvun loppupuolella, kun uimariporukan keskuudessa heräsi ajatus, ettei kaikkien uintiura ehkä jatkuisikaan ikuisesti. Siksi Lavin rinnalle haluttiin toinen yhdistys, jossa voisi jatkaa yhdessä hankittujen maljojen nostelua Kalevan tai Sampo-maljan sijaan. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena oli siis Laaksolahden Virin entisten uimareiden sosiaalisen kanssakäymisen edistäminen. Yhdistyksen nimeksi valittiin sen toimintaa hyvin kuvaava Bastuklubben i Laaksolahti, jonka lyhenne kuvasi melkein sattumalta myös yhdistyksen perimmäistä tarkoitusta.

Perustavaan kokoukseen osallistuivat mm. Pötty, Ökö, Jude, Jussi, Juuso, Janne, Arttu, Kengo, Antero. Kokouksessa viimeisteltiin säännöt ja määriteltiin tiukat jäsenkriteerit. Varsinaiseksi jäseneksi voidaan anomuksesta hyväksyä aktiivisen kilpauintiuransa päättäneitä Laaksolahden Viriä edustaneita täysi-ikäisiä uimareita, ulkojäseneksi muitakin sopivan mielenhäiriön omaavia ihmisiä. Yhdistysrekisteriin BaiLaa päätyi, koska rekisteröidyn yhdistyksen oli helpompi tehdä sopimuksia yritysten kanssa talkootöistä, joilla kerättiin varoja maljojen täyttämiseksi, sekä hallinnoida tiliä, jolle rahat kerättiin. Ökö laati uudelle yhdistykselle oman logon, vaikka Lavin silloisen logon laatija saattaisikin kyseenalaistaa taustakuvion tekijänoikeudet.

Jäseneksi pääseminen

Pitkän pohdinnan ja syvällisen harkinnan tuloksena yhdistykselle saatiin laadittua myös kuuluisa 10-sivuinen jäsenanomuslomake siihen oleellisesti liittyvine nesteytysvaatimuksineen.

Lomakkeen avulla selvitettiin hakijan lavilaisuuteen liittyviä taustatietoja, mielenlaadun ja mieltymysten soveltuvuutta sekä toimintaan osallistumisen edellyttämää kestävyyttä.

Innokkaita ja janoisia jäsenanomuksien täyttäjiä ilmestyikin yhdistyksen saunailtoihin runsain mitoin. Useimmat yrittäjät myös onnistuivat koko lomakkeen täyttämään, vaikka 3,3 dl tahti per sivu laittoi varsinkin naispuolisten kokelaiden kestävyuden koetukselle. Tässä vaiheessa koetilannetta hallituskin oli yleensä niin pehmeässä mielentilassa, ettei ainuttakaan hyväksyttävästi täytetyn jäsenanomuslomakkeen hylkäystä muisteta tapahtuneen. Tosin aina ei muistettu hyväksytyjäkään. 1990-luvun alkupuolella varsinaisten jäsenten määrä kasvoi reilusti yli kahdenkymmenen, jonka lisäksi toiminnassa oli kohtuullisen aktiivisesti mukana muutama ulkojäsen.

Aktiivista toimintaa

BaiLaan toiminta oli tuolloin vilkasta. Pääkaupunkiseudulla järjestettyjen SM-uintien epävirallisten päättäjäsenten lisäksi BaiLaa järjesti vuosittain jäsenten välisen tennisturnauksen sekä yhden suuremman ohjelmallisen tilaisuuden. Laaksolahden Yhteistuvalla oli parhaimmillaan paikalla satakunta BaiLaa-henkistä juhlijaa, bändi sekä aamuyön puolella väsyneiden naapureiden pyynnöstä myös poliisi. Ökö olikin jo puheenjohtajan maljapuheessa ennakoinut että kehityksen jatkuessa seuraavan vuoden tapahtuma pitäisi järjestää jäähallissa - siellä olisi enemmän tilaa ja naapurit kauempana. Jäähallin tuolloin puutteellisten anniskeluoikeuksien vuoksi tapahtumia ei sinne kuitenkaan koskaan viety, vaan järjestelyissä hyödynnettiin pääkaupungin ravintoloita siten, että BaiLaa huolehti koko illan ohjelmasta ja lipunmyynnistä.

Useimmiten bändinä oli McGans, jonka kitaristina Juuso näytti että rintauintiin verrattuna mikä tahansa rytmitajua ja koordinaatiota vaativa harrastus on helppoa.

Legendaarinen maine

Uimareiden keskuudessa BaiLaan legendaarinen maine perustui SM-uintien päättäjäisjuhlien järjestämiseen. Otaniemen saunoissa järjestetyissä juhlissa tunnelma oli aina kostea ja lämmin. Rantasaunan tunnelma taisi nousta joskus liiankin kuumaksi, koska sitä piti viilentää tyhjentämällä jauhesammutin oleskelutilaan. Perusteellisen siivousoperaation jälkeen tästäkin juhlasta selvittiin kuitenkin ilman pysyviä vaurioita tai jälkiseuraamuksia. Useimmiten ilta kului kuitenkin rauhallisemmin palauttavan nestetankkauksen

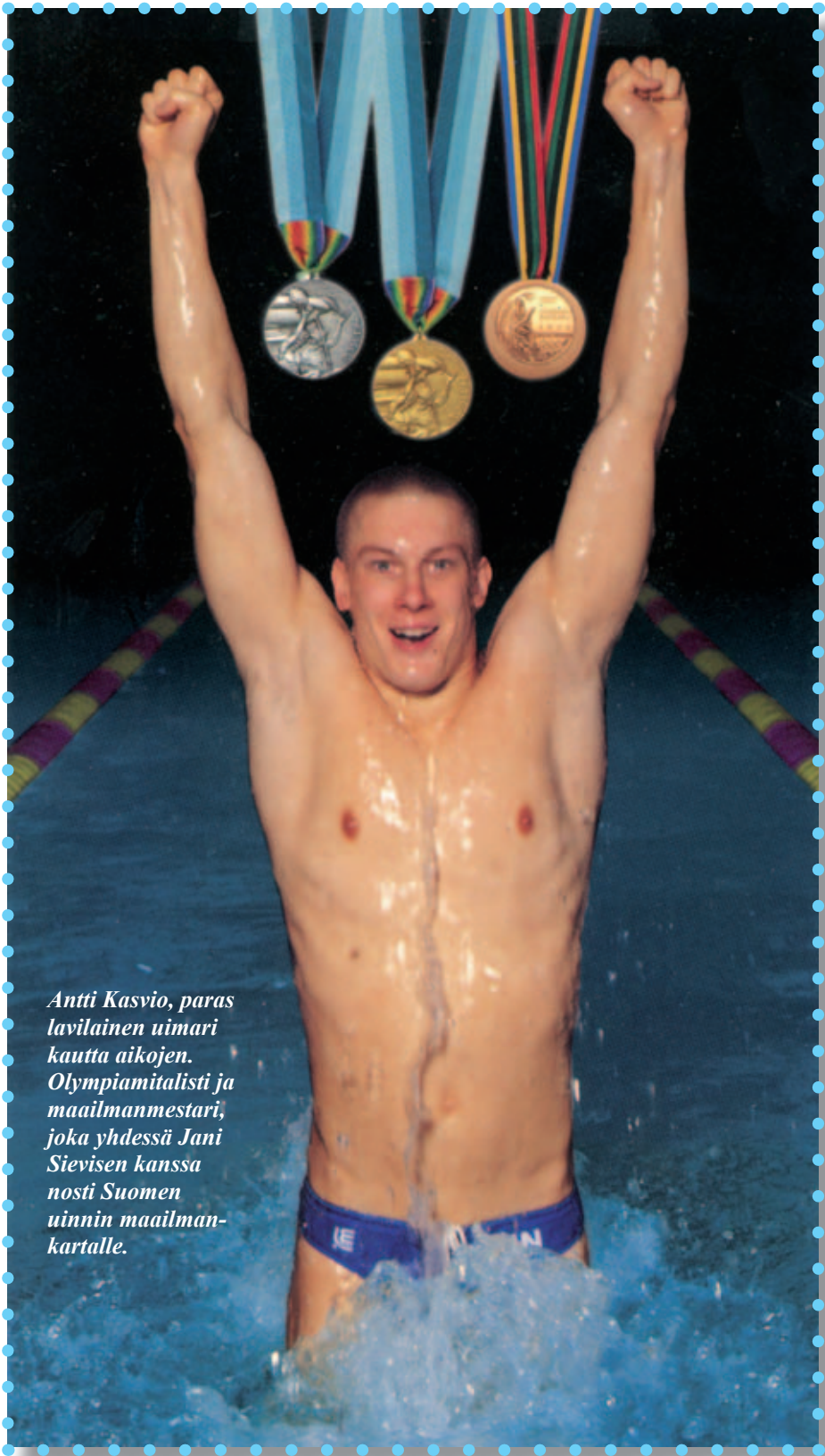
ja uimareiden seura- ja sukupuolirajat ylittävän kanssakäymisen merkeissä.

Edelleen BaiLataan ... urheillen

Vuosien vierieissä BaiLaan jäsenten into juhlien järjestämiseen on hiipunut, eikä saunailtojakaan ole enää järjestetty vanhaan malliin. Tennisturnauksia on kuitenkin pelattu lähes joka vuosi keskimäärin 15 pelaajan voimin. Tosin tennismailaa on viime aikoina tarvinnut harvoin. Sen sijaan tennismestaruus ja Juuson & Pötlyn kiertopalkinnoksi lahjoittaman "kullatun" tennismailan säilytyspaikka on ratkottu mm. sulkapallossa, keilailussa, videotenniksessä, krocketissa, pöytälatkässä, golf-harjoitteissa... Muita lajeja ryhdyttiin kokeilemaan sen jälkeen kun yhdistyksen ranking tenniksessä oli vakiintunut, ja turnauksien suurin jännityksen kohde oli finaalissa pelaavien Soinisten lukumäärä.

Juhani Ström, Jussi Teijonsalo, Jan "Kengo" Johansson ja Janne Soininen BaiLasivat Laaksoлахden Monitoimitalolla. Perinneseuran "Lavi irrottaa ilon" -juhla 16.3.2007.

*Antti Kasvio, paras
lavilainen uimari
kautta aikojen.
Olympiamitalisti ja
maailmanmestari,
joka yhdessä Jani
Sievisen kanssa
nosti Suomen
uinnin maailman-
kartalle.*

MetsäSerlan tukema kampanjakuva.

1990-luvulta 2000-luvulle

KANSAINVÄLISEEN MENESTYKSEEN

Jo edellinen vuosikymmen oli antanut viitteitä tulevasta. Uimareiden harjoittelu oli tähdännyt yhä korkeammalle tasolle ja kohti kansainvälisiä kisoja. Nyt potin rikkoi yksi nuori uimaripoika, Antti Kasvio. Hän puolusti Suomen, Espoon ja Lavin uintikunniä maailmalla. Saavutukset olivat ennen näkemättömät, 1990-luku oli Suomen uinnin kultakausi. Edelleen Lavissa tehtiin tärkeää seuratyötä lasten ja nuorten parissa. Antti oli hieno esikuva ja veti mukaan monia innokkaita pikku-uimareita. Ongelmaksi muodostui allastilan puute, kun uimareita oli vauvoista vaareihin ja mummoihin. Seuraava vuosituhat muuttikin sitten kaikki kiviä.

Johanna Kara kertoo Lavin uinti-historiaa 1990- ja 2000-luvuilta

1990-luvun alkua elettiin hienon 1980-luvun ja Kalevan Maljan voittojen jälkimainingeissa. Uusi nuori polvi oli nousemassa kovaa vanhempien takaa. 1989 muuan nuori herra Laaksolahdesta, Antti Kasvio, ui ensimmäisen miesten Suomen ennätyksensä myrskyvaroituksena mitä tuleman pitää.

1990 SM-kisoissa Mari ja Antti Kasvio olivat menestyksekkäitä. Miesten viestijoukkueet napsivat mitalisijoja eri kokoonpanoilla, joukkueissa uivat Antin lisäksi Samuli Norhomaa, Markus Laine, Hannu Mansukoski, Jan Johansson ja Jussi Teijonsalo. Antin SE-tehtailu jatkui sekä lyhyellä että pitkällä radalla. Lavi napsi yhteensä 14 SM-mitalia. Myös nuorten NM-kisoissa mitaleja saatiin paljon.

Dunkerque 1990 NEM – Suomen uinnin nousu kansainväliselle tasolle

Kesän lopussa tapahtui jotain, jota vain uintiperhe osasi odottaa. Urheiluruudun pääaiheena oli uinti ja nuorten EM-uinnit, missä Suomen poikauimarit ottivat kahmalokaupalla mitaleja. Antti otti kaksi kultamitalia 100 ja 200 vapareissa, Jani Sievinen nappasi myös kultaa ja poikien viestijoukkuekin ui mitaleille Petteri Lehtisen, Vesa Hanskin, Antin ja Janin kera. Tästä alkoi todellinen Suomen uinnin nousukausi kansainväliselle tasolle. (Petteri Lehtisessä on hiven ”Lavi-verta”, hän on entisen Laaksolahden Virin uimarin ja valmentajan sekä tämän historiikin kokoajan Pirjo Lehtisen ja valmentajansa Olli Lehtisen jälkikasvua.)

1991 Lavi nappasi jälleen Kalevan Maljan. Kotikisoissa Antti ui SE-tahtia ja johdatti myös miesten viestijoukkueet huimiin suorituksiin. Mari Kasvio ja Christa Schönberg nappasivat myös mestaruudet ja muita mitalisteja olivat Mika Tabermann, Samuli Norhomaa, Alekski Soininen ja Tiina Kaukiainen.

Myös naisten viestijoukkue Mari, Christa, Tiina ja Katja Kytömaa kunnostautui ottamalla hienosti hopeaa ennakkosuosikkien edestä.

Erikaisuutena mainittakoon, että viimeisessä miesten sekariviestissä ui kolme Lavin joukkuetta, ”vanhat” herrat Jussi Teijonsalo, Juhani Ström, Janne Soinen ja Jan Johansson halusivat jättää jäähyväiset SM-altaille tyylikkääseen tapaan. Mitaleja SM-tasolta Lavi sai 16. Nuorten SM:ssä mitalitahti jatkui myös. SM-huuman jälkeen Antti lähti ensimmäisiin aikuisten EM-kisoihin, mistä irtosi hienosti finaali paikka 200 m:n vaparissa. Ennen SM-kisoja lanseerattiin Lavin uusin T-paita ”The original LaVi’s swimmer” alkuperäisen logon muodossa. Paitaa oli todella pidetty (konkreettisesti!) useita vuosia.

MM-uinnit Roomassa vuonna 1994. Kisakatsomossa mm. lavilaiset Ari Jaakkola ja Anne Elovaara.

1992 lyhyen radan kisoissa Antti jatkoi ennätystehtailua, nyt paukkuivat Pohjoismaiden ennätystulokset. Miesten pitkässä viestissä Markus Laine, Alekski Soinen, Samuli Norhomaa ja Antti Kasvio tekivät sellaisen Suomen ennätyksen, joka osoittautui kestäväksi laatua olevaksi: tulos 7.31,80 pysyi voimassa vuosikautia. Kesällä Kalevan Malja matkasi taas Oulusta Espoon suuntaan. Mestaruuksia uivat Antti ja Mari Kasvio sekä Christa Schönberg sekä miesten viestijoukkueet kaikissa viesteissä. Antti, Sasu, Mika ja Markus saivat seuraa Ville Leskisestä ja Jani Rämöstä. SM-mitaleja kertyi 15 kpl.

Olympialaiset Barcelonassa 1992

Antti valittiin Barcelonan olympialaisiin ja treenit jatkuivat kesän loppuun. Kisakatsomot täyttyivät ympäri Espoota kun Antti kauhoi 200 vaparin olympiafinaalissa. Kisa ei jättänyt ketään kylmäksi, hieno nousujohteinen uinti toi historiallisen pronssimitalin. Lavi järjesti lämminhenkiset mitalikahvit Laaksoalahden monitoimitalossa ja onnea Antille toivotti monikymmenpäinen Lavin juniorien ”tulevien tähtien” joukko. Innostus ja usko omaan tekemiseen altaassa nousi silminnähden Antin menestyksen myötä. Olympialaisten jälkeen uitiin Espoonlahdessa lyhyen radan EM-tittleleistä sprinttimatkoilla. Antti ui Suomen kultaviestijoukkueessa ja nappasi Jani Sievisen jälkeen hopeaa 100 metrin sekarissa.

1993 miesten viestijoukkueet jatkoivat mestaruus- ja mitalitahtia. Antti voitti kesän kisoissa vaparit 100-1500 metriin, Tiina Kaukiainen kirkasti 50 m vu:n pronssin hopeaksi ja miesten viestijoukkueet ottivat hopeaa. Vuoden loppuun Lavi osoitti nousujohteisuutta Siniviittatasolla: uusi uimarisukupolvi oli nousemassa. Veera Uotinen ja Vesa Tarvainen kauhoivat mestareiksi.

Seffieldin EM-kisoissa 1993

Antti otti kaksi kultamitalia 200 ja 400 metrin vapareissa upeilla ajoilla. Monitoimitalolla juhliittiin taas, tällä kertaa jokainen junnu-uimari jakoi Antille oman pahvisen mitalinsa. Vastanottajalta irtosi leveä hymy.

MM-kisat Roomassa 1994

Kesän päätteeksi Antti lähti jo perinteiseen tapaan kansainvälisiin mitteleihin. Rooman Foro Italicolla tehtiin suomalaista uintihistoriaa: Antti voitti maailmanmestaruuden 200 vaparissa ja otti hopeaa 400 vu:ssa, Jani Sievinen otti samat mitalit plakkariin 200 ja 400 sekareissa. Lavin jäsenet tapasivat jälleen Laaksoolahden monitoimitalossa, tällä kertaa junioriuimareiden performanssi kuvasti Antin tunteja uinnin aikana. Maailmanmestaruuden huumassa Lavi osoitti voimansa Siniviittauintien loppukilpailuissa: Veera Uotinen, Nicole Wake ja tyttöjen viestijoukkueet dominoivat johdattaen Lavin historian ensimmäiseen vuoden Siniviittaseuratitteliin.

Muuta menestystä

1994 Samuli ”Sasu” Norhomaa vakiinnutti itsensä valtakunnan toiseksi nopeimpana miehenä. 50 m vu:n hopeat napsahtivat tilille sekä lyhyeltä että pitkältä radalta. Pitkällä radalla seurakaveri Antti Kasvio oli nopein kaikilla vaparimatkoilla lisäten tililleen myös 100 m pu:n mestaruuden. Historiallinen saalis SM-tasolla Antille. Seurapisteissä Lavi keikkui sijoilla 6-7. Tiina ”Timpä” Kaukiainen pysytteli mitalikannassa edelleen ottaen pronssia 50 metrin vaparissa.

1995 Lavi kahmi SM-tasolla 11 mitalia. Seurasijoitukset olivat talvella kolmas ja kesällä neljäs. Nuorten SM-tasolla tuli myös mitalisadetta. Kansainvälisellä tasolla Antti jatkoi mitaliketjuaan **Wienin EM-kisojen** pronssilla, joka ei uimarin itsensä mielestä kuitenkaan ollut onnistuminen. Vuoden lopussa Veera Uotinen osoitti olevansa Pohjoismaiden nopein nuorten sarjoissa ottamalla kultaa 200 vaparissa ja hopeaa 100 vaparissa.

1996 SM-tasolla miesten viestijoukkueet jatkoivat edelleen mestaruustah-tia. Nuorten SM-tasolla Veera Uotinen napsi viisi mestaruutta. Atlantan olympialaisissa Antti oli mukana ja sijoittui 200 vaparissa sijalle 15 eikä selvinnyt finaaliin asti. Siniviitoissa Lavin juniorityö tuotti taas tulosta: Sara Vilske ja Mimmi Kallio uivat mestareiksi.

1997 Lavin naiset osoittivat voimansa voittamalla 4x50 m sekauintiviestin sekä lyhyellä että pitkällä radalla uudella SE-ajalla. Joukkueessa uivat Pauliina Kallio, Satu Purra, Veera Uotinen ja Tiina Kaukiainen. Satu Purra ui kolminkertaiseksi Suomen mestariksi ja nuorten kisoissa Veera jatkoi voittoputkea ja Liisa Rätty ja Pauliina uivat himmeämmille mitaleille. Tyttöjen viestijoukkue Pauliina, Veera, Liisa ja Emma Pussi ui mestariksi sekariviestissä ja napsi himmeämpiä mitaleja muissa viesteissä. Rollo- ja Siniviittamestareiksi kauhoivat Sara ja Mimmi, uudessa Nuorten Kesäkisassa Lavin pojat Teemu Hellas, Juhana Hulmi, Antti Karkman ja Vesa Tarvainen uivat viestissä hopealle ja Antti Karkman nappasi lisäksi pronssia. Liisa Rätty selvitti tiensä nuorten PM-uunteihin.

*Tyttöjen voittoa viestijoukkue Siniviittauinneissa vuonna 1994:
Emma Pussi, Pauliina Kallio, Nicola Wake ja Veera Uotinen.*

1998 Suomen mestareita olivat Satu Purra ja Veera Uotinen, Liisa Rätty puolestaan kauhoi kolme nuorten Suomen mestaruutta. Nuorten talvikisoissa mitaleille kiipesivät Jenny Lappalainen ja Kimmo Hirmasto.

1999 Satu Purra pysyi kultakannassa SM-uinneissa kauhoen kaksi kultaa. Nuorten SM-tasolla Atro Melentjeff otti 1500 vaparin kultaa, kun taas Teemu Hellas selvitti tiensä Suomen joukkueeseen Nuorten PM-uinteihin. Nuorten Kesä- ja Talvikisoissa voittoputkea jatkoivat Sara Vilske ja Mimmi Kallio. Muita mitaleja kauhoivat Kimmo Hirmasto, Sini Koivuniemi ja Jenny Lappalainen. Juniorityön jatkoa nähtiin Siniviitoissa Simo Kohosen mestaruudella ja Katriina Hallaman hopeamitalilla. Sara pääsi edustamaan Suomea Euroopan Nuorten Olympiapäiville (EYOD).

Yhteenvetoa 1990-luvusta

1990-luvulla nähtiin Lavi-värejä kaikilla tasoilla. Antti Kasvion kansainvälinen menestys loi seuraan uskomattoman positiivisen nosteen kaikilla tasoilla. Usko omaan tekemiseen ja harjoitteluun ja siihen, että myös Lavista voidaan ponnistaa maailman huipulle, toi energiaa. Treenit järjestettiin niin, että joka ikinen pieninkin uimari näki Antin liveinä vähintään kerran viikossa. Valmennuksessa noudatettiin tasovalmennusjärjestelmää, jota seurassa oli noudatettu eri muodoissa jo vuosia. Valmentajat olivat erittäin sitoutuneita ja motivoituneita. Pitkän linjan valmentajia 90-luvulla oli monta: Ari ”Ökö” Jaakkola, Jaakko Manninen, Antti Hämäläinen, Peter Helenius, Harri Wikberg, Johanna Kara (OTO-päävalmentaja 1995-2000), Terttaliisa Lind, Tommi Rostedt, Valtteri Rahkonen, Pyry Vilske ja monia muita. Valmennuksessa siirryttiin vähitellen ammattimaisempaan suuntaan.

2000-luku ja kohti espoolaista suurseuraa

Vuonna **2000** Satu Purra jatkoi mestaruustahtiaan SM-tasolla napaten myös muita mitaleja. Naisten viestijoukkue pääsi myös mitalikantaan joukkueella Liisa Rätty, Satu Purra, Veera Uotinen ja Mimmi Kallio. Nuorten SM-kisoissa pojat uivat mitaleille; joukkueessa olivat mukana Teemu Hellas, Juha Matti Harjunpää, Antti Karkman ja Vesa Tarvainen. Teme ja Mimmi uivat henkilökohtaisille mitalisijoille. Siniviitoissa voittoihin uivat Katriina Hallama ja Mike Mustonen. Nuorten Talvikisoissa ensimmäistä kertaa mestariksi ui Sini Koivuniemi. Lavissa uinut ja Jyväskylän liikuntatieteellisessä opiskellut Katja Kytömaa aloitti puolipäiväisenä päävalmentajana ja toimi myöhemmin Lavin ensimmäisenä kokopäiväisenä valmentajana.

2001 SM-tasolta oli saaliina Sadulle hopeaa ja naisten viestijoukkueelle pronssia. NSM-tasolla mitaleille uivat Sampsa Puikkonen, Mimmi Kallio, Kimmo Hirmasto, tyttöjen viestijoukkue Sini Koivuniemi, Pipsa Puustinen, Mimmi Kallio ja Sara Vilske. Rolloista Katriina Hallama toi 4 kultaa ja Mike Mustonen yhden. Yhteishenkeä kohotettiin aina syyskauden avajaisilla, joissa uimahallin ympäristössä piti ryhmissä käydä läpi rastipolku. Rasteilla tehtävät vaihtelivat tietokilpailusta ihmispyramidin kautta tanssiesityksiin. Kaikilla oli mukavaa, uimarit tutustuivat toisiinsa ja lopuksi nautittiin herkuista nurmikolla.

2002 Teemu Hellas kipusi SM-mitaleille, NSM:ssä Kimmo Hirmasto mitaloi 1500 vaparissa kuin myös tyttöjen viestijoukkue Mimmi Kallio, Sini Koivuniemi, Pipsa Puustinen ja Katriina Hallama. Rolloissa mitalisteiksi uivat Mike

Mustonen ja Saara Hallama. Kakku Hallama dominoi Nuorten Kesäkisoissa sarjaansa nappaamalla 4 ykkössijaa.

Lavin mestaruusuinnit kesäkuussa ja jouluiinnit joulukuussa olivat 2000-luvun ajan suosittu. Kisat olivat ainoat, jotka Leppävaaran hallissa enää pidettiin ja siksikin eksoottiset. Jouluiinneissa kisattiin yhteiskisassa 50 m joka lajia + 25 m killeriä tai koiraa. Killeriä treenattiin ennen kisaa ahkerasti ja tyynejä oli monia. Kesäkuun mestaruusuinneissa ehti vielä alittaa jonkun aikarajankin. Kisojen jälkeen palkintojen jako suoritettiin uimahallin kahviossa, joka täyttyi ääriään myöten. Ryhmät esittivät ohjelmaa ja jouluiinneissa vieraili tietysti joka vuosi joulupukki.

Seurojen yhdistymistä yritettiin toisinaan jo 2002. Valmentajat ja johtokunnat tekivät paljon töitä organisaation ja valmennussysteemin pohtimiseen. Ideat tehtiin yhdessä ja esitettiin kunkin seuran johdolle. Lavi, Simmis Espoo ja Espoon Uimaseura olivat myönteisellä kannalla jo ensimmäisellä kierroksella. TapU:n hyväksyntää vielä odotimme.

Lahjakas Satu Purra. Kuusi Suomen mestaruutta vuosina 1997-1999.

2003 SM-tasolta Laville herui yksi pronssi Timo Ahon saalistamana. Nuorten tasolla mitaleja tuli 4 Katriina Hallaman kolmella mitalilla ja tyttöjen takuubarman sekauintiviestin ansiosta. Joukkueessa uivat Mimmi, Sini, Pipsa ja Kakku. Kakku napsi mitaleja Nuorten Kesäkisoista ja pääsi myös edustamaan Suomea Nuorten Olympiapäiville. Pikusisko Saara Hallama oli voitokkaana Rolloissa. Muita mitaleja saivat Juuso Kohonen sekä tyttöjen viestijoukkue Jenni Väyrynen, Maija Virkkala, Petra Soininen (kolmannen polven lavilainen) ja Saara. Nuorten Talvikisoissa Kakku jatkoi voitokasta tahtiaan ja pääsi myös nuorten PM-uinteihin.

2004 Katriina Hallama voitti jälleen Nuorten Kesäkisoissa kahdesti. Vies-timitali tuli myös Laville ehkä harvinaisemmassa lajissa: 2 tytön ja 2 pojan muodostama 4x50 m vapaauintiviestijoukkue ui kultaa joukkueella Katriina Hallama, Mike Mustonen, Terhi Talvensaari ja Simo Kohonen. Kakku valittiin kesän lopussa uituihin Nuorten EM-kisoihin Suomen edustajaksi. Saara Hallama puolestaan ui Rollo-mestariksi. Seurojen yhdistyminen saatiin sine-töityä ja uuden luominen lähti täyteen käyntiin. Syksyn GP-kisoissa uuden yhdistyvän seuran uimarit ja valmentajat kulkivat samanlaisissa T-paidoissa, joissa luki: Uinti Espoo tulee, oletko valmis?

Lavin historian viimeiset mitalit ui Nuorten Talvikisoissa Katriina Hallama. 100 ja 200 vaparin voitot tulivat suve-reeniin tapaan. Lavin 50-vuotisjuhlista muistui mieleen lause: ”Tärkeintä ei ole voitto, vaan ylivoimainen voitto.”

2000-luvulla monet mestaruudet uinut Katriina "Kakku" Hallama.

Historiikin kokoajan kommentteja seurojen yhdistämisestä:

Mikäli olen oikein ymmärtänyt, tärkeä tekijä seurojen toiminnan yhdistämiselle oli Espoon kaupungin ”painostus”. Olisi mukava kuulla enemmän prosessista, tekijöistä, kannattajista ja vastustajista. Ja varsinkin perusteista. Kysyttiinkö seuran jäsenistön mielipidettä?

Varmasti syynä oli toiminnan tehostaminen, vuorojen järkevä jakaminen, organisaation järjeistäminen jne. Mutta saavutettiinkö tavoitteet? Menetettiinkö jotain? Unohdettiinkö perinteet, seurahenki, historia? Haukattiinko liikaa kerrallaan? Eikö olisi ollut hyvä ensin kokeilla seurojen välistä yhteistyötä, valmennusryhmien yhdistämistä, harjoitusvuorojen käytön yhteissuunnittelua tai valmentajaresurssien yhteistä hyödyntämistä?

Sekä LaVi että TapU olivat olleet tunnettuja hienosta seurahengestään, hyvistä huutosakeistaan SM-kisoissa ja tietysti mahtavasta menneisyydestään. Nyt onneksi tämä mahtava menneisyys ja Lavin saavutukset on kirjattu muistiin.

Pirjo Lehtinen

Lavin vahvan viestiperinteen jatkajat: Samu Vilske, Antti Karkman, Vesa Tarvainen ja Petteri Kallio. Rollo-uinnit vuonna 1996. Kultaa 4 x 100 metrin vapaauintiviesti, pojat alle 14 vuotta.

Miss Lavi-kilpailuun osallistujia vuodelta 1993, Laaksoalahden Monitoimitalo. Kilpailun voitti tummansiniseen unelmaan sonnustautunut neiti Penttinen.

Äitinä, autonkuljettajana, kannustajana, huoltajana

Kaarina Markkula kertoo

Muutimme takaisin Suomeen, kotikonnuille Laaksolahteen, lähes seitsemän ulkomaan vuoden jälkeen. Isot lapset, Aapo ja Liisa, olivat Kaliforniassa jatkaneet Englannissa aloitettua uintiharrastusta, joten halusimme heti löytää heille uintiryhmän myös Espoossa. Leppävaaran uimahallin ilmoitustaululla kerrottiin Lavi-nimisestä seurasta ja yhteyshenkilönä oli mainittu Johanna Kara. Soitin siis oitis hänelle ja siitä kaikki alkoi vuonna 1995.

Liisa ja Aapo uivat Johannan valmennuksessa ja Liisa siirtyi myöhemmin Ökön ykkösryhmään. Ykkösryhmästä tuli Liisan toinen perhe, eivätkä ystävyys-suhteet Paukkuun, Veeraan, Emmaan ja poikiin ole katkenneet kilpauinnin loputtua.

Alkuun kuljetin lapsia harkkoihin joka päivä Pohjois-Tapiolan koululta Leppävaaraan ja Leppävaarasta kotiin Laaksolahteen, mutta aika pian sain kuulla, että se oli noloa, bussitkin kulkevat. Kun aikataulu oli tiukka, silloin äidin kyytiä kuitenkin tarvittiin. Uintitreeneistä viiletimme sellotunneille ja orkesteriharjoituksiin, matkalla autossa syötiin evästä. Pian kuitenkin loppui Liisan sellonsoitto Musiikkiopisto Juvenaliassa.

– Äiti, taidan olla aika paljon parempi uimisessa kuin sellon soitossa, sanoi Liisa. Niinpä, selloharjoituksiin meni viikossa 15 minuuttia ja uintiharjoituksiin 15 tuntia. Kiinnostavampi harrastus vei voiton ja muuttui jokapäiväiseksi aherrukseksi.

Suomenmestaruuskisoihin sekä nuorten Suomenmestaruuskisoihin menimme koko perheen voimalla kannustamaan. Yhtenä kesänä menimme Ouluun Kallion perheen kanssa.

Meillä oli seitsemän hengen auto ja sinne mahduimme mukavasti nuorimmaistemme kanssa, kilpailijat olivat lentäneet Ouluun jo torstaiksi. Aamulla lähdimme matkaan hyvissä ajoin, jotta ehtisimme aamujakson alkuun. Kello soi 02.00 ja sitten tien päälle. Me lavilaiset vanhemmat, Kalliot, Uotiset, Karkmanit, Hellakset, Rädyt ym. saimme parhaiden kannustajien kunniamaininnan kisajaksoilla ja iltaisin vietimme yhteistä laatu-aikaa paikallisilla terasseilla. Erityisesti Karkmanin Börjen kantavat kannustushuudot ovat jääneet muidenkin kuin lavilaisten mieleen.

Leirejä oli Vierumäellä ja Pajulahdes-sa. Keräsin auton täyteen lavilaisia uimareita ja taas mentiin. Mukana oli vaihteleva kokoonpano nuoria uimarilu-pauksia. Niistä ajoista jäi mieleen, että koko ajan oltiin menossa jonnekin tai tulossa jostakin ja matkalla poikettiin parissa paikassa ohimennen. Äitinä olin aika kovilla, varsinkin kun lasten isä oli pari vuotta ulkomailla töissä ja pyöritin rumbaa yksin. Lisäksi sain kuitenkin hoidettua kokopäiväisen virkani ohella myös maisterintutkinnon Helsingin yliopistosta.

Nuorten uimareiden ruokahalu oli pohjaton. Kaikki ruoka kävi ja sitä meni paljon. Tosin rankkojen treenien jälkeen ei vatsa aina heti ottanut ruokaa vastaan. Joskus Liisa halusi kutsua muutaman uimakaverin meille syömään. Ostin kaksi kiloa jauhelihaa ja tein lasagnea. Kaksi uunia oli täynnä lasagnevuokia. Tein kuitenkin varalta lisäksi jauhelihakastiketta ja spagettia ja jälkiruuaksi oli pari pellillistä marjapiirakkaa. Tunsin olevani loistokokki, sillä ruokaa keuhuttiin maukkaaksi ja salaatin retiiseitä lukuun ottamatta mitään ei jäänyt jäljelle, ei edes keksejä kaappiin.

Nuorimmaisemme Anni kävi tekniikkakurssit ainakin kolmeen kertaan, mutta kilpauintiryhmään hän ei halunnut.

– Näin pienet eivät ui kilpaa, hän vastasi, kun joku yritti houkutella häntä vanhempien sisarusten jalanjäljissä kilpauintiharrastuksen pariin. Myöhemmin Anni kuitenkin kunnostautui sekä kilpauimarina että tekniikkakurssien vetäjänä ja onpa hänet nähty myös Leppävaaran uimahallissa valvojana.

Loppukesän odotettu ilta oli monen vuoden ajan Lavin syyskauden avajaiset Hirsikalliontiellä. Kutsun saivat valmentajat, vanhemmat ja mastersuimarit, siis ei ala-ikäisille. Ohjelmassa oli valmentajien

katsaus menneeseen kauteen ja tulevan kauden suunnitelmista ja visioista kertominen uimareiden vanhemmille, grillausta ja virvoitusjuomia. Joka kerta meille sattui poutasää ja lämmin ilta. Menu oli grilliruokaa ja salaatteja nyyttäriperiaatteella ja aamupuolella Kaarina paistoi muurinpohjalettuja. Ohjelmaa syntyi spontaanisti illan mittaan. Aapon johdolla myös hiukan vanhempi sukupolvi innostui kerran breikkaamaan meidän olohuoneen lattialla.

Jukka Vilske kysyi minulta joskus takavuosina, miksi valitsimme Lavin. Esitin hänelle vastakysymyksen: - Onko Espoossa muitakin uimaseuroja?

Liisa ja Kaarina Pitkäjärven yliuinnissa 26.7.2009.

Kaarina Markkulan ja Matti Rädyn koti Laaksolahden Hirsikalliontiellä oli vuosien ajan paikka, jonne lavilaiset kokoontuivat syyskauden avajaisiin. Rädyt jatkoivat viriläistä perinnettä, jossa kodin ovet olivat avoinna. Viereinen kuvakooste on kopio kutsusta syksyn 2001 juhliin.

Anne Hakala

Lea Paloheimo

Kirsi Hellas

*Satoja
työtunteja
Lavin
hyväksi.*

Kirsi Hellas puheenjohtajana

Valintani puheenjohtajaksi 2000-luvun alussa tapahtui jokseenkin yllättäen, enkä paljoa ehtinyt harkitsemaan tai pohtimaan sitä mihin olin ryhtymässä. Perheessä oli siinä vaiheessa kaksi nuorempaa uimaria ja itsekin olin lajiin tutustunut tekniikkakursseilla. Lajivalikoimaamme kuului paljon muutakin kuin uinti, enkä ollut erityisesti suunnitellut keskittyväni uintiasioiden kehittämiseen. Tilanne oli kuitenkin mielenkiintoinen. Kaupunki oli antanut lasten uintiopetuksen seurojen järjestettäväksi ja siinä olikin runsaasti hommia vapaaehtoispuhjalta toimiville. Uimakoulujen aikataulutaminen ja suunnittelu vei paljon aikaa ja vetäjistä ja varsinkin sijaisista oli puutetta. Vetäjän äkillisesti sairastuessa ei sijaista löytynyt ja niinpä käytinkin joskus osan työpäivääni soittelemalla tietoa uimakoulujen peruutuksesta kymmenien vanhempien numeroihin. Seuran talous perustui pitkälti kurssien järjestämiseen. Vietin puheenjohtajavuosien aikana lukuisia lomapäiviäni seuran toimistossa Leppävaarassa laskuttamalla kursseille osallistuneita ja uimareiden valmennus- ja leirimaksuja. Myös nuoriso joutui kotona välillä osallistumaan talkoisiin laskujen kuoriin laittamisessa ja postimerkkien kiinnittämisessä.

Seuran toiminta-ajatuksiksi vakiintui *Lapsista Aikuisiin Vesiliikunnasta Iloa = LAVI*, ja tämä toteutuikin mielestäni hyvin. Kurssitoiminta sai vauhtia ensimmäisen osapäiväisen kurssisihteerin valinnan myötä ja päätoimisen valmentajan palkkaaminen toi ammattimaisuutta valmennustoimintaan. Myös niille, jotka eivät halunneet kilpailla, pyrittiin järjestämään harrastusmahdollisuuksia. Kurssien ja uimareiden määrä kasvoi tasaisesti, mutta Espoon hallien allastila alkoi muodostua toimintaa rajoittavaksi tekijäksi. Kaupunki kyllästyi jakamaan niukkuutta useamman seuran kesken ja alkoi ehdotella uimaseurojen toiminnan yhdistämistä. Aiheesta keskusteltiin seurojen kesken vaihtelevalla menestyksellä 2000-luvun alussa useamman kerran. Toimintakulttuurien erot tuntuivat varsin suurilta ja kaikilla oli tarve pitää kiinni omista erityispiirteistään, joten yhteistä ratkaisua ei vielä tuolloin syntynyt.

Ikimuistoinen kokemus oli avovesiuintien järjestäminen Solvalla Euroopan mestaruuskisojen yhteydessä kesällä 2000. Urakka oli näin jälkikäteen ajatellen lähes mahdoton, mutta kiitos kymmenien innokkaiden ja osaavien lavilaisten ja muiden uinnin ystävien siitä selvittiin hienosti!

Maarit Uotisen muistoja vanhemman, toimitsijan ja rahastonhoitajan tehtävistä

Laaksoalahden Viriin tutustuminen alkoi kohdallani lasten kautta: Helsingistä Espooseen muutettuamme lapsille (Laura 11 v. ja Veera 9 v.) piti löytää uusi urheiluharrastus. Tytöt olivat oppineet hyvin nuorina uimaan mummin ja ukin kesämökillä vietetyillä pitkillä kesälomilla, mutta kaipasivat tekniikkaopetusta. Lisäksi vuonna 2009 poisnukkuneen ukin elinikäinen kilpauintitausta antoi paineita. Aloitimme kyselyt TapU:sta, koska Tapiolan uimahalli oli lähimpänä. Tekniikkakurssit olivat täynnä. Seuraavaksi sitten Laviin, vaikka autottomalle perheellematka Latokaskesta Leppävaaraan olikin jo huomattavasti hankalampi bussi-junayhdistelmiseen. Sinne sitten raahautuivat isä + tyttäret sunnuntaiamuisin, vaikka monesti vetäjä jäi ilmoittamatta pois tai uimahallin sauna oli kylmänä. Se ei kuitenkaan tahtia haitannut, vaan tytöt olivat innostuneita ja nopeita oppimaan.

Vetäjän suosituksesta tytöt siirtyivät kilpauintiryhmään. Lavissa oli tapana ainakin siihen aikaan laittaa lapset heti parin harjoituskerran jälkeen kisoihin niin, että ”turha jännitys poistuu”. Muistan hyvin tyttöjen ensimmäiset kisat kahden viikon treenien jälkeen: Laura pysähtyi ensimmäisessä käännöksessä ja huulet muodostivat katsomoonkin näkyvät sanat: ”En jaksa enää”. Mutta jaksoi kuitenkin loppuun asti. Veera puolestaan hylättiin yhden käden käännöksen takia ja koko bussimatka meni itkessä: ”Mä olin niin huono, että mut hylättiin”.

Siitä sitten kuitenkin taidot kasvoivat ja kisamenestyskin parani. Antoisinta oli varmaankin seurakavereiden ystävyys, joka on kestänyt vuosien yli seuratoiminnan lopettamisen jälkeenkin.

Mieleenpainuvimmat muistot ovat varmaankin tulleet Siniviitta-, Rollo-, NSM- ja SM-kisamatkoilta ympäri Suomea sekä Veeran kohdalla Nuorten PM-kisoista Pohjoismaissa, Suomi-Viro -maaottelumatkoilta ja Ateenan Multinationals-kisoista 1997. Kumpikin tytöistä veti kilpauintiharrastuksen loputtua Lavissa uimakouluja ja tekniikkakursseja ja ansait-sivat näin opiskelurahoja.

Vanhemmatkin pantiin seurassa hommiin heti lasten aloitettua valmennusryhmässä. Ensin toimitsijakursseille ja sitä kautta altaan reunalle vahtimaan käännöksiä, startteja, delfinipotkuja ja ottamaan aikoja. Se tuntui aika luontevalta. Kun tyttöjen kisoja olisi tultu seuraamaan joka tapauksessa, oli antoisampaa seurata niitä valppaana altaan reunalta sekuntikellon kanssa kuin tylsistyneenä katsomosta. Lavi oli arvostettu kisajärjestäjä, joten komennuksia altaan reunalle tuli välillä tiuhaan tahtiin. Erityisryhmien SM-kisojen toimitsijan tehtävät otin aina mielelläni vastaan. Oli ihana katsoa niitä vilpittömästi onnistumisen ilosta loistavia Down-lasten kasvoja suorituksen jälkeen ja tajuta, miten hyvä elementti vesi on vammaiselle. ”Lintutautia” sairastava ”Pätkä” tunnisti vieläkin minut ja tervehti minua kaupungilla hiljattain, vaikka viimeisistä kisatuomarinneistani on jo vuosia aikaa.

Sen lisäksi silloisen rahastonhoitajan lopettaessa pitkäaikaisen vapaaehtoistyönsä seurassa pyydettiin minua rahastonhoitajaksi. Enpä silloin arvannut minkälaisen urakan ottaisin: pääosin kilometrikorvauksin toimineista viidestä valmentajasta seura paisui 10 vuoden rahastonhoitaja-aikanani yli kymmenen kuukausipalkkaisen valmentajan ja n. 40 tuntipalkkaisen kurssinvetäjän suurseuraksi. Sen palkkauramban ja kirjanpidon pyörittäminen työn ohessa alkoi jo tuntua työltä eikä harrastukselta.

Siispä olin vähintäänkin tyytyväinen, kun TapU:n ja Lavin yhdistyessä Cetukseksi pääsin tuosta liian paljon aikaa vaativasta hommasta ja se siirrettiin päätoimiselle tekijälle. 1990-luvulla toimin myös johtokunnan jäsenenä ja muutamaan otteeseen seuran sihteerinä.

Antoisinta minun kohdallani oli muiden seuran uimareiden vanhempien seura. Seuratoiminnan loputtua näihin päiviin asti jatkuneita ystävyssuhteitakin syntyi. Teimme kisamatkoja lapsia kuskaten ja lasten perässä ympäri Suomea, jännitimme katsomoissa ja vietimme hauskoja iltoja mm. Oulun yöttömässä yössä puhumattakaan monista tutuksi tulleista Etelä-Suomen kisakaupungeista. Kerran kesälomalla tuli mökille postikortti, jossa oli terveiset Tampereelta Rollo-uinneista “koko Uotisen-suvulta”. Veeran PM-kisavoitosta Oslossa oli kuulutettu uimahallissa ja lavilaiset vanhemmat olivat hurranneet niin kovasti, että kisojen kuuluttaja oli onnitellut koko Uotisen paikalla ollutta suurta sukua. Mieleen on jäänyt monet syyskauden avajaiset Rättyjen terassipihalla. Vanhempien iltamiakin järjestettiin talkoovoimin esim. Laaksolahden monitoimitalolla ja Espoon vanhalla asemalla. Tehtiin täytekakku-pohjia liukuhihnalta, uneissa paistuivat paahtopaistit ja jääkaapeissa suolautuivat lohifileet. Muistan kerran tehneeni myös kokonaisen ämpärillisen perunasalaattia.

Juhlissa palkittiin myös ansioituneita uimarien vanhempia kunniakirjoin: esim. Vuoden kuski, Vuoden kusettaja (doping-testit!). Leppävaaran uimahallissa vietettiin myös monet pikkujoulut, joissa uimareita kilpailutettiin leikkimielisillä kisoilla kynttiläuinnin ja takaperin uinnin merkeissä. Itsekin “jouduin” mukaan Bergmanin Maijan ohjaamaan taitouintiesitykseen, jossa yksimastaisen purren olisi pitänyt upota, mutta uppoaminen oli yllättävän vaikeaa.

Oman seuratoimintaurani kohokohta oli kuitenkin Suomessa pidettyjen vuoden 2000 EM-uintien yhteydessä järjestettyjen avovesiuintien toimitsijana toimiminen Nuuksion Pitkäjärvellä. Kesäkuinen järvi-vesi oli noin 17 asteista ja navakka vihuri-tuuli viuhutteli pitkin järven selkää. Jokais-ta uimaria seurasi oma vene. Jokaisessa veneessä oli moottorinkuljettaja, tuomari ja uimarin valmentaja. Luonnonsuojelun vaatimusten mukaisesti sallittuja olivat vain sähkömoottorit, joiden teho ei kuitenkaan riittänyt vastatuulussa, vaan sitten tuomari (eli minä) sousti ja sousti ja yritti pysyä uimarin perässä. Ohjeeksi oli annettu, että uimari ei saa hukkuu. Oma uimarini, nuori venäläispoika, alkoi hyytyä jossain vaiheessa ja makoili hetkittäin pää alassuun vedessä liikkumatta ja jatkoi sitten taas uintiaan. Valmentajan pyynnöstä annoin hänen kuitenkin jatkaa matkaa. Sitten ne makoilut alkoivat tihentyä ja minua alkoi jo hirvittää, että ruumiita tulee. Kutsuin sukeltajat nostamaan pojän veneeseen. Telkkarista sitten katsottiin illalla nauhoitettuna, kun uimarini karrättiin pyörätuolilla huovan sisällä täysin kylmettyneenä saunaan. Poika tuli myöhemmin kiittämään minua, joten päätös keskeyttämisestä taisi olla oikea.

Toisena päivänä olin käänköspäässä tuntikausia “autiolla saarella” eli lautalla keskellä järvenselkää yhdessä parin suomalaisen tuomarin ja päätuomarin toimineen vanhemman ranskalaisen miestuomarin kanssa. Meidän piti laskea lautan ympäri kiertäneiden uimareiden määrä. Niitä tuli kuitenkin aina 10-20 samassa ryppäessä, joten jokainen päätyi laskuissaan eri määrään. Vanhan miehen rakko ei myöskään kestänyt niin hyvin kuin meidän nuorempien naisten ja välillä piti vihellellä ja katsella pois päin, kun pullolle tuli asiaa... Yksi tuomareista teki spagaatin veneestä rantaan noustessaan ja putosi veteen. Housut nostettiin Mäkelänrinteen uimahallissa roikkumaan kattoon muistoksi. Muistoja siis riittää paljonkin ihan kiikkustuoliin asti.

Kampanjointia uintiurheilun ja Lavin puolesta. Puuhanaisina Katriina "Kakku" Hallama ja Kaarina Markkula. Leppävaaran Sellon Citymarket kuväällä 2003.

*Saara Hallama
Hyvinkäällä
vuonna 2002.*

Valmentaja Ari Jaakkola ja Lavin pitkäaikainen johtokunnan jäsen Jukka Vilske, NHSM-uinmit Espoonlahdessa, vuosi 1998. Jukan työpanos Lavissa on ollut merkittävä.

Liisa Rätty ja Pauliina ”Paukku” Kallio – 1990-luvun uimareiden vesielämää

Meitä pyydettiin kirjoittamaan pieni muistelmia siitä, millaista oli uida Laaksoлахden Virissä 1990-luvulla. Ensimmäisenä tulivat mieleen ihmiset, joihin uinnin kautta tutustui ja joista saimme elinikäisiä ystäviä. Saimme lähes koko uintiuramme ajan uida samojen uimareiden kanssa, jonka vuoksi ryhmäämme kehittyi tiivis ryhmähenki. Ja vaikka vuosien varrella tuli uusia jäseniä ryhmään ja muutama lopetti uinnit tai muutti toiselle paikkakunnalle, ryhmähenki säilyi.

Hauskana esimerkkinä tiivistä ryhmähengestä voisi pitää vuoden 1996 Pirkkolan Hallimestaruuskilpailuja, jolloin edellisen illan 4x50 sekaintiiviestin Suomen mestarit ja uuden Suomen ennätyksen haltijat lähtivät hieman liian innostuneena tavoittelemaan 4x50 vapaauintiiviestin mestaruutta. Liiallinen into kuitenkin kostautui kun neljästä viestistä kolme teki varaslähdön – niin tiivis oli ryhmähenki ja niin samalla aaltopituudella naiset!

Jälkeenpäin ajateltuna myös se into ja päättäväisyys millä jaksoi puurtaa päivää toisensa jälkeen altaassa ja punttisalilla tuntuu lähes uskomattomalta. Nykyään kuntosalille tai lenkkipolulle raahautuminen edes kolme kertaa viikossa tuntuu liian vaikealta – kun aikoinaan kymmenet harjoitukset viikossa oli itsestäänselvyys. Siitä saa varmasti kiittää ystävien lisäksi valmentajia, jotka innostivat antamaan jokaisissa harjoituksissa kaikkensa ja loivat uskoa menestymiselle. Ryhmässämme vallitsi suuri kunnioitus valmentajiamme kohtaan ja koimme myös että valmentajat yhtäläillä kunnioittivat uimareitaan.

Mukavana muistona säilyvät myös joka-keväiset ulkomaan leirit, joita odotettiin koko pitkän talven kuin kuuta nousevaa. Uusi, aurinkoinen ympäristö toi harjoitteluun uutta intoa ja ympärivuorokautinen yhteiselämä uintikavereiden kanssa paransi entisestään ryhmähenkeä. Hauskoja muistoja leireiltä on kasoittain, mutta kirkkaimpana mieleen muistuu koteloeläinten metsästys Välimerestä Kypoksen leirillä ja shoppailupäivä lumoavan kauniissa Barcelonassa. Pojat kenties muistavat myös Barcelonassa meidän kanssa samaan aikaan leireilleen Espanjan taitouintimajoukkueen, jonka harjoituksia he seurasiivat innokkaasti.

Vaikka nykyään uimahallilla käynnit ovat satunnaisia ja ”treenit” kuluvat lähinnä rupattellessa, on hienoa muistella miten ahkerasti harjoittelimme aikanaan ja saa olla ylpeä saavutuksistaan. Entisten uintikavereiden tapaaminen – oli se sitten sattumalta bussipysäkillä tai suunnitellusti tyttöjen iltojen merkeissä – tuo aina hymyn kasvoille.

*Nuorten vahva viestikvartetti, NSM-kultaa, -hopeaa ja -pronssia.
Pauliina Kallio, Veera Uotinen, Liisa Rätty ja Emma Pussi.*

*Kaksi Suomen ennätystä 4 x 50 metrin sekauintiviestissä, vuosi 1997. Veera Uotinen, Satu Purra,
Tiina Kaukiainen ja Pauliina Kallio. Kuvassa myös Liisa Rätty (kolme Nuorten Suomen mestaruutta
vuonna 1998, viereisellä sivulla kuva Liisasta palkintojen jaossa).*

Rollo-leiriläiset viestikarnevaalissa vuonna 2002. Joukkueen nimi: "Ladies and gentlemen". Bruno Eklund, Jan From, Ville Halminen, Miika Karjomaa, Hilla Leikas, Salli Schreck, Paula Puupponen, Eveliina Halminen, Petra Helmiö, Antti Mäki, Ville Nieminen, Masi Kallio, Sanna Kara, Laura Välikangas, Taru Salmi, Juuso Kohonen, Sampo Niva, Linda Tenho, Saara Hallama

Lavi oli vuoden 1994 Siniviittaseura. Kolme mestaruutta saalistivat Veera Uotinen ja Nicole Wake. Joukkuuessa mukana: Vesa Tarvainen, Ossi Ovaskainen (valmentaja), Johanna Kara (valmentaja), Harri Mäkelä, Pauliina Kallio, Nicole Wake, Antti Karkman, Jukka Miettinen, Petteri Kallio, Emma Pussi, Lotta Palmen, Veera Uotinen

Pronssimitali Barcelonan olympialaisissa vuonna 1992. Antti Kasviota juhliittiin Laaksolahden monitoimitalolla. Lavin junnu-uimarit onnittelivat idoliaan piirroksella. Espoon kaupunki myönsi Antille 10.000 markan tunnustuspalkinnon, jonka Espoon apulaiskaupunginjohtaja Liisa Tommila (kuvassa valmentaja Ari Jaakkolan vieressä) kävi luovuttamassa.

Lavin 50-vuotisjuhlavuonna 2001 syyskauden avajaisissa oli esillä valokuvia vuosien varrelta sekä Johanna Karan koostama Lavin mitalitilasto. Kuvassa Johanna, Ökö ja Linnakylän Katja puolisoineen.

Mastersuinti

LAVILAISTA UINNIN ILOA

Historiikkikirjamme sivuilla on kerrottu kymmeniä tarinoita siitä, mitä uinti-harrastus Lavissa/Virissä on meille merkinnyt. Uinti lajina on kiitollinen, koska sitä on helppo harrastaa läpi elämän. Rakkaus uintiin ja oman kunnon ylläpito ovat varmasti keskeinen syy siihen, että mastersuinnista on tullut niin suosittua. Vaikka uinti on pääasiallisesti yksilölaji, niin harjoittelu on tapahtunut ryhmissä. Uinnin parista on löytynyt yli vuosikymmenien kestävä ystävyyttä. Laaksolahden Viri on 1980-luvun alkupuolelta lähtien ollut yksi Suomen aktiivisimmista mastersseuroista. Hienojen valmentajien ja muiden puuhaihmissen ansioista Lavin mastersit ovat voittaneet vuosien varrella 12 kertaa mastersmaljan. Ehkä voittaminen ei sittenkään ole pääasia vaan iloinen yhdessäolo hyvän harrastuksen parissa.

Eero Elovaara ja Timo Lindgren – Lavin masterstoiminnan isät

Eero Elovaaran kertoman mukaan Martti Laajus oli käynyt työmatkalla 1970-luvulla Yhdysvalloissa ja siellä tutustunut mastersuintiin. Ensimmäiset, epäviralliset, kilpailut Suomessa pidettiin 1980 Urheilutalolla ja siitä lähtien laajennuttiin aluksi vuosittain nykyiseen kolmeen vuotuiseseen valtakunnalliseen ja varsin laajaan paikalliseen kilpailutoimintaan.

Aluksi entiset uimarit (mm. Timo Lindgren) kävivät vetäisemässä lajinsa ”vanhasta muistista”, mutta varsin pian he alkoivat harjoitellakin kisoja varten. Myös uusia kasvoja alkoi tulla mukaan, esim. aktiiviuimareiden vanhempia (mm. Juhani Soininen), jotka halusivat kuntoilla nuorison harjoittellessa. Minulle alkoi vuoden 1980 aikana tulla paljon vinkkipyyntöjä tekniikkaa ja muuta harjoittelua koskien normaalien harjoitusten aikana. Päädyttiinkin pitämään erilliset masterstreenit, jotta varsinainen kilpaurheilu ei häiriintyisi. Toiminta laajeni eikä pari rataa riittänyt enää.

Yksi läpimurto espoolaisessa uintitoiminnassa saavutettiin, kun kaupunki antoi 1984 luvan mastersharjoituksiin Leppävaaran hallissa normaalin aukioloajan jälkeen, mikä oli ennenkuulumatonta. Nykyään halleilla on päivittäin tällaista toimintaa.

Sana Suomen ensimmäisestä mastersien valmennusryhmästä levisi ja mukaan tuli kiinnostuneita myös laajemmin, mm. Masters-Martti Miettinen ja Lauri Malk. Mastersuinti muodosti parikymmentä vuotta Lavissa keskeisen osa-alueen. Useat entisten uimareiden vanhemmat jäivät ”koukkuun” eikä kilpailujen järjestämisestä olisi tullut mitään ilman mastersien panosta. Itse näen tämän toiminnan nuorisourheilun peilikuvana – masterseja ei tosin pidetä poissa kaduilta vaan työkuunnossa ja terveinä kansalaisina. Masterskisoissa todellakaan tärkeintä ei ole voitto vaan mahdollisimman laaja osanotto.

Timo Lindgren kertoo Virin masterstoiminnan alkuajoista näin: 1980-luvun puolivälissä kutsuin silloiset Virin mastersit Lähderannassa olevaan kappakkaan keskustelemaan toimintamme edelleen kehittämisestä. Perimmäisenä

Mastersmaljojen kohotusta Hotelli Espoossa, yhteinen illanvietto keväällä 1994. Keskellä Timo Lindgren.

ajatuksenani oli, että ryhtyisimme järjestämään toiset vuosittaiset masterskisarit. Läsnäolijat olivat samaa mieltä, mutta he asettivat yhden ehdon: ” Ei vinstoja pidempiä matkoja!” Vain satasen sekauinti hyväksyttiin lajivalikoimaan. Kilpailuille piti keksiä nimi. Nisulan Matti ehdotti seniilejä vinstoja, mutta nimestä luovuttiin sen ehkä liiallisen realismisuuden vuoksi. Tuumaustauon jälkeen Matti ehdotti ”viriilit vinstat”. Vasta illan lopulla joku nokkela huomasi viriilin ja Virin yhteyden! Nykyisin, kun katsoo vanhimpia mastersuimareita ja kuulee heidän juttujaan, niin viriiliys taitaa olla enää vain muisto.

Ensimmäiset kisat, jotka järjestettiin Leppävaaran uimahallissa, olivat seuran sisäiset, vaikka jokunen ulkopuolinenkin taisi olla mukana. Soinisen Jussi suunnitteli iloksemme kunniakirjan, jonka alareunassa luki ”Ei se vedessä lahoa!” Pian kisat siirrettiin Espoonlahteen ja sinne alkoi nopeasti tulla osallistujia muistakin seuroista. Mutta perinteet ja pelleily vaan jatkui. Kisat päättyivät aina mitä hullunkurisempiin kikkaviesteihin. Iloa oli ja nauru raikui. Kilpailujen johtajalla Jouko Teijonsalolla oli suurin työ; hän joutui juoksemaan eri ratojen välillä ja pelastamaan janoiset joukkueet nestehukalta. Tällaista huumorimieltä ja naurua kuulee nykyisin 2000-luvulla yhä

vähemmän. Sekunnin sadasosat ovat saaneet mielestäni liian suuren merkityksen masterseissa. Uintiharrastuksen tärkein asiahan on oman kunnan ja terveyden ylläpitäminen. Ja siihen kuuluu myös lystinpito.

”Mastersuimarin mietteitä”

Laviirissa vuodelta 1985 Setä Olu (Olli Lund) kirjoittaa seuraavaa:

Seuratessani TV:stä kelluntavälineiden esittelyä tuli kehaistua vaimolleni, että minä en ainakaan kaipaa pelastusrenngasta veneilyvarusteena, kun kerran osaan uida. Tähän vaimo epäilyttävän pehmeällä äänellä: ”Ethän sinä tarvitse.” Itsetutkiskelun tuloksena selvisi sanoman aitous. En todellakaan tarvinnut pelastusrenngasta, sehän on tullut kasvatettuna kalustoon kuuluvaksi tuohon lantion seudulle. Muistui siis mieleen vanha kunnan uinti liikuntalajina. Silmä alkoi tähytää uintitapahtumia päivän lehdistöstä. Kesällä 1984 silmiin osui Hvitträskin saaren ympäriuintin tulokset. Sieltä löytyi tuttu nimi: T. Lindgren, vanha uimarikaveri! Soitto Timpalle ja kutsu mastersjengiin. Niin se kävi ja olen ollut nyt mukana jo 7 kuukautta mitä mainioimmassa porukassa. On tullut uitua yksikätistä, delfaria vähän joka kantilta sun muuta ihanan kauheeta. 30.3.1985 ovat edessä masters-skabat; sarja D:ssä päästetään peto irti!

Soinisen Jussin muistoja ja kokemuksia masterstoiminnasta

Vuoden 1980 syksyllä käynnistyi Lavin mastersryhmä. Aluksi ryhmä kokoontui sunnuntaivuorolla Leppävaaraan. Timo Lindgren toimi ryhmän yhdyshenkilönä. Vuoden 1981 aikana masterseilla oli jo kaksi harjoitusta viikossa, toinen sunnuntaina ja toinen keskiviikkona Eero Elovaaran johdolla. Uimme silloin hallin aukioloaikana muun yleisön joukossa 2–3 radalla.

Mastersien SM-kisoihin Turkuun vuonna 1981 saimme liikkeelle jo melkoisen joukkueen. Vuonna 1982 kisat olivat Lohjalla ja Lavista kisoihin osallistui taas kasvanut joukko masterseja. Vuoden 1983 kisat olivat Oulussa ja sinne matkusti seitsemän mastersin joukkue. Oulun kisojen kokonaispisteissä Lavi oli viides.

Yhtenä piirteenä masterstoiminnassa on koko ajan ollut se, että toiminnan avulla saamme uusia henkilöitä tulemaan seuran toiminnan piiriin ja myös pysymään sen piirissä. Mastersien osuus Lavin järjestämien kilpailujen toimitsijoina on ollut koko toiminnan ajan merkittävä.

Suomen Uimaliiton tasolla masters-toimintaa veti aluksi Martti Laajus. Vuoden 1985 vaiheilla Uimaliiton uinnin johtoryhmään kuuluva Heikki Rautio soitti minulle ja kysyi, löytyisikö Lavista vetäjää liiton masterstoimikuntaan. Juttelimme Lindgrenin Timon kanssa asiasta ja meistä joukkoomme tullut Martti Miettinen tuntui tuohon tehtävään sopivalta henkilöltä. Otin yhteyttä Marttiin ja hän hetken mietittyään suostui tehtävään. Se oli onni Suomen masterstoiminnalle, sillä Masters-Martin aikana toiminta kasvoi ja sai nykyiset vahvat muotonsa.

Selvä edistysaskel Lavin masterstoiminnassa tapahtui 1980-luvun puolivälissä, kun ryhmä sai ensin vuoron tiistaisin Leppävaarasta yleisöajan jälkeen. Meillä oli silloin koko halli käytettävissämme. Velvollisuutenamme oli panna hallin hälytyslaitteet päälle ja jättää saunojen ovet auki, niin että siivoojien oli helppo siivota halli seuraavana päivänä. Erityisesti tiistaina tuli myös saunan ulkoluukut jättää auki, koska keskiviikkona oli siivoojilla ohjelmassa saunojen puhdistus voimakkailla pesuaineilla. Joskus syntyi eripuraa henkilökunnan kanssa siitä, oliko tämä velvollisuus hoidettu. Tavaksi tuli antaa viimeisessä joulun alla olevassa harjoituksessa joulukukka henkilökunnalle mastersjoukon epäviereisen joululaulun säestämänä.

Vuoden 1983 alussa Lavi järjesti Leppävaaran Uimahallissa ensimmäiset masters-uimareille tarkoitetut kilpailut, Viriilit Vinstat. Osallistujia oli yli 30. Länsiväylä otsikoi kilpailusta kertovan juttunsa: ”Hupiinnit keräsivät yli 30 polskuttajaa”. Sellaista arvostusta mastersuinti sai heti alussa.

Katajarinteen Reetta suunnitteli kunniakirjat, jotka jaettiin mitalien sijasta kaikille osallistujille. Kunniakirjojen alareunaan kilpailujen nimen innoittamina keksimme ”vanhan ranskalaisen sananlaskun”: ”Ei se vedessä lahoa”.

Näihin ensimmäisiin Viriileihin Vinstoihin osallistui myös Olli Paakkola, joka silloin oli pilkun tarkka Uimaliiton sääntötoimikunnan puheenjohtaja. Monissa kilpailuissa hän kävi huomauttamassa kilpailujen järjestäjiä pikkuseikoistakin, jotka eivät aivan vastanneet sääntöjen tarkoitusta. Hänellä oli huomauttamista myös Viriilien Vinstojen järjestelyistä.

Olli Paakkolan mukaan masterskilpailut erosivat normaaleista uintikilpailuista siinä, että masterskilpailujen jälkeen koko osallistujajoukko voi mennä ravintolaan käsittelemään uintien tuloksia. Nyt ei kuitenkaan Olli nähnyt mistään, mihin ravintolaan ja mihin aikaan piti mennä!

Vuodesta 1984 eteenpäin Viriilit Vinstat järjestettiin Espoonlahdessa Supermasters-kilpailuina. Siinä osallistujat uivat kolmen tunnin aikana 50 metriä perhosta, selkää, rintauintia ja vapaauintia sekä tämän jälkeen vielä 100 metriä sekauintia. Kunkin osallistujan tulokset tasoitetaan iän suhteen. Näitä tuloksia vastaavat FINA-pisteet lasketaan kunkin osallistujan kohdalta yhteen ja sijoitus määräytyy pistemäärään mukaan.

Muistelen, että ensimmäisissä Viriileissä Vinstoissa Espoonlahdessa meillä oli ylimääräisenä lajina 25 metrin killeriuinti ja seurojen välinen 4x25 metrin koirauintiviesti. Keskellä matkaa piti vielä heittää kaksi kuperkeikkaa ja haukahtaa kuuluvasti. Voittajajoukkue sai palkinnoksi korin kaljaa. Vuosien mittaan osallistujia määrä kasvoi ja ilme vakavoitui. Nyt olisi

vaikea kuvitella koiraviestiä Viriilien Vinstojen tuoksinaan. Toimitsijoiltakin voisi puuttua riittävän avarakatseista näkemystä.

Lavin mastersryhmä harrasti kuntourheilua alkuvuosina varsin laajasti. Osallistuimme joukolla muun muassa Pääkaupunkihiihtoon ja Länsiväyläjuoksuun. Tämän lisäksi osallistuimme sotilaskolmiotteluun vuosittain.

Vuoden 1985 Pääkaupunkihiihto suoritettiin kovassa pakkasessa. Kova alkuvauhti kostautui erityisesti minulle, sillä väsähdin perusteellisesti hiihdon toisella kierroksella. Kun lopulta pääsin maaliin, Kolmen kaupungin kuntokierroksen vetäjä ja Pääkaupunkihiihdon tuloslaskennasta vastaava Jorma Hotanen tervehti minua iloisesti virnuillen: ”Hyvä Jussi, Timppa tuli maaliin jo varttitunti sitten!” Kerroin tämän heti, kun pääsin parkkipaikalla Rytkösen Nissen pakettiautossa odottavien muiden Lavin joukkueen jäsenten luo. Timpalle Hotasen kommentti piti kertoa vielä kolme kertaa matkalla Leppävaaran uimahallin lämpöisiin ja paletuneita jalkoja hyväileviin lölyihin.

Timo Lindgren 50 vuotta keväällä 1994. Mastersit onnittelivat Jussi Soinisen (kesk.) johdolla.

Antero Elovaara mastersvalmentajana ja -uimarina

Vuonna 1987 Antero otti mastersvalmennuksen vastuun vastaan Eerolta. Antero luopui tuolloin B-ryhmästään, joka oli juuri vilauttanut potentiaaliaan Rollo-uinneissa mm. voittamalla sekaviestin. Anteron työ vaati melko paljon matkustelua, ja Mastersit sietivät paremmin valmentajan epäsäännöllisyyttä kuin nuoret nousevat tähdet.

Mastersryhmän tila oli hyvä, Martti Elovaara hoiti byrokratian ja varsinkin kilpailuihin motivoimisen. Säännölliset tiistai- ja torstai-illan ratavuorot tarjosivat riittävästi tilaa. Lavi oli jo vakiinnuttanut asemansa Suomen parhaana mastersseurana, joskin porilaiset saattoivat satunnaisesti voittaa pistekilpailuissa.

Harjoittelu oli systemaattista ja tehoalueiden painotus kausittain tähtäsi optimaaliseen kilpailumenestykseen. Ohjelmat jaettiin kirjallisina ja Soinisen Jussin sekä muiden ikänäköisten painostuksesta saatiin fonttikokoakin kasvatettua.

Tekniikasta annettiin palautetta ja lähes joka viikko oli ”vieraileva tähti” opettamassa tekniikkaa varsinaisen valmentajan valvoessa ohjelman toteutusta. Vierumäen leirillä Ökö vierailevana tähtenä videot ja antoi palautetta jälkepäin auditoriossa Anteron kanssa. Lopullinen syväanalyysi syntyi illan mittaan virvokkeiden ja musisoinnin ohessa.

Vuonna 1991 Antero siirtyi valmennuksessa kirjevalmennusmoodiin esiköisen synnyttyä ja tilalle saatiin Tommi Rosstedt.

Huolimatta loistavasta menestyksestä kilpailuissa oli tuolloin tärkeintä yhteinen hauskanpito, joskus seuraavan aamun tuloksien kustannuksella. Kilpailumatkat sujuivat lähes poikkeuksetta tilausbussilla, joukkuehengen maksimoimiseksi.

Vähitellen Ilkka Sumun opettavaiset kertomukset ja Veikko Poijärven vielä opettavaisemmat kertomukset muodostuivat bussimatkojen traditioksi. Bussimatkat eivät aina sujuneet kommelluksitta, varsinkin kun pyrittiin pitämään kulut kohtuullisina. Tampereen kisoihin 1991 matka oli loppua jo ennen Vantaan rajaa, kun bussi hyytyi. Varabussi saatiin sentään paikalle, mutta perillä ei juuri enää iltaolusille ehtinyt.

Leirit huipentuivat aina lauantai-illan vapaamuotoisiin illanviettoihin, joissa ei sunnuntaiaamun harjoituksia surtu. Martti Miettisen ja muiden laulutaitoitien ja -haluisten laulu mukaan osuneiden soittimien säestyksellä kilpaili lasin kilinän ja puheensorinan kanssa.

1990-luvun mittaan mastersuintiin on saatu värvättyä uusia uimareita lähes kaikkia kanavia myöten: tekniikkakursseilta, muista lajeista kuten triathlonista ja yllyttämällä nuorena uineita aloittamaan uudestaan. Samalla harjoittelu on koventunut, tulokset parantuneet ja osa spontaanista hauskanpidosta kadonnut.

Määrätietoisien harjoittelun tuloksena kiintotähtiä mastersuinnissamme ovat olleet Martti Miettinen, Lauri Malk ja Janne Soininen. 1990-luvulla Johanna Kara nousi kansalliselle huipulle ja perässä seurasi Simo-Pekka ”Simppa” Torsti. Lauri Malk eteni vuosikymmenen mittaan kansalliselta tasolta kansainväliselle huipulle. Menestyneistä uimareistamme vailla nuorisouintitautaa olivat Martti, Lauri ja Simppa. Anteron parhaat masterssaavutukset tulivat vuonna 1996 Seinäjoella 200 metrin perhosuinnissa ja 200 metrin selkäuinnissa.

Otteita Martti Miettisen "Masters-Martin"
kirjoituksesta Laviirissa 1993

Kiitokset Eerolle ja Anterolle – Tervetuloa Ossi

"En kuulu ihan originaaleimpiin masterseihimme, joita lienevät mm. Soinisen Jussi, Viidan Seppo ja Lindgrenin Timppa. Mutta muistan toki vielä sen ajan, jolloin vasta pyrimme seurana suomalaiselle Masters-huipulle. Se oli sitä aikaa, jolloin olimme yhdessä aloittaneet säännöllisen harjoittelun Eero Elovaaran valmentamina. Harjoitusten säännöllisyys oli uutta Suomessa, ja vielä nytkin ovat valmentajien vetämät masters-ryhmät harvinaisia..."

Eeron tiukkaa valmennusta kesti kymmenisen vuotta, joka oli uskomattoman paljon nuorelta mieheltä, jonka kykyjä tarvittiin myös Uimaliiton johtotehtävissä, puhumatkaakaan työ- ja perhe-elämästä... Seuraava valmentaja oli nuorempi veli Antero, joka sai myös aikanaan tietää, miltä tuntuu lopettaa SM-uinnit vaatteet päällä altaassa – kiitoksena siitä, että oltiin taas parhaita... Mitähän me olisimme ilman Eeron aloitamaa säännöllistä valmennusta?...

Yhteiset harjoitukset ja matkat, leirit, menestykset, banketit ja saunaherjat – kaikki tämä ja moni muu asia ovat yhdessä luoneet sen lavilaisen yhteishengen, kenties tärkeimmän voimavaramme, jonka turvin olemme jaksaneet harjoitella vuodesta toiseen...

Me Lavin mastersit haluamme osoittaa suuren kiittolisuutemme Eerolle ja myös Anterolle, samalla kun toivotamme Ossi Ovaskaisen tervetulleeksi heidän työtään jatkamaan.

*Martti Miettinen, lavilainen uintivaikuttaja.
Lavin oma Masters-Martti.*

*Lauri Malk, Pitkäjärven uimarannan
kautta mastersuinnin Euroopan huipulle.*

*Mastersuimari Pekka Carsten teki hienon
työn kootessaan 1990-luvulla valokuva-
albumin uintitovereistaan. Martin ja Laurin
kuvat ko. kansioista.*

Veikko Poijärvi – mastersuimarin menestyksiä

Ensimmäisiin masterskisoihini osallistuin vaatimattomalla menestyksellä vuonna 1980. Samoin Lohjalla 1982, jossa olin 100 m:n rinulissa kuudes ja Kauniaisissa masterskisoissa viides. Vuonna 1987 tuli Mursu-uinneissa kultaa 50 m:n vaparissa, koska olin ainoa osallistuja G-sarjassa. Liittyminen Laviin tapahtui vuoden 1989 alussa ja osallistuin innolla Jyväskylän kisoihin vuonna 1989. Tuli menestystä ja mitalleja. Mastersmenestys tietty innosti jatkamaan. Mitsukuja ja/tai kunniakirjoja kertyi sitten vuosien varrella aika läjä. Yhdenä jouluna koristin kuusen uimakisoista saamillani mitaleilla. Vävypoika totesi: ”Toi on kyllä narsismin huippu!”

Masterskisoissa Seinäjoella 1999 uimme joukkueella Malk, Miettinen, Lindgren, Poijärvi 4x50 m:n skuv:ssä yli 240-vuotiaiden sarjassa Suomen ennätyksen. Nordic Masters Open -kisat 2.-3.10.1999 menivät myös putkeen: 100 m:n rinulissa hopeaa, 50 m:n perhosessa kultaa, 50 m:n seljässä ja 50 m:n rinulissa pronssia.

Olin SM-kisoissa ja Viriileissä yhteensä 42 kertaa. Viimeiset mitalit olivat lyhyen radan masterskisoissa Lappeenrannassa v. 2003: J-sarjan kultaa 50 m pu:ssa ja masterskisoissa Porissa v. 2004 tuli pronssia 50 m seljässä.

Minulla on ruutuarkilla tarkat tilastot kaikista kisoistani ja vaimolle sekä minialle näytin tuota paperia ensimmäisen kerran hiljattain. Olivat hämmästyneitä lähinnä siitä, kuinka olin saanut pienellä käsialalla sopimaan kuudelle sarakkeelle niin paljon asiaa.

Viimeisimmissä kisoissa aloin 100 m:n matkoilla huomata, että jotain on vialla. Etenkin viimeinen piikki otti todella koville ja simahdin täysin. Onneksi olin oppinut ”lukemaan ruumiin kieltä” ja menin tohtorin puheille jo parin lievän kohtauksen jälkeen. 18.12.2004 minulle tehtiin Meilahdessa pallolaajennus ja asetettiin laajennettuun suonenhaaraan stentti. Siitä lähtien olen pärjännyt roppeja syömällä ilman oireita ja käynyt aerobicissä nuorempien seassa. Suurin osa jumppaajista on daameja, mikä on saanut useammankin tutun tuumaamaan: ”Senkös takia sinä siellä viitsit käydä rähjäämässä?”

Masters MM-kisat Riossa

Laviiri 3/90

Maija Bergmanin, Marja-Liisa Herkan ja Irmeli Alasen hurjat kokemukset voi lukea Laviirista 3/90. Mukana olivat myös Martti Miettinen ja Bertil Sandqvist. Matkamuis-toja kertyi Copacabanalta, Caipirinhasta ja Maracanasta ja Amazonasilta. Mukana olleet matkalaiset lähettivät ”seuran pe-rustajajäsenelle Tera Linnaselle lämpimät kiitokset siitä aikojen alun uintikipinästä, joka toi meidät (ikivanhat viriläiset) tänne Rion vesille kilpailemaan. Myöntää täytyy, että enää ei ollut vatsassa perhosia samalla lailla kuin runsaat 30 vuotta sitten.”

Kaksi uskollista viriläistä kautta vuosikymmenten

Maija Bergman (o.s. Peltonen) ja Marja-Liisa ”Markka” Herka

Molemmat aloittivat uimareina seuran alkuvuosina jo Kattilalakerhon aikana, uivat ensin muissa seuroissa kilpauimareina 1950-luvun alussa ja sitten 1956 jälkeen edustivat Viriä. Virin ”kauhisten” kantajoukkoon he kuuluivat tiiviisti ja osallistuivat kaikenlaisiin tempauksiin, juhliin ja toimiin innokkaasti. He olivat myös aktiivisia varainhankkijoita; rahaa hankittiin mm. myymällä teatterilippuja ja järjestämällä erilaisia juhlia ja illanviettoja seuran jäsenille. Näin huolehdittiin usean vuoden ajan myös viriläisten sivistämisestä ja virkistämisestä. Uimaopettajina kumpikin opetti rannan uimakoulussa seudun lapsia useampana

Kuvat sivulla 150:

Veikko Poijärvi Mäkelärinteen masterskisoissa, vuosi 2001.

Professori ”Puljutskin” hauskutti lavilaisia, siperialainen sima valmistui Yhteistuvalla seuran 40-vuotisjuhlassa, vuosi 1991.

kesänä ja jokainen 50-luvun uimaoppilas muistaa heitä varmasti lämmöllä. Sitten myöhempinä vuosina Viri ei päästännyt heitä otteestaan, sillä Maija oli vuosikymmenten ajan seuran sihteeri ja Markka rahastonhoitaja. Kilpailuissa he toimivat kilpailusihteerinä ja joutuivat vuosien mittaan opettelemaan aina uudenlaisia systeemejä, ensin kalkeeripaperin avulla, sitten eri muotoisilla ja merkkisillä monistuskoneilla tekemään lähtö- ja tuloslistat. Ja nyt tietokoneajalla työ jatkui aina seuran lopettamiseen asti. Kun Suomessa järjestettiin tärkeitä kansallisia ja kansainvälisiä mestaruuskilpailuja, nähtiin Maija ja Markka aina uskollisesti kiihkeässä työssä monistamossa aina vuoteen 2006 Mäkelärinteen uimahallissa EM-kisoissa. Heidän ystävyytensä on säilynyt vuosikymmenien ajan. Ja rakkaus uintiin sekä Laviin jatkuu edelleen.

Ilkka Sumu – toisenlainen mastersuimari

*Jussi Soinisen kertoo
hyvästä uintiystävästään*

Uimahallin saunassa istutaan hiljaa. Löylynheittäjällä on normaalisti vakio- paikka ja sen edessä ämpäri ja kauha. Saunojat nauttivat löylystä hiljaa ja jos joku heittää kovat löylyt, muut köyristävät selkäänsä ja ähkivät. Näin yleensä. Kun aloin käydä Leppävaaran uimahallissa, näin monta kertaa löylynheittäjän paikalla miehen, ”joka kohta pisti silmään”.

Mies oli normaalikokoinen, normaali- painoinen ja keski-ikäinen. Mutta hän puhui. Hän yritti virittää keskustelua jostakin asiasta, yleensä omasta mielestään selvästä hölmöydestä, jonka Espoon virkamiehet taas olivat saaneet aikaan. Joku saunojista saattoi sanoa asiaan jotain, useimmin vain joku nyökäsi ja useimmat olivat kuin eivät olisi kuulleet mitään tai luimuilivat syrjäsil- mällä suupalttia. Keskustelu vaimeni nopeasti, mutta se ei miekkosta lannista- nut. Hän heitti löylyä ja odotti, että joku uusi saunoja köynisi lauteille ja hän yritti jostain uudesta aiheesta. Mies näytti käyvän uimahallilla ahkerasti, koska oli siellä viikonloppuisin lähes joka kerta, kun minäkin olin.

Kun Laaksoalahden Viri järjesti ensim- mäisen kuntouimareiden tekniikkakurs- sin, tuo puhelias mies ilmoittautui kurs- sille. Näin sain tietää hänen nimensäkin, Ilkka Sumu. Simpasen Tiinan vetämä kurssi oli selvästi Sumun mieleen ja kurssin jälkeen hän ilmestyi mastershar- joituksiin, kuten Tiina oli ehdottanut kaikille kurssin loppuun asti käyneille.

Sumu ”saa uida mitä sattuu”

Elovaaran Eero lupautui ykkösryhmän lisäksi valmentamaan yhtenä iltana vii- kossa mastersuimareita. Näin meille tuli joka harjoitukseen joku selkeä ohjelma. Uimme yleensä kahdella kolmella ra- dalla lähellä hallin sulkemisaikaa. Sumu osoitti pitkään harvinaista yksilöllisyyttä uimalla yleensä jotain toista uintilajia kuin me muut, jotka noudatimme Eeron tekemää ohjelmaa. Sinällään siitä ei syntynyt haittaa, mutta se kuitenkin kis- mitti. Varsinkin, kun huomauttaessam- me asiasta Sumulle, saimme vastauk- seksi leveän virnistyksen ja ilmoituksen, ettei hän pyrikään Suomen mestariksi missään lajissa, niin kuin eräät toiset.

Kun kävi selväksi, että Sumu oli pysy- västi pesiytynyt samalle radalle kuin minä ja jatkoi sooloiluaan, totesin ker- ran Eerolle: ”Tuo Sumu se ui aina mitä sattuu!”. Eero pysähtyi ja vilkaisi, mitä radallamme tapahtui ja tokaisi sitten mi- nua vielä tänä päivänäkin ihmetyttävän lauseen: ”Sumu saa uida mitä sattuu!”. Taas levisi Sumun naamalle tuo iloinen virnistys. Laaksoalahden Virin harjoit- tuksissa en ollut kuullut sitä ennen enkä sen jälkeenkään, että kukaan muu olisi saanut moista vapautta uida mitä sattuu.

Vakiorutiinit mastersharjoituksissa

Sumu tuli harjoituksiin aina viime tipas- sa ja jos ehtikin saunaan ajoissa niin jäi sitten suustaan kiinni jonkun saunojan kanssa ja ilmestyi altaalle, kun alkuver- rittelymme oli jo loppunut. Ensimmäi- seksi hän sukelsi syvästä päästä mata- laan päähän ja liittyi uintijonon häntään. Koska ui hyvin vapaata ja selkää, Sumu piankin siirtyi jonossa toiseksi, ei kui- tenkaan koskaan ensimmäiseksi.

Loppuverryttelystä osan Sumu teki mursuilemalla altaan syvässä päässä tehden useita, voimakkaita linkkuveitsiliikkeitä. Kuitenkin hän pyrki ehtimään saunaan ennen pääjoukon tuloa. Koska kiukaiden lämmitys meni yleisöajan päättymisen jälkeen automaattisesti pois päältä, Ilkka hoiti viimeisten löylyjen narraamisen kiukailta pääjoukon tultua saunaan. Edelleen hänellä oli mielesään monta asiaa, joita hän kävi saunassa puimaan, kun kuulijoita oli tarpeeksi. Aihevalikoima oli todella laaja. Ajankohtaisia aiheita Sumu keräsi päivittäin käydessään kirjaston lukusalilla läpi Suomen tärkeimmät päivälehdet. Vasemmiston lehdet tulivat hänelle kotiin ja ne hän oli tutkinut jo heti aamusta. Mutta Sumulla riitti juttuja myös muista aiheista, pitkästä toiminnastaan SDP:n paikallisjärjestössä, erilaisista kunnallisista luottamustoimistaan, Teknillisen korkeakoulun jatkokoulutuksen suunnittelijan sekä aktiivisen mielipidevaikuttajan toiminnastaan.

Koska Ilkka lähti saunasta aina viimeisenä, jäi hänen tehtäväkseen pian myös hallin valojen sammuttaminen ja hälytysjärjestelmän päälle laitto.

Tyttäretkin mukaan uimaan

Eräänä sunnuntaiamuna Lavin harjoituksissa Sumun naama loisti tavanomaista tyytyväisemmässä virneessä. Hän kertoi, että oli tuonut tyttärensä Iiriksen ja Virpin Lavin tekniikkakurssille. Kurssin ohjaajina toimivat Pyry Vilske ja Leena Loiske. ”Pakkohan meidän tytöt oli ilmoittaa sellaiselle kurssille”, totesi isä Sumu.

Kilpailumatkoilla

Vaikka Ilkka Sumu aluksi nälvi meitä mastersien SM-kisoihin osallistujia, sai Hallaman Jukka hänet mukaan joillekin kilpailumatkoille. Ilkka keräsi kilpailu-

paikkakunnan historiasta ja arkkitehtuurista aineistoa ja kuulimme menomatkalla hyvän johdannon näihin asioihin. Ilkka oli hyvä erityisesti selkäuinnissa. Harjoittelumäärät ja -intensiteetti eivät kuitenkaan riittäneet mitalisijoituksiin. Nyt jälkepäin minusta tuntuu, ettei Sumu ollut sijoituksista lainkaan kiinnostunut toisin kuin me tosikot.

Puolen Tonnin Uinti

Sumun käymä kuntouinnin tekniikkakurssi sattui sopivaan aikaan Puolen Tonnin Uinnin alkaessa. Ilkka Sumu on osallistunut tähän kuntouintitapahtumaan joka vuosi. Vuonna 2008 meillä oli vain neljä muuta uimaria, jotka olivat tähän yltäneet.

Pitkäjärven yliuinti

Perinteisesti olen ollut Pitkäjärven yliuinnissa yksi viimeisistä. Vuonna 2006 muut olivat jo aikaa sitten lähteneet paluumatkalle, kun lähestyin käännöskiveä. Suureksi ilokseni näin, että Ilkka Sumu lähestyi hiukan toisesta suunnasta kiveä vain vähän matkaa edelläni. Hän oli ilmeisesti uinut vielä enemmän vinoon kuin minä. Ihmeekseni Ilkka könsyi kiven juurella seisomaan kivikkoiselle pohjalle ja alkoi keskustella käännöstarkastajan kanssa. Käännytyessäni paluumatkalle, kuulin heidän puhuvan päättyvän viikon säästä noin yleisesti.

Kauhoin paluumatkan niin paljon kuin pääsin ja sillä kerralla ehdin Laaksolahden uimarannan laiturille hiukan ennen Ilkkaa. Kun sitten syksyllä kerroin harjoituksissa uintiin osallistumattomille tästä kokemuksesta, totesi joku, että lähes puolen tunnin hiljaisuus menomatkalla oli muodostunut puheliaalle Ilkalle ylivoimaiseksi. Sen lisäksi on selvä, että Ilkka suhtautui saavuttamaansa aikaan ja sijaan aivan toisella lailla kuin minä, yksisilmäinen kilpailijasielu.

Tuli aina apuun

Olen joskus joutunut pyytämään ystäviä apuun oman talomme korjauksissa ja samalla tontilla olevan poikiemme talon rakennusvaiheissa. Sumu oli listallani ensimmäisenä ja aina hän myös vastasi pyyntööni myöntävästi. Ilkka oli ihmeen kätevä ja huomasi nopeasti, kuinka käsillä oleva tehtävä saadaan hoidetuksi hyvin. Kokemusta hänelle oli kertynyt jo poikaisena rakennusmestari-isän opissa, lukioaikana kesätöissä rakennuksilla ja myöhemmin perheensä talon korjauksissa.

Kirjoitelmat

Ilkka näytti minulle kerran paria lehdille tekemäänsä artikkelia. Niistä näkyi selvästi hämmästyttävän laaja tuntemus asioiden taustoista. Tämän seurauksena Ilkan kirjoituksissa mainittiin runsaasti lähteitä ja poikettiin tuon tuostakin jollekin asiaan liittyvälle sivupolulle. Se teki lukemisen ja jutun juonen ja sanoman seuraamisen vaativaksi. Itse olin tottunut kirjoittamaan tarjouksia ja kaupallisia sopimuksia, hyvin suoraviivaista tekstiä. Arvostelin Sumua hänen juttujensa rönsyilystä. ”Ne on kirjoitettukin hiukan toisenlaiselle lukijakunnalle”, vastasi Ilkka.

Keskusteluja

Sumu otti uintiharjoitusten sauna- ja pukuhuonekeskusteluissa esille hyvin monenlaisia aiheita. Useimmiten esille tulivat päivänpolitiikan kuumat aiheet, mutta Ilkka oli etevä kaivamaan muitakin epäkohtia ja kummallisuuksia yhteiskunnassamme. Minulle Ilkka toi harjoituksiin paljon aineistoa asioista, joiden uskoi kiinnostavan minua. Näin minulle on kertynyt iso pinkka mm. Yliopisto-lehtiä. Vaimoni aina kysyikin, kun tulin tavallista myöhemmin harjoituksista: ”Joko olet taas ollut siellä Sumun yliopistossa? Pitääkö sinun tenttiä nämä seuraavissa harjoituksissa?”

Ilkka Sumu on nyt poissa

Vaikea syöpä eteni vuoden 2008 lopulla niin pitkälle, että sen vaikutukset alkoivat näkyä Ilkan fyysisessä olemuksessa. Ilkka halusi kokeilla kunnallisen terveydenhoidon reaktiokykyä ilmeneviin vaikeisiin eikä kiirehtinyt sen enempää tutkimuksiin. Vielä vuoden 2009 tammikuun alussa hän osallistui mastersharjoituksiin leväten osan harjoitusajasta keskustellen altaan päädyssä. Syöpä ehti kuitenkin edetä niin, että hänen fyysinen kuntonsa romahti ennen tammikuun puoltaväliä. Hän joutui sairaalaan ja tutkimukset osoittivat varsin nopeasti, ettei syövän torjumiseksi ollut enää mitään tehtävissä. Parin viikon sairaalajakson jälkeen Ilkka vietti viimeisen kuukautensa Terhokodissa.

Koko sairaalajakson ja saattohoidon ajan Ilkka suhtautui tilanteeseen äärimäisen analyttisesti, realistisesti ja tyynesti. Hän jaksoi keskustella hänen luonaan vierailteiden kanssa eloisesti ja ottaen kantaa päivänpolitiikkaan tapahtumiin. Ilkka Sumu kuoli rauhallisesti ilman kivun tunteita perheensä ja lähisukulaistensa ollessa paikalla sunnuntaina 8.3.2009.

Aukko, jota ei voi täyttää

Ilkan poismeno on muuttanut mastersryhmäämme. Se ei sinällään vaikuta harjoitusohjelmaamme eikä siihen, mitä teemme altaassa. Kuitenkin keskustelut ennen harjoitusta ja erityisesti harjoitusten jälkeen pukuhuoneessa ja saunassa ovat toisenlaisia. Niihin on vaikea saada Ilkan mukanaan tuomaa laaja-alaisuutta, suvaitsevaisuutta ja sitä valoisan humoristin näkökulmaa, ettei tämä mastersuinti nyt niin hirveän vakavaa ole. Suruviestin saatuaamme kunnioitimme Ilkka Sumun muistoa uimalla harjoitusten alussa rauhallisesti 100 metriä muistellen Ilkkaa. Mastersuimari Ilkka Sumu on ottanut viimeisen startin ja tullut komeasti maaliin. Me muut olemme vielä matkalla...

Lavin mastersit Jyväskylän kisoissa vuonna 2002. Masters-malja saatiin kotikytyiin. Matkassa Jukka Hallama, Leena Kaseva, Ilkka Sumu, Anu Taivainen, Heikki Wuori, Marjo Toikka, Jussi Soininen, Kristina Ifström, Timo Teponoja, Kira Kaisla, Seppo Viita, Johanna Kara, Matti Engqvist, Eva Sigg, Ossi Vallemaa, Maija Bergman, Timo Lindgren ja Marja-Liisa Herka.

Ilkka Sumu Leppävaaran uintiharjoituksissa.

Vuonna 2001 Lavissa palkittiin ensimmäisen kerran vuoden masters-nainen ja -mies. Palkinnon saivat Leena Kaseva ja Lauri Malk.

Simo-Pekka Torsti Pitkäjärvellä, mastersuinnin suvereeni mestari ilman kilpauintaustaa.

Harri Salonen – ahkera monen toimen mies

Harri kertoo joutuneensa mukaan Lavin toimintaan, kun toi lapsenlapsiaan harjoituksiin joskus 90-luvun puolivälissä. Valmentajaa ei näkynyt paikalla ja hänelle tarjottiin pestiä. Hän otti tehtävän vastaan yhdessä Jukka Hallaman kanssa. Vanhemmat uimarit antoivat hänelle ohjeita ja kertoivat vinkkejä valmentamisesta.

Ensimmäinen muisto Laaksolahdesta on kuitenkin jo vuodelta 1962. Hän kävi rannassa prätkällä kaverien kanssa uimassa. Eräällä uintikerralla Harri hyppäsi viiden metrin hyppytornista ja liukastui, seurauksena putoaminen veteen selälleen. ”Menipä keuhkot tyhjäksi!”

Toinenkin vähän ikävä kokemus liittyy uintiin: Lapsenlapsi lupasi hypätä Uimastadionilla seitsemän ja puolen metrin hyppytornista, jos isoisäkin (51 v.) hyppäisi kympeistä. Harrihan hyppäsi ja käsi iskeytyi hypyssä veteen niin voimakkaasti, että käsivarsit meni mustaksi. Kaiken lisäksi häntä vielä petkutettiin; lapsenlapsi ei edes uskaltanut hypätä.

Onneksi myöhemmin uinnista on tullut mukavia kokemuksia, jotka korvaavat kaikki vanhat kivut ja tuskat. Kun kuuluu hyvään seuraan, muistot ovat positiivisia!

Budapestiin vuonna 1996

Lavin nuoret uimarit olivat lähdössä ulkomaanleirille keväällä 1996. Leirikassan kartuttamiseksi puuhattiin monenlaista: virvoitettiin vanhoja käsityötaitoja eli tehtiin kaksi tilkkutorkkupeittoa yhteisvoimin, myytiin arpoja, joissa päävoitoina peitot, myytiin isoisän suosikkeja eli pikkuleipiä, kerättiin pulloja, myytiin vessaparia, purkkaa, eli kaikkea mahdollista. Matka Budapestiin toteutui. Mukana olivat valmentajista ainakin Johanna Kara lapsineen, Katja Linnakylä ja Tommi Rostedt.

Mukaan lähti myös huoltajia ja vanhempia, kuten Harri, joka oli tietysti osallistunut aktiivisesti ”Kudo uimarit ulkomaille” -tempaukseen.

Muitakin kokemuksia tuli ohjaajana ja valmentajana: Harri toimi ruotsinkielisten lasten uimaopettajana tulkin ansiokkaalla avustuksella. Samoin Veera Uotisen erityislasten uimakoulussa Harri oli apuopettajana.

Mastersuimari

Mastersuinti tuli kuvaan vuonna 1997, kun Veikko Poijärvi pyysi Harria mukaan harjoituksiin. Siitä lähtien hän on uinut innokkaasti masterskisoissa. Ensimmäiset olivat seuran omat kisat vuonna 1997. Ensimmäiset Harrin masterskisat (SM) olivat vuonna 2002. Oulussa, Maarianhaminassa, Lappeenrannassa ja monissa muissa kisoissa tuli käytyä, tuli mitaleita SM- ja PM-tasolla, tuorein on Tallinnan mestaruus vuonna 2010.

Matkat olivat hauskoja mukavassa porukassa, aina sattui kaikenlaista hullua ja mieleenpainuvaa. Yksi niistä on Lappeenrannasta, jossa samaan valokuvaan tuli vahingossa porukka Lavi-verkka-reissa ja kaksi koria ”doping-aineita”. Mieleenpainuvaa matkoilla on ollut myös Masters-Martin vetämät yhteislaukut ja Martin esiintymiset eri tilaisuuksissa. Nyt hän toimii itseään huomattavasti vanhemman mastersuimarin huoltajana ja matkakumppanina. Oma kilpaileminen on jäänyt vähemmälle olkapääongelman vuoksi.

Muistiinmerkitsijän huomioita

Harri kertoi näitä kokemuksiaan toimituksen edustajalle Pirjo Lehtiselle Nuorten Euroopan mestaruuskisojen tauolla heinäkuussa 2010. Haluan tuoda esille omat kokemukseni Harrista viime vuosina 2000-luvulla eri yhteyksissä:

Harri Salonen Pitkäjärven yliuinneissa ahkerana toimijana 25.7.2010.

Budapestin leirillä uintinuoriso tutustui paikallisiin nähtävyyksiin, vuosi 1996.

mm. EM-kisoissa vapaaehtoisena, muissa kilpailuissa toimitsijana ja tapahtumissa toimijana. Hän on aina valmis tekemään olan takaa töitä, on avulias ja uupumaton, positiivinen ja ahkera: ensimmäisenä aamulla paikalla ja viimeisenä illalla poislähtijänä. Valtavat vesipullopaalit, tuolit, roskasäkit ja tavarat tukusta saivat vauhtia

heinäkuun NEM:issä. Hän saikin kunniainnoksen kisojen Duracell-pupuna ja kultamitalin työpanoksestaan.

Luulen, että monissa muissakin tapahtumissa, joissa en ole ollut paikalla näkemässä, Harri on ollut mukana tekemässä innokkaasti oman osuutensa ja vähän enemmänkin.

Tällaiset puurtajat alkavat olla harvinaisia nykyajan yhdistystoiminnassa.

Mainioita Lavi-kannustushuutoja vuoden 1990 Jyväskylän kisoissa.

Kannustushuudoilla Masters-maljan voittoon.

(Veikko Poijärven ja Lauri Malkin aivoriiehen tuloksia), Laviiri 4 /1990

Lentää vesi, kaikuu halli – altaassa on Lavin talli
 Lavi tähtää Masters-pyttyyn – hakkaa toiset täysin lyttyyn
 Lavilaiset toiset hakkaa – altaassa ui ukkoo, akkaa
 Lavi Maters-maljan ottaa – muille tarjoamme pottaa
 Lavilaiset voiton otti – mitaleita täysi potti
 Lavi voittaa Masters-maljan – iloisena kittaa kaljan
 Huitoo kädet, loiskuu vesi – Lavi kilpailijat pesi
 Elovaaran Masters-isä – anna niille aikalisä
 Kanssakilpailijat parkuu – pääsee lavilaiset karkuun

Vesielämän pisaroita

Olemme kertoneet Laaksolahden Virin tarinaa. Yritimme kartoittaa kirjaamme kaikkien niiden ihmisten nimet, jotka ovat olleet seuran jäseniä eri aikakausilla. Yli 700 nimeä löytyi. Kaikilla jäsenillä on oma vesitarinansa, me kirjoitimme niistä pienen osan muistiin. Seuraavassa vielä joitakin kuvia ja tilastoja muistojen uintimatkalta.

Pitkäjärven yliuinti kesällä 2005. Historiallinen uinti sikäli, että ensimmäistä kertaa matkaan osallistui isä, poika ja pojanpoika: Juhani, Janne ja kymmenvuotias Oula Soininen. Yliuintiin osallistuneiden kesken arvotaan vuosittain kiertopalkinto, jonka Kalle Herka lahjoitti Virille 1950-luvulla.

Yliuintitapahtumaan osallistuvat säännöllisesti myös Pitkäjärven perinnesoutajat veneineen Raimo Silervon johdolla (kuvasa oikealla). Myös Sysimiehen sisarukset, Marja, Tuula ja Riitta ovat olleet yliuimareita kannustamassa.

Timo Lindgren:

- *laaksolahtelainen*
- *viriläinen vuodesta 1951*
- *kilpauimari nuoruudessaan*
- *nykyinen mastersuimari*
- *innostanut suureen määrän ihmisiä mastersuinnin pariin*
- *yliuintiperinteen elvyttäjä*
- *avantouimari*
- *the original Lavi's swimmer*

*Laaksolahden
Pitkäjärvi
kesällä 2005.*

Espoonlahden uimahalli. Lavilaiset ovat olleet tunnettuja hyvin järjestetyistä uintikilpailuista Tässä starttitunnelmia GP 2003 -kisoissa.

Leppävaaran uimahalli on ollut seuran kotihalli vuodesta 1969. Nykyisin hallin seinällä mainostetaan muutamakin kuin Flora-margariinia.

Tommi Rostedt toimi usean vuoden masters-ryhmän valmentajana Leppävaarassa.

Seppo ja Kaisu Loiske Lavin syyskauden avajaisissa Rädylillä. Seppo on toiminut lähettäjänä kilpailuissa ja mm. erityisryhmien valmentajana. Kuvassa myös Maarit Uotinen.

Lavin uimariyttöjä kilpailuissa Hyvinkäällä vuonna 2002. Elisa Kangasaho (verryttelypuvussa), Hilla Leikas, Raita Mäki, Salli Schrek. ja Mira Helmiö.

ORIGINAL
LAVI'S
PRESENTATION

SPEEDO-CUP

TÄMÄ
TEKKEE
TUUNUSTAN
VELKANSÄ
MÄYRI
KUMARISELLE

eli ERÄÄN UINTIKILPAILUN LÖBÖANATOMIA (Jee!)

TUNNETUSTI LAASOLAHDEN
VIRI JÄRJESTÄÄ SUOMEN
PARHAAT UINTIKILVAT,
VIIMEISIN MESTARINÄYTE
OLI SPEEDO-CUP KAHNAT
ESPOONLAHDDESSA 16-17 ID
MUKANA OLI 45 UIMA-
KERHOA, KAIKKIALTA
SUURMESTA. UIMAREJA
OLI 346 JA STARTTEJA
973. MIKÄ ON HIRMU
PALJON JA TOSI NIE-
LENKINTOISTA. VIELÄ
KIINNOSTAVAMPAA ON
MIKSI LAVI JÄRJES-
TÄÄ SUOMEN PAR-
HAAT UINTI KEKKERIT

SUURIMPANA SYYNÄ ON
TIEITY TOIMIVAN
TÄHKAS ORGANISEERUS.
MUKANA ON MOMA
FIKSUSA JA VIISAITA
IHMIISIÄ MM. TOHTORIT,
INSINÖÖREJÄ, TRAK-
TORIKUSKI JA NISSI-
KANDI. SEURAAVASSA
TAPAAMME MUUTAMIA
HEISTÄ.

KILPOJEN POMO ON RAIMO STRANITI, JONKA
HIRMU HAUKAKATSE SAA PAATUNEIMMANKIN
VILPINTEKIJÄN EPÄRÖIMÄÄN

KILPAKANSLIASSA TOIMII JOUKKO TÄRKEITÄ IHMIISIÄ JA KOPYMASIINA

Laviirin Speedo-Cup Extra, 1990-luvun uimariluovuutta ...

... tekstiit ja kuvat Harri Wikberg, Lavi.

Laaksolahden Viri ry:n arvokisamitalit vuodesta 1956

	SM				LRSM				SPRINT SM				NM				LRNM				yhteensä				
	1	2	3	yht.	1	2	3	yht.	1	2	3	yht.	1	2	3	yht.	1	2	3	yht.	1	2	3	yht.	
1956		1	3	4				0						1	1					0	0	1	4	5	
1957			2	2				1	1				1	1						0	0	1	3	4	
1958				0				0	0				1	1						0	0	0	1	1	
1959	1			1				1	1					2	2					0	1	0	3	4	
1960	1	1	1	3	1	2		3				5	3		8					0	7	6	1	14	
1961	1	3	1	5				1	1				1	2	3					0	1	4	4	9	
1962	4	2	1	7	3	1		4				2		1	3					0	9	3	2	14	
1963	4	2	5	11		4	1	5				2	2		4					0	6	8	6	20	
1964	2	4	1	7		2		2	2			2	4		6	2	3	1	6	6	13	2	21		
1965	3			3	1	1	3	5				3		1	4	2			2	9	1	4	14		
1966	2	1	2	5		1		1	1			3	3	3	6	1	7	3	11	3	12	8	23		
1967	3	6		9	1	2	1	4				4	5		9	1	2	1	4	9	15	2	26		
1968	4	5	5	14	2	2	3	7				4	4	4	12	1	1	4	6	11	12	16	39		
1969	4	4	2	10	2	4	2	8				1	1	4	6	3	3	3	9	10	12	11	33		
1970	1	2	2	5		2	1	3				3	1	5	9	1	1	6	8	5	6	14	25		
1971	2	1	3	6	1	1	3	5					2	1	3	3	2	1	6	6	6	8	20		
1972	3	1	1	5	2		1	3				1	6	3	10	3	4	2	9	9	11	7	27		
1973	2		6	8				3	3			1	2	4	7		2	3	5	3	4	16	23		
1974	1	1	3	5	1			4	5			2		2	4	2		3	5	6	1	12	19		
1975	1	2	3	6	3	1	2	3	6			2	4	1	7	2	2	6	10	6	8	12	26		
1976	1	1	1	3	2	2	3	7				1			1	1			1	3	5	4	12		
1977	3	1	1	5	2			2	2			1	1	1	3	2	1	3	6	4	3	13	13		
1978	1	1	2	4	3	1	6	1	8				2	1	3	2	1	3	2	10	5	17	17		
1979	2	1		3	1	2	4	7					1		1			4	4	3	4	8	15		
1980		2	1	3	1	1	2	4				1		4	5	1	1	2	4	3	4	9	16		
1981		1	1	2				4	4			1	1	1	3	2	1	3	3	3	6	12	12		
1982				0				1	1			2	1	2	5	2	1	1	4	4	2	4	10		
1983	4	1	2	7				0				6	3	1	10		1	1	2	10	5	4	19		
1984	7	2	3	12	6	4	2	12				1			1	1		1	14	7	5	26	26		
1985	10	3	2	15	12	1	5	18				3	1		4	1	1	1	3	26	6	8	40		
1986	9	4	1	14	11	5	2	18				1	5		6	3	2	1	6	24	16	4	44		
1987	12	3	1	16	4	4	1	9				6	6	2	14	7	2		9	29	15	4	48		
1988	11	5	4	20	8	2	1	11				4	1	3	8	2		1	3	25	8	9	42		
1989	6	6	6	18	11	2	2	15				4	9	3	16	8	4	8	20	29	21	19	69		
1990	5	7	2	14	4	2	1	7				5	5	5	15	6		2	8	20	14	10	44		
1991	9	3	4	16		1	3	4				7	2	2	11	1	4	3	8	17	10	12	39		
1992	8	3	4	15	6	3		9							0		1		1	14	7	4	25		
1993	4	3		7	5	1	3	9							0				0	9	4	3	16		
1994	6	1	1	8	3	2	2	7							0				0	9	3	3	15		
1995	6	4	1	11	8	1	3	12						2	2		1	2	3	14	6	8	28		
1996	2	1		3	3		2	5				2	2		4	3	1		4	10	4	2	16		
1997	2	1		3	1	2		3				1	4	6	11	1	1	5	7	5	8	11	24		
1998	1	1	2	4	1	2	3	6				2			2	1	1		2	5	4	5	14		
1999	1	3	1	5	1	1	2	4						2	2	1			1	3	4	5	12		
2000	1	2	2	5			2	2		2	2		1	2	3			3	3	1	3	11	15		
2001		1		1			2	2			0		1	2	3		1	1	2	0	3	5	8		
2002				0			1	1					2		2			1	1	0	2	2	4		
2003			1	1				0						1	1			3	3	0	0	5	5		
2004				0				0							0				0	0	0	0	0	0	
yht.	150	94	82	325	106	68	80	251		0	0	2	2	79	88	74	239	60	56	69	184	395	306	314	1015

Pitkän radan Suomen mestarit

1955	Erkki Kuhlberg (HU:n nimissä)	1986	Janne Soininen Maija Airas
1959	Maj-Lis Sundqvist		Jan Wasastjerna
1960	Maj-Lis Sundqvist	1987	Janne Soininen Mari Kasvio
1961	Maj-Lis Sundqvist		Maija Airas
1962	Riitta Syvänen	1988	Janne Soininen Mari Kasvio
1963	Arja Lehtonen		Maija Airas
1964	Arja Lehtonen	1989	Mari Kasvio Jussi Teijonsalo
1965	Paula Lehtivuori		Janne Soininen
1966	Eva Sigg	1990	Mari Kasvio
1967	Eva Sigg	1991	Mari Kasvio Antti Kasvio
1968	Eva Sigg Leena Telén		Christa Schönberg
1969	Eva Sigg	1992	Mari Kasvio Antti Kasvio
1970	Lasse Finér		Christa Schönberg
1971	Lasse Finér	1993	Antti Kasvio
1972	Lasse Finér	1994	Antti Kasvio
1973	Lasse Jaakkola	1995	Antti Kasvio Jani Ahokas
1974	Lasse Jaakkola	1996	Antti Kasvio
1975	Lasse Jaakkola	1997	Satu Purra
1976	Lasse Jaakkola	1998	Satu Purra
1977	Lasse Jaakkola	1999	Satu Purra
1979	Lasse Jaakkola	2000	Satu Purra
1983	Janne Soininen		
1984	Maija Airas Juhani Ström		
1985	Maija Airas Janne Soininen		

Lisäksi yhteensä 40 viestimestaruutta eri vuosikymmeniltä!
Vuosina 1956-1958 ja 2001-2004 seuralla
ei ollut pitkän radan mestaruuksia.

Selkäuimari Lasse "Lökö"
Jaakkola saavutti 1970-luvulla
yhteensä 9 pitkän radan Suomen
mestaruutta.

Viriläisiä/lavilaisia kautta vuosien ...

1950-luvulta

1960-luvulle

Alanen Tuula
Berghäll Stina
Bergman Rainer
Dahlbom Offu Rolf
Ferin Irmeli
Helminen Terttu
Helminen Klaus
Herberz Ritva
Herka Kirsti
Herka Marja-Liisa
Hirvonen Jorma
Jokela Esko
Kajaslampi Kai
Kalervo Pirkko
Kallonen Raimo
Karppanen Jukka
Koppe Erna
Kuhlberg Erkki
Kunttu Kimmo
Kunttu Pekka
Larjomaa Harri
Lehtinen Kari
Lindgren Kristina
Lindroos Juhani
Lund Matti
Meriheinä Heimo
Nikander Benno
Nuortie Raimo
Nurmi Juha
Nurmi Veli-Matti
Näsäkkälä Erkki
Paasio Viena
Peltonen Eero
Peltonen Maija
Poitsalo Leena
Räty Eero
Räty Heikki
Räty Janne
Salminen Matti Pikkis
Silervo Raimo
Silervo Salme
Sundqvist Kurt
Sysimies Riitta
Tallroth Heijke
Tallroth Kaj
Theel (Mustonen) Pertti
Tohka Ulla
Tolonen Liisa
Toivanen Ritva
Vaarre Eija
Vaarre Kaarina
Vaarre Timo
Viksten Reino
Väre Tapio

1950-luvun lopulta

1960-luvun alkuun

Aho Seppo
Aho Ilkka
Aho Kristiina
Alanen Raili
Blomqvist Kari
Ehnberg Lars
Erola Ilkka
Erola Timo
Ferin Rea-Riitta
Heliskoski Jyrki
Helminen Klaus
Hirvonen Soili
Hotti Raimo
Hotti Rauli
Hotti Rauni
Huttunen Soile
Itkonen Esa
Kanermo Sinikka
Kanermo Timo
Karhu Mauri
Karppanen Pekka
Larjomaa Arvo
Larjomaa Markku
Larjomaa Mikko
Lehtinen Kari
Lehtinen Tapio
Lehtinen Tuula
Lehtivuori Leila
Lehtivuori Paula
Lehtonen Arja
Lehtonen Pirjo
Lindgren Timo
Lindroos Birgitta
Linnanen Seppo
Linnanen Tarja
Linnanen Vesa
Lund Olli
Luomanpää Jaakko
Luomanpää Reino
Luomanpää Terttu
Maattola Jussi
Maattola Sinikka
Malin Timo
Meriheinä Heikki
Nelimarkka Riitta
Neovius Stefan
Niemi Matti
Nordgren Tom
Orta Leena
Paalo Kari
Rantala Tuula
Rantala Esa
Rytingi Oili
Rytkönen Hannele

Rytkönen Nils
Seppänen Soile
Somerjoki Jorma Väiski
Sundqvist Maj-Lis
Sutinen Pirjo
Sutinen Riitta
Svanbäck Juhani
Sysimies Heikki Mursu
Sysimies Pekka
Sysimies Tuula
Syvänen Martti
Syvänen Riitta
Tamminen Jaakko
Tamminen Urpo
Tuomainen Rainer
Vaarre Hilka-Liisa
Westman Gunnar

Valmentajat, 1950- ja 1960-luku

Kuhlberg Harry
Linnanen Tera
Lund Matti vanh.
Räty Eero
Sundqvist Kurt

Johtokuntaa, vanhempia ja huoltajia

Ferin Runar
Ferin Salme
Hacklin Yrjö
Larjomaa Aino
Larjomaa Aulis
Lehtonen Toini
Linnanen Hilikka
Nuortie Rauno
Paalo Erkki
Räty Aarne
Räty Ester
Sundqvist Harald
Sundqvist Tytti
Tallroth Märtha
Tallroth Paul

1960-luvun loppu

Aho Leena
Furman Irina
Hallio Kaisa
Hallio Juho
Hallio Simo
Hallio Ulla
Hurme Raija
Hurme Reino
Hurme Risto
Itkonen Aila

Jarnola Riitta
Koskinen Päivi
Kronqvist Marianne
Laakso Ari
Laine Eija
Mäkinen Anu
Mäkinen Outi
Mäkinen Petri
Mäkinen Tero
Nysten Kristiina
Palm Irina
Petäjä Anja
Petäjä Jouko
Petäjä Kari
Petäjä Nina
Päiviö Leena
Sigg Eva
Sipponen Rauni
Sundell Kirsi
Sysimies Malla
Telén Jaana
Telén Leena
Vaarnio Ilpo
Vasenius Raila
Virtanen Marja-Leena

Vesipalloilijoita, 1960-luku

Aho Seppo
Bremer Klaus
Berghäll Rolf
Ehnberg Lars
Hurme Reino
Hurme Risto
Hytönen Petteri
Kanermo Timo
Lindgren Timo
Linnanen Vesa
Lund Matti
Lund Olli
Meriheinä Heikki
Mäkinen Tero
Nieminen Heikki
Nieminen Rane
Oivio Teuvo
Petäjä Jouko
Petäjä Kari
Somerjoki Väiski
Sysimies Heikki Mursu
Sysimies Pekka
Syvänen Martti
Tikkanen Reino
Turunen Pyssy
Vaarnio Hannu
Vaarnio Ilpo

Viriläisiä/lavilaisia kautta vuosien ...

1970-luku, uimareita

Aaltio Sirpa
Aarjärvi Sanna
Artman Ismo
Artman Vesa
Elovaara Antero
Elovaara Eero
Finér Lars
Heiskanen Teppo
Hyväri Pia
Hämäläinen Juha
Ilmonen Ilkka
Jaakkola Ari
Jaakkola Lasse
Jaakkola Timo Pekka
Johansson Anne
Jokivuori Juhani
Kaarne Markku
Karpiala Minna
Karpiala Pasi
Kokko Outi
Lehtinen Sini
Lönnqvist Hannele
Mäenpää Jarmo
Oivio Teuvo
Penttilä Eila
Penttilä Jyrki
Penttilä Rauni
Ressler Birgitta
Rytömaa Antero
Rytömaa Ursula
Santavuori Heikki
Santavuori Mikko
Santomaa Minna
Simpanen Tiina
Soininen Arttu
Soininen Janne
Ström Juhani
Suomijoki Outi
Suvanto Aapo
Talvio Ari
Teijonsalo Jussi
Timonen Kirsi
Toikka Marjo
Ullven Johanna
Wikberg Harri
Åkerlund Carola

Valmentajia, 1960- ja 1970-luku

Aarjärvi Leena
Aho Leena
Artman Vesa
Elovaara Eero
Hytönen Pertti

Hämäläinen Juha
Jaakkola Matti
Kronqvist Marianne
Lehtonen Pirjo
Lindgren Timo
Linnanen Tarja
Lönnqvist Seija
Malmberg Arja
Ormo Kari
Penttilä Jyrki
Petäjä Timo
Päiviö Leena
Simpanen Tiina
Sipponen Rauni
Somerjoki Jorma
Toikka Marjo

1960- ja 1970-luku, johtokuntaa ja jäseniä

Artman Iris
Artman Veikko
Bergman Maija
Elovaara Martti
Finér Ole
Herka Marja-Liisa
Hotanen Jorma
Jaakkola Matti
Jaakkola Tuula
Karpiala Aila
Larjomaa Aulis
Mustonen Pertti
Oivio Raimo
Penttilä Mirja
Ressler John
Santavuori Ritva
Simpanen Helvi
Suvanto Sinikka
Talvio Ritva
Ullven Kirsti
Ullven Touko

1980- ja 1990-luku, uimareita

Aalto Pami
Ahokas Jani
Airas Maija
Antonius Tuulia
Auvinen Ari
Grönroos Nina
Hallama Katriina
Heikkinen Simo
Helenius Peter
Hellas Teemu
Hirmasto Kimmo
Hokkanen Harriet

Hokkanen Pia
Hulmi Juhana
Huttunen Jani
Hytti Outi
Hämäläinen Pekka
Inkala Pia
Johansson Jan
Jokinen Hanna
Joutsen Katja
Joutsen Nina
Kadenius Sami
Kahila Hanna
Kallio Mimmi
Kallio Pauliina
Kallio Petteri
Kalliojärvi Sami
Kalliojärvi Sari
Kapanen Pirjo
Kara Johanna
Karkman Antti
Kasvio Antti
Kasvio Mari
Kaukiainen Tiina
Kiiski Sami
Kivijärvi Juha
Klefström Suv
Kohonen Simo
Koitermaa Marko
Koivu Annikka
Koivuniemi Sini
Kulve Tuomas
Kytömaa Katja
Laine Markus
Lappalainen Jenny
Lattunen Jaana
Laurikainen Raine
Leskinen Karoliina
Leskinen Ville
Liuhto Lauri
Mansukoski Hannu
Melentjeff Atro
Mustonen Jani
Mustonen Jari
Mynttinen Reea
Mäkelä Harri
Mäkelä Mikko
Niskasaari Sari
Norhomaa Samuli
Nurmi Terhi
Nuutinen Niina
Oksanen Sami
Olkinuora Veera
Ovaskainen Harri
Ovaskainen Ossi
Palmen Lotta
Pellikka Päivi

Peltonen Katja
Puikkonen Sampsa
Puikkonen Tuulia
Purra Satu
Pussi Emma
Pussi Miku
Rahkonen Valtteri
Rantanen Anja
Rantanen Eeva
Rantanen Maija
Rauno Teppo
Riihelä Risto
Rinne Henna
Rostedt Tommi
Rytkönen Raine
Rämö Jani
Räty Aapo
Räty Hanna
Räty Laura
Räty Liisa
Sandström Vappu
Schönberg Christa
Seväkivi Antti
Soininen Aleksi
Sundholm Heidi
Sundholm Susanna
Suominen Minna-
Leena
Suominen Sari
Taberman Mika
Tarvainen Vesa
Teräsvuori Timo
Tuhkanen Sami
Tuomainen Ari
Ullven Jari
Uotila Joonas
Uotila Juulia
Uotinen Laura
Uotinen Veera
Vaajoki Markus
Wake Nicole
Wasastjerna Jan
Westerlund Asta
Vihavainen Hinni
Viljanen Tuomas
Vilske Pyry
Vilske Sara
Vilske Samu
Virta Kalle
Virtanen Lei

Valmentajia, 1980- ja 1990-luku

Aalto Pami
Artman Vesa
Auvinen Ari
Elovaara Antero
Elovaara Eero
Hallama Jukka
Halttu Marinka
Heiskanen Teppo
Helenius Peter
Hokkanen Harriet
Hämäläinen Antti
Jaakkola Ari
Jokinen Hanna
Joutsen Nina
Kapanen Pirjo
Kara Johanna
Karvonen Pauli
Klefström Juha
Klefström Marja
Klefström Suv
Kokko Outi
Kytömaa Katja
Lattunen Jaana
Lind Terttaliisa
Loiske Leena
Manninen Jaakko
Mustonen Jani
Niskasaari Sari
Ovaskainen Ossi
Penttilä Rauni
Piira Tapio
Puhakka Tommi
Pulkinen Tommi
Pussi Miku
Rahkonen Valtteri
Rantanen Eeva
Rostedt Minka
Rostedt Tommi
Räty Hanna
Saarinen Saija
Salomonsson-
Manninen Piipe
Santomaa Minna
Simpanen Tiina
Sirviö Essi
Toikka Marjo
Ullven Jari
Uotila Joonas
Uotila Juuli
Viita Riikka
Wikberg Harri
Vilske Pyry
Virtanen Lei

Viriläisiä/lavilaisia kautta vuosien ...

Johtokuntaa, toimihenkilöitä, jäseniä 1980- ja 1990-luku

Blomqvist Annu
Blomqvist Pekka
Ekstrand Rainer
Elovaara Kyllikki
Elovaara Martti
Hallio Maria
Helenius Harry
Hiironen Tapani
Hokkanen Pia
Jaakkola Matti
Jaakkola Tuula
Johansson Christian
Johansson Ulla
Jokinen Ritva
Jokinen Risto
Kalliojärvi Kati
Katajarinne Reetta
Katajarinne Veli-Matti
Karkman Maija
Karpiala Aila
Karpiala Jyrki
Klefström Marja
Klefström Pentti
Koivu Urpo
Kokko Lea
Kulve Auli
Lindgren Timo
Liuhto Pasi
Loiske Seppo
Mansukoski Raimo
Nisula Maj-Lis
Norhomaa Ritva
Patriikka-Jokinen Ulla
Oksanen Leena
Ovaskainen Outi
Palm Petteri
Raimi Margot
Rauno Aira
Rytkönen Hanne
Rytkönen Nils
Sandström Matti
Santomaa Minna
Soininen Juhani
Soininen Raili
Sundberg Lei
Suominen Tuulikki
Teijonsalo Jouko
Uotinen Maarit
Ullven Jari
Viita Seppo
Viljanen Oili
Virtanen Lei

2000-luku, uimareita

Aalto Aino
Aho Timo
Anttonen Katarina
Beksenjov Gleb
Blomberg Petja
Eklund Bruno
Hakala Riina
Hallama Pauliina
Hallama Saara
Harju Jukka
Harjunpää Juha-Matti
Haussalo Laura
Havisalo Petra
Hedman Nea
Hellas Leena
Helmiö Petra
Hulmi Joonas
Hyrri Albert
Hämäläinen Jukka
Ikonen Tapio
Ilveskero Eeva
Jaakkola Verneri
Jaakkola Vilma
Jukarainen Mikael
Junno Ea
Jylhä Pekka
Järvinen Ville
Kahila Tuomas
Kalevo Heidi
Kallio Masi
Kangasaho Elisa
Kannosto Tommi
Kara Samu
Kara Sanna
Karjomaa Miika
Kohonen Juuso
Kolari Jaakko
Kontio Lauri
Koponen Laura
Korte Emmi
Koskela Mika
Koskinen Satu
Kruus Maija
Laatikainen Ari
Laatikainen Tero
Leikas Hilla
Leskinen Ilari
Liimatainen Atte
Linna Maarja
Lindell Antti
Lindholm Mikael
Lipponen Heidi
Lipponen Jere
Manninen Simo

Marjamo Antti
Martikainen Ida
Martikainen Oliver
Mattila Esa-Pekka
Mattila Teemu
Mulari Marjut
Muronen Sanni
Mustonen Mike
Myller Klaus
Mäki Antti
Mäki Raita
Mäkinen Jouni
Mäkinen Meri-Maari
Nieminen Joonas
Nieminen Juha-Matti
Nieminen Ville
Niva Sampo
Nurmi Olli
Paananen Matti
Paloheimo Henrik
Paloheimo Mika
Palomäki Joni
Parviainen Erika
Peltola Reeta
Pennanen Hilla-Maaria
Penttinen Mikko
Perttula Tuulia
Pinomaa Eelis
Puhakka Jani
Puranen Jenni
Purhonen Sanni
Puupponen Paula
Puustinen Pipsa
Ristseppä Tia
Räty Anni
Saikkonen Joonas
Salmi Taru
Salmi Topi
Salonen Mona
Sandelin Emma
Schreck Salli
Soininen Petra
Soininen Oula
Sormanen Linda
Talvensaari Soila
Talvensaari Terhi
Tenho Ari
Tenho Linda
Tiainen Jenni
Tuhkanen Liisa
Tuomainen Kimmo
Tuomela Ilari
Törnros Alec
Törnros Sveta
Uusitalo Antti
Vauhkonen Ville

Virkkala Maija
Virtanen Pirjo
Välkki Emilia
Välakangas Laura
Väyrynen Jenni
Öhman Linda
Zhe Sun

Mastersuimareita

Altosaar Toomas
Auvinen Ari
Bergman Maija
Blomqvist Pekka
Bremer Klaus
Cankar Laura
Castren Pekka
Ekstrand Rainer
Elovaara Anne
Elovaara Antero
Elovaara Eero
Elovaara Maarit
Elovaara Martti
Enqvist Matti
Fredriksson Ulla
Hallama Jukka
Hallio Juho
Hallio Simo
Harjunpää Juha-Matti
Harmia-Pulkkinen
Tuulikki
Hauskamaa Eero
Heinonen Ari
Heinänen Taru
Herka Marja-Liisa
Hirvisalo Vesa
Hirvonen Marja-Leena
Hoffman Dan
Holopainen Juha
Hotanen Jorma
Hukkinen Aija
Huttunen Ossi
Hytönen Petri
Häyrynen Raimo
Ifström Stina
Ilveskoski Ossi
Janhunen Petri
Johansson Christian
Järveläinen Seppo
Kaisla Kira
Kansa Tapani
Kantonistova Irina
Kara Johanna
Karpiala Jyrki
Karvinen Liisa
Kaseva Leena
Katajarinne Reetta

Viriläisiä/lavilaisia kautta vuosien ...

Katajarinne Veli-Matti
Keränen Pentti
Ketonen Elina
Koivula Liisa
Koivunen Kari
Koski Juha
Koskinen Eero
Kukkonen Risto
Kytömaa Kaarina
Kytömaa Katja
Känsälä Asko
Lahti Martti
Laukkanen Risto
Lauslahti Sanna
Leskinen Tapio
Lindgren Timo
Lindroos Juhani
Linnakangas Tommi
Liuhto Lauri
Loiske Seppo
Lohi Jyrki
Lusa Esa
Lysmä Marko
Mahlamäki Tomi
Malk Lauri
Markkula Kaarina
Meinander Olof
Melavuori Eivor
Meriluoto Tero
Miettinen Martti
Mikkilä Helena
Mynttinen Arto
Mäenpää Timo
Mäkinen Jouni
Narumo Timo
Niemi Esa
Nieminen Juha-Matti
Niskasaari Jouko
Nisula Maj-Lis
Norhomaa Esa
Nurminen Ari
Olives Jean-Luc
Otis Laura
Ovaskainen Pekka
Paalo Kari
Pellikka Päivi
Peltola Veli
Petäjä Nina
Pojjärvi Matti
Pojjärvi Risto
Pojjärvi Veikko
Puikkonen Sampsa
Puntila Päivi
Puustinen Katriina
Puustinen Pipsa
Rahikkala Jukka

Rahkonen Satu
Rahkonen Valtteri
Rahola Erkki
Raunio Sinikka
Rautavaara Elina
Remes Leena
Ristola Tiina
Ruotsalainen Timo
Ruso Heikki
Räikkälä Marja
Salo Pauli
Salonen Harri
Sandqvist Bertil
Sarpila Aira
Sigg Eva
Sihto Taina
Soininen Arttu
Soininen Janne
Soininen Juhani
Ström Juhani
Sulonen Jukka
Sumu Ilkka
Suominen Tuulikki
Suvanto Aapo
Söderman Jan-Eric
Taivainen Anu
Talvenheimo Tiina
Tammihovi Tiina
Tarvainen Veikko
Teittinen Carita
Teponoja Timo
Toikka Marjo
Toivonen Mirja
Torsti Maikki
Torsti Simo-Pekka
Tuhkanen Sami
Vallemaa Ossi
Valsta Timo
Varamäki Riitta
Viita Seppo
Virtanen Maiju
Wuori Heikki
Wyers Matthew
Väätänen Matti
Åkerlund Sirpa
Xuxuan Lu

Valmentajat, 2000-luku

Aikkinen Aino
Hallama Jukka
Hallama Pauliina
Heiskanen Teppo
Helenius Peter
Hulmi Juhana
Hämäläinen Antti

Hämäläinen Juha
Ikonen Tapio
Jaakkola Ari
Kallio Jari
Kallio Mimmi
Kallio Pauliina
Kangasaho Maria
Kara Johanna
Kettunen Mirva
Koivuniemi Sini
Lind Terttaliisa
Linnakylä Katja
Liuhto Lauri
Loiske Seppo
Majander Marika
Panfilenko Dimitri
Pellikka Päivi
Piira Tapio
Puhakka Tommi
Pussi Emma
Pussi Miku
Rahkonen Valtteri
Rostedt Tommi
Salonen Harri
Sandelin Emma
Talvensaari Terhi
Tamminen Hanna
Tarvainen Vesa
Teijonsalo Eva
Toikka Marjo
Uotinen Veera
Wikberg Harri
Vilkske Pyry

Johtokuntaa, toimihenkilöitä ja jäseniä

Ahvo-Sandström Leea
Heinikoski Maare
Hellas Kirsi
Kallio Jari
Kannelsalo Else-Maj
Kara Johanna
Laatikainen Hilda
Lappalainen Markku
Linnakangas Tommi
Lysmä Marko
Matikainen Eija
Mattson Jaana
Mäkinen Matti
Norhomaa Samuli
Paloheimo Lea
Pietarinen Kari
Pietarinen Raija
Pojjärvi Ilkka
Puhakka Tommi

Riihelä Maire
Rouhiainen Pentti
Rupponen Merja
Räty Matti
Soininen Juhani
Teijonsalo Jouko
Tuominen Teresa
Uotinen Maarit
Uotinen Veera
Vilkske Jukka
Virkkala Markku
Virtanen Lei

Seuran puheenjohtajat vuodesta 1951 alkaen

vuodet 1951-1977:
Larjoomaa Aulis,
vuodet 1978-1992:
Teijonsalo Jouko,
vuosi 1993:
Hämäläinen Juha,
vuosi 1994:
Kara Johanna,
vuosi 1995:
Ahvo-Sandström Leea,
vuodet 1996-1998:
Norhomaa Samuli,
vuosi 1999:
Vilkske Jukka,
vuodet 2000-2004:
Hellas Kirsi,
vuodesta 2005
perinneyhdistys:
Kaseva Leena

Lähteet

Laaksolahti – Pitkäjärven syleilyssä (1993). Laaksolahden huvilayhdistys 50 vuotta. Espoon kaupunginmuseon kotiseutusarja.

Mustonen, Pertti (2006): Sata altaassa. Suomen Uimaliitto 1906-2006. Edita. Helsinki.

Laaksolahti – Pitkäjärven syleilyssä. Laaksolahden huvilayhdistyksen tiedotteet: 7/1995, 4/1996, 4/1997, 7/1998, 7/1999, 5/2003.

Laaksolahden Huvilayhdistys r.y. 1943-1983. Yhdistyksen historiamoniste 22.10.1983.

LaVi 40 vuotta (1991). 40-vuotisjuhlat yhteistuvalla 22.3.1991. LaVin historiaa, moniste.

Uinti. Suomen Uimaliiton vuosikirjat vuosilta 1960-1974.

Uintilehtiä eri vuosikymmeniltä.

Lossi. Laaksolahden Virin tiedotuslehtisiä vuosilta 1954-1966, 1973.

Laviiri. Laaksolahden Virin tiedotuslehtisiä vuosilta 1978-79 ja 1982-1994.

Laaksolahden Virin vuosikertomuksia vuosilta 1951-2004.

Lehtileikkeitä eri vuosikymmeniltä.

Valokuvia Laaksolahden Virin jäsenten valokuva-albumeista ja kuvatiedoista.

1950-luvulla SM-uintien viestivaihdossa viriläinen Riitta Sysimies (4 x 100 metrin sekauinti). Arvokisojen kunniaksi uimapuvun alla pitsihousut.

Vesielämän pisaroita

Uintia Laaksolahden Virissä vuodesta 1951

